BRUNO FERRERO

POVESTIRI
– pentru cateheză, omilii şi ora de religie –

INTRODUCERE

De ce povestim ?

Domnul Cristos îi învăţa pe ucenicii săi prin parabole şi asemănări pe care ai săi le ascultau cu plăcere, deşi uneori se arătau dezamăgiţi căci ar fi aşteptat de la Învăţătorul lor ceva mai profund. Dar Învăţătorul era de neclintit. La obiecţiile lor le răspundea: „Încă nu aţi înţeles, dragii mei, că drumul cel mai scurt între om şi adevăr este povestirea?” Într-o altă zi le spune: „Nu dispreţuiţi povestirile. Oare nu se caută o monedă de aur cu o lumânare de doi bani? Tot aşa şi adevărul cel mai profund nu poate fi descoperit decât prin povestiri simple”.

Această anecdotă, povestită de Anthony de Mello este desigur o „povestire simplă” care exprima un „adevăr profund”. Asta o ştiu foarte bine cei care au misiunea de „a vorbi” copiilor şi tinerilor. Ascultătorii lor sunt distraţi şi neastâmpăraţi când e vorba de cuvinte şi raţionamente, dar cad într-o atenţie tăcută, atunci când educatorul „începe o povestire”. Totuşi a povesti nu e un truc uşor pentru a atrage atenţia copiilor ca apoi să poată fi surprinşi de o avalanşă de cuvinte „importante”. Copiii şi tinerii sunt cuceriţi de povestiri, pentru că acesta este un mijloc minunat de comunicare.

Omul - o fiinţă care povesteşte.

Aceasta este experienţa de fiecare zi: bărbaţi şi femei se întrec în povestiri. Se povesteşte pe stradă, în localuri, în tren, etc. Peste tot se aud povestiri: adevărate sau false, nu importă. Ziarele şi cărţile povestesc oferind „lărgiri” ale existenţei. Se povesteşte mult în familie: întâmplările de la şcoală şi de la serviciu, întâlniri, ceea ce s-a văzut pe stradă. Programele transmise de televiziune sunt în special povestiri: seriale, comedii, desene animate. Chiar şi emisiunile de actualităţi şi documentare sunt alcătuite din povestiri, tocmai pentru a atrage atenţia.

Povestirea permite trăirea vieţii „împreună”, revenirea din emoţii, ajută în gândire, în judecăţi, în decizii. Povestirea cimentează grupul. „Îţi aminteşti de ziua când ai păţit asta... când ne povesteai ceea ce ai văzut?; a povesti şi a asculta, înseamnă a comunica.

„Copilul, în timpul zilei, oboseşte pe adulţi prin tot felul de întrebări ce nu se mai termină. Întrebările vizează formarea conceptelor: „Ce este?” De la întrebări de tipul „Ce este?” se trece la întrebări de tipul „Dacă este...?”, care dezvoltă judecata. Seara, înainte de a adormi, copilul cere să i se spună vreo poveste. Poveşti cu spiriduşi ori tigri ce sfâşie lumea, lupi îmbrăcaţi ca bunicile şi uriaşi ce trăiesc în vârful vrejilor de fasole; poveşti care toate se desfăşoară odată, într-un loc îndepărtat, peste ţări şi mări, aici şi acum, în patul cald şi plăcut.

Povestiri despre timpuri înfricoşătoare şi evenimente groaznice înconjoară patul cu o barieră pe care spiritele nu o pot trece. Toate acestea permit copilului să afirme, chiar dacă în mod inconştient, ca acest „acum şi aici” este sigur, că nu este vulnerabil din partea forţelor necunoscute şi ostile. Într-un cuvânt, povestirile pe care le spunem copiilor noştri înainte de a adormi exorcizează necunoscutului, ca să se poată afirma despre cunoscut că este bun şi sigur.

În acelaşi timp ele cheamă la o explorare ulterioară întrucât sugerează ca realitatea, lumea de „aici şi acum” a copilului, nu reprezintă toate posibilităţile a ceea ce ar putea să se întâmple.

Povestirile omeneşti exprimă modul de fi în lume şi felul de a trăi în realitate cu ea, proprii autorilor lor” (Cf. Navone I. -Cooper T. Narratori della parola, Piemme, 1986, p.50).

Tocmai pentru aceasta psihologii inconştientului recurg tot mai mult la povestiri despre viaţă pentru a-i înţelege şi a-i vindeca pe pacienţii lor.

Îngrijirile psihoterapeutice încep în general cu prezentarea istoriei vieţii pacientului. Psihanaliza freudiană cere în mare parte ca pacientul să-şi povestească viaţa. Capacitatea de organizare a propriilor amintiri şi de a se experimenta pe sine ca subiect unic al unei povestiri continue, pe scurt capacitatea de a-ţi povesti viaţa, e o condiţie absolută de sănătate mintală.

Freud a definit basmul: „o scară ce coboară în măruntaiele pământului”.

„Puterea de modificare pe care basmul o are este tot timpul surprinzătoare: văd persoane care după ce pleacă de la pătuc, scutură capul cu neîncredere la tot ceea ce au putut să născocească, la uşurătatea fanteziei şi a jocului ei. Şi la felul în care, e incredibil, acel basm stupid povestit a reuşit să rezolve acea întrebare, să restabilească acel echilibru dând informaţii esenţiale” Aceasta este mărturia unui psiholog M. Cristina Koch Candela într-o carte publicată la Milano în 1988.

Diferitele funcţii ale unei povestiri

În forma sintetică, după diferiţi cercetători, principalele funcţiuni ale povestiri sunt:

1) Povestirile trezesc curiozitatea. E într-adevăr o „istorie” antică. Cezar din Heisterbach povesteşte că în sec. XII, un abate cisterciens, Gerard, predica celor convertiţi cărora le era somn. Abatele se opri, apoi reîncepu: „Era odată un rege care se chema Arthur...” Toţi s-au trezit. Iar Gerard spuse: „Când vă vorbeam de Dumnezeu dormeaţi, dar la basme v-aţi trezit”.

Una dintre cele mai mari piedici în calea comunicării umane, în timpul nostru, care se laudă a fi „era comunicaţiei”, este tocmai aceea de a fi fără însemnătate şi plictisitoare pentru atâtea pretenţii de tehnicism şi specializare. Deseori suntem înconjuraţi de atâtea „abracadabra” de neînţeles susţine E. Schillebeeckx. Oricine trebuie să comunice cu copiii, azi, îşi dă seama uşor că cuvintele (mai ales cele abstracte) devin o barieră de neîntrecut. Copiii suferă din această cauză şi le înţeleg rar. Cuvintele, deseori atât de numeroase, ale educatorilor sunt ca nişte aeroplane de hârtie care zboară deasupra capetelor copiilor şi ajung în cele din urmă la coşul de gunoi.

2) Povestirile leagă cu istoria, acel pământ comun în care se înfig rădăcinile tuturor experienţelor noastre. „Isus din Nazaret era un mare povestitor. Vorbea în imagini, dar povestirile pe care le spunea îşi aveau rădăcinile în viaţa oamenilor care îl ascultau. Vorbea despre viaţă într-un mod care îi făcea pe ascultători să o vadă într-o lumină nouă. Îi ajuta să descopere cum lucrurile din viaţă sunt pline de cuvinte, de imagini pe care trebuie să le ascultăm, să le privim. În acelaşi timp deschidea ochii şi urechile” (N. Janssens). A nu avea istorie înseamnă a fi incapabil de a intra în relaţie cu alţii şi cu sine, cu lumea şi cu Dumnezeu. Oamenii fără istorie trăiesc într-o situaţie de nesiguranţă patologică radicală. Tinerilor de azi li se reproşează tocmai că sunt fără istorie, oameni fără trecut şi deci fără viitor, plutind într-un prezentism exasperant.

3) Povestirile au o mare forţă de antrenare existenţială şi duc la luarea de decizii vitale. Stany Simon a concentrat valoarea pedagogică a povestirii în unele formule sugestive:

1. IMAGINARUL creează UN SPAŢIU NOU;
2. În acest spaţiu nou CEEA CE ESTE IMPOSIBIL DEVINE POSIBIL;
3. Imposibilul devenit posibil permite SCHIMBAREA;
4. Această schimbare are UN EFECT SALUTAR pentru grup şi pentru individ. Nici mijlocitorul şi nici mijlocitul nu sunt neutri”

Exemplul cel mai bun al acestei forţe a povestirii vine din cuvintele biblice. Profetul Natan Povesteşte lui David o întâmplare care-l constrânge să deschidă ochii asupra propriei situaţii. Parabolele lui Isus sunt povestiri frumoase pentru mulţi. Pentru ucenici sunt chemare la o schimbare.

4) Povestirile ajută amintirea. O ştim din experienţă: e mai uşor să-ţi aminteşti o poveste decât o serie de raţionamente abstracte. Cu două mii de ani în urmă, poetul grec Simonide din Ceo învăţa că pentru a ne aminti lucrurile cele mai complicate e suficient ca ele să fie incluse într-o povestire de călătorie în care am fost protagonişti.

5) Povestirile stimulează creierul drept, imaginaţia, inima, totul. În acelaşi timp redau vigoarea cuvintelor. Asistăm astfel la o înaintare lentă a unui nou mod de a fi şi de a gândi; un alt fel de a fi în societate. Muzica este începutul şi semnul ei. Tinerii care merg pe stradă, se învârt prin curţi sau stau tolăniţi pe băncile autocarului într-o excursie, cu căştile casetofonului portabil la ureche, sunt „aici", dar sunt „în altă parte".

Copiii care „privesc" la televizor două-trei ore pe zi în medie, când trebuie să asculte cuvinte abstracte dar legate între ele, se simt într-adevăr nesiguri.

Azi există două feluri de a înţelege şi de a comunica. În mod schematic le-am putea numi *Lumea Cuvântului* şi *Lumea Audiovizivă*. *Lumea Cuvântului* este izvorul cel mai important al puterii limbajului nostru, a ceea ce definim „a judeca", a reflecţiei logice. *Lumea Audiovizivă* nu este în mare parte nici lingvistică şi nici logică: este domeniul emoţiei, al muzicii, al sugestiei.

Fără îndoială cele două lumi nu se pot desface cu cuţitul, ele fiind amestecate în viaţa de fiecare zi. Totuşi cunoaşterea distincţiei între cele două lumi sau moduri de a înţelege este o exigenţă vitală pentru cine vrea să înţeleagă timpul nostru, în special noile generaţii şi cultura lor. În domeniul comunicării religioase cele două moduri de înţelegere coexistă din totdeauna. P. Babin le numeşte „calea catehetică" şi „calea simbolică". Prin calea catehetică, ascultătorii sunt puşi în faţa unui mesaj prezentat în special sub forma adevărurilor dogmatice şi explicaţiilor teologice. Prin calea simbolică mesajul este anunţat în primul rând sub forma unor povestiri, enigme, imagini şi situaţii emoţionante. O bună comunicare religioasă armonizează aceste două căi: avem nevoie de simboluri şi rituri, ca şi de logică şi reflecţie. „A povesti" este unul din modurile cele mai eficace pentru construirea de „punţi" între cele două lumi comunicative.

O povestire degajă totdeauna bogăţii neprevăzute şi creatoare de imaginaţie. Harvey Cox scrie: „Imaginaţia este izvorul cel mai bogat al creativităţii umane. Vorbind din punct de vedere teologic, ea reproduce în om imaginaţia lui Dumnezeu Creatorul".

În perioada actuală, copiii sunt flămânzi după imagini, dar le consumă în mod pasiv. A-i învăţa imaginaţia, adică acea putere de a crea imagini, este prima sarcină educativă, chiar şi a catehezei.

Povestirile şi chiar basmele conduc pe adulţi şi pe copii spre interiorizare şi reflecţie. Mai întâi pentru că sunt bazate pe cuvânt. Cuvântul „povestit” produce în minte o reacţie în lanţ, implicând sunete şi imagini, asemănări şi amintiri, etc., într-o mişcare ce influenţează experienţa şi memoria, fantezia şi inconştientul.

Naraţia face ca o povestire să fie vie, capabilă să provoace cuvintele copiilor despre experienţele lor, despre emoţiile şi ideile lor în formare. O povestire, o fabulă, o istorie sunt ascultate totdeauna cu participare, pentru că sunt fragmente de viaţă. Viaţa este întotdeauna o istorie, istoria „mea”.

6) Povestirile creează raporturi noi, ajută la depăşirea diviziunilor şi rup capacitatea izolării. În cadrul unei povestiri, copiii descoperă acel spaţiu nou, liber, verde, unde au drept de cetăţenie, fantezia şi miracolul, unde cu adevărat imposibilul devine posibil. Povestirile sunt modul cel mai folositor pentru a pune bazele speranţei şi moralităţii. „Povestea ia în serios grijile şi dilemele existenţiale şi se inspiră direct din ele: nevoia de a fi iubiţi şi frica de a nu fi consideraţi, iubirea vieţii şi frica de moarte. În plus, povestea oferă soluţii pe care copilul le poate primi la propriul nivel intelectiv. De exemplu poveştile pun problema dorinţei veşnice prin încheierea lor: „Dacă nu au murit, mai trăiesc şi acum” sau „Şi au trăit fericiţi pentru totdeauna”. Aceste formule nu duc la convingerea că viaţa veşnică este posibilă. Dar ele indică totuşi care este singurul lucru care ne poate ajuta să suportăm limitele înguste ale timpului nostru pe acest pământ: formarea unei legături adevărate cu o altă persoană” (B. Bettelheim)

Povestirile, chiar şi cele mai fantastice, nu sunt niciodată doar o fugă în imaginar, ci o cercetare profundă a realităţii, pentru a regăsi zonele importante din noi înşine. Povestirea nu trebuie să fie niciodată o simplă istorioară alegorică cu intenţii moralizatoare. Într-o povestire este importantă explorarea acelei ţări ciudate care poate fi interiorul omului. În împărăţia fantastică a poveştilor îi putem ajuta pe copiii de azi să descopere trăsăturile esenţiale ale vieţii religioase: misterul, speranţa, frica, misiunea, tăcerea, cuvântul, singurătatea, comuniunea, sacrificiul, mărinimia...

Fiecare povestire provoacă identificarea copilului cu personajele al căror comportament îl aprobă sau nu. Implicarea provoacă primele reflecţii critice, o primă „punere în discuţie a propriei persoane”. Ajutorul atent al educatorului şi mai ales al catehetului conduce pe copii într-un mod ascuns prin povestire spre acel „spaţiu verde” unde dialogul devine uşor, deoarece copiii găsesc simboluri accesibile, imagini şi cuvinte „pline de imagini”. Oare nu acesta era stilul lui Isus când povestea parabolele?

Şi copiii de azi au „urechi să înţeleagă”.

7) Povestirile sunt calea principală a educaţiei religioase. În toate religiile lumii povestirile au avut un rol de neînlocuit sau chiar „întemeietor". „A povesti este mai mult decât o metodă, cum am arătat, povestirea nu este un instrument pentru psihanaliză şi o rezolvare descriptivă pentru teologie: ea este fundamentală pentru formarea identităţii personale şi religioase. În acelaşi mod în care indivizii creează şi sunt creaţi de povestiri, religiile creează şi sunt create de povestiri. Povestirea reprezintă inima religiei, evenimentele sale religioase originare. Povestirea repropune o tradiţie religioasă - elementele valide şi esenţiale ale trecutului. Baal Shem Tov spune: „Uitarea poartă în exil. Amintirea este secretul mântuirii" Tot prin povestire ne amintim de secretele tradiţiilor noastre" (S. Kepnes)

În Biblie structura narativă este fundamentală. Asta nu înseamnă desigur că Biblia ar fi o culegere de povestiri. În ea găsim multe genuri literare: norme juridice, rugăciuni, texte poetice, morale, sapienţiale, cântece, etc....

Comunitatea creştină se formează în jurul unei memorii comune: povestirea minunilor pe care Dumnezeu le-a făcut între oameni. Şi tocmai amintind patima şi învierea lui Isus, creştinii sunt constituiţi în adunarea credincioşilor. Şi numai în acest caz se înţelege pe deplin forţa cea mare a „povestirii unei istorii". „Istoria mântuirii" nu este un eveniment îndepărtat, frumos când îl ascultăm, plăcut şi mişcător, ci o istorie care vrea să continue, „să retrăiască". „memorialul" creştin nu este o problemă de nostalgie mai mult sau mai puţin acută după evenimentele trecute, ci rădăcina vieţii de credinţă, speranţă şi iubire a prezentului celui care ascultă. „Este un fapt foarte important, pentru ca recuperarea povestirii în cateheză să nu scadă la nivelul unui infantilism pedagogic. Ne confirmă acest fapt Mircea Eliade, care aminteşte cum, în lagăre de concentrare, „cei care în barăcile lor au avut norocul să asculte povestirile cuiva, au reuşit să supravieţuiască în mai mare număr decât ceilalţi. Ascultarea povestirilor i-au ajutat să străbată iadul lagărului". A povesti nu este deci simpla repetare a unor povestiri, ci a participa la o dimensiune vitală. În domeniul catehezei, acest lucru este foarte important întrucât nu e vorba de a preda evanghelia, ci de a comunica o amintire vie despre Isus, care interpretează existenţa. Şi atunci a povesti devine a actualiza. Şi acest aspect poate fi regăsit în orice situaţie de povestire" (S.Lanza, La narazione in catechesi, Roma, 1985).

Poveşti la catehism?

În pedagogia religioasă povestirile de bază sunt desigur cele biblice şi cele care privesc în mod direct istoria comunităţii. Totuşi este loc şi pentru poveşti şi alte

povestiri fantastice. Experienţa dă mărturie despre utilitatea lor. Poate nu sunt exact „vestibulul care conduce spre lumea Revelaţiei" cum sugera Kampmann, dar cu siguranţă sunt o cale de acces spre lumea interioară, spre imaginaţie şi aproape totdeauna duc la o reflecţie „religioasă".

O mamă tânără afirma: „Nu am povestit copiilor noştri Istoria Sacră, până ce nu au împlinit nouă ani. Le-am povestit doar Evanghelia despre Naşterea Domnului. Desigur, am pregătit terenul: am cântat mult cu copiii mei când erau mici, cântece de la biserică, uneori şi psalmi.... D ce nu şi povestiri din Istoria Sacră? Ei bine, nu am voit să le povestim, înainte ca ei să fie în stare să povestească ceva din experienţa lor, sau din istorie. Când erau mici le-am povestit destule basme, fabule şi legende pentru a le mări capacitatea de a gândi prin imagini, şi pentru a-i ajuta să înţeleagă ce este bine şi ce este rău, ce înseamnă a fi sărac şi a fi bogat, a trăi şi a muri, a semăna şi a încolţi... am căutat să realizăm acest lucru prin povestiri, fără accente de tip intelectual.

Povestirile din toate timpurile şi din toate ţările spun oamenilor, mai bine decât atâtea discursuri, ceea ce este adevărata bogăţie a vieţii. În cea mai mare parte ele sunt pline de „învăţături despre omenie". Pe acest teren al omeniei se pot întâlni ca într-o oază educatorul şi elevul, catehetul şi copiii. Povestirile devin în curând o legătură trainică între adultul care se povesteşte şi copiii care ascultă. Şi atunci climatul „lecţiei" de catehism este altul.

Arta de a povesti

Arta şi tehnica de a povesti nu se pot învăţa dintr-o carte. Se dobândesc prin experienţa şi imitând pe maeştri. Acestea sunt peste tot, pentru că peste tot este lume care povesteşte. „Ce s-a întâmplat? Ce noutăţi îmi aduci? Pentru a răspunde e nevoie de povestire, o povestire care să-i facă pe ceilalţi să „retrăiască" evenimentele. Cuvântul de ordine în orice povestire este participarea. Povestirea permite retrăirea împreună, întâlnirea în emoţie, în reflecţie, în judecată. În decizie.

Numai exerciţiul permite dobândirea experienţe adevărate. Deseori e vorba de a învinge sfiala. A începe să povesteşti înseamnă întotdeauna a coborî de pe piedestal, a abandona masca rolului, a coborî la nivelul copiilor şi la mica lor experienţă.

Nu pot lipsi totuşi unele modeste „instrucţiuni".

Prima o avem de la Bruno Bettelheim: „Pentru a-şi putea comunica din plin mesajul consolator, mesajul simbolic, şi mai ales semnificaţia interpersonală, povestea trebuie să fie povestită şi nu citită. În acest caz cel care citeşte ar trebui să fie implicat în mod emotiv atât de acţiunea povestită cât şi de copil, să încerce un sentiment de cointeresare în ceea ce povestirea poate însemna pentru el. Povestirea este de preferat lecturii pentru că este mai flexibilă."

Povestirile trebuie să fie „povestite”, nu citite. Ochii povestitorului trebuie să se întâlnească cu cei ai ascultătorilor. Cine povesteşte trebuie să folosească mişcarea, nimica şi intonaţia vocii.

Un bun povestitor cunoaşte bine istoria, o îmbogăţeşte şi o face vie prin persoana sa. Pentru el textul devine o mărturie. Dacă trăieşte interior ceea ce povesteşte(în special când e vorba de un text biblic)el însuşi trebuie să fie transformat. Bettelheim spune: „Când se povesteşte ceva unui copil, pentru a avea eficacitate, trebuie să fie un fapt impersonal, plăsmuit de cei care participă la ea”.

Un bun povestitor are apoi clar în minte esenţialul pe care vrea să-l comunice, este sigur de desfăşurare, acţiune, personaje, dialoguri, pentru a nu avea ezitări în timpul povestirii

Un povestitor eficace nu pune pe primul loc intenţia didactică, adică nu scoate în evidenţă morala povestirii cu orice preţ. În această privinţă există o semnificativă poveste orientală:

Un discipol se lamenta odată de maestru: „Ne povesteşti istorisiri, dar nu ne dezlegi semnificaţia”. Maestrul răspunse: „Ce-ai zice dacă cineva ţi-ar oferi un fruct şi l-ar mesteca înainte de a ţi-l da?”.

Nimeni nu-l poate înlocui pe ascultător în găsirea semnificaţiei. Bettelheim spune: „A asculta o poveste şi a înţelege imaginile pe care le reprezintă se poate asemăna cu semănatul seminţelor, dintre care numai o parte va încolţi în mintea copilului”.

Povestirea nu este niciodată „explicarea textului”.

Să nu se facă apoi o legătură explicită între o imagine de poveste şi vre-o imagine biblică. S-ar putea ca cineva auzind de mărul Albei-ca-zăpada să-şi aducă de mărul lui Adam şi Eva. Isus nu este un făt-frumos. Povestirile nu pot transmite un mesaj religios fără ca elevii să-şi dea seama de asta.

Nici nu trebuie să ne limităm la povestirea propriu-zisă. Un bun povestitor face ca ea să devină un moment de o intensă trăire. Creează o atmosferă potrivită. Îi lasă pe copii şi tineri să răspundă cu fantezia lor. Îi stimulează pornind de la semnificaţia experimentală a povestirii pentru a crea mesaje personale, manifestări, mimică, montaje, cântece, istorisiri contrare, etc. Indicaţiile catehetice care urmează după povestirile adunate în acest volum au tocmai acest scop.

Legătura cu Biblia nu este ca o „consacrare” a toate, ci numai pentru a da mărturie că Cuvântul lui Dumnezeu trezeşte veşnica uimire a omului adaptându-se experienţelor profunde şi sentimentelor sufletului său.

Fireşte, nu trebuie să mai insistăm că povestirea (ca şi tehnica audiovizivă de altfel)nu este cateheză. Nu o epuizează. Nu este nici o trambulină de lansare sau punct de plecare. Din natura sa, povestirea altoieşte cateheza într-o structură de dialog autentic. Punctul de plecare nu este o lecţie sau o predicuţă, ci o istorie care face să se

nască în copii ”cuvinte” autentice. Catehetul trebuie „să asculte” şi ”să răspundă” ducându-i pe copii la aprofundarea cuvintelor lor. Astfel îi pregăteşte pentru proclamarea „ cuvintelor” lui Dumnezeu (care la rândul lor sunt o povestire, mai mult, sunt istoria prin excelenţă).

Pericolul cel mai mare pentru un catehet e acela de a se limita la povestire, scoţând apoi din ea o „ morală”, pe care copiii o refuză neascultând-o. Povestirea este făcută pentru a da copiilor ocazia de a se afla împreună cu catehetul lor un spaţiu de întâlnire, în care şi ei să poată spună ceva. Întâlnirea cu catehetul se deosebeşte de cea cu profesorul, catehetul prezentându-se ca un adevărat prieten mai mare. Tocmai pentru aceasta povestirile trebuie alese cu grijă, dozate cu atenţie (există şi pericolul de supradozaj)şi pregătire. Copiii care se plictisesc nu învaţă nimic, nici iubirea de Dumnezeu.

Epoca noastră, deseori atât de grea, tehnologică şi aridă, are nevoie de poezia lui Dumnezeu. Chiar bogăţia credinţei o cere.

Povestirile trebuie într-adevăr să comunice această mare „poezie” a vieţii, care este şi „poezia lui Dumnezeu”.

SĂRBĂTOAREA ÎNCEPUTULUI

Anul catehetic poate începe în surdină sau, mai rău, cu proclamări de stil milităresc. Este un început de drum, de descoperiri pline de bucurie, o aventură care duce spre Dumnezeu; este o întâlnire cu Biserica ce deschide braţele pentru a-şi primi fii mai mici

Anul catehetic este un an de experienţă de viaţă bisericească. Dacă această experienţă nu este plăcută şi semnificativă, copii nu vor învăţa să iubească biserica. O atmosferă frumoasă, un climat de destindere este necesar pentru cateheză. Copiii şi tineri vor trebui să participe de bună voie, să se simtă „primiţi”.

De aceea începerea anului catehetic trebuie să pară pe cât posibil o sărbătoare, o sărbătoare care transformă într-o „celebrare”, îmbogăţindu-se cu conţinuturi, gesturi simbolice, şi cu rugăciune. Povestiri, ca cele ce urmează pot sluji, cu un pic de fantezie pentru a începe o „sărbătoare de început”.

1. Semaforul albastru

Odată, un semafor din Milano în piaţa Domului, funcţiona într-un fel foarte ciudat: toate luminile sale, la un moment dat, se făcuseră albastre, şi lumea nu mai ştia ce să facă.

- Traversăm sau nu traversăm? Stăm sau nu stăm?

Din toate ochiurile sale, în toate direcţiile, semaforul arăta neobişnuitul semnal albastru, de un albastru cum cerul din Milano nu fusese niciodată.

Aşteptând să priceapă ceva, automobiliştii neliniştiţi claxonau, motociclişti ambalau motoarele iar pietonii mai graşi strigau:

- Dumneavoastră nu ştiţi cine sunt eu!

Unii voind să facă poante ziceau:

- Verdele l-o fi mâncat comandantul ca să-şi facă o vilişoară la ţară.
- Roşul l-au folosit ca să picteze peştii din grădini.
- Cu galbenul ştiţi ce-au făcut? Au diluat untdelemnul de măslin.

În sfârşit a venit un poliţist, s-a oprit în intersecţie şi a descongestionat traficul. Un alt poliţist a căutat să repare instalaţia oprind curentul. Înainte de a se stinge, semaforul albastru avu timp să reflecteze: „Bieţii de ei! Dădusem semnalul de trecere „liberă pe cer”. Dacă m-ar fi înţeles acum toţi ar putea zbura. Dar poate le-a fost frică”.

2. Cei trei pietrari

În evul mediu, un pelerin făcuse vot să meargă la un sanctuar foarte îndepărtat, cum era obiceiul în acel timp.

După câteva zile de drum, trecu pe o cărare ce urca pe o coastă pustie a unei coline aride şi arse de soare, pe lângă cărare îşi deschideau gurile cenuşii nenumărate cariere de piatră. Ici-colo bărbaţi aşezaţi pe pământ, ciopleau bucăţi mari de piatră făcându-le lespezi pentru construcţii.

Pelerinul se apropie de primul. Îl privi cu compătimire. Praful şi sudoarea îl făceau de nerecunoscut, iar în ochii răniţi de praf de piatră se vedea o oboseală de nedescris. Braţul său părea că formează un singur lucru cu ciocanul greu pe care continua să-l ridice şi să-l izbească apoi ritmic.

„Ce faci?”, întreabă apoi pelerinul.

„Nu vezi?”, răspunde omul gârbovit, fără să-şi ridice măcar privirea. „Mor de oboseală”

Pelerinul nu mai zise nimic şi îşi continuă drumul.

Ajunse repede la un alt pietrar. Era la fel de obosit, rănit, prăfuit.

„Ce faci?”, îl întreabă şi pe acesta pelerinul.

„Nu vezi?. Muncesc de dimineaţă până seara ca să-mi întreţin femeia şi copii”, răspunse omul.

Tăcut, pelerinul porni la drum.

Ajunse aproape în vârful dealului. Acolo era un alt pietrar. Era mort de oboseală, ca şi ceilalţi. Avea şi el o pojghiţă de praf şi sudoare pe chip, dar ochii lui răniţi de cioburile de piatră aveau o seninătate stranie.
„Ce faci?”, îl întreabă pelerinul.
„Nu vezi?”, răspunse omul, zâmbind cu mândrie, „construiesc o catedrală”
Şi cu braţul arată spre vale unde se înălţa o mare construcţie, plină de coloane, arcuri şi capiteluri de piatră cenuşie, ce se înălţau spre cer.

Indicaţii catehetice

Experienţa arătată în povestiri

*Semaforul albastru este introducerea a ceva cu totul „diferit” în obişnuinţa rutină a zilei. Este o descoperire a unei dimensiuni noi neaşteptate. Oamenii s-au obişnuit, ca automobiliştii să trăiască cu capul aplecat pe volan, atenţi numai la şosea, fiecare închis în coşciugul său de fier, preocupat de muncă, de bani, de mărunţişurile zilnice. Semaforul care devine albastru e ceva care zice:
- „Băieţi, opriţi-vă! De ce aruncaţi o comoară? Nu există numai pământul. Priviţi în sus! Mai este şi cer...” Dar e un glas slab, şi se stinge curând.
Cateheza este „semaforul albastru” al Bisericii. Cateheţii învaţă calea spre cer, învaţă cum „se zboară”, cum se poate afla de dincolo de „pământ” mai există cerul, dimensiunea religioasă a vieţii.
*Cei trei pietrari este o povestire care atrage atenţia asupra sensului acţiunilor. Este o experienţă grea pentru copii dacă e vorba de teorie, dar uşoară prin povestire. Este important ca ei să înţeleagă „de ce” vin la catehism şi deoarece acest „de ce” influenţează participarea lor.
Cei trei pietrari fac aceeaşi muncă. Dar acel „de ce” schimbă totul. Există o mare diferenţă între „a se omorî cu munca” şi „a construi o catedrală”.
Şi copiii pot ajunge la catehism din diferite „de ce-uri”: (trimişi de părinţi, pentru că vin toţi pentru că vor să fie miruiţi...). Trebuie să înţeleagă că şi ei, în realitate, „construiesc o catedrală”, realizează ceva măreţ.

Pentru dialog

*Copiii trebuie să fie zgândăriţi cu vreo întrebare pentru a actualiza experienţe continuă în povestiri.

De exemplu pentru prima povestire:
- Care sunt semafoarele vieţii voastre?

- Care sunt semnalele de „liberă trecere” pe care le vedeţi mai des?
- S-ar putea spune că părinţii şi învăţătorii voştri sunt ca nişte semafoare pentru voi?
- Ce vă arată ei?
- Parohul şi catehetul vostru pot fi consideraţi „semnalul albastru?” De ce?.
- Ce înseamnă că vă indică drumul spre cer?

Iată comentariul unui copil de clasa a V-a ce a ascultat povestirea:

„Cred că „semaforul albastru” este Isus. A venit pe pământ să spună oamenilor să privească cerul, dar oamenii nu au înţeles şi de aceea L-au stins repede”

Pentru a doua povestire

- Cei trei pietrari fac aceeaşi muncă, ce-i deosebeşte?
- Există atâţia copii în oraşul (satul) nostru, toţi fac cam aceleaşi lucru. Ce îi deosebeşte?
- Dacă în faţa şcolii ar veni un pelerin şi i-ar întreba pe copiii care între „Ce faci?” ce răspunsuri ar primi?
- Dacă ar veni un pelerin în faţa sălii de catehism ce i-aţi răspunde la întrebarea „Ce faci aici? De ce vii la catehism?”

Unii, cu toată sinceritatea ar trebui să spună: „Pentru că m-au trimis părinţii”, „pentru că vreau să fiu miruit” ori „pentru că vin prietenii mei”

-Şi totuşi aici „construim o catedrală”. Mi-aţi putea spune în ce sens?

Comentariu scris de o fată din clasa a VII-a după întâlnirea catehetică bazată pe întâlnirea cu cei trei pietrari:

„Am înţeles că acea catedrala pe care noi o construim este în primul rând viaţa noastră, care n-ar fi o construcţie măreaţă fără prezenţa lui Isus. Dar venind la catehism construim şi Biserica. Fiecare dintre noi este o piatră vie care serveşte la marea construcţie, pe care Isus a fondat-o pe apostoli”.

Pentru activitate

*Pentru a fi într-adevăr eficace, cele două povestiri trebuie să fie vizualizate.

Un semafor de culoare albastră şi o catedrală în construcţie sunt elemente simbolice uşor de realizat, devenind jocuri clare şi distinctive.

*„Semaforul albastru” poate deveni un fel de afiş plat sau tridimensional, pentru a anunţa începutul catehezei. Pe lumini se pot scrie sloganuri sau cuvinte inventate de copii pentru anunţarea sau încheierea sărbătorii.

*„Catedrala” devine uşor un joc sau un gest simbolic. Se transformă un desen mare în bucăţi (Puzzle) sau în mozaic. Fiecare copil primeşte o bucată de catedrală pe care îşi scrie numele. Numai baza catedralei trebuie să rămână întreagă, la locul ei ca un punct de referinţă pentru restul construcţiei.

Pe această baza se scriu numele celor 12 apostoli şi a lui Isus. Bucăţile cele mai apropiate de bază vor fi cele ale parohului şi catehetului. În timpul celebrării sau a reuniunii fiecare copil va încerca să-şi plaseze bucata lui pe catedrală la locul potrivit.

La sfârşit catehetul va face un scurt comentariu, accentuând că dacă cineva nu-şi aduce piatra, catedrala rămâne neterminată. Totuşi toţi sunt necesari. Fiecare are un dar de pus în comun.

Şi Biblia povesteşte...

Experienţa cuprinsă în povestiri stă la baza multor fragmente biblice; se pot aminti şi comentate cu copiii:

- Matei 6,19-21: comparaţie între bogăţiile acestei lumi şi cele din ceruri.
- Matei 20,20-28: cine vrea să fie mai mare în faţa lui Dumnezeu trebuie să devină slujitorul oamenilor. Ceea ce este a lui Dumnezeu aparţine unei alte dimensiuni.
- Matei 21,33-46: Isus este „piatra din capul unghiului”, temelia marii construcţii pe care creştinii trebuie s-o termine.

UNDE SE ASCUND CUVINTELE?

„Bine, să auzim cine are ceva de spus...”, sau: „Hai copii, spuneţi-mi ce părere aveţi”. De obicei aceste fraze însoţite de un zâmbet de încurajare, sunt acceptate de ochii care „intră în pământ” şi de buzele sigilate. ªi se stinge orice tip de zâmbet într-o tresărire de frustrare evidentă. Nu au mai mult succes invitaţiile repetate la dialog

Cei superficiali şi „apocaliptici” se acuză:” Televiziunea nu ne lasă să dialogăm” .Şi nu se gândesc la o întrebare simplă, dar legitimă: „Televiziunea este de vină că nu ne face să vorbim sau suntem noi cei care nu mai avem ce spune nimic?” .Înconjuraţi de o lume care comunică prin diferite imagini şi sunete electronice, copiii de astăzi sunt mai jenaţi de lumea cuvintelor. Acestea par ascunse într-un lac adânc unde copiii nu le mai pot scoate.

Remediul este unul singur: mici şi mari trebuie să regăsească aceste cuvinte pierdute, pentru că ele conţin valori, emoţii, subiect de reflecţie pe care imaginile nu le au, şi pentru că omul complet trebuie să fie capabil să comunice cu ambele coduri de expresie.

Si cateheţii trebuie să-şi aducă contribuţia şi să transforme vreodată „lecţia” de catehism într-o „oază verde” unde copiii pot regăsi cuvintele proprii.

O discuţie despre cuvinte ar putea începe după povestea ce urmează, extrasă dintr-o poveste minunată a lui Chantal de Marolles.

3. Uriaşul fără cuvinte

Era odată un om atât de mare şi înalt, cu picioarele atât de lungi şi braţele atât de largi, încât toţi credeau că este un uriaş.

Dar el era un simplu om, un om atât de ciudat că lumea se speria de el. Avea sprâncenele dese ca tufişul ce creşte între pietre iar părul ca o pădure deasă. De voia să le taie îi trebuiau foarfece de grădinar pentru că nici un frizer nu îndrăznea să le atingă.

Mai mult şi mai mult, avea o faşă tristă de atâta plâns; şi nu scotea nici măcar un cuvinţel. De aceea i se spunea „Fără cuvinte”. Îşi ridicase în pădure o casă pe măsura lui, cu uşi şi ferestre atât de înalte, încât fiica lui, Floare-Frumoasă le putea deschide numai căţărându-se pe o scară.

Deseori, seara, fără să se ştie de ce, fata plângea şi suspina: „De ce tata este aşa de mare? Şi de ce nu-mi spune nici o vorbă?”

Aducea din pădure braţe de flori iar la şcoală avea numai notele cele mai mari, Fără-Cuvinte nu-i spunea nimic. Atunci Floare-Frumoasă aduse din pădure numai urzici, iar de la şcoală numai note oribile. Dar Fără-Cuvinte tot nu-i zise nimic.

Când doamna Alice, care venea în fiecare dimineaţă să facă ordine prin casă şi să gătească, îl întrebă pe uriaş: „Ce să gătesc azi? Borş sau supă?” el nu făcea altceva decât să o privească furios, şi dând din umeri, ieşea din casă.

Coşul de cuvinte

Într-o zi Floare-Frumoasă întrebă: „Doamnă Alice, de ce tata nu vorbeşte deloc? Nu a învăţat să vorbească sau a uitat toate cuvintele?”

Doamnă Alice suspină: „Ah, Floare-Frumoasă! Tatăl tău vorbea odată mult şi chiar râdea, dansa în fiecare duminică. Dar din ziua în care te-ai născut şi mama ta a murit, a devenit mut. Se spune că a pus toate cuvintele şi râsul său într-un coş de răchită pe care l-a aruncat în lac”.

În aceeaşi după-amiază, imediat ce doamna Alice plecă, Floare-Frumoasă porni spre pădure, hotărâtă să afle coşul de cuvinte. Dar cum nu cunoştea bine pădurea, întrebă un miel negru legat de un par: „Miel negru, ştii tu unde este lacul?”.

Mielul negru îşi zise: „Lacul este periculos pentru copii. Dar ea este fata uriaşului rău care mă ţine toată ziua legat de par. Cu atât mai rău pentru ea, am să-i spun”. ªi mielul îi răspunse: „ Pe acolo, uite, pe cărarea asta tot înainte”.

Floare-Frumoasă mulţumi şi porni la drum pe cărarea cu flori şi mure coapte. Când ajunse în sfârşit la lac, văzu o gâscă verde: „Spune-mi gâscă verde ai văzut un coş de nuiele în acest lac?”.

Gâsca îşi zise: „Fetiţa asta n-ar trebui să se ducă în lac, se va îneca. Dar e fata acelui uriaş rău care vrea să mă omoare în fiecare an când începe sezonul de vânătoare. Cu

atât mai rău pentru ea, am să-i spun”. ªi îi zise: „Da, da, l-am văzut e chiar pe fundul lacului”.

Floare-Frumoasă mulţumi şi intră în lac. Începu să înoate cu plăcere în apa rece, dar lacul era atât de larg încât atunci când ajunse în mijloc nu mai putu de oboseală. Gâfâind, întrebă un crap bătrân cu solzii cenuşii: „Ai văzut un coş plin de râsete şi cuvinte?”

Crapul îi zise: „Dacă va încerca să dea de coş, fetiţa se va îneca. Dar e fata acelui uriaş rău care pescuieşte peştii ca să-i mănânce. Cu atât mai rău pentru ea am să-i spun”. ªi îi zise: „Coşul e acolo, chiar pe fundul lacului”.

„Fetiţa s-a înecat!”

Dar abia căpşorul ei dispăru în apa neagră, crapului îi păru rău de ceea ce făcuse şi, bătând din aripi ca să înoate mai repede, se îndreptă spre mal strigând: „Gâscă, fata uriaşului se îneacă, zboară şi spune-i!”

Şi gâsca se căi de ceea ce făcuse. O luă la zbor bătând din aripi ca să zboare mai repede şi ateriză lângă miel: „Mielule, fugi şi spune-i uriaşului că fata lui se îneacă!”

Mielul roase imediat funia, se dezlegă şi, plin de remuşcări, alergă behăindu-i lui Fără-Cuvinte: „Fetiţa ta s-a înecat hai repede!”.

Floare-Frumoasă găsi coşul şi plină de bucurie începu să urce. Dar cu coşul strâns la piept, era greu. Nu putea folosi decât o mână pentru a da la o parte rădăcinile de trestie şi papura care i se încolăceau de picioare. Curând Floare-Frumoasă fu atât de obosită încât în loc să se ridice se scufunda şi mai mult. Biata fată cădea din rădăcină în rădăcină şi se gândea: „Oh, nu aş vrea să mă înec”:

Dar în timp ce ea se zbătea pe fundul lacului, uriaşul Fără-Cuvinte îşi văzu fetiţa. Aruncă plasa de prins peşti până pe fundul lacului. Când o trase sus, în ea era Floare-Frumoasă. Fără-Cuvinte trăgea din barcă, în timp ce mielul ajuta cu dinţii, gâsca cu ghiarele, iar crapul din lac împingea plasa cu spatele şi cu capul.

Când Floare-Frumoasă, întinsă în barcă îşi deschise ochii, văzu chipul tatălui aplecat spre ea. Ochii uriaşului erau plin de lacrimi, dar încă nu spunea nimic.

Atunci, repede, Floare-Frumoasă deschise coşul. Îndată cuvintele se repeziră în uriaş şi-l făcură să vorbească: „Oh, ce noroc că mi-am pescuit fata! Încă puţin şi aş fi rămas singur. Şi atunci cu cine aş fi putut vorbi? Am atâtea să-i spun, pe cuvânt!

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

* „Coşul de cuvinte şi râsete” este aceea putere de a dialoga şi de a vorbi cu alţii de a cărei dispariţie plâng atâţia. Trăim unul lângă celălalt, vorbim despre atâtea, dar nu spunem cuvinte care să valoreze, care să comunice ceva din noi înşine. De multe ori părinţii vorbesc copiilor şi nu cu copiii; fac atâtea lucruri pentru ei, dar nu-i cunosc. Aşa, încet-încet, chiar şi în familie persoanele devin mute, „uriaşi fără - cuvinte”.

* Găsirea cuvintelor costă, trebuie de plătit un preţ.

Floare-Frumoasă îşi riscă viaţa, ca tatăl ei să vorbească şi să râdă din noi cu ea. Pentru a comunica, toţi trebuie să renunţe la ceva (la sfială, poate) şi „să se arunce”. S-ar putea ca la început rezultatul să nu fie excelent, ar se învaţă dialogând. O comunicare bună este totdeauna rodul unui efort îndelungat.

Pentru dialog

*E bine să se înceapă cu o analizare a situaţiei comunicative a grupului:

– E vreun „uriaş mut” între noi?

– Reuşim să vorbim despre ceea ce într-adevăr ne interesează?

– Dacă cineva dintre noi vrea să vorbească într-un grup, ce greutăţi îi apar?

E bine ca însuşi catehetul să-şi povestească problemele.

„Când încep să vorbesc, de multe ori sunt descurajat pentru că mulţi dintre voi se mişcă sau fac altceva...”,etc.

*A doua fază este căutarea „coşului de cuvinte”:

– Am putea îmbogăţii comunicarea dintre noi?

– Să facem o scară a calităţilor celor mai importante pe care trebuie să le avem: respectarea altora când vorbesc, ascultarea, curaj de a interveni, răbdare...

*Se poate trece apoi la analizarea unor probleme de comunicare pe care copiii le au acasă ori la şcoală:

– Comunicaţi sincer cu mama? Cu tata?

– Aţi dori să transmiteţi părinţilor voştri ceva ceea ce nu reuşiţi?

– Să încercăm să facem „un coş de cuvinte pierdute”, ale familiei.

Pentru activitate

*Conversaţia despre cuvinte se poate face cu două cartoane. Primul, intitulat ”coşul de cuvinte pierdute”, are două părţi: prima pentru cuvintele pe care aş vrea să le spun părinţilor (colegilor, parohului, catehetului, profesorilor...). A doua, pentru răspunsurile persoanelor. Copiii completează partea lor împărţiţi pe grupe.

*Al doilea carton, intitulat „Jos cu uriaşul mut!”, conţine reguli pe care grupul se decide să le respecte pentru o comunicare mai bună. De exemplu;

– Într-o cameră dezordonată vine pofta de a face o gălăgie.

– Să ascultăm pe cel care vorbeşte fără a-l întrerupe, altfel nu va mai putea vorbi.
– Cine se enervează trece de partea prostului.
– Urlatul poluează buna înţelegere.
– Cine vorbeşte sincer dă parte din sine însuşi.
– Cine conturbă înveninează grupul. Zi-i să înceteze.
*Chiar şi plasarea băncilor sau scaunelor are importanţă. Se poate studia şi îmbunătăţii.

Şi Biblia povesteşte...

În Evanghelia după Marcu, cap. 7, versetele 31-37, Isus vindecă un surdo-mut. Episodul se poate comenta cu cei mai mari.

LUMEA   INTERIOARĂ

Viaţa de fiecare zi a copiilor şi tinerilor este caracterizată deseori de nelinişte sau frenezie. Ca aceea a multor adulţi. Mulţi tineri trebuie să trăiască zile pline de activităţi, cu o agendă mai bogată decât a unui Preşedinte. De aceea nu e de mirare dacă sunt atât de agitaţi şi nervoşi. De multe ori sunt ieşiţi din fire, înecaţi în lucruri.
Povestirea care urmează arată calea spre „reflecţie”. A reflecta înseamnă a primi un mesaj şi al transmite în interior. E un mesaj care nu se cumpără şi nu se vinde, dar care ne ajută să trăim.

4. Proviziile lui Bernard

Era odată, în parcul unui vechi castel, în ruine, un stejar mare şi bătrân. Într-o scorbură din trunchi îşi făcuseră culcuşul cinci veveriţe vărgate.
Casa lor avea şapte cămări spaţioase, deschizăturile lor semănau cu ciocurile înfometate ale păsărelelor. Toată vara, veveriţele alergau, zi şi noapte, să le umple cu provizii. Ştiau că iarna e mai lungă e mai lungă şi mai grea şi trebuiau să se pregătească cu hambarele pline, dacă voiau să apuce primăvara.
Veveriţele nu se odihneau deloc: cu frenezie adunau şi îngrămădeau în cămările lor grâu şi alune, ghindă şi jir.
Lucrau toate. Toate în afară de Bernard, şeful. Bernard avea botul inteligent, urechile de filosof, blana lucioasă, şi o coadă stufoasă. Dar în timp ce tovarăşii lui alergau încoace-încolo gâfâind cu lăbuţele pline de provizii, el stătea tăcut cu botul în sus şi ochii închişi.
„Bernard, de ce nu lucrezi?” îl întrebau veveriţele.

„Cum adică nu lucrez”, răspundea jignit Bernard, „adun razele soarelui pentru zilele reci de iarnă”.

Mai târziu când îl văzură pe Bernard stând pe o piatră, cu ochii ţintă la grădină, îl întrebară: „Dar acum ce faci?”.

„Adun culorile”, răspunde Bernard cu simplitate. „Iarna este aşa de cenuşie”.

Cele patru veveriţe alergau şi alergau, mereu mai obosit. Cămările se umpleau cu nuci, alune şi alte bunătăţuri. Bernard, însă, stătea la umbra unui copac.

„Visezi Bernard?” îl întrebară pe un ton mustrător.

Bernard răspunse: „A, nu! Adun cuvinte. Zilele de iarnă sunt aşa de lungi. Vom sta fără să schimbăm o vorbă”.

A venit şi iarna şi, când a căzut prima zăpadă, veveriţele se adăpostiră în culcuşul din stejar. Primele Acum, simţiţi razele calde, aurii ale soarelui care vă mângâie pielea. Sunt strălucitoare, joacă pe frunze, sunt poleite în aur...”. Şi-n timp ce Bernard vorbea, cele patru veveriţe au început să simtă căldura. Ca magie să fi fost oare?

„Şi culorile, Bernard?”, întrebară cu nelinişte.

„Închideţi din nou ochii” zise Bernard. Şi când vorbea de violetul viorelelor, de macii roşii în lanul de grâu, de frunzuliţele verzi ale iederii, atunci văzură culorile ca şi cum ar fi avut fiecare în cap un câmp nesfârşit.

„Şi cuvintele, Bernard?”. Bernard tuşi, dregându-şi glasul, şi apoi ca pe o scenă declamă:

„Închisă în coaja unui copac, chiar în inima pădurii fermecate, trăieşte o veveriţă cu blana roşie, privirea luminoasă şi coada stufoasă. Această veveriţă extraordinară poartă pe cap o coroană de nuci. E un geniu:: are puteri extraordinare şi cunoaşte tainele.

Când un iepuraş este rănit de un vânător, veveriţa geniu spune care sunt plantele de leac pentru îngrijirea rănilor.

Când o păsărică îşi rupe o aripă, veveriţa ştie cum s-o înfăşoare cu ace de pin ca ea să poată zbura iar.

Dar ceea ce-i reuşeşte cel mai bine vindecarea inimilor de tristeţe şi frică. „Ne trebuie atâtea alintări casă trăim”, spune veveriţa geniu, „ şi atâta gingăşie. Căci toate făpturile pădurii sunt ca florile care se ofilesc dacă nu sunt săturate de razele soarelui. Când o fiinţă este tristă, eu o fac pe raza de soare. Şi atunci îşi redeschide petalele inimii”.

zile au fost pline de voie-bună. Se jucau într-o gălăgie de nedescris şi nu auzeau vântul care şuiera afară. Fluierau din capacele de ghindă şi cojile de alune, cântau şi dansau. Înainte de a se culca, mâncau pe săturate şi povesteau tot felul de poveşti despre huhurezi nătângi şi vulpi ramolite. Dar încet-încet, mâncară proviziile. Cămările se goliră una după alta, terminară mai întâi nucile, apoi alunele, ghinda, strugurii

uscaţi, ba chiar şi frunzele uscate. Le rămăseseră doar rădăcinile tari şi amare. Se făcuse frig şi nimeni nu mai avea chef de vorbă.

Îşi amintiră atunci de proviziile ciudate ale lui Bernard: de razele de soare, de culori, de cuvinte.

„Unde sunt proviziile tale, Bernard?", îl întrebară.

Bernard începu să vorbească: „Închideţi ochii.

Când Bernard tăcu, cele patru veveriţe aplaudară şi strigară: „Bernard, eşti un geniu, un poet".

Bernard roşi, se închină respectuos şi zise cu modestie: „Ştiu, aşa e".

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

Sunt două feluri de „provizii": cele care slujesc vieţii materiale şi cele care servesc vieţii spirituale

Omul are nevoie de ambele. Este o învăţătură de veacuri: nu numai cu pâine trăieşte omul.

Este descoperirea unei lumi necunoscute din noi, o lume interioară, a imaginaţiei creatoare, a fanteziei care poate schimba situaţiile.

Povestirea despre proviziile lui Bernard poate fi folositoare la începutul activităţii catehetice anuale. Este un răspuns la întrebarea „De ce venim la catehism?". Catehismul reprezintă o „provizie" diferită de aceea care se face zilnic pe băncile şcolii, pe stradă, în faţa televizorului; la catehism se adună culori, cuvinte, raze de soare care vor fi folositoare când va sosi anotimpul special.

Pentru dialog

– Să se descopere cu copiii firului şi personajele povestirii.

– Să se înţeleagă şi să se judece comportamentul personajelor.

– Să se specifice sentimentele şi motivaţiile personajelor, descoperind asemănări cu sentimente şi motivaţii din viaţa noastră.

De exemplu: Există persoane care se comportă ca cele patru veveriţe pline de griji?

Când semănăm şi noi cu ele?

Cine se comportă ca Bernard?

– Fiecare copil să fie lăsat să-şi exprime propriile consideraţii asupra povestiri. Iată câteva:

= Bernard vrea să se eschiveze de la muncă, veveriţele celelalte sunt bune.

= Înseamnă că nu trebuie să ne gândim numai la mâncare.

= Când vine iarna, Bernard povesteşte lucruri frumoase şi vremea urâtă pare mai puţin tristă.
= Bernard ne ajută să descoperim lucrurile frumoase, pe care lumea nu le vede ci se gândeşte numai la câştig...

Pentru activitate

– Povestirea are un sens pentru grupul de catehism: catehetul se propune ca un Bernard al situaţiei, ca revelatorul unei dimensiuni „diferite”.
– Să se deseneze cartoane cu Bernard care pronunţă un mesaj special pentru grup. Cartoanele vor fi atârnate pe perete.

Şi Biblia povesteşte...

Evanghelistul Luca în cap. 10, de la versetul 38 la 41 povesteşte despre Marta şi Maria care îl primesc pe Isus în casa lor. Marta era preocupată cu multe griji, Maria asculta cuvintele lui Isus. Şi aici două comportamente diferite, dar necesare amândouă. Cu cei mai mari se poate analiza analogia cu povestirea.
La sfârşit catehetul reia rezultatul conversaţiei şi ajută la elaborarea unui răspuns la întrebarea provocatoare a povestirii: „La ce este bun catehismul?”.

RĂBDAREA DE A CREŞTE

Climatul „consumistic” în care trăiesc copiii azi tinde să rupă legăturile omului cu istoria într-o victorie a spaţiului asupra timpului. O victorie a lumii lucrurilor (spaţiul) asupra lumii fiinţei (timpul). Depanarea timpului în istorie este locul în care omul se recunoaşte pe sine şi simte răsunetul profund al spiritului.
Azi, copiii vor totul „deodată”. Prezentul e unica dimensiune constitutivă a experienţei lor existenţiale. Viaţa li se prezintă ca o sumă monotonă a tuturor prezenţelor. Numai există capacitatea de a „simţi cum creşte iarba”, de a percepe sunetul facerii şi desfacerii propriei existenţe.

5. Firul fermecat

Maxim era un băiat cu adevărat ciudat: îi plăcea aşa de mult să viseze cu ochii deschişi. Mai ales la şcoală unde lecţiile nu prea-l interesau.
Învăţătorul, care-l ştia isteţ dar lipsit de voinţă, îl întrebă într-o zi, un pic plictisit:

– La ce te gândeşti, Maxim? De ce nu eşti atent?
– Mă gândesc ce-am să fac când voi fi mare, răspunse băiatul.
– Oh, nu e frumos, replică învăţătorul. Încearcă să te bucuri de această vârstă minunată şi nădăjduieşte că anii tinereţii trec încet.

Maxim nu înţelese cuvintele învăţătorului. Nu voia să aştepte. De fapt, când se dădea cu patinele pe gheaţă, iarna, abia aştepta să vină vara ca să poată merge la baie; când apoi venea atât de mult dorinţa vara dorea să vină toamna ca să se poată juca cu zmeul în parc.

Maxim avea o prietenă, Maria, o fetiţă ceva mai mică decât el, care locuia în blocul din faţă. Când o vedea alergând cu părul ei blond şi ochii albaştri mereu surâzători, Maxim se gândea:
– Când voi fi mare o voi lua de soţie... De ce nu sunt deja mare?

În sfârşit, dacă cineva îl întreba ce doreşte cel mai mult, primea un răspuns clar: „aş vrea ca timpul să treacă mai repede...”

Bătrâna cea blândă

Într-o zi de toamnă, Maxim se opri să se odihnească după o alergătură prin parc. Deodată se auzi strigat: se uită şi văzu o bătrână care-l privea cu blândeţe. Bătrâna îi arăta copilului o cutie argintie cu o gaură din care ieşea un fir de aur şi-i zise: „Priveşte, Maxim! Acest fir subţire este firul vieţii tale. Dacă tu vrei într-adevăr ca firul vieţii tale să se scurgă mai repede, nu trebuie decât să tragi un pic de fir. Orice bucăţică de fir este o oră din viaţa ta. Numai să nu spui nimănui că ai această cutie, altfel vei muri chiar în aceeaşi zi! Păstreaz-o şi să ai noroc!

Bătrâna dărui băiatului cutia şi dispăru!

Maxim se întoarse acasă, alergând, cu cutia în buzunar. Ziua următoare, la şcoală, învăţătorul observă că Maxim era şi mai distrat şi-i făcu o săpuneală straşnică.
–Totdeauna eşti cu capul în nori! Ai să rămâi repetent, te asigur...

Maxim se săturase de astfel de teorii şi se gândi să folosească firul casă scurteze zilele de şcoală. De fapt în fiecare dimineaţă trăgea puţin de fir şi aşa, abia ajungând în clasă, auzea glasul învăţătorului: „S-s terminat ora. Puteţi pleca acasă”. Băiatul era foarte fericit: viaţa îi era un vârtej de vacanţe şi joacă.

După câtva timp totuşi Maxim începu totuşi să se plictisească şi se gândi: „O, cât ar fi de frumos să fi terminat şcoala şi să încep să muncesc!”

Într-o noapte în care nu reuşea să doarmă, Maxim se hotărî să tragă mai mult din fir şi aşa, dimineaţa următoare, se trezi că avea mustăţi, era inginer şi îşi făcuse o fabrică modernă. Era foarte bucuros de meseria lui şi un timp trase de fir cu mai multă atenţie, numai cât trebuia să ajungă.

Mama cu părul alb

Într-o zi îşi aduse aminte de Maria. Telefonă unor prieteni şi cunoştinţe până ce o găsi. Se făcuse cu adevărat o fată frumoasă. Maxim îşi luă inima în dinţi şi ceru:” Maria vrei să te căsătoreşti cu mine? Sunt un om cu capul pe umeri şi am şi ceva avere”.

Zâmbind, Maria îi spuse că da, dar când se duse la părinţii ei îi spuse cu tărie: „Sunteţi încă tineri şi vă cunoaşteţi prea puţin, aşteptaţi cel puţin un an”.

Fata se întrista, dar băiatul o încurajă zâmbind: „Nu te necăji, Maria! Ai să vezi ca anul trece în zbor”.

Fata se întristă, dar băiatul o încurajă zâmbind: „Nu te necăji, Maria! Ai să vezi că anul trece în zbor!”

De fapt, anul trecu într-o clipă, datorită firului magic. În fiecare seară înainte de a adormi Maxim îi trăgea o bucată. Mai avea o lună până la nuntă., când Maxim primi o carte poştală. Trebuia să plece în armată. Cu lacrimi în ochi îşi luă rămas bun de la toţi, în special de la Maria lui dragă, care plângea chiar mai mult decât el.

După câteva zile de viaţă militară, lui Maxim i se făcu un dor nebun, trase mai mult din fir şi se trezea acasă în nunţii. A fost o nuntă de pomină. Ceva totuşi îl mâhni pe Maxim: observă că mama era bătrână, avea părul sur. Îi păru rău că a tras aşa de des din fir şi-şi promise că acum fiind mare nu trebuia să tragă de el.

Îşi ţinu promisiunea câţiva ani, dar într-o bună zi Maria îi spuse zâmbi că aşteaptă un copil. „Să aştepte”? Lui Maxim acest verb nu-i plăcuse niciodată. Nu putâ rezista ispitei să-şi vadă cât mai repede copilul în braţe şi începu să tragă de fir, aproape în fiecare zi. Într-o seară trase prea mult şi in ziua următoare se văzu ceva mai bătrân cu doi fii: unu mergea la liceu, celălalt la universitate.

Totul se petrecea ca la început. Ori de câte ori se ivea o problemă, Maxim trăgea de fir ca să rezolve repede: când afacerile mergeau rău, când cineva era bolnav, când era curios să ştie cine va lua campionatul la fotbal, când voia să ştie când se termină un serial la televizor...

„Mult noroc, Maxim!”

Într-o dimineaţă, Maxim se privi în oglindă şi îşi dădu seama că are părul alb. Se simţea obosit şi nemulţumit. Casa îi era acum pustie şi Maria nu reuşea să înţeleagă cum ea şi soţul nu-şi aminteau atâtea lucruri din viaţa lor trecută.

„Nu ţi se pare şi ţie că a trecut totul prea repede?” îl întreba ea. „Cum e posibil ca băieţii să fi crescut aşa de repede?”

Maxim nu putea răspunde şi era foarte trist. Practic era doi bătrâni, plini de riduri, şi zilele treceau aşa de încet. Dar acum îi era frică să mai tragă de firul magic.

Într-o zi, pe când moţăia în parc pe banca lui obişnuită, bătrânul Maxim se auzi chemat. Deschise ochii şi zări bătrâna care, cu mulţi ani în urmă, îi dăduse cutiuţa cu firul magic.

„Ei Maxim, cum merge? Firul magic ţi-a făcut viaţa fericită, aşa cum doreai?”

„Chiar nu prea nu ştiu ce să răspund... Cu acel fir îţi zic nu a mai trebuit să aştept sau să sufăr prea mult în viaţa mea, dar acum îmi dau seama că totul a trecut aşa de repede şi iată, am ajuns bătrân şi slab...”

„A, da?, zise bătrâna. Dar ce-ai mai vrea?”

Aş vrea să fiu din nou copil, zise Maxim puţin cam ruşinat. Aş vrea să-mi trăiesc viaţa fătă firul magic. Să trăiesc ca toate celelalte persoane şi să accept tot ce-mi oferă viaţa, fără a fi nerăbdător”.

„Chiar ai vrea?”

„Sigur”, răspunse Maxim fără ezitare. „Ceea ce am trăit în aceşti ani mi-a fost o lecţie şi sunt sigur că nu aş mai face acele greşeli”.

„Dacă e aşa, sunt fericită că te-am putut ajuta să înţelegi cea mai mare virtute: răbdarea. Vei vedea că îţi vei pregăti viaţa altfel şi vei fi în stare să suporţi şi momentele de muncă şi oboseală pe care le vei întâlni în drumul tău. Acum trebuie doar să-mi dai înapoi cutiuţa şi... mult noroc, Maxim!”

Abia puse cutiuţa în mâna bătrânei că şi adormi buştean.

„Ei, somnorosule! Scoală!”.

Maxim deschide ochii şi îşi văzu mama tânără şi frumoasă care îl privea cu bunătate. Aleargă la oglindă şi îşi văzu chipul de copil obişnuit. Sărută şi îmbrăţişă mama de parcă n-ar fi văzut-o de o sută de ani. Se spală şi se îmbracă într-o clipă, înghiţi ceaiul într-o secundă şi porni spre şcoală” Pe stradă o întâlni pe Maria, care era şi ea obişnuita blondă. O lua de mână şi grăbindu-se amândoi spre şcoală îi zise: „Am atâtea să-ţi spun! Dar tu ştiai că vârsta noastră este cea mai frumoasă?”.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

*Mulţi îşi pierd vremea cu o activitate frenetică, în căutarea unor rezultate imediate. Vor imediat roadele activităţii lor, nu reuşesc să privească mai departe. Valoarea căutată de ei este utilul, avantajul economic, obţinerea de rezultate în minim de timp cu minim de efort.

*O altă caracteristică a vieţii noastre actuale este tendinţa de a nu suporta greutăţile. Fuga de durere duc la căutarea plăcerii, care devine miraj, valoare dominantă. Orice control al instinctelor este considerat nefiresc, auto-stăpânirea este aproape ignorată. Educatorilor însăşi le vine greu să „înveţe” chiar şi cea mai mică (dar absolut de necesară) capacitatea de autodisciplină.

* Maxim este băiatul care „scapă” de datoriile zilnice. Vede în ele nu numai aspectul de efort, de obligaţie. Trebuie să înveţe cât de frumos poate fi o „bună creştină” şi să se maturizeze cu chiar dacă aceasta impune şi sacrificiu.

Pentru dialog

– Foarte eficace s-a observat a fi întreruperea povestirii puţin înainte de final, trezind interesul copiilor. Se poate lăsa libertatea copiilor să termine ei, şi apoi să se discute care ar fi cel mai bun final. Nu contează dacă nu e cel pe care l-am propus (de altfel acest final a fost inventat de un grup de copii din clasa a IV-a).

– Pentru înţelegerea povestirii se pot pune întrebări ca:

* Ce reprezintă firul de aur?
* De ce Maxim îl trage aşa de des?
* Cine se comportă ca Maxim?
* V-ar plăcea să aveţi cutiuţa cu firul magic? De ce?
* Dacă v-aţi întâlni azi cu bătrâna ce i-aţi cere?

Şi Biblia povesteşte...

Despre răbdarea şi creşterea în timp, Isus a dat două parabole:

– Parabola neghinei (Mt 13, 24)
– Parabola talanţilor (Mt 25, 14)...

Pot fi citate şi comentate cu cei mai mari.

O rugăciune

Calendarul şcolar

* *Luni*
dictare şi caligrafie
Cu răbdare
scriu

fără greşeli
şi ştersături.
* *Marţi*
istoria şi geografia.
Plin de curiozitate,
survolez secole
şi continente.
* *Miercuri*
ştiinţe naturale.
Încântat, mă învârt
între plante şi animale.

** Joi*
aritmetică şi geometria.
Sunt atent să aliniez
numere şi operaţii.
** Vineri*
desen şi muzică.
Cu emoţia în suflet
amestec colori
şi sunete.
** Sâmbătă*
educaţia fizică.
Dezlănţuit, alerg,
sar, mă-nvârt.

Învăţ.
Capul meu
şi trupul meu
sunt ca un rezervor
care se umple.

Mi-ai dat inteligenţă, Doamne,
Pentru a învăţa,
dar şi pentru a iubi.

La şcoală învăţ
să trăiesc cu

alţi băieţi şi fete.
Ajută-ne, Doamne,
să descoperim
ceea ce ştie să facă fiecare.
Astfel, când vom fi mari
vom putea schimba lumea
într-o mare grădină
a iubirii

DECIZIA CEA MAI IMPORTANTĂ

Prietenia pe care Isus o oferă este pentru toţi oamenii şi cere o alegere personală convinsă. E o propunere liberă ce poate fi refuzată. Dar invitaţia rămâne, se reînnoieşte, uneori chiar într-un mod neprevăzut şi neaşteptat.

O viaţă fără ideal e ca un drum fără ieşire. Cu cât scopul e mai mare şi mai luminos, cu atât viaţa devine mai adevărată. Martirii libertăţii, ai dreptăţii sociale, ai democraţiei, dar mai ales martirii credinţei au găsit ceea ce dă sens vieţii, sacrificiului şi chiar morţii. Trebuie să ne împlinim datoria cu generozitate şi sinceritate, fără a amina pe un mâine nesigur.

Cine îşi ia în mâini viaţa şi-l alege pe Cristos, se bazează pe cuvântul său, pe adevărul evangheliei şi pe iubirea lui Dumnezeu.

Totdeauna este greu să se ia hotărâri ferme, definitive şi se pare că e mai uşor a nu se angaja prea mult. Ar fi mai uşor să se încerce doar, gata totuşi să se schimbe ruta, urmărind avantajele de moment, fără să se rişte în mod definitiv.

Isus spune clar că faţă de Dumnezeu nu se poate ezita.

O cateheză bună trebuie să ducă întotdeauna la decizie, la răspunsul liber, dar angajat.

A fi cu adevărat creştin nu este rezultatul unei obişnuinţe ori tradiţii familiale, ci o decizie personală. O decizie repetată în fiecare zi. Copilul trebuie să înveţe să fie responsabil. Etimologic, „responsabilitatea” este capacitatea de „a da un răspuns” celui care aşteaptă. Şi Dumnezeu aşteaptă un răspuns.

Se poate vorbi copiilor despre această temă importantă, pornind de la o povestire ca aceasta care urmează:

6. Uşa fericirii

Incredibilul a început când Iacob avea şase ani. Mama îi murise când avea doi ani şi a fost dat în îngrijirea unei dădace cam distrate. Tatăl lui era un avocat foarte serios şi important, era mereu ocupat cu mii de griji, aşa că nu prea avea timp pentru băiat. Aşa ajunsese Iacob să hoinărească toată ziua prin împrejurimi.

Într-o zi de octombrie umbla, căscând gura, pe o stradă necunoscută. În dreapta era un zid lung şi alb. Frunze de castan, verzi şi galbene, acopereau trotuarul.

Iacob avea în mână o castană pe care o freca de zid alergând. Ajunse la o uşă verde cu o clanţă aurie.

I se părea că uşa îl cheamă: ”Deschide, intră!”

Iacob ezită o clipă. Continuă să frece zidul cu castana, fluierând, până ce ajunse la capăt. Acolo văzu că strada continuă cu case obişnuite şi magazine. Plini de curiozitate se opri apoi se întoarse la uşa verde, o deschise şi intră.

„Du-mă înapoi la grădina mea!”

Se văzu dintr-o dată într-o încântătoare grădină cum nici nu visase. Chiar şi aerul era schimbat. Nu mai era acea tristeţe şi plictiseală ca-n oraş. Un parfum îmbătător plutea în aer, dând o senzaţie de bucurie de nedescris. ŞI în culori era ceva care le făcea mai vii, mai luminoase. Iacob nu mai putea de fericire.

Văzu două pantere enorme cu pielea ca de mătase. Nu se sperie. Cele două animale se jucau cu o minge pe o alee plină cu florii. O panteră veni chiar lângă el şi se lăsă mângâiată frecându-şi capul de el ca o pisică.

Băiatul era uimit de minunăţiile pe care le vedea. Era o altă lume. O faţă înaltă şi blondă, cu un zâmbet încântător, apăru pe alee şi veni spre el. Îl îmbrăţişă şi-l sărută cu bunătate. Iacob nu se mai simţise niciodată aşa de bine. Fata o luă de mână şi-i arătă grădina. Vizitară palatul minunat, înconjurat de fântâni arteziene. Văzu atâtea lucruri nemaipomenite, şi îşi găsi şi tovarăşi de joc, care ţineau mult la el.

Apoi sosi o doamnă îmbrăcată în negru care-i arătă o carte mare. Iacob începu să o răsfoiască. Cu sufletul la gură văzu că în carte era scrisă viaţa lui: tot ce i se întâmplase de la naştere: moartea mamei, tatăl, camera lui... se revăzu ezitând la uşa verde. Voi să întoarcă foaia, dar doamna nu-l lăsa. Se auzi strigat de tovarăşii de joacă: „Hai înapoi!” Rămase nehotărât nu ştia ce să facă, şi se trezi înapoi pe strada lungă şi tristă, pe o vreme rece, la ora când începeau să se aprindă becurile. Pe zidul rece şi crăpat nu se mai vedea nici o uşă.

Copilul se întoarse acasă. Povesti tatălui şi mătuşi ce i se întâmplase, dar fu pedepsit.... pentru că spunea minciuni, ziceau ei.

Noaptea, Iacob povesti în şoaptă pernei păţania. Şi în fiecare seară după rugăciunile obişnuite, adăuga o scurtă rugăciune personală: ”Te rog Doamne fă-mă să visez acea grădină! Du-mă înapoi la grădina mea!”
Dar oricât a umblat în zilele următoare nu a mai găsit uşa verde.

„Data viitoare voi intra”.

Zece ani mai târziu, Iacob era un student exemplar. Într-o dimineaţă, în timp ce se grăbea spre şcoală, se văzu deodată în faţa zidului alb şi zări uşa verde care conducea spre grădina minunată.
Alergase atâta să regăsească uşa aceasta... Dar nu se gândi deloc să intre. Nu ar fi voit să întârzie.
„Mă voi întoarce după masă”, îşi zise. Dar şi după amiază avu destule activităţi la şcoală, aşa că amână vizita în grădina mult visată.
Se întoarse a doua zi dar nu văzu măcar zidul alb,. Ceru informaţii de la trecători, dar nimeni nu auzise de zid şi nici de uşa verde.
Nu mai revăzu uşa verde până la douăzeci şi doi de ani. Chiar în ziua în care trebuia să dea examenul cel mai important la universitate. Îşi conducea maşina nervos, privindu-şi deseori ceasul. După o intersecţie, văzu zidul alb şi uşa verde cu acea senzaţie de neuitat, încă realizabil.
Încetini maşina, luptând între două decizii: să intre în grădină sau să-şi dea examenul. Ezită o clipă apoi întoarse spatele şi porni spre universitate.
Laureat, începu o carieră strălucitoare de avocat. „Prietenii aceia minunaţi, atmosfera luminoasă
Povestea Iacob prietenilor „totul îmi părea atât de frumos dar departe. Interesul meu se concentra asupra lumii. Vedeam o altă uşă deschisă... Uşa carierei mele”.
Iacob revăzu încă de trei ori zidul alb şi uşa verde şi uşa verde.
Odată alerga să se întâlnească cu logodnica. Bine înţeles, în seara aceea, nu putea să se gândească la două pantere...
După câţiva ani, revăzu poarta în lumina farurilor. Simţi un gol în stomac. Parcă lumea pierduse orice atracţie. Dorea mai mult decât oricând să revadă grădina fericirii. Dar tocmai în seara aceea avea o întâlnire foarte importantă cu un cunoscut om politic care-i aranjase un post bun în partid. Şi nu se opri.
Era de-acum un renumit deputat. Se plimba cu un ministru dintr-o altă ţară, când cu coada ochiului revăzu uşa. „Am trecut de poartă pălăvrăgind. Eu am atins-o” îşi amintea Iacob. „Nu puteam în nici un caz să dispar în orice moment. M-ar fi crezut nebun. Şi-apoi închipuiţi-vă ce-ar fi scris ziarele!”

Au trecut anii. Nostalgia grădinii fermecate era tot mai mare. Iacob regreta că de atâtea ori fiind în faţa uşii nu s-a hotărât să intre.

„Data viitoare sigur voi intra... data viitoare, mă voi opri, orice s-ar întâmpla...”, repeta într-una. Voia cu orice preţ să mai respire aerul curat, să revadă gingăşia grădinii şi bunătatea locuitorilor ei.

Umbla mereu prin oraş. Ori de câte ori vedea un zid alb, simţea cum inima începe să-i bată. Acum trăia ca să regăsească acea uşă verde.

Dar n-o găsi.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire.

* Există idealuri, visuri, propuneri măreţe şi sentimente ce transformă persoana care decide să se realizeze. Copilăria şi mai ales adolescenţa sunt pline cu acestea. În mod inevitabil ele se pierd în tumultul vieţii zilnice.

Necesitatea unui câştig, cariera, relaţiile afective şi profesionale pot rupe sau devia multe idealuri. Praful zilnic, cu preocupările şi neliniştile sale, face să treacă pe locul doi lucruri de primă importanţă.

* Iacob, personajul povestirii, descoperise uşa fericirii. A avut diferite ocazii pentru a o regăsi. Dar n-a mai deschis-o. I se deschideau alte uşi: a dragostei, a carierei şi a succesului.

De fiecare data aceste uşi i se păreau mai importante decât uşa verde, care l-ar fi condus în grădina fericirii totale. Numai la sfârşit îşi dădu seama că cele mai multe erau iluzorii, că adevărata fericire era aceea a uşii verzi. Dar era prea târziu.

Ratase toate posibilităţile. Ar fi trebuit să se decidă mai înainte.

* Ceva asemănător se întâmplă în alegerea creştină.

Prea des decizia de a fi creştini e îngropată sub preocupările şi ambiţiile zilnice. Este amânată şi uitată, ca ţi cum ar fi o alegere nefolositoare.

Şi totuşi este decizia cea mai importantă: singura care poate da sens şi împlinire persoanei umane. Dar e o decizie care trebuie luată, astfel preocupările zilnice o vor face să treacă pe locul doi.

Pentru dialog

* După povestire, catehetul poate invita copiii să formuleze un alt final al povestirii.

* Poate stimula înţelegerea povestirii cu astfel de întrebări:

– De ce Iacob se comportă astfel?

– Ce ar fi trebuit să facă, după părerea voastră?

– Ce reprezintă uşa verde? I-am putea da un nume?

– De ce nu a mai deschis Iacob uşa?
– Care sunt motivele pentru care a preferat să-şi continue drumul fără a se opri?
– Comportamentul lui este justificabil?
– Ni se întâmplă şi nouă să ne comportăm ca Iacob? În ce privinţă?
– Dacă am numi uşa verde „Uşa urmării lui Isus” sau „Uşa trăirii creştine”, care ar fi semnificaţia povestirii?

Pentru activitate

Să se construiască un panou cu multe uşiţe. În dreptul fiecărei uşi catehetul va cere copiilor să scrie diferite alegeri. Sub una dintre uşi, ar putea fi verde, copiii vor scrie ceea ce, după părerea lor, este valoros sau idealul cel mai mare pe care îl au.

Şi Biblia povesteşte...

Prietenia pe care o oferă Isus cere un răspuns personal liber şi convins. Această propunere se poate şi refuza. Isus povestea odată o parabolă pe această temă. E parabola invitaţilor politicoşi. O găsim în Evanghelia lui Luca, cap. 14, versetele 16-24.

CREŞTEREA ÎN CREDINŢĂ

Azi, una din datoriile cele mai importante ale catehezei este să ajute pe creştini să se orienteze în jungla pluralismului, în diversitatea sistemelor etice, sociale şi politice în care se află.

Pentru a ajunge la acest scop este necesar să fie stimulaţi să devină conştienţi de demnitatea lor de botezaţi, de credincioşi şi membri ai Bisericii.

Rolul catehezei nu mai este acela de a consolida lumea creştină ci de a educa şi consolida identitatea creştină. E important a se forma şi copiii, în special la candidaţii la mir, acest sens al identităţii şi efortului necesar pentru a face să crească sămânţa credinţei, mai ales pentru cei care sunt o „minoritate”.

Povestiri de felul celei care urmează ar putea deveni o pistă pentru această experienţă importantă.

7. Grăuntele cel mai mic

Nu se ştie cum s-a întâmplat chir acolo, în pumnul de boabe mari şi lucioase de grâu, să se nimerească un grăunte mititel negru-negru, aşa de mic încât aproape că nu se vedea. Ţăranul a aruncat pumnul de seminţe în pământul arat. Cu cea mai mare

demnitate şi conştiente de misiunea lor, seminţele de grâu au luat loc în leagănul de pământ în care fuseseră aşezate. Când ajunse şi grăuntele mititel, negru, toate celelalte izbucniseră în râs.

„Şterge-o, pocitanie!” mormăi înfuriat un grăunte gras pe burta căruia căzuse piticul.

„Vă rog să mă ierta-ţi, domnule” bâlbâi grăuntele negru. „Îmi pare rău”.

„E grăuntele cel mai ridicol pe care l-am putut vedea” şuieră căpăţâna unei cepe sălbatice. Firele de iarbă de alături, bătrâne şi clevetitoare, începură să vorbească toate prostiile la adresa seminţelor moderne care umblă de ici-colo fără să facă ceva. Chiar şi seminţele de mac sălbatic râdeau, iar ovăzul deja înalt, îi susură vântului impresia lui: „Să îngălbenesc dacă va ieşi din el măcar o frunzuliţă”.

Grăuntele pitic îngălbeni la auzul atâtor cuvinte de dispreţ, pe care vântul, mare palavragiu, le împrăştia peste tot. Se strânse în colţişorul lui de pământ şi deveni mai mic, dar nu se descuraja. Nu voia în nici un chip să-şi rateze misiunea căci îşi zicea că de ceva o fi şi el în stare! Visa să crească atât de mare încât să întreacă şi stuful din baltă...

„Cine ştie dacă într-adevăr ovăzul nu se îngălbeni”, îşi zise el.

Voia cu orice preţ să reuşească. Lăsă seminţele de grâu să se simtă bine în lenea lor, luând în râs micimea lui. Îşi înfipse îndată rădăcinile în pământul umed şi hrănitor.

Veni o iarnă foarte grea pentru el. Celelalte seminţe pierdeau vremea jucând cărţi sau spunând ghicitori. Grăuntele mic, în schimb, se sforţa din toate puterile. Pufăia, transpira, dar nu precupeţea nici un efort pentru a le sfida. Afară era frig dar nu-i păsa. Îşi croi drum spre cer, fără frică.

Veni vara. Trecătorii se opreau pe drumul care străbătea câmpul şi arătau cu uimire spre planta înaltă şi puternică ce domina lanul.

Într-o dimineaţă aurie trecu pe acel drum însuşi Domnul. Vorbea cu ucenicii lui despre păsările cerului şi crinii câmpului. Ajuns în faţa plantei se opri şi o privi insistent. Păsările se opriră din ciripit, se opri şi vântul, care se distra clătinând lanul de grâu şi zburlind tufele de iarbă din şanţ. Isus cunoştea tot chinul grăuntelui pitic, din timpul iernii şi voia să răsplătească încrederea pe care grăuntele o avuse în forţele proprii şi spuse: „Priviţi grăuntele de muştar. Este cel mai mic dintre toate seminţele, dar când a crescut, e mai mare decât toate celelalte plante din câmp; se face ca un copac, încât vin păsările şi îşi fac cuibul în ramurile lui”.

Grâul care se aştepta la vreun elogiu despre importanţa lui, aproape se uscă din invidie. Grăuntele pitic, negru, de acolo din pământ, murea de fericire.

8. O viorea la polul nord

Într-o dimineaţă, la Polul Nord, ursul alb adulmecă în aer un miros deosebit şi-i aduse la cunoştinţă ursoaicei mai mari (cea mică era fiica):

„O fi venit vreo nouă expediţie!”

Ursuleţii găsiră o viorea. Era mică şi firavă şi tremura de frig, dar continua fără frică să răspândească parfumul ei. Asta îi era misiunea.

„Mamă, tată”, strigară ursuleţii.

„N-am spus eu că era ceva ciudat?” se adresă ursul alb familiei. „E clar că nu-i un peşte”.

„Bine-nţeles că nu-i!” completă ursoaica mai mare, „dar nu e nici o pasăre”.

„Ai şi tu dreptate”, recunoscu ursul, după ce se gândi un timp.

Înainte de apusul soarelui se răspândi zvonul în tot ţinutul: o fiinţă ciudată, mică şi parfumată, apăruse în deşertul de gheaţă, şi că stătea într-un picior fără să se mişte.

Focile şi morsele au venit să vadă vioreaua. Din Siberia au venit renii, din America bizonii, şi mai de departe vulpile albe, lupii şi gaiţele de mare.

Toţi admirau floarea necunoscută, tulpina ei tremurândă.

Toţi inspirau parfumul ei, totuşi mai rămânea destul pentru cei care veneau mai la urmă să miroase, rămânea destul pentru toţi.

„Ca să poată da atâta parfum”, zise o focă, „trebuie să aibă ceva dedesubt”.

„N-am spus eu” exclamă ursul alb, „că era ceva dedesubt?”.

Nu spusese chiar aşa, dar cine-şi mai amintea?

Un pescăruş, trimis spre Sud ca să culeagă informaţii, se întoarse cu vestea că mica fiinţă parfumată se numea viorea şi că în unele ţări, acolo la ei, erau milioane.

„Am aflat şi eu îndată”, observă o focă. „Dar cum a putut să ajungă această viorea tocmai aici? Am să vă spun ce cred eu: sunt perplexă”.

„Cum a zis că se simte?”, îşi întreabă ursul alb soţia.

„Perplexă, adică nu ştie ce peşti să fure”.

„Uite”, exclamă ursul alb, „chiar la asta mă gândeam şi eu!”

În noaptea aceea, la Polul Nord, se auzi un zgomot infernal. Gheţarii veşnici tremurau ca sticla şi se sparseră în mai multe locuri. Vioreaua lansă un parfum mai intens, ca şi cum ar fi voit să topească toată gheaţa pentru a o transforma într-o mare albastră şi caldă, sau într-o grădină verde. Efortul o obosi. În zori fu văzută ofilită, aplecată, fără culoare şi viaţă. Traduse în cuvintele noastre, şi în limba noastră, ultimul ei gând era cam acesta: „Iată, eu mor... Dar trebuia totuşi să înceapă cineva... Într-o zi viorelele vor ajunge milioane aici. Gheţarii se vor topi, şi aici vor fi insule, case şi copii”.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

* „Cea mai mică sămânţă” este „sămânţa” credinţei. Copiii o primesc în terenul vieţii lor odată cu alte seminţe, mai mari şi poate mai vizibile. Credinţa ar părea prea puţin importantă pentru viaţa practică, totuşi poartă cu ea comori ce pot contribui la o mai mare fericire a persoanei. Dar pentru a face să răsară şi să crească planta aceasta a credinţei e nevoie de sacrificiu şi efort.

* „Vioreaua de la Polul Nord” este un simbol a ceea ce fost Isus, dar şi un simbol al creştinului în această lume. Isus şi-a dat viaţa ca să se topească odată gheaţa ce acoperea lumea. „Trebuia totuşi să înceapă cineva...” Creştinii continuă misiunea lui Isus. Trebuie să răspândească în lume parfumul plăcut al unei vieţi deosebite pentru a topi gheaţa păcatului, violenţei, indiferenţei, egoismului, şi să construiască o civilizaţie a iubirii. Nu e o misiune uşoară: e necesar angajamentul, oboseala şi sacrificiul.

Pentru dialog

Cele două povestiri au o structură foarte simplă şi uşor de înţeles. Este mai grea amintirea înţelegerii experienţei profunde care este un prag pentru cateheză. Se pot folosi scurte întrebări:

Pentru prima povestire

– Cum este primit grăuntele de muştar? De ce râd celelalte seminţe de el?
– Ce face grăuntele în timpul iernii?
– Ce zice Isus?
– Tu ai primit multe seminţe în timpul vieţii tale. Arată câteva!
– Ai primit şi sămânţa credinţei. Cum?
– Ai fost vreodată luat în râs pentru că vii la biserică sau la catehism?
– Ce trebuie să faci pentru a creşte în credinţă? Cine te ajută?

Pentru a doua povestire

– Ce voia să facă vioreaua?
– Există aici în lume gheaţă? În ce constă?
– Sunt multe persoane care se comportă ca vioreaua şi vor să topească gheaţa (=răul) care există în lume? Cunoşti pe cineva?
– În jurul tău există gheaţă? Între prietenii tăi, în clasa ta?
– Ce poţi face tu pentru a o topi?
– În ce am putea spune că creştinul e ca „vioara de la Polul Nord”?

Pentru activitate

* Povestirea despre grăuntele de muştar se adaptează unei adunări pentru rugăciuni cu gesturi. În acest scop sunt utile paginile care ilustrează gesturile necesare pentru exprimarea „încolţirii”. Ca rugăciune de încheiere se pot folosi şi cântece adaptate.
* Povestirea „O viorea la Polul Nord” poate fi vizualizată cu un afiş ce ilustrează atmosfera de gheaţă. Pe petalele viorelei se scriu „parfumurile” unui bun creştin care vor face ca gheaţa să se topească. Orice copil ar trebui să pregătească vioreaua sa personală pe care să scrie propunerile sale pentru Postul Mare. Grupul întreg poate decide să facă ceva concret pentru topirea „gheţii” prezentate în grupul însuşi.
* Despre necesitatea angajamentului pentru a face să crească darurile lui Dumnezeu, Isus vorbeşte în parabola monedelor de aur. Se află în Matei 25, 14–30. Se poate citi şi comenta acest text cu copiii.
* Cât priveşte povestirea „O viorea la Polul Nord” se poate aminti textele în care Isus vorbeşte despre „Lumina care luminează în întuneric” sau chiar plângerea lui Isus asupra Ierusalimului din Matei 25,37-39: „Ierusalime, Ierusalime! tu care ucizi prorocii şi baţi cu pietre pe cei pe care dumnezeu ţi-i trimite. De câte ori n-am voit să-i adun pe fiii tăi aşa cum îşi adună găina puii sub aripi! Dar n-ai voit...”

LA CE SERVEŞTE BIBLIA?

Biblia este marea protagonistă a catehezei. Se vorbeşte despre ea, e studiată, explicată, folosită pentru rugăciune şi cercetări. De aceea e mai mult decât normal să se pună întrebarea copiilor: „De ce atâta Biblie? La ce foloseşte?” Povestirea care urmează poate servi ca introducere pentru o întâlnire despre Biblie ca izvor al vieţii spirituale: un aspect care deseori este uitat.

9. Glasul cochiliei

Regele bogat şi puternic al Tăriei Umbrelor avea trei fii. Îi crescuse în orgoliu şi-i educase la forţă şi generozitate. Dar cei trei fraţi erau foarte diferiţi unul de altul.

Primul se numea Valentin. Avea o forţă fizică extraordinară şi un caracter hotărât, dar uneori se arăta mândru şi arogant.

Al doilea se numea Folco. Era inteligent şi şiret, dar deseori era lacom şi fără scrupule.

Cel mai mic era doar un copil, se numea Ionică şi avea părul blond, lăsat lung. Avea o faţă frumoasă cu ochii castanii. Era chipeş şi şmecher, dar trebuia totdeauna să se ferească de a-i provoca pe fraţii lui care nu prea ţineau la el.

Regele din Ţara Umbrelor era de-acum bătrân şi sosise timpul să-şi numească un urmaş. Dar regele cel bun nu putea alege nici unul dintre cei trei fii. Îi iubea pe toţi trei,

şi nu făcut niciodată preferinţe pentru vreunul. Asta se făcu că într-o zi îi chemă în sala tronului.

„Copiii mei!” le zise cu ochii îmbrăţişându-i. „Unul dintre voi va fi urmaşul meu. Dar vă iubesc pe toţi la fel de mult şi nu pot alege.

Voi face aşa. Va urca pe tronul Ţării Umbrelor acela dintre voi care va reuşi să-mi aducă Smaraldul Verde, păzit în Peştera de Fier, în Ţara Nordului”.

Cei trei fraţi rămăseseră fără glas. Smaraldul Verde este visul tuturor cavalerilor şi tuturor războinicilor din Ţara Umbrelor. Dar toţi cei care plecaseră în căutarea lui nu s-au mai întors. Prea multe încercări erau de înfruntat.

„Ştiu că este greu de împlinit”, continuă bătrânul rege. „Dar ştiu că voi veţi reuşi. Vă voi da trei daruri care vă vor ajuta”

După ce rosti aceste cuvinte, regele se ridică şi dădu la o parte o pânză de mătase brodată care acoperea trei obiecte puse pe masă. Era o spadă cu lama foarte ascuţită, un săculeţ cu galbeni şi o cochilie mare cât pumnul unui bărbat.

„Iată puterea mea, bogăţia mea, cuvintele mele!” explică regele. „Tăişul acestei spade nu se poate rupe, cine va avea aceste monede de aur va fi cel mai bogat pe acest pământ şi în această cochilie sunt toate cuvintele mele, pe care vi le-am spus de când v-aţi născut şi până astăzi. Alegeţi!”

Valentin şi Folco se repeziră într-o clipită şi aleseseră după pofta lor, fără să se gândească la Ionică. Cu un gest rapid Valentin apucă spada lucitoare iar Folco se repezi la săculeţul cu galbeni. Ionică luă cochilia şi şi-o legă la gât. Toţi trei porniră la drum: Valentin pe calul lui de luptă; Folco în caleaşca lui aurită; iar Ionică pe jos, dar fluierând.

Primul obstacol era Pădurea Întunecoasă, unde domnea fiorosul Malak, banditul. Valentin fu primul care ajunsese la pădure. Când santinelele lui Malak l-au văzut, l-au şi înconjurat, dar tânărul prins trase spada şi începu un înfiorător duel.

Puţin după aceea ajunsese şi Folco în caleaşca lui şi fu condu la Malak.

„Dacă mă laşi să trec îţi dau 100 de galbeni” îi zise el banditului.

„Vreau 150", răspunse Malak.

„130", reveni Folco.

„200!”

„150!...”.

Şi târguiala se lungi.

Ajunse şi Ionică spre seară. Valentin mai lupta, iar Folco discuta aprins despre preţ. Tânărul dusese cochilia la ureche. Auzi chiar glasul tatălui său: „Aminteşte-ţi, fiul meu, că se prind mai multe muşte cu o picătură de miere decât cu un butoi de oţet”.

Ionică înţelesese. Adună afine şi zmeură şi pregăti un suc răcoritor şi parfumat. Cu un gest simplu şi cordial îi oferi lui Malak. Banditul furios nu primise niciodată un dar

(de aceea era aşa de rău). Gustă băutura, îşi şterse cu mâneca mustăţile şi îi zise surprins lui Ionică:

„De ce ai făcut aceasta?"

„Pentru că mi s-a spus că eşti cel mai curajos cavaler din împrejurimi".

„Eşti un băiat de treabă. Cere-mi tot ce vrei şi-ţi voi da".

„Lasă-mă să trec prin pădure şi permite şi fraţilor mei să treacă, cavalerule puternic şi generos!"

Nimeni nu-i mai spusese „generos" lui Malak, care aproape dădu în lacrimi. Aşa trecură cei trei fraţi prin Pădurea Întunecoasă. Valentin şi Folco, obosiţi de luptă şi încordare se întinseră pe jos şi adormiră buştean. Ionică duse din nou cochilia la ureche.

„Adu-ţi aminte că ceasurile de dimineaţă au aur în gură", îi spunea glasul tatălui.

Era încă noapte când Ionică plecă la drum. Al doilea obstacol era Lacul Furtunilor şi când Ionică ajunsese era îngheţat. Tânărul putu îndată să treacă dincolo de gheaţă. Cei doi fraţi ai săi ajunseseră când soarele era de-acum sus, iar gheaţa era topită şi valurile urlau înfiorător. Valentin şi Folco, au trebuit să înconjoare lacul înfruntând multe pericole.

Astfel Ionică ajunsese primul la ultimul obstacol: îngrozitoarea Mlaştină a Tristeţii.

Mlaştina Tristeţii era o întindere nesfârşită de noroi şi apă. Numai cine avea curaj, tenacitate şi o forţă a voinţei fără pereche, o putea traversa. Ionică începu hotărât. Dar nisipurile mişcătoare şi rădăcinile putrede păreau nişte tentacule care voiau să-l înghită. Orice pas îi cerea atâta efort.

Mai târziu ajunseseră şi Valentin cu Folco. Pentru ei fu şi mai rău. Calul lui Valentin se afundă în mâl şi tânărul trebui să o ia pe jos, dar spada şi armura îl încurcau. La orice pas aluneca în mocirlă până la nas.

Caleaşca lui Folco se răsturnă şi săculeţul cu monede fu înghiţit de nisipul mişcător înainte ca el să fi putut salva măcar un galben.

După un timp Valentin şi Folco se aşezară pe un triunghi de copac şi plângeau de necaz. Erau mai trişti decât Mlaştina Tristeţii.

Şi Ionică?

A avut şi el clipe de groază. De o zi înainta prin mlaştină şi te părea că nu-i mai dă de capăt. Dar când înşelătoarele muşuroaie de noroi îi împiedicau picioarele, ducea cochilia la ureche.

„Am mare încredere în tine, fiul meu. Tu eşti tot ce am pe lume. Sunt mândru de curajul tău", zicea glasul tatălui. Altădată îi şoptea: „Nu se poate ajunge nicăieri fără efort şi perseverenţă. Dacă vrei o viaţă mai înaltă, trebuie să înfrunţi mai multe obstacole... Curaj, fiul meu, idealurile mari se realizează cu eforturi mari... Caută în sufletul tău, vei găsi energii nebănuite..."

De fiecare dată când auzea vocea tatălui, Ionică se îmbărbăta. Aşa ajunse dincolo de Mlaştina Tristeţii şi găsi Peştera de Fier, în care strălucea Smaraldul Verde. Atunci plin de bucurie, duse cochilia la buze, şi cu toată puterea strigă: „Mulţumesc, tată!”.

Indicaţii catehetice

* Pentru a învinge inevitabilele greutăţi ale vieţii, multe persoane recurg la forţă (spadă) sau la bani (Galbeni). Dar unii găsesc în ei şi forţe spirituale. Acest lucru este posibil numai celor care posedă nişte „cuvinte” speciale, ce nu înseamnă doar informaţii, ci conduc la acţiune. Cuvinte nu numai de ştiut, dar şi de trăit.

* Copiii ştiu deja multe dintre aceste „cuvinte”: acelea ale mamei sau ale tatălui, ale profesorului şi catehetului. În toate acestea este şi „glasul” lui Dumnezeu.

* Nu trebuie să uităm ce afirmă Deuteronomul (6,6): „Aceste porunci pe care ţi le dau eu astăzi, să le întipăreşti în inima ta, să le repeţi fiilor tăi, să le vorbeşti când vei sta în casa ta, când vei merge pe drum, când te vei culca şi te vei scula...”

Pentru dialog

– Să se ceară copiilor o părere despre povestire.
– Să se înţeleagă atitudinile personajelor:
* De ce procedează astfel bătrânul rege?
* Ce greşeală fac Valentin şi Folco?
* De ce cochilia îl ajută pe Ionică?
* Să se descopere simbolurile:
– Ce reprezintă căutarea Smaraldului Verde?
– Ce înseamnă că cochilia cu cuvintele Tatălui Valorează mai mult decât spada şi banii?
– Aveţi şi voi o cochilie cu cuvinte foarte importante?
– Ce v-au spus azi dimineaţă părinţii?
– Care credeţi că sunt cuvintele cele mai importante dintre cele care vi le-au spus până azi?
– Dumnezeu ne-a lăsat cuvintele lui, unde se află ele? Când le ascultaţi? Au ele vreun rost pentru viaţa noastră?

Pentru activitate

* Orice copil va putea desemna o cochilie personală. În desen să pună cuvintele lui Dumnezeu Pe care vrea să le trăiască cu mai mult angajament. Cochilia poate fi decupată din carton şi legată la gât.

* S-ar putea regiza scena dacă, în unire cu alte grupe, se organizează „Ziua Cuvântului lui Dumnezeu”. În acea zi s-ar putea organiza vânzarea Evangheliei sau a Bibliilor.

Şi Biblia povesteşte...

Cu copiii mai mari catehetul poate citi parabola semănătorului (Marcu 4, 1-20), explicând cu calm problema primirii Cuvântului lui Dumnezeu.

UN MONUMENT AL IUBIRII

Fabula lui Oscar Wilde, pe care o prezentăm în mod sintetic, a fost definită „una dintre cele mai frumoase din toate timpurile”. Se desfăşoară în mod simplu şi liniar. Se mişcă pe aripile fanteziei pentru a arăta cum bunătatea este totdeauna plăsmuită din iubire şi sacrificiu. Fiind bogată în simbolism, ea poate fi povestită în împrejurări diferite. E deci o fabulă care se potriveşte la foarte multe teme, introducându-le în anumite circumstanţe.

10. Prinţul fericit

Statuia Prinţului Fericit domina oraşul. Era îmbrăcată cu lame fine de aur, ca ochi avea două safire şi un rubin mare strălucea pe minerul spadei lui.

Într-o noapte ajunse în cetate o rândunică. Tovarăşele ei plecaseră spre sud dar ea întârziase, şi acum trebuia să se grăbească să n-o prindă frigul.

Văzu statuia în vârful colinei şi se hotărî să petreacă noaptea acolo.

Aproape adormise la picioarele statuii când căzu peste ea o mare picătură de apă. Păsărica îşi ridică privirea şi văzu că ochii Prinţului erau umflaţi de plâns, iar lacrimile îi curgeau pe faţă şi se rostogoleau pe pământ.

„De ce plângi?”, îl întrebă rândunica mişcată.

„Pentru că de aici de sus văd toate lipsurile şi necazurile din oraş”, răspunse statuia. „Chiar dacă inima mea e de plumb, plâng de durere”.

„Ce vezi de te face aşa de trist?”, întrebă mai departe rândunica.

„Pe o străduţă este o casă foarte săracă. Una dintre ferestre este deschisă şi văd o femeie aşezată la masă. E săracă şi flămândă. Într-un colţ al camerei copilul ei este la pat, bolnav. Are febră şi ar dori să mănânce portocale. Dar mama lui nu-i poate decât apă. Rândunică, n-ai vrea să-i ei rubinul de la spada mea şi să le-o duci? Ea va putea să cumpere de mâncare. Picioarele mele sunt turnate pe soclu şi nu mă pot mişca”.

Rândunica trebuia să plece în ţările calde, dar nu putea să nu îndeplinească rugămintea Prinţului. Cu ciocul desprinse rubinul şi îl purtă femeii sărace. Apoi se întoarse la Prinţ şi-i povesti ce a făcut.

Ce ciudat, observă ea. „Simt o mare căldură, deşi este frig".

„Simţi asta pentru că ai făcut o faptă bună", îi zise statuia.

Rândunica se mai gândi un timp la aceasta apoi adormi. Ori de câte ori se gândea, îi venea somnul.

La răsăritul soarelui, rândunica îi strigă Prinţului: „Trebuie să plec. Ce să-ţi aduc din Egipt?"

Dar prinţul o rugă să mai rămână o noapte. „Rândunică dragă, acolo în mahala, văd un tânăr într-o cămăruţă. Stă aplecat asupra unei mese pline de foi şi vrea să termine cu orice preţ cartea, dar e prea frig ca să poată scrie. Îi e şi foame. Te rog, ia unul din ochii mei şi du-i. Îl va vinde şi cu va câştiga îşi va putea cumpăra lemne şi hrană şi va putea să-şi termine cartea".

Astfel, rândunica scoase ochiul Prinţului şi zbură către casa scriitorului.

În ziua următoare rândunica îşi luă din nou rămas bun de la Prinţ. „E iarnă şi peste puţin timp va cădea zăpada. Trebuie să te las, dar nu te voi uita niciodată":

„Dar vei rămâne orb".

„Fă cum îţi spun", zise Prinţul.

Rândunica ascultă şi zbură ca o săgeată spre fetiţă cu ochiul Prinţului în cioc şi depuse în măna fetei piatra preţioasă.

Apoi se întoarse la Prinţ şi-i zise: „Acum, dacă ai ajun orb, voi rămâne totdeauna cu tine". Şi adormi la picioarele lui.

Ziua următoare păsărica o petrecu pe umărul Prinţului. Îi povesti toate lucrurile curioase pe care le văzuse în călătoriile ei.

„Dragă rândunică", zise Prinţul, „îmi povestesc lucruri cu adevărat de necrezut, dar mai de necrezut este suferinţa atâtor bărbaţi şi femei. Zboară peste oraşul meu şi apoi vino şi povesteşte-mi ce ai văzut".

Rândunica zbură deasupra oraşului şi îi văzu pe cei bogaţi, fericiţi în casele lor, iar pe cei săraci cerşind la porţile lor. Intră în cartierele cele mai sărace şi văzu copii trişti, oameni obosiţi şi fără speranţă. Se întoarse şi povesti totul Prinţului.

„Sunt acoperit numai cu aur de cea mai bună calitate", zise Prinţul. „Desfă totul, lamă cu lamă, şi împarte săracilor mei".

Lamă cu lamă, desfăcu rândunica tot aurul până ce statuia Prinţului căpătă o culoare gri şi un amestec de moarte. Lamă cu lamă, purtă rândunica aurul la săraci şi chipurile copiilor se îmbujorară, străzile răsunară de glasul lor la joc.

Apoi veni zăpada şi frigul. Deşi pe zi ce trecea, îi era tot mai frig, biata rândunică nu voi să-l părăsească pe Prinţ de care o lega un profund afect. Încercă să se încălzească bătând din aripi, dar înţelese că era pe moarte. Abia avu puterea să zboare pentru ultima oară pe umărul Prinţului.

„Adio, dragă Prinţ!", îi murmură.

„Sunt mulţumit că te-ai hotărât să mergi în Egipt”.
„Nu în Egipt mă duc”, zise rândunica, „ci în casa Morţii”. Apoi îl sărută pe Prinţul Fericit şi căzu moartea la picioarele lui. Â
În aceeaşi clipă se auzi un trosnet ciudat din interiorul statuii, ca şi cum sa-r fi rupt ceva.
Inima de plumb se desfăcuse în două.
În dimineaţa următoare primarul trecu prin piaţă însoţit de consilierii săi.
Trecând prin faţa statuii, îşi ridică privirea spre Prinţ.
„Doamne Dumnezeule, ce urât a devenit Prinţul Fericit!” exclamă el.
„Într-adevăr e oribil!” declară şi consilierii care erau totdeauna de acord cu primarul.
„Şi mai e ceva: aici la picioarele lui e o păsărică moartă, îngheţată”, adăugă primarul.
„Trebuie să dăm un decret prin care să interzicem păsărilor să mai moară aici”.
Statuia Prinţului Fericit fu luară jos şi topită în furnal. Primarul convocă o şedinţă urgentă pentru a se hotărî ce să se facă cu metalul recuperat. „Bine înţeles că pe soclul din piatră trebuie să punem o altă statuie”, zise el, „şi va fi a mea”.
„”Ba a mea!”, strigă fiecare dintre consilieri şi începură să se certe.
„Ce straniu, zise unul dintre furnalişti, „această inimă de plumb crăpată chiar nu vrea să se topească. O vom arunca”. Şi o aruncă pe grămada de gunoi unde fusese aruncată şi păsărica moartă.
„Adu-mi două lucruri, cele mai preţioase din acest oraş”, zise Dumnezeu unuia dintre îngerii săi, şi îngerul se întoarse cu inima de plumb şi rândunica moartă.
„Ai ales foarte bine”, zise Domnul. „În grădinile Raiului această păsărică va cânta pentru totdeauna, iar în oraşul meu de aur, Prinţul Fericit va cânta lauda mea”.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire
* Chei de lectură pentru această povestire se pot găsi multe. Cea mai clară este aceea a generozităţii eroice a celor doi protagonişti care ajung până la sacrificiu. În oraşul rece şi indiferent, care reprezintă lumea, lucrurile cele mai preţioase sunt inima prinţului şi rândunica, adică sentimentul de compătimire şi de bunătate slujitoare şi dezinteresată.
* O altă temă este „fericirea”,. Există o fericire falsă, rodul indiferenţei la suferinţele altuia: această fericire este reprezentată de statuia Prinţului: strălucitoare, dar nemişcată şi rece, inutilă pentru toţi în frumuseţea ei. Şi există o fericire care constă în participarea la suferinţa şi grijile altora, împărţind şi altora ceea ce se posedă: aceasta este fericirea lui Dumnezeu însuşi.
* Un grup de copiii a dat povestirii o interpretare sugestivă: „Există o statuie a Prinţului Fericit şi-n oraşul nostru. E turnul Bisericii. De acolo sus se văd grijile,

durerile, nevoile oamenilor, mai ales ale celor mai săraci. Dar nu e vorba de un moment indiferent care numai priveşte.

Biserica noastră are atâtea comori: rubinele rugăciunii şi sacramentelor, safirele solidarităţii, lamele de aur ale carităţii. Dar ca aceste comori să ajungă la cei care au nevoie, ne trebuie rândunele. Ei bine, rândunelele suntem noi şi nu trebui să ne fie frică dacă această slujire ne costă. Facem lucrul cel mai important pentru oraş.

Pentru dialog

* Catehetul trebuie să conducă dialogul cu copii în baza cheii de lectură a povestirii alese. Dacă, de exemplu vrea să vorbească despre bogăţie-generozitate, discuţia poate pleca de la întrebări ca cele care urmează

– Mai găsim prinţi în ziare sau la televiziune? Cum este prezentată viaţa lor? Iar prinţii din poveşti cum sunt de obicei prezentaţi?

– In afară de bogăţia în bani, obiecte preţioase, vile, etc., mai există şi alte feluri de bogăţie?

– ce bogăţii avem noi? (Existenţa, trupul, sănătatea, inteligenţa, talente, prietenia, credinţa, valori...).

– Ce bogăţii ne oferă natura? Dar părinţii noştri?

– Cum folosim noi aceste bogăţii? Cum utilizăm aceste daruri gratuite? Cum le putem folosi pentru a-i face fericit pe alţii?

– Ne dăm seama că există şi alte persoane lângă noi care au nevoie de ajutor? Suntem sensibili la nevoile altora?

– Există o frază a lui Isus amintită de sfântul Paul în cartea Faptele Apostolilor care zice că: „e mai mare bucurie să dai decât să primeşti” (Fapte 20,35). E adevărat? Vi s-a întâmplat să o trăiţi şi voi personal? Când?

* Şi copiii pot fi lăsaţi să dea o interpretare personală. Ajunge să se înceapă fraza cu „Pentru mine Prinţul Fericit este...”, şi să se ceară fiecărui copil să o continue, după ce s-a gândit puţin asupra acestei fraze.

Pentru activitate

* Prinţul Fericit există şi într-o videocasetă intitulată „Rândunica şi Prinţul Fericit”. Catehetul ar putea-o folosi cerând apoi copiilor să discute imaginile cele mai semnificative.

* Fabula se poate transforma şi într-un fel de joc. Fiecare copil primeşte o foaie pe care este scris: „Dacă aş fi Prinţul Fericit, în oraşul acesta aş vedea...aş face...”. Rezultatele vor fi discutate în grup. Apoi se decide punerea în practică a unor propuneri mai semnificative.

* Copiii ar putea chiar să facă un premiu Oscar - Prinţul Fericit decernat acelei persoane care, după părerea lor, e „cea mai generoasă în oraş”. S-ar putea organiza apoi o mică ceremonie de înmânare a premiului. La fel sa-r putea da un premiu „Rândunica” pentru cea mai bună „ambasadoare a bunătăţii” din oraş.

Şi Biblia povesteşte...

Evanghelistul Matei în cap. 25, versetele 14-30, redă parabola „monedelor de aur” pe care Isus o povesteşte pentru a ne explica ce trebuie să facă fiecare dintre noi cu bogăţiile şi talentele pe care le are.

ATENŢIA FAŢĂ DE ALŢII

Multe greutăţi în grupurile de băieţi şi fete se datorează unor dezbinări provocate de spiritul de concurenţă şi competitivitate, de gelozii sau chiar de mici cruzimi. Unora le place să-i fredoneze pe colegi, altora să spună în evidenţe defecte şi greşeli, să ia peste picior pe cei timizi sau mai slabi...

Chir şi în familie, iubirea prinde rădăcini numai pe terenul „Stimei”. Dar pentru a stima pe cineva trebuie învăţat să se vadă binele care este în el.

Această capacitate, atât de rară în lumea noastră a adulţilor, este sugerată stimulată în cele două povestiri care urmează.

11. Ulciorul

În marele regat Surundi, în inima fermecătoare a Africii, trăia marea familie Mocambi. Domnul şi doamna, deşi erau bogaţi şi respectaţi, nu aveau copii.

Închipuiţi-vă bucuria tuturor când d-na Mocambi îşi dădu seama că aşteaptă un copil. Viitori bunici nu mai puteau de bucurie.

Dar ziua când trebuia să se nască copilul a fost foarte tristă. În locul copilului se născu un ulcior. Aţi înţeles bine: un ulcior unul din acele vase de lut ars care are forma unei femei şi care se folosesc pentru apă. Ce era de făcut? Ce fel de magie căzuse pe capul lor sau ce blestem? Desigur ulciorul nu seamănă deloc cu un fiu.

Hotărâră să plece cu toţi: Tatăl, mama bunici, servitorii, câini, pisici şi găini. Lăsară casa şi acel monstru nedorit. Dar ulciorul, săracul, îi urma rostogolindu-se şi striga: „Tată, mamă, aşteptaţi ulciorul vostru!”.

Dar cu cât striga mai tare cu atât alergau mai iute. Ulciorul se rostogolea şi plângea. În sfârşit vântul se îndură de ele, îl ridică ţi-l purtă în mijlocul pădurii pe un covor de iarbă moale.

Familia Mocambi răsuflă însurată şi, văzându-se eliberată pentru totdeauna de acel coşmar, ceru găzduire puternicului principe al ţinutului.

Câţiva ani după aceea, însuşi principele, care devenise rege, călărea prin pădure. Ajuns în poiana frumoasă, coborî de pe cal ca să se odihnească pe iarba moale şi găsi într-un tufiş ulciorul părăsit.

„Ce frumos!”, exclamă. Îl luă în braţe şi-l purtă în palatul său de fildeş şi diamante. Îl aşeză în antreul sălii festive, ca ornament.

Trebuie să ştiţi că palatul regelui era foarte mare şi frumos, dar şi murdar şi prăfuit. Asta pentru că servitorii erau cam leneşi, pentru că se simţea nevoia de o regină care să aibă grijă de casă. Dar în momentul în care ulciorul intră în palat, totul se schimbă.

Slujitorii găseau totul măturat, curăţat şi pus în ordine. Nu puteau înţelege cum se întâmpla asta, chiar dacă erau foarte mulţumiţi şi petreceau toată ziua jucând cărţi.

ŞI regele, aşezându-se pe tronul proaspăt lustruit şi strălucitor, fu curios. Într-o noapte, în loc să meargă la culcare, se ascunse după uşă şi se puse la pândă.

Fix la miezul nopţii, ieşi din ulcior o fată frumoasă care începu să măture şi să şteargă praful de pe mobilă. Fu ca un trăsnet. Regele se îndrăgosti nebuneşte de fata frumoasă şi harnică.

O luă de mână şi îi zise: „Ieşi imediat din regatul morţii şi intră în rândul celor vii”. Apoi o aşeză pe tron lângă el, luând-o de soţie.

Se făcu mare sărbătoare cum nu se mai văzuse prin acele părţi. Toţi supuşii trebuiau să vină să aducă omagiul lor frumoasei regine din Burundi.

Aşa se făcu că veni şi familia Mocambi. Când regina îi văzu sosind, se ascunse în ulcior şi strigă: „Tată, mamă, aşteptaţi ulciorul vostru”. Soţii Mocambi rămaseră gură-cască, dar regina ieşi din ulcior şi îi îmbrăţişă. Nu-şi mai puteau reveni din uluiala că au o fiică şi sunt socri regelui.

Apoi regina serioasă adăugă: „Să nu vă părăsiţi niciodată vlăstarul: e o fiinţă care trebuie tratată ca toate celelalte. Ceea ce vi se pare un ulcior, poate să conţină o regină!”.

12. Duminică dimineaţa

Domnul Cesar avea un obicei: în fiecare duminică dimineaţă se sculă târziu, se învârtea prin casă în pijama, iar la 11 se apuca să se radă, lăsând uşa de la baie deschisă.

Acesta era momentul pe care îl aştepta Francisc, un băiat de şase ani, care arăta înclinaţii pentru medicină şi chirurgie. Intra, lua pachetul de vată, sticluţa cu spirt şi leucoplastul şi aştepta.

„Ce este?” întreba domnul Cesar, săpunindu-şi faţa (în celelalte zile ale săptămânii folosea un aparat de ras electric, dar duminica voia să ţină tradiţia).

„Ce este?”.
Francisc este foarte serios şi nu răspundea.
„Ei, ce-i?”
„Ei”, zicea Francisc, s-ar putea întâmpla să te tai, şi eu am să te îngrijesc.
„Lasă!” zicea domnul Cesar.
„Dar să nu te tai intenţionat ca duminica trecută”, replica Francisc serios, „altfel nu e valabil”. „Clar!”, mormăia domnul Cesar.
Dar ca să se taie fără să vrea nu reuşea.
Încerca să fie neatent, dar nu putea. În sfârşit, pe ici, pe colo, tăietura se făcea şi Francisc putea intra în acţiune. Usca rana, dezinfecta, punea leucoplastul.
Aşa în fiecare duminică domnul Cesar dăruia o picătură de sânge fiului lui, iar Francisc era tot mai convins că avea un tată distrat.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

Ambele povestiri conţin o experienţă trăită de mulţi: incapacitatea de trece peste aparenţe, dar a vedea dincolo de învelişul material al omului şi al acţiunilor sale. Societatea noastră îi obişnuieşte pe copii să judece numai după rezultate, să caute doar propriul avantaj, să fie de mici suspicioşi faţă de eventualii concurenţi.

* Ulciorul este o fabulă cu o „morală” vizibilă: nu trebuie să-i judeci pe alţii după aparenţe. Mai ale să nu-i dispreţuim vreodată pe alţii. E valabilă pentru adulţi, pentru că ei au atâtea posibilităţi să-i dispreţuiască pe cei maici; şi e valabilă pentru copii şi tineri, care sunt mereu gata să scoată în evidenţă defectele altora. Orice om, chiar cel mai „ulcior”, conţine o „regină”, adică o posibilitate imensă. Orice om este fiul lui Dumnezeu.

* Duminică dimineaţa este o invitaţie delicată făcută copiilor de a-şi da seama că multe persoane le dăruiesc „picătura de sânge”. E un fel de a cultiva în ei un sentiment profund al recunoştinţei, de a-i obişnui să trăiască viaţa ca un dar al altora: al părinţilor, al învăţătorilor, al catehetului, al diferitelor persoane, al lui Dumnezeu...

Pentru dialog

* După prima povestire:
– Ne purtăm vreodată ca părinţii ulciorului? Când?
– Există în grupul nostru copii consideraţi „ulcioare”?

– Ar vrea cineva să povestească vreo situaţie când s-a simţit îndepărtat de un grup de prieteni?
– Ce ar trebui să facem pentru ca în grupul nostru să nu fie nici un „ulcior”?
* După a doua povestire:
– Care sunt persoanele care ne dau „picături de sânge” în fiecare zi fără ca să ne dăm seama?
– Ce ne dau părinţii, parohul, surorile, catehetul, medicii, poliţiştii, etc.?
– Ce ne dă Dumnezeu?
– Cum putem răsplăti toate persoanele care ne dăruiesc o parte din viaţa lor?

Pentru activitate

* După prima povestire se poate confecţiona un ulcior din carton pe care se lipesc fotografiile tuturor membrilor grupului, sau se scriu numele lor. Ulciorul va fi apoi plasat într-un loc vizibil. Se va confecţiona, tot din carton, un ciocan mare, pe care se va scrie: „Sparge ulciorul”; se poate completa cu „Descoperă ce e valoros în prietenii tăi”.
* Catehetul ar putea face chiar o sociogramă a clasei.
* Ar fi foarte frumoasă şi o „sărbătoare a prieteniei”. Fiecare membru al grupului va pregăti un cadou (cel mai bine dacă e făcut cu mâinile proprii). Darurile vor fi apoi împărţite cu un pic de fantezie, fără ca să ştie copii cui îi va reveni cadoul pregătit.
* După a doua povestire se poate face „jocul nasturelui”: să se caute câte persoane lucraseră ca să se realizeze diferite obiecte (un nasture, un pix, un caiet, etc...)
„S-ar putea scrie cu întregul grup „o scrisoare de mulţumire” către toţi cei care lucrează pentru ei.

Şi Biblia povesteşte...

– Despre necesitatea de a nu judeca pe aproapele se pot citi cu copiii cuvintele din Evanghelie (Luca 6, 39-42).
– Isus afirmă clar ceea ce este cel mai important într-o comunitate creştină: (Luca 9, 46-48).
– Despre darurile lui Dumnezeu avem un text foarte frumos în Siracide 42, 15-43, 33.
– Despre recunoştinţă se poate citi şi comenta vindecarea celor 10 leproşi (Luca 17, 11-19).

Aceste texte pot fi uşor transformate şi în rugăciune.

Darul cel mai mare

Pentru timpul Crăciunului nu lipsesc, desigur, povestiri pline de sentiment şi semnificaţii, care pot ajuta în cateheză. E important ca orice să ducă la o mai bună înţelegere a misterului Întrupării. Povestirea pe care am ales-o este clasică: o legendă care a făcut înconjurul lumii şi care are foarte multe variante. Catehetul o va putea adapta grupului său.

13. Călătoria celor patru regi

În zilele împăratului Cezar August, pe când Irod domnea în Ierusalim, trăia în oraşul Ecbatana, în munţii Persiei, un om numit Artabano.

Era înalt şi negricios şi avea în jur de patruzeci de ani. Ochii sfredelitori, fruntea de visător, iar gura de soldat îl arătau ca pe un bărbat sensibil, dar cu o voinţă de fier, unul din acei oameni care caută mereu ceva.

Artabano făcea parte din vechea castă preoţească a Magilor, numit şi adoratorii focului.

Într-o zi îi adună pe toţi prietenii lui şi le vorbi astfel:

„Cei trei fraţi ai mei: Gaşpar, Melchior şi Baltazar şi cu mine am studiat vechile tabele ale Caldeei şi am calculat timpul. Cade anul acesta.

Am studiat cerul şi am văzut o nouă stea, care a strălucit doar o noapte şi apoi a dispărut. Fraţii mei stau de veghe în templul vechi al celor Şapte Sfere la Borsippa, în Babilon, iar eu veghez aici. Dacă steaua va străluci din nou, peste zece zile vom pleca toţi patru spre Ierusalim ca să-l vedem şi să-l adorăm pe Cel promis, care se va naşte în Israel. Cred că semnul va veni. Sunt gata de drum. Mi-am vândut casa şi tot ce aveam şi am cumpărat aceste 3 pietre preţioase - un safir, un rubin şi o perlă - ca să le dăruiesc Regelui. Vă chem să veniţi şi voi în acest pelerinaj, ca împreună să-l găsim pe Prinţ”.

Zicând acestea, scoase de la un brâu trei nestemate, cele mai frumoase care sau văzut vreodată în lume. Una era albastră ca cerul senin, alta mai roşie decât soarele la apus şi alta albă ca piscul înzăpezit al munţilor în strălucirea soarelui de amiază.

Dar un văl de îndoială şi neîncredere căzu pe feţele prietenilor săi ca o ceată ce se ridică din mlaştini şi acoperă colinele.

„Artabano, acesta e doar un vis”, zise unul. Şi plecară toţi.

Artabano rămase singur pe terasa casei sale.

Privind spre cer, văzu steaua strălucitoare a Vestei celei mari.

Djemal, cel mai iute şi mai rezistent dintre dromaderi lui Artabano, sfâşia nisipul deşertului cu copitele sale lungi. Artabano trebuia să calculeze ca să ajungă să-i întâlnească pe ceilalţi magi. Trecu pe lângă pereţi stâncoşi ai munţilor Orontes, săpaţi de cei 100 de torenţi. Străbătu şesul Nisseni, unde renumitele cirezi de cai îşi scuturau

coamele nechezând la apropierea lui Djemal şi apoi se îndepărtau în galop într-un nor de praf. Urcă multe pasuri înfiorătoare şi măturate de rafale reci de vânt; coborî prin văi întunecoase săpate de şuvoaie de apă tulbure.

Se afla în faţa zidurilor crăpate ale Babilonului, când, între palmieri de lângă drum zări un om întins la pământ. Pe pielea uscată şi galbenă ca un pergament purta semnele febrei morţi care bântuia ţinuturile mlăştinoase toamna. Frigurile morţii îl cuprinseseră deja. Artabano se opri. Îl luă pe bolnav în braţe. Era uşor şi îi amintea de tatăl său. Îl duse la un han şi ceru hangiului să aibă grijă de el cât va trăi. Ca plată îi dărui hangiului safirul.

Ziua următoare, Artabano porni din nou la drum. Îndemna pe Djemal care abia atingea pământul, dar era deja foarte târziu: văzând că prietenul lor persanul nu mai ajunge, cei trei magi plecaseră. Ei nu voiau să piardă întâlnirea cu marele rege.

Artabano ajunsese într-o vale pustie cu stânci mari şi cu ienuperi. Auzi deodată urlete venind dinspre arbuşti. Coborî şi văzu un grup de soldaţi care târâiau o fată cu hainele rupte. Artabano duse mâna la sabie, dar observă că soldaţii erau prea mulţi şi nu-i putea înfrunta pe toţi deodată.

Fata observă lanţul de aur pe care Artabano îi purta la piept, se arunca la picioarele strigând: „Ai milă de mine, salvează-mă, pentru Dumnezeu1!Tatăl meu era un negustor, dar a murit, şi iată m-au prins ca să mă vândă ca sclavă şi astfel să plătesc datoriile lui. Salvează-mă!".

Artabano tremurând, duse mâna la brâu şi cu rubinul plăti libertatea fetei. Fata îi sărută mâinile şi fugi spre munţi cu iuţeala unei căprioare.

Între timp Gaşpar, Melchior şi Baltazar ajunseseră la ieslea unde era Iosif, Maria şi pruncul.

Cei trei sfinţi magi se aruncaseră la pământ în faţa copilului şi-i prezentară darurile.

Gaşpar adusese un minunat potir de aur.

Melchior o cadelniţă din care se răspândea parfumul tămâii,.

Baltazar prezintă un mir preţios.

Copilul privi darurile foarte serios.

Artabano alerga şi alerga. Ajunsese la Betleem când din case se auzeau ţipete şi jale. Soldaţii cu săbii însângerate, executând ordinele lui Irod, ucigând copiii de la doi ani în jos. Lângă o casă în flăcări, un soldat legăna un copil gol, ţinându-l de un picior. Copilul ţipă şi se zbătea. Soldatul spunea: „Dacă îi dau drumul va cădea în foc... va ieşi o friptură...!" Mama urla de spaimă. Cu un suspin Artabano scoase perla roşie, mai mare decât un ou de porumbel, şi o întinse soldatului ca să-i dea înapoi mamei acel prunc. Aşa se întâmplă. Mama strânse copilul la piept şi o luă la fugă.

Mult mai târziu găsi Artabano grajdul unde se aflau Pruncul, Maria şi Iosif. Iosif se pregătea de fugă, iar copilul era pe genunchii mamei. Ea îl legăna cu gingăşie cântând

un cântec de leagăn. Artabano căzu în genunchi şi se prosternă cu fruntea ala pământ. Nu îndrăznea să-şi ridice ochii, pentru că nu pierduse nici un dar, pentru regele regilor. Reuşi doar să spună: „Doamne, mâinile mele sunt goale. Iată-mă!”

În sfârşit îndrăzni să-şi ridice ochii. Poate că pruncul dormea. Dar nu, Pruncul nu dormea. Cu bunătate îşi îndreptă privirea spre Artabano. Faţa lui strălucea. Îşi întinse mânuţele spre mâinile goale ale străinului şi îi zâmbi.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

De Crăciun toţi îşi oferă daruri. De multe ori însă darurile sunt „lucruri”: jucării, parfumuri, bani, maşini, case, bijuterii... Chiar şi lui Dumnezeu i se fac daruri care par „lucruri”: rugăciuni, obiceiuri religioase, şi slujbe. Darul cel mai mare care i se poate face lui Dumnezeu şi altora este viaţa noastră. Toată viaţa este o călătorie spre Dumnezeu şi ceea ce Dumnezeu doreşte mai mult e să-l iubim şi să-i ajutăm pe tovarăşii noştri de drum şi pe cei care îi întâlnim pe cale.

Legenda despre al patrulea mal poate fi folosită în timpul Crăciunului pentru o cateheză care să-i înveţe pe copiii să nu facă din sentimentele lor „ceva material”. Generozitatea şi dezinteresul trebui să facă parte din viaţă. Nu e problemă a inimii. Dumnezeu cere aşa.

E bine să se povestească în prejma ieslei: cateheţii ar putea prelungi conversaţia pentru a explica evenimentele de la Crăciun ce nu sunt doar folclor, ci învăţături pentru credinţa şi viaţa oamenilor.

Pentru dialog

* E necesară siguranţa că toţi copiii au înţeles exact firul povestirii.
– De ce îi zâmbeşte Isus lui Artabano, deşi avea mâinile goale?
– Cu ce se aseamănă călătoria lui Artabano?
– Cine sunt oamenii care se comportă ca cei patru regi?
* Să fie ascultaţi copiii:
– „Dacă ducem daruri săracilor şi prizonierilor, Isus este mulţumit”.
– „A ne dori binele este darul cel mai frumos pe care îl putem face Pruncului Isus”.
– „Avem toţi bijuterii de dăruit pentru a-i salva pe alţii?”

Pentru activitate

* Să fie introduşi între figurile din iesle cei patru regi, interpretaţi de copii.

* Să găsească safirul, rubinul şi perla pe care grupul ar vrea să-l ofere Pruncului Isus. Să fie desenate pe carton şi expuse în sala de catehism.
* Al patrulea poate fi găsit şi în filmul sau diapozitivele de la „Elle di Ci”.

Şi Biblia ne povesteşte...

Să se citească cu copiii cap. 25 din Matei, vv. 31-46. S-ar pute referi tocmai la Artabano şi la cei care se comportă asemenea lui.

A PURTA LUMINA

În perioada Crăciunului se vorbeşte mult de lumină şi de Isus ca lumină a oamenilor. La 2 februarie, sărbătoare Prezentării Domnului, se face procesiunea lumânărilor pentru a-l aminti pe Isus „lumina popoarelor”. Povestirea „În Valea orbilor” poate fi ocazie pentru o cateheză despre responsabilitatea pe care o au creştinii despre răspândirea luminii în lume.

14. În valea orbilor

Cu mulţi ani în urmă, pentru a scăpa de un titan groaznic unele, familii din Peru s-au refugiat între stâncile Anzilor, munţii înalţi şi de nepătruns din ţara lor.

Între piscurile înalte de peste 5000 m, au descoperit o vale verde cu izvoare, pajişti şi câmpii.

Dar o boală ciudată se răspândise între refugiaţi, o boală care îi lăsa orbi pe toţi copii din vale.

Cei mari i-au condus pe copiii orbi peste tot ca aceştia să cunoască valea la perfecţie şi astfel apăru o noua generaţie, o generaţie oarbă.

Într-o zi, un groaznic cutremur de pământ acoperi potecile dintre stânci care duceau la vale, astfel încât ei rămaseră complet izolaţi de restul lumii. Doar în legende se mai vorbea de valea orbilor.

După 14 generaţii de la un cutremur, un străin pătrunde în vale aceea. Şi iată povestea lui:

Nugnez era un alpinist tânăr şi abil. Cunoştea toate piscurile Anzilor din regiunea lui şi se angaja ca ghid pentru turiştii străini, bogaţi, care voiau să guste din frumuseţea unei ascensiuni de la 6000 m.

Într-o dimineaţă rece, pe când era în fruntea grupului de englezi pe crestele abrupte ale Parascotopek-ului, Nugnez alunecă şi dispăru ca înghiţit într-un nor de gheaţă şi zăpadă. Turiştii l-au văzut căzând într-o prăpastie fără fund.

Totuşi Nugnez căzu pe zăpada proaspătă. Ameţit, dar cu toate oasele întregi se rostogoli până în valea lină, rămânând fără cunoştinţă. Când se trezi, se eliberă din zăpadă. Văzu în jos o altă prăpastie mai înclinată, în formă de jgheab. Disperat îşi dădu drumul la vale şi deodată se văzu într-o vale verde, plină de copaci şi de câmpii. Sus munţii erau un perete imposibil de trecut înconjurând valea. În mijlocul văii era un sat. Dar un sat ciudat: casele nu aveau ferestre. Nugnez văzu trei bărbaţi mergând pe cărare şi purtând găleţi mari. Îi strigă, iar ei se opriră. Se uitau într-o parte şi alta. „Proştii ăştia or fi orbi”, îşi zise Nugnez. Fără să ştie, ghicise. Când se apropie de cei trei bărbaţi, observă că aveau pleoapele închise şi adânci, de parcă le-ar fi lipsit ochii.

„Un om” zise unul, vorbind o spaniolă aproape de nerecunoscut. „Un om... sau un spirit venit de stânci”.

„De unde o fi venit, frate Pedro?” întrebă un altul. „Vin din partea cealaltă a muntelui” zise Nugnez. „Din apropiere de Bogota, unde locuiesc 100. 000 de persoane, iar oraşul este atât de mare că nici nu-l poţi cuprinde cu privirea”.

Privirea? Murmură Pedro.

Cei trei bărbaţi îl apucară pe Nugnez şi pipăiră cu mâinile de la cap la picioare. Se opriră mult la ochi, care l-i se păreau foarte ciudaţi: avea pleoapele deschise şi ei se zbăteau.

„Ce fiinţă ciudată, Juan” zise Pedro. Să-l ducem la bătrâni.

„Dar eu pot să văd” zise Nugnez.

„Să vezi?” întrebă Juan.

„Da, să văd”, repetă Nugnez. Voi să facă o demonstraţie, dar, întorcându-se, se împiedică de găleata lui Pedro şi căzu. Cei trei orbi pufniră în râs.

„Simţurile acestui om sunt încă nedezvoltate” observă al treilea orb. „Se împiedică şi zise vorbe fără sens. Să-l ducem de mână”.

Bătrânii dădură lui Nugnez o turtă şi o cană cu lapte şi apoi se duseră la culcare pentru că era dimineaţă. Orbii împărţiseră timpul în perioada caldă şi rece şi descoperiseră că e mai bine să munceşti când e mai rece şi să dormi când e cald.

Aşa lucrau noaptea şi dormeau ziua. În zilele următoare Nugnez observă că ei aveau o viaţă simplă şi fericită. Aveau de mâncare şi haine, le plăcea să cânte, se însurau între ei şi erau mulţi copii. În lumea aceea totul era calculat după felul lor de viaţă. Simţurile lor se dezvoltaseră foarte mult: puteau auzi de la 12 paşi bătăile inimii şi puteau deosebi persoanele după miros, exact ca şi câinii.

Era o lume fericită şi Nugnez se obişnui.

Desigur ceilalţi îl considerau un neisprăvit.

Nu se putea descurca noaptea, de exemplu: Nugnez lucra la un oarecare Iacob un om bun care se purta bine cu el. Şi îi plăcea forte mult de Medina, fiica cea mai mică a lui Iacob. Medina era considerată urâtă pentru că nu avea pleoapele lipite ca ceilalţi, iar lui Nugnez i se părea că se vor deschide dintr-o clipă în alta. Pe lângă aceasta fata avea părul lung, considerat de ceilalţi ca un fel de ruşine. Dar Nugnez o găsea foarte frumoasă şi se logodi cu ea. Bătrânii, însă, nu erau de acord ca cineva din rasa lor să i-a de bărbat un neisprăvit. Apoi unul dintre bătrâni lansă ideea: „Ochii lui Nugnez nu-i aduc decât necazuri, şi îi influenţează creierul. Sunt prea mari şi pleoapele se mişcă, ceea ce irită creierul. Ajunge o simplă operaţie ca să elimine aceşti corpi iritanţi”.

Medina se strădui din răsputeri să-l convingă să meargă la chirurgii orbi. „Toată lumea mea este în văz. Lucrurile frumoase, florile apusului... chipul tău frumos... Chiar crezi ca aş fi mai bună dacă m-aş duce la operaţie?” zise Nugnez.

Medina se aruncă în braţele lui plângând. „O, numai dacă a-i vrea!” sughiţă ea. Te va durea dar numai un pic. Iar tu vei suporta asta pentru mine. Nugnez îi privi chipul dulce pentru ultima dată.

Ceasurile dinainte de operaţie le petrecu în câmpie ca să-şi ia rămas bun de la flori şi păsări. Dar când ridică ochii şi privi cum soarele se ridică deasupra piscurilor înzăpezite ca un înger cu aripi aurite, se sculă şi se îndreptă spre stânci. Începu să se caţere... Când soarele apuse, era deja departe, sus. Hainele îi erau rupte, picioarele şi genunchii îi tremurau, dar zâmbea fericit şi cânta privind stelele. Fugise din valea orbilor unde crezuse că era fericit.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

Deseori lumea seamănă cu o vale a orbilor. O lume de oameni care au pierdut lumina valorilor şi idealurilor celor mai frumoase şi înalte şi şi-au făurit o societate pe măsură lor: fericită, dar fără lumină.

Isus a spus ucenicilor săi: „Voi sunteţi lumina lumii... nu se apropie făclia şi se pune sub obroc, ci în sfetnic, ca să lumineze pe toţi cei din casă. Aşa să lumineze lumina voastră în faţa oamenilor” (Matei 5, 14-16).

Pentru dialog

* Copiii să fie întrebaţi dacă au înţeles exact sensul povestirii.
* Să înţelegem poziţiile personajelor:
– De ce Nugnez este fericit în vale?
– De ce pleacă de acolo?

– A făcut bine că a lăsat-o pe Medina pe care o iubea?
* să descoperim simbolurile:
– Ce reprezintă valea orbilor?
– Cine poate fi Nugnez?
– Ce înseamnă că a vedea este cea mai mare fericire?
– Sunt împrejurări în care ne aflăm ca Nugnez în valea orbilor?
– Ce înseamnă că credinciosul are lumina credinţei?
– La ce foloseşte ea?
– Care sunt ideile-lumină pe care le avem?
– Propuneţi câteva pe care să le alegem pentru grupul nostru?

Pentru activitate

* Să se scrie pe un carton ideile lumină pe care grupul le-a adoptat şi pe care vrea să le realizeze.
* Să se organizeze pentru 2 februarie o sărbătoare a luminii. Fiecare copil va aduce acasă o lumânare ca simbol al „luminii" pe care trebuie s-o ducă în lume.
* Să se asiste la un botez din Biserica parohială pentru a înţelege simbolul lumânării.

Şi Biblia povesteşte...

Tema luminii este prezentă în Biblie. Despărţirea luminii de întuneric a fost primul act al Creatorului (Geneza 1, 3). La sfârşitul istoriei mântuirii, noua creaţie va avea drept lumina pe însuşi Dumnezeu (Apocalips 21,23). Evanghelistul Ioan în cap 9, de la versetele 1-41, povesteşte despre vindecarea orbului din naştere. Este o povestire plină de simboluri şi semnificaţii. Catehetul trebuie să povestească totul calm, subliniind punctele asemănătoare cu povestirea precedentă. Se va oprii în special asupra cuvintelor lui Isus: „Cât timp sunt în lume, eu sunt lumina lumii" (9,5).
Catehetul poate aminti şi alte fragmente din Evanghelie care au ca temă lumina: „Eu sunt lumina lumii. Cine mă urmează, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii"(Ioan 8,12).

RUGĂCIUNEA – FIRUL DIRECT CU DUMNEZEU

A vorbi despre rugăciune copiilor şi preadolescenţilor este vital în cateheză. Dar tocmai pentru că este tratată des, ea riscă să nu mai fie urmărită cu atenţie. Cele două povestiri care urmează pot deveni începutul cumva mai diferit al unei cateheze despre rugăciune

15. Păianjenul distrat

Într-o dimineaţă frumoasă de septembrie, „firele Fecioarei”, strălucitoare ca firele de mătase. Se legănau în vânt, aduse de departe.

Un astfel de fir se agăţa în vârful unui copac, iar pilotul, un păianjen galben mititel, îşi părăsi navicela şi se prinse de frunze. Dar locul acela nu era potrivit şi coborî pe un gard viu, spinos. Aici erau crenguţe şi muguri suficienţi pentru a ţese o pânză. Si păianjenul se apucă de lucru, lăsând ca firul pe care coborâse, să fie punctul de sprijin superior.

Fir cu fir, nod cu nod, pânza păianjenului se făcea tot mai mare şi mai frumoasă. Tot mai multe musculiţe erau prinse în capcană. Dimineaţa, după rouă, firele păreau nişte şiraguri de perle şi păianjenul era orgolios de capodopera lui. În fiecare zi, lucra la pânza lui şi ajunsese un păianjen mare şi gras. Devenise comandantul păianjenilor din pădure.

Dar într-o dimineaţă se trezi fără chef, poate că sărise din pat pe piciorușele greşite. Făcu un tur de recunoaştere pe pânză, ca să-şi ia micul dejun, dar nu găsi nimic. În noaptea aceea, fusese îngheţ, şi asta îl irită şi mai mult. Nu zbura nici o muscă în aer. Ca să mai omoare timpul inspectând pânza, mai înnădi vreun ochi slăbit, şi tot învârtindu-se, observă un fir străin. Nu părea să fie lipit de un punct important. Parcă se pierdea în nori. Cu cât îl privea mai mult, cu atât se enerva mai tare.

„E clar că pe firul acesta coboară hoţii şi-mi fură prada. Sunt un prost dacă-l mai las”, îşi zicea în sine. Apoi hotărât, cu o lovitură seacă, o reteză.

În acel moment, pânza se rupse şi începu să se strângă în jurul lui. Îşi aminti îndată că într-o zi frumoasă de septembrie, coborâse pe acel fir care-i era atât de necesar ca să ţese pânza, dar deja era prea târziu.

16. Prima floare

Într-un sat de munte există un obicei foarte frumos. În fiecare primăvară se desfăşoară o întrecere între locuitori. Fiecare vrea să găsească prima floare a primăverii. Cine găseşte şi culege prima floare va fi învingătorul şi va fi norocos tot anul. De aceea participă toţi: tineri şi vârstnici.

Într-un an, la începutul primăverii, când zăpada începu să se topească şi să facă să apară pete de pământ uscat, toţi locuitorii satului porniră în căutarea primei flori. Ore în şir căutară în sus şi-n jos, pe colinele munţilor, dar nu găsiră nimic. Voiau să abandoneze căutările, când auziră un strigăt:

„E aici, am găsit-o”. Era glasul unui copil. Bărbaţi, femei şi copii alergară spre el, care nu mai putea de bucurie. Copilul găsise prima floare.

Dar prima floare înflorise în mijlocul stâncilor, la câţiva metri pe zidul unei prăpăstii. Copilul arăta cu mâna spre floare, dar îi era frică să coboare în prăpastie. Totuşi el dorea floarea din toată inima. Voia să câştige întrecerea. Voia să aibă noroc.

Ar fi vrut toţi să-l ajute. Cinci bărbaţi voinici aduseră o funie. Se gândeau să lege copilul şi să-l lase jos în prăpastie, până la floare, dar copilul se temea. Îi era frică de prăpastie, şi că funia se rupe.

„Nu, nu”, plângea el. Mi-e frică!

Îi arătară o frânghie mai trainică. Nu cinci, dar cincisprezece bărbaţi l-ar fi ţinut. Toţi îl înconjurau.

Dintr-odată copilul se opri din plâns. Cu mâna sigură îşi şterse lacrimile. Toţi tăcură ca să audă ce vrea să spună.

„Bine, voi coborî. Voi coborî dacă tata îmi va ţine frânghia”.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

În ambele cazuri e vorba de o legătură importantă. La începutul unei cateheze despre rugăciune, cele două povestiri ajută la explicarea faptului că rugăciunea este ca un fir direct cu Dumnezeu: ne pune în contact cu el şi acest contact este important pentru viaţa noastră.

*Rugăciunea este o firul de sus al păianjenului distrat. Zilele noastre sunt firele prin care ţesem pânza: şcoala, munca, distracţia, somnul... toate acestea fără acel „fir de sus”, care este legătura noastră cu Dumnezeu, prin rugăciune, riscă să devină un haos. Dumnezeu e cel care ne-a creat (am coborât pe acel fir). A uita de el înseamnă a priva viaţa noastră de sens.

*Rugăciunea este o „frânghie” rezistentă care ne ţine în momentele grele, când trebuie să ne riscăm, când suntem „pe buza prăpastiei”. Ne putem încrede: cel care ţine celălalt capăt este „Tatăl nostru din ceruri”. Nu va permite să ni se întâmple ceva rău. Dar nu trebuie să uităm legătura aceasta care este rugăciunea.

Pentru dialog

Cele două povestiri sunt foarte simple.

Copiii trebuie conduşi spre descoperirea sensului ascuns şi spre aplicarea pe care o poate căpăta rugăciunea.

Să se întrebe de exemplu:

– Care sunt firele pânzei noastre? Le-am putea enumera?
– Există un fir de sus?
– Când ne comportăm în viaţă ca păianjenul distrat?
– De ce are copilul mai multă încredere în tatăl decât în 15 bărbaţi puternici?
– Participăm şi noi zilnic la întrecerea pentru adevărata fericire?
– De ce avem nevoie de frânghia care să ne lege de „Tatăl nostru din ceruri”?

Pentru activitate

* Să se deseneze o pânză de păianjen mare care să reprezinte viaţa de fiecare zi. Să se scrie pe fiecare fir numele unei activităţi zilnice (a mânca, a dormi, a studia, a privi televizorul, a merge la şcoală, a ajuta pe mama, a se juca, etc.), iar pe firul care ţine pânza de sus să se scrie un slogan creat de copii.

* Să se împletească o frânghie din fire obişnuite. Pe fiecare fir să se scrie o frază din „Tatăl Nostru”. Catehetul să explice cu grijă fiecare frază, mai ales cele din a doua parte.

* Să se alcătuiască o rugăciune personală sugerată de rugăciune.

Şi Biblia povesteşte...

Evanghelistul Luca, în cap. 11, versetele 1-13, ne aminteşte de necesitatea rugăciunii cu câteva cuvinte frumoase ale lui Isus şi o parabolă minunată care poate fi citită şi comentată cu copiii.

RUGĂCIUNEA SE ÎNVAŢĂ

Rugăciunea nu este o metodă sau o tehnică. Este un stil de viaţă. E mult mai mult decât a adresa cereri Protectorului Atotputernic. Este o conversaţie cu Tatăl nostru, comunicându-i gânduri şi sentimente, păreri şi dubii, probleme şi proteste. Include adoraţie, laudă şi mulţumire pentru darurile sale.

A se ruga este într-adevăr, a trăi cu Dumnezeu. Este un raport profund interpersonal. Prin rugăciune îl cunoaştem mai bine pe Dumnezeu şi are loc un schimb de valori. Lună de lună, an de an, Dumnezeu transformă modul nostru de gândire, hotărârile şi acţiunile noastre.

Rugăciunea este simplă, dar maturitatea rugăciunii vine cu timpul, cu practica. Sunt puţine scurtături de aceea e nevoie de multă răbdare pentru a creşte în viaţa de rugăciune. Apostolii l-au rugat pe Isus: „Doamne, învaţă-ne să ne rugăm”.

Este de datoria noastră să-i învăţăm pe copii să se roage. Este secretul cel mia frumos pe care li-l putem învăţa. Povestirile care urmează, în mod voit scurte, pot servi, în momente diferite, las introducerea unor conversaţii simple despre rugăciune.

17. „Tată, nu te văd!”

Era odată o familie fericită care trăia într-o casă de piatră. Dar într-o noapte, în bucătărie izbucni un incendiu îngrozitor.

Flăcările creşteau, părinţii şi copiii au alergat afară. Îmbrăţişaţi, priveau neputincioşi casa lor cuprinsă de flăcări şi fum.

În acel moment îşi dădură seama, cu groază, că lipsea cel mai mic, un copil de cinci ani. În momentul în care dădea să iasă, înspăimântat de flăcări şi de fum, el s-a întors şi s-a urcat la etaj.

Ce era de făcut? Tatăl şi mama se priveau disperaţi, surioarele începură să plângă în hohote. Era imposibil de intrat în acest cuptor. Iar pompierii întârziau.

Dar iată că, acolo sus, se deschise o fereastră şi copilul apăru urlând disperat: „Tată! Tată!”

Tatăl îşi reveni şi strigă: „Sari jos!”

Copilul nu vedea dedesubt decât foc şi fum dar auzi glasul şi răspunse: „Tată, nu te văd...”

„Te văd eu, ajunge. Sari jos!” strigă tatăl.

Copilul sări şi se trezi în braţele puternice ale tatălui, care-l prinsese din zbor.

18. Răspunsul lui Dumnezeu

Andrei avea o mare dorinţă: o bicicletă. O bicicletă galbenă ultra-modernă pe care o văzuse într-o vitrină în oraş. Nu-şi putea lua gândul de la ea. O visa, i se oglindea în ceai, îi apărea în imagine chiar şi în timpul lecţiilor.

Dar mama lui Andrei avea atâtea datorii şi preţurile creşteau zi de zi. Desigur nu-şi putea permite să cumpere o bicicletă atât de scumpă cum era cea visată de Andrei.

Dar cunoştea greutăţile mamei, şi de aceea se hotărî să ceară bicicleta direct de la Dumnezeu, de crăciun. În fiecare seară, Andrei adăuga o frază la rugăciunile lui: „Adu-ţi aminte să-mi procuri bicicleta de Crăciun. Amin”.

În fiecare seară, mama îl auzea pe Andrei rugându-se pentru bicicleta galbenă, şi în fiecare seară, dădea tristă din cap. Ştia că pentru Andrei, Crăciunul va fi o zi de mare decepţie.

A venit şi crăciunul şi bineînţeles, Andrei nu a văzut bicicleta.

Seara, copilul îngenuncheat lângă pat îşi zicea rugăciunile.

„Andrei”, îi zise cu blândeţe mama, „cred că vei fi dezamăgit că nu ai primit bicicleta de crăciun. Sper să nu fii supărat pe Dumnezeu, pentru că nu ţi-a răspuns la rugăciune”.

Andrei o privi şi-i zise:

„O, nu, mamă. Nu sunt supărat pe Dumnezeu. A răspuns la rugăciunile mele. Dumnezeu a spus: Nu!”

19. Povestea lui Romoletto

Era un om cuminte care se chema Romoletto. Locuia într-o căsuţă pe malul Tibrului. Într-o dimineaţă de primăvară, Romoletto observă că apa fluviului a ajun până la treptele casei. Plouase mult şi Tibrul era mare şi ameninţător.

Radioul îl sperie. „Toţi cei care locuiesc pe malul Tibrului trebuie să părăsească imediat casele căci va fi inundaţii”, repetă radiojurnalul.

Romoletto era foarte evlavios şi avea mai mare încredere în Domnul. Îngenunchind, a început să se roage: „Domne scapă-mă!”.

În acel moment se auzi un glas venind de sus. „Nu te teme, Romoletto! Am eu grijă de tine!” Era glasul Domnului.

Romoletto era plin de bucurie, se ridică şi îşi văzu de treburile lui obişnuite ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Pe la vreo 11 apa ajunse în casă şi el se refugie pe la etaj. Trecu o barcă a pompierilor. Unul dintre ei îl văzu şi-i strigă: „Repede hai cu noi! E periculos să rămâi aici!”.

„Nu. Am o asigurare mai importantă!”, răspunse Romoletto, arătând cerul.

Pe la vre-o 3 după amiază apa ajunsese la etaj şi Romoletto se urcase pe acoperiş. Trecu o barcă a poliţiei şi un căpitan îl strigă: „Hai repede! Apa va creşte în continuare!”.

Romoletto refuză cu hotărâre şi răspunse: „Eu am un protector!”.

La cinci şi un sfert apa ajunsese şi la acoperiş. Romoletto se urcă în vârf. Trecu o şalupă a Crucii Roşii care căuta pe ultimii ca să-i salveze. Zadarnic încercară să-l convingă pe Romoletto să urce în Şalupă. Se ţinea strâns de horn ca iedera de copac. „Nu am nevoie. Am eu salvator!”.

Apa tot creştea şi pe la şase fără un sfert Romoletto se îneacă.

Abia ajuns în rai, Romoletto se enervează. Se duse în faţa Domnului să protesteze: „Ai zis că ai grijă de mine. Iată-mă mort!”.

Domnul îl privi lung şi cu bunătate. Dar am avut grijă de tine Romoletto. Trei bărci ţi-am trimis, trei bărci!”.

20. Sfântul şi şoricelul

Un mare pustnic, cunoscut în toată lumea pentru sfinţenia lui, locuia într-o peşteră adâncă. Toată ziua era cufundată în rugăciune şi gândul lui era numai la Dumnezeu.

Dar într-o zi, în timp ce sfântul medita, un şoricel ieşi din umbră şi începu să alerge în umbra lui. Pustnicul deschide ochii enervat.

„De ce mă deranjezi în timpul meditaţiei?"

„Dar mi-e foame", scânci şoricelul.

„Pleacă de-aici, fantomă a celui rău", răcni ascetul, „cum îndrăzneşti să mă deranjezi acum când eu sunt în comuniune cu Dumnezeu?".

„Cum reuşeşti să fi în comuniune cu Dumnezeu", întrebă şoricelul „dacă nici măcar nu pot să te porţi frumos cu mine?".

21. Balta şi gâştele

Era odată, într-un colţ de câmpie verde şi curată un lac cu apă limpede ca cristalul. Era un lac mic, dar cerul se oglindea în el şi-l transforma într-o bijuterie încastrată în verdele strălucitor al câmpului.

Ziua soarele, iar noaptea stelele îşi dădeau întâlnire pe oglinda limpede a apei. Sălciile de pe mal, margaretele şi iarba din jur tremurau de bucurie pentru acel colţ de rai în care cerul coborâse pe pământ.

Dar într-o zi, gâgâind şi bătând din aripi, sosi pe malul lacului liniştit un cârd de gâşte grase şi orgolioase. Puternicele lor „ga-ga"-uri şi ciocurile lor dure rupseseră liniştea şi pacea acelei oglinzi a cerului. Se aruncau cu zecile în apă şi arau cu ciocurile fundul lacului în căutarea hranei. „Să mâncăm şi să ne îngrăşăm", asta era lozinca lor. Gâgâiau, se scuturau şi murdăreau totul. Pene şi strop zburau în toate părţile. Răcuşorii, peştii şi toate animalele care trăiau în lac, dispărură în dată în burţile lor lacome. Mâlul tulburat murdării apa. Ramurile, frunzele şi algele acare izolau bazinul, fură îndepărtară. Seara când liniştea se reîntorcea pe coline, prima stea căuta zadarnic locuşorul ei de pe pământ şi luna nu mai putea să-şi oglindească chipul argintii pe pământ. Lacul devenise o baltă rău mirositoare şi fără viaţă. Murise.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

* „Tată, nu te văd" subliniază încrederea pe care trebuie să o avem în rugăciune. Copilul care strigă la fereastra unei case în flăcări nu este oare chipul creştinului în faţa lui Dumnezeu? În momentele de primejdie, glasul Domnului strigă: „Ai încredere în mine, sari în braţele mele!".

Şi prea des creştinul este ispitit să spună „Tată, nu te văd...”. Aici pe pământ noi păşim în întuneric, dar Dumnezeu ne vede şi acest lucru este important. Dumnezeu nu ne lasă niciodată, nici o clipă. Ne ţine de mână, chiar dacă nu ne dăm seama de aceasta.

* Răspunsul lui Dumnezeu subliniază importanţa respectării voinţei lui Dumnezeu. Dumnezeu nu este ca o păpuşă iar rugăciunile nu sunt fire cu care să manevrăm după bunul nostru plac. Dumnezeu este Creator şi Tată, ne cunoaşte şi ne iubeşte. În special, Dumnezeu vede infinit mai departe este infinit mai mare decât noi. Dumnezeu ascultă totdeauna. Dar răspunsul său nu este totdeauna aşa cum voim noi. El răspunde totdeauna. Isus însuşi a făcut această experienţă înainte de a muri. În grădina Măslinilor El s-a rugat astfel: „Tată, dacă vrei, îndepărtează paharul acesta al suferinţei... Dar nu voia mea ci voia ta să se facă”.

* Povestea lui Romoletto ne spune că Dumnezeu ascultă rugăciunile şi cererile prietenilor săi chiar şi prin generozitatea altor persoane. Poate că şi noi, azi, putem fi pentru vreunul din fraţii noştri ascultarea rugăciunii sale.

* Sfântul şi şoricelul ne învaţă că nu putem fi prietenii lui Dumnezeu dacă nu suntem prietenii creaturilor. Oamenii au fost încredinţaţi unii altora. Cine nu este în stare să-şi iubească aproapele, nu este în stare să-l iubească pe Dumnezeu.

* Balta şi gâştele ne învaţă că tăcerea şi reculegerea sunt intrarea spre aceea oglindă a cerului care este rugăciunea. Tăcerea este fragilă. Gâştele reprezintă gălăgia, distracţiile, ambiţiile care distrug posibilitatea de reducere.

Pentru dialog

Catehetul poate pune accentul în discuţia lui pe vreunul dintre elementele povestirilor. De exemplu:

* Vi s-a întâmplat să fiţi n pericol şi să chemaţi în ajutor pe tatăl sau pe mama? S-a întâmplat vreo dată acest lucru şi cu Dumnezeu?

* Care sunt cererile adresate lui Dumnezeu? Cum vă pare rugăciunea, ca ceva greu sau ca ceva care ajută în viaţă?

* În timpul zilei aveţi momente de tăcere? Când? Ce simţiţi atunci? Ce înseamnă cuvântul „a meditata”? Putem avea clipe în viaţa noastră când medităm la Dumnezeu?

* Dumnezeu se foloseşte de oameni pentru a asculta rugăciunile acelora care îl cheamă. Dacă vreodată rugăciunile nu sunt ascultate, n-o fi oare pentru că mulţi oameni sunt surzi la glasul lui Dumnezeu?

* Rugăciunile voastre au fost ascultate totdeauna? Ce-aţi gândit când nu s-a întâmplat aşa cum v-aţi aşteptat voi?

* În Tatăl nostru repetăm: „şi ne iartă nouă greşelile noastre precum şi noi iertăm greşiţilor noştri”. Ce înseamnă? Ar putea însemna că Dumnezeu nu ne ascultă dacă noi nu ascultăm pe alţii?
* De ce nu încercăm să vedem rugăciunea din partea lui Dumnezeu? Ce credeţi? Cum vă închipuiţi? Care sunt cuvintele care, după voi, ar place mai mult lui Dumnezeu?

Pentru activitate

Tocmai pentru că sunt scurte, povestirile pot fi vizualizate cu un pic de fantezie de copil. Acest lucru i-ar ajuta să înţeleagă mai bine sensul şi actualizarea. Catehetul poate să-i cheme pe copiii să inventeze la o urmare la aceste povestiri.

Şi Biblia povesteşte...

Isus a povestit într-o zi povestea a doi oameni un fariseu şi un vameş, care se urcau la templu pentru a se ruga. Dar rugăciunea a avut o urmare diferită pentru fiecare dintre ei. Este o povestire foarte interesantă şi se găseşte în Evanghelia lui Luca, cap. 18, 9-4.

S-A JERTFIT PENTRU NOI

În timpul postului Mare se repetă mult cuvântul “jertfă”. Copii şi tinerii nu înţeleg exact sensul acestui cuvânt. De atâtea ori apoi se pronunţă cuvintele: “Isus şi-a dat viaţa pentru noi”. Experienţa lui “a-şi da viaţa pentru prieteni” este destul de departe.
Pentru a-i angaja în această experienţă atât de importantă pentru educarea religioasă, se poate începe cateheza cu o povestire sau fabulă, pe aceea pe care o prezentăm.

22. Ţurţurul de Gheaţă Curios

Pe perete verde al unei prăpăstii din Alpi, sub o stâncă ieşită, îşi face lăcaşul un iepure de munte. Acel iepure îşi cam făcea de cap. Ca toate animalele sălbatice era sărac, lipit pământului şi trăia hrănindu-se cu nişte ierburi. Avea totuşi două blăni, un lux pe care natura îl permitea în mod gratuit şi fără pericol şi asta îl făcea ambiţios.
Florile, care vedeau iepurele în timpul verii, cunoşteau bine blana lui gri-maron, cu pată albă pe piept. Zăpezile şi gheţarii care îl vedeau iarna, cunoşteau în schimba blana lui albă, dichisită. Chiar şi ţurţurii de gheaţă, care atârnau în număr mare la intrarea în

peşteri, îl admirau cu un pic de invidie ore în şir, în timp ce el dormea învelit în blana albă.

Florile care vesteau primăvara şi vara nu considerau că iepurele ar fin un personaj important, crezând că ar avea ca toate animalele o singură blană; dar stăncile şi brazii ştiau că avea două, şi aveau o mare stimă pentru el pentru că îl considerau un animal dotat şi totuşi umilit, rezervat dar drăguţ.

Pe la sfârşitul iernii, în timp ce iepurele se pregătea să-şi schimbe blana pentru că aerul se încălzise şi zăpada se topise, doar un ţurţur de gheaţă rămăsese cu încăpăţinare agăţat de o crăpătură de piatră.

- Nu te hotărăşti să pleci? îl întrebă într-o zi un brad din apropiere. Fraţii tăi au plecat deja de mult. Nu vei mai reuşi săi ajungi!

- Eu? Să plec?... eu nu plec, rămân. În timpul iernii am tot ascultat povestirile voastre desper primăvara plină de culori, de vara plină de lumină şi vântul care mângâie, bucuria florilor şi ierbii, cerul limpede şi curat... Ştiu chiar că şi iepurii îşi schimbă blana, ca şi cum s-ar pregăti pentru o sărbătoare. De ce ar trebui să nu cunosc eu atâtea lucruri frumoase, dacă sunt cu adevărat frumoase? M-am hotărât să rămân până în primăvară, poate chiar până în vază!

- Dar rămâi, de poţi!...

- Asta prietene, e treaba mea!

Când aerul deveni mai cald, ţurţurul de gheaţă a voit să se pună la adăpost de soare. Se prinse de crăpătura dintre stănci unde soare nu mai bătea. De aici putea să asiste la spectacolul atât de aşteptat. Dar când se opri simţi că a căzut peste ceva.

- Ce manieră ciudată de prezentare! exclamă acel ceva.

- Sunt, într-adevăr, mortificat, exclamă ţurţurul de gheaţă. Nu mi-am dat seama că eraţi şi dumneavoastră. Dacă vreţi, mă prezint: sunt un ţurţure de gheaţă, ultimul rămas din iarnă.

- Îmi pare bine de cunoştinţă. Eu sunt un cartuş, un cartuş pentru o puşcă de vânătoare.

- Dar cum de vă aflaţi aici, domnule cartuş? Sunteţi încărcat? Ce gândiţi despre primăvară şi vară? Ce program aveţi pentru viitor?

- Tinere, să nu intrăm în confidenţe!

Era un cartuş puternic şi mândru, şi vedea totul din punctul de vedere al cartuşelor.

- Sunt cea mai bună marcă, şi...încărcată, bineînţeles. Şi dacă mă aflu aici este din cauza neîndemânării stăpânului, prostuţul. Mergea la vânat iepuri şi au eram ultimul cartuş care-i mai rămăsese. Iepurele poate mulţumi cerului: dacă ar fi avut de a face cu mine, sigur nu scăpa. Cu mine nu se glumeşte!

- Dar ce v-a făcut iepurele?

- Nu mi-a făcut nimic. Dar nu trebuie să se nască iepurele. Dacă-l găsesc, îl pocnesc!

- Ei, na! Dar nu-i destul loc pentru toţi pe acest pământ?

- Nu te băga în probleme mele private. Aştept doar ca vânătorul să treacă pe aici şi să mă vadă. La celelalte mă gândesc eu.

Timpul se făcuse mai cald, şi iepurele hoinărea împrejur în căutarea hranei. Cât despre ţurţurul de gheaţă, se străduia din răsputeri să nu se topească şi de aceea se strecură într-o crăpătură din zidul de stâncă, unde era mai răcoare. Voia cu orice preţ să vadă florile şi iarba proaspătă, cerul curat şi luminos. Dar nu mai putea aştepta mult.

Într-o dimineaţă trezindu-se, n-a mai văzut cartuşul. Urme de om se vedeau la intrarea peşterii. O fi trecut vânătorul pe acolo? Cartuşul o fi regăsit puşca? Trebuia să-l avertizeze pe iepure de pericol.

Iepure! Iepure! Hei, iepure! începu ţurţurul de gheaţă să strige. Să nu ieşi! E lume afară care te ameninţă.

Dar nu-i răspunse nimeni. Iepurele ieşise sigur din peşteră. Ţurţurul nu mai putea face nimic altceva decât să stea pitit în crăpătura stâncii şi să rumege gânduri triste. După amiază, se auzi în munţi ecoul unei împuşcături. Spre seară, târându-se aproape mort, iepurele se întoarse în peşteră. Era rănit, îi curgea sângele şi avea febră.

- Oh, săracul de tine! exclamă mişcat ţurţurul de gheaţă, care de fapt nu avea inima de gheaţă. Ce s-a întâmplat? Cine a fost? O fi fost cartuşul acela descreierat?

- Nu ştiu, răspunse iepurele cu glas pierdut. Am văzut o flacără, am auzit un tunet. Sunt rănit şi mie sete...

Ţurţurul de gheaţă nu voia să audă altceva. Se rostogoli până la marginea crăpăturii, pe piatra caldă încă şi începu repede să se topească. Căzu în picături reci pe rana iepurelui şi pe buzele uscate de sete.

- Cine plânge acolo? întrebă iepurele, revenindu-şi încet, încet.

Dar gheaţa nu mai putea răspunde. Se topise fără să se mai gândească la flori şi iarbă, şi la cerul senin. Şi cât de frumoase trebuiau să fie!

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

Prietenia este în primul rând iubirea faţă de celălalt. Isus a spus: “Aceasta este porunca mea: să vă iubiţi unii pe alţii aşa cum eu v-am iubit. Nimeni nu are o iubire mai mare decât aceasta: să moară pentru prietenii săi” (Ioan 15,12). Ţurţurul de gheaţă s-a jertfit pe sine ca să poată trăi iepurele. Isus şi-a jertfit viaţa pentru ca oamenii să aibă viaţa veşnică.

Moartea ţurţurului de gheaţă este “definitivă”; jertfa lui Isus şi a celor care cred în el este o moarte provizorie, care nu anulează persoana ce se jertfeşte ci o face să treacă la o viaţă nouă (învierea).

Pentru dialog

Să se constate dacă s-a înţeles exact sensul povestirii:
- Cine sunt protagoniştii povestirii? Cine este personajul principal?
- Ce sentimente are ţurţurul de gheaţă faţă de iepure?
- Ce dorea cel mai mult ţurţurul de gheaţă?
- De ce renunţă la ceea ce dorea aşa de mult?

Să se judece atitudinile:
- Ce părere aveţi despre generozitatea ţurţurului de gheaţă? A făcut bine sau pare cumva un "prost"?
- Jertfa lui a folosit la ceva? Merita?

Să se aprofundeze experienţa:
- Cunoaşteţi persoane care se comportă ca ţurţurul de gheaţă? Cunoaşteţi persoane care îşi "dau" viaţa lor altora?
- Aţi făcut vreun gest de generozitate care v-a costat mult? Povestiţi?

Pentru activitate

Cu cei mai mice se poate desena povestirea şi se poate alege o frază cheie.

Se poate organiza o "Cale a Crucii" cu totul specială pentru grupul de catehism. Copiilor şi tinerilor li se pot arăta aspectele care indică voinţa lui Isus de a-şi da viaţa pentru prietenii săi.

Şi Biblia povesteşte...

Isus vesteşte patima sa folosind cuvânt cu cuvânt termenii din Vechiul Testament, scrise de Isaia despre "Slujitorul lui Dumnezeu": el vine ca să "slujească", "îşi dă viaţa", moare "ca răscumpărare" "pentru cei mulţi" (Marcu 10,45, Luca 22, 14-30).

Cu copii mai mari se poate citi capitolul 53 din Isaia, cu un comentariu adecvat.

O POVESTE PENTRU CRĂCIUN

Perioada care precede Crăciunul este un timp foarte potrivit pentru cateheză. Atmosfera festivă pe care copiii şi tinerii o simt poate deveni, dacă este bine organizată, educativă şi cu adevărat religioasă. Copiii trebuie să fie conduşi în timpul întâlnirilor de la catehism să facă un adevărat „drum" spre sărbătoare, drum în care toate elementele, umane şi religioase, se alcătuiesc într-un mozaic plin de semnificaţii şi bucurie.

O povestire, ca aceea care urmează, îl poate ajuta pe catehet să scoată în evidenţă câteva aspecte ale misterului care se celebrează şi care trebuie în mod necesar să angajeze viaţa copiilor.

23. L-au furat pe pruncul Isus

Este o întâmplare adevărată. S-a petrecut cu ani în urmă la Banzano, un sat din sudul Italiei.

În acel an, cu o săptămână înaintea Crăciunului, mici şi mari se frământau în pregătire. În piaţa satului bradul fusese împodobit, brutarul lucra zi şi noapte la cozonaci, parohul şi primarul se întâlneau zilnic pentru a discuta asupra organizării concursului de iesle. În biserică, clopotarul începuse să adune statuile pentru iesle. Scotea statuile mari de ghips dintr-un dulap. Şterse statuia Maicii Domnului şi a sfântului Iosif. Scoase păstorii, femeia cu coşul, dar nu găsi statuia pruncului Isus. Întoarse dulapul pe dos, dar nimic. Alergă glonţ în piaţă strigând: „L-au furat pe Pruncul Isus! L-au furat pe Pruncul Isus!” Parohului îi veni rău, poliţiştii percheziţionau casele, ţăranii începuseră să se acuze reciproc. Care dădea vina pe soacră, care pe vecin, care pe stăpân sau pe arendaş. Un păstor care trăia singur în munţi, auzind de învălmăşeala din sat, coborî să vadă ce se întâmplă. Privea întristat scena şi ar fi vrut să împace pe oameni, dar un ţăran din sat îndreptă degetul spre el şi strigă: „El l-a furat pe Pruncul Isus; sunt sigur; l-am văzut ieri lângă biserică!”. Păstorul, care era încă tânăr, alergă spre munţi cât putu de iute. Cunoştea bine fiecare ascunziş, aşa încât ţăranii nu reuşiră să-l găsească. În noaptea aceea rămase în ascunzişul său, lângă un turn vechi în ruine.

Dimineaţa următoare, observă că pe zid era o crăpătură de câţiva milimetri care continua pe piatra muntelui. Curios, urmări acea crăpătură. Uneori nu se mai zărea sub grămezile de pietre, dar apărea mai încolo parcă şi mai adâncă.

Urmă acea crăpătură trei zile, până într-un sat rupt în două de o prăpastie. Casele erau dărâmate. Se auzeau gemete şi strigăte. Oamenii alergau să salveze pe cei prinşi sub dărâmături. Păstorul se grăbi să le dea o mână de ajutor. Eliberă mulţi răniţi; uneori găsea morţi care păreau să doarmă liniştiţi şi nemişcaţi.

Ceva mai deoparte observă o lumină tremurândă. Venea dintr-o baracă de lemn care rezistase la cutremur. La intrare era un grup de persoane. Se apropie şi văzu o femeie care ţinea în braţe un copil abia născut. Îl privea cu multă gingăşie. Alături de ea stătea tatăl, cu un zâmbet pe buze şi o lumină specială în ochi. Femeia se numea Maria, iar

bărbatul Iosif. Totul era liniştit în jurul lor: se putea spune că acel copil făcuse să reînflorească viaţa şi speranţa între acele ruine.

Păstorul, obosit, adormi alături de baracă. Dimineaţa se trezi la plânsul copilului. Îşi aduse aminte de învinuirea locuitorilor din Banzano şi îşi zise: „Mă învinuiesc că l-aş fi furat pe Pruncul Isus. Ei bine, merg să li-l dau înapoi”. Luă de mână pe Iosif şi pe Maria, care ducea Pruncul şi le zise: „Veniţi cu mine”.

Au ajuns la Banzano chiar în ajun de Crăciun. Maria înfăşase copilul care acum dormea cu ochii închişi şi mânuţele strânse tare. În faţa bisericii, păstorul luă Pruncul şi intră. Toată lumea era adunată la Liturghia de la miezul nopţii. Îl văzură şi începură să şuşotească, privindu-l cu ochi învinuitori. Ajunse la ieslea din care lipsea Pruncul. Îl puse acolo şi se înclină. Cineva strigă: „E o glumă”. Dar în aceeaşi clipă se auzi un scrâşnet al pământului. Lespedea pe care păstorul aşezase Pruncul se despică, luând forma unei sfere. Lumea încremeni de spaimă, apoi căzură toţi în genunchi. Se făcu o linişte de mormânt.

Păstorul povesti atunci cum se întâmplase totul: cum, călăuzit de acea crăpătură, descoperise unde era pruncul, ieşit parcă din ruinele ucigaşe ca o floare. Atunci locuitorii din Banzano înţeleseseră că, de fapt, Crăciunul nu este o sărbătoare în jurul unor statui de ghips... De atunci la Banzano, locul lui Isus rămâne gol în iesle. Nimeni nu mai încearcă să caute hoţul. Poate l-a luat un înger. Se vede şi acea lespede crăpată în formă de stea, cu colţurile arătând spre cele patru puncte cardinale. Locul gol al lui Isus continuă astfel să deschidă inimile, pentru ca Dumnezeu să se nască din nou între oameni în carne şi oase.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

* Este o povestire realistă. Doar crăpătura în pământ introduce un element fantastic. Sunt iluzii la evenimente istorice clare: cutremur, viaţa unui sat, păstorul bănuit. Nu este una din obişnuitele povestiri cu dulcegării. Totul se întâmplă într-un context dramatic. Naşterea copilului între ruine devine semnul speranţei Crăciunului şi a puterii care distruge moartea şi deschide larg porţile mântuirii.

* Povestirea vrea să conducă spre o poziţie critică faţă de aspectul folclorist al sărbătorii Crăciunului, aşa cum se întâmplă actualmente. Nu este pusă în discuţie prezenţa Pruncului Isus în iesle, ci raportul pe care îl are cu această reprezentare. Copiii sunt foarte atraşi de scenografia Crăciunului, în schimb adulţii au pierdut mesajul pe care aceasta îl conţinea şi l-au redus pe Prunc la o statuie de ghips sau din plastic, care nu mai vorbeşte inimii, ci numai ochilor.

* Păstorul, condus de „crăpătură”, redescoperă o semnificaţie vitală a sărbătorii Crăciunului, devenind martor şi apostol pentru locuitorii satului, pentru a-i converti, pentru a le deschide urechile şi inimile. Trebuie apoi notat cum preocuparea pentru statuia Pruncului reaprinde dezbinările dintre locuitorii satului, în timp ce apariţia copilului viu îi duce la o deschidere spre alţii, în numele lui Dumnezeu care a devenit prezent în mijlocul oamenilor.

Aşa cum scria A. Fossion, „naşterea lui Dumnezeu între oameni nu este un eveniment din trecut, ci un eveniment mereu actual. Misterul Întrupării acţionează continuu. Locul gol al statuii Pruncului continuă astfel să deschidă inimile pentru ca Dumnezeu să se nască din nou în carne şi oase în mijlocul oamenilor.

* Un alt element important în utilizarea povestirii: să se arate cum exercitarea bunătăţii duce la întâlnirea cu Isus. Păstorul se apucă de treabă ajutându-i pe cei loviţi de cutremur. Tocmai pentru această generozitate a lui este primul care îl descoperă pe Pruncul Isus.

Această este o învăţătură biblică. În Biblie, primirea ce i se face săracului şi străinului se arată a fi primirea lui Dumnezeu. În plus, întâlnirea cu Isus deschide totdeauna inima la dimensiunile lumii. În povestire sunt prezente ambele dimensiuni. Crăpătura îl conduce pe păstor la găsirea lui Isus în mijlocul oamenilor şi apoi arată locuitorilor satului calea spre solidaritatea universală.

Pentru dialog

După povestire, copii trebuie să exprime liber ceea ce gândesc. Catehetul să-i stimuleze cu atenţie ca ei să poată vorbi despre Crăciunul „lor”.

* Nu cumva se comportă ca locuitorii satului, care aşteaptă doar o sărbătoare frumoasă şi se interesează doar de o statuie de ghips?

* Cateheza nu se aseamănă cu „crăpătura” care îi ajută să descopere pe adevăratul Isus?

* De ce păstoraşul îl găseşte pe Isus şi alţii nu? Ce face ca să o merite?

Pentru activitate

* Povestirea poate fi uşor dramatizată. Ar putea fi prezentată în seara de Ajun.

* S-ar putea expune un carton mare cu un Prunc Isus de ghips şi apoi împrejur mulţi „prunci” în carne şi oase în lume. Copiii ar putea să facă un gest pentru regăsirea „adevăratului Prunc Isus 1990”, în cadrul local.

Şi Biblia povesteşte...

* Catehetul poate citi cu copiii versete din Matei şi Luca despre Naşterea Domnului. Să fie pus accentul în special asupra personajelor şi asupra modului lor de a primi pe Isus: Maria, Iosif, păstorii, stăpânul hanului, Irod, magii etc...

SE MAI POATE VORBI DE ISPITE

Liturgia Postului Mare începe totdeauna cu povestirea „ispitirii" lui Isus în pustiu. În „Tatăl Nostru" apare cuvântul „ispită". Este logic să discutăm această temă în catehezele noastre.

De fiecare dată când se aseamănă viaţa creştină cu un drum, ar trebui să se pună problema piedicilor care se pun în calea ajungerii la acest scop. Civilizaţia lui „tot şi acum", a satisfacţiei uşoare şi imediate, nu mai învaţă oboseala şi lupta împotriva înfrângerilor dificultăţii. Poate şi pentru că nu mai are idealuri mari de propus.

Pe orice plan, a şti să rezişti la ceea ce este uşor şi plăcut pentru a câştiga ceva măreţ şi preţios, a renunţa la micile satisfacţii imediate pentru a dobândi cele mari, face parte din proiectul educativ. Ceea ce este frumos, mare şi duce la fericirea adevărată se obţine numai cu un preţ mare. La fel şi în viaţa creştină sunt prezente luptele, oboseala, victoriile. Credinţa este o comoară preţioasă, este o „realizare" importantă. Ispitele mătură iluziile false care distrug voinţa şi distrag de la marea datorie.

24. Muntele de piatră

Totul a început într-o oază la hotarele pustiului Hoggar, la poalele marilor munţi arşi de soare. Acolo erau întinse corturile unui trib de tuaregi, mândri nomazi ai pustiului care se acoperă cu mantii mari, albastre-cenuşii.

În acel sat, Amenokal, adică şeful tribului, hotărâse căsătoria unui fete care se numea Mellala cu fiul său, Inner. Dar inima fetei bătea pentru un alt războinic, viteazul Ileig, care trăia foarte departe, dincolo de pustiu.

Mellala nu putea să nu asculte de Amenokal şi se pregăti, plângând la căsătorie. Dar fratele ei mai mic, şmecherul Audi, îi făcu o propunere ca să împiedice căsătoria: „Ascultă Mellala, dă-mi inelul tău. Mă voi face că ţi l-am furat şi tu vei ţipa. Toţi mă vor urmări şi căsătoria vas fi amânată. Ziua următoare va trebui să ajungi, înainte de ivirea zorilor, pe muntele de piatră şi apoi împreună vom merge la Ileig".

Totul se petrecu conform planului lui Ileig. Când îl văzu destul de departe, Mellala strigă: „Hoţul! Săriţi, hoţul!"

Bărbaţii înhămară cămilele şi porniră în urmărirea băiatului. Dar Audi se căţără pe muntele de piatră, unde cămilele nu aveau nici un spor şi, iute cum era, dispăru repede din privirea urmăritorilor.

În timpul nopţii, pe când ceilalţi dormeau, Mellala fugi spre muntele de piatră. Îşi strigă fratele. Dar era tăcere. Inima începu să-i bată mai tare... În sfârşit, fratele o ajunse.

Muntele de piatră era un loc înfiorător şi de nepătruns. Mulţi care încercaseră să treacă pe piscurile lui stâncoase nu se mai întorseseră. Mellala şi Audi urcau şi coborau printre crăpăturile stâncilor de bazalt negru, zile în şir, până ce, într-o zi, ajunseseră într-o vale îngustă, la un cort izolat.

„Bine aţi venit! Luaţi loc, trebuie să vă odihniţi. Eu sunt Talagana". Vocea de femeie îi sperie pe cei doi fraţi. Apăruseră dintr-o dată printre stânci.

„Ştiu cine sunteţi şi ce vreţi să faceţi", continuă femeia. „Dar ca să puteţi traversa pustiul, trebuie să urmaţi principiile supravieţuirii. Dacă vă va fi sete şi vi se va da lapte proaspăt, va trebui să vă stăpâniţi dorinţa şi să beţi numai lapte prins. Dacă vă va fi foame, mâncaţi numai curmale uscate, pe cele necoapte lăsaţi-le pentru mai târziu. Învăţaţi să vă faceţi rezerve, luptaţi împotriva voastră pentru că pustiul Hoggar îi înghite pe cei slabi şi se salvează numai cei care ştiu să reziste". După aceste cuvinte, Talagana dispăru ca prin farmec.

Zi după zi, noapte după noapte, stâncă după stâncă, vale după vale, Mellala şi Audi se apropiau de oaza lui Ileig.

Ajunseseră în sfârşit la un cort de nomazi, lângă o oază micuţă. Părea exact oaza lui Ileig. Totuşi Mellala deveni bănuitoare. În faţa cortului erau covoare pe care se aflau vase mari şi coşuri pline cu mâncare, fructe şi lapte. Audi nu putea să-şi ia ochii de la atâtea bunătăţi. Zile în şir mâncaseră doar coajă de brânză uscată şi o înghiţitură de apă. Un bărbat îmbrăcat cu o haină albă apăru lângă cort.

„Totul este pentru voi, nu vă codiţi, luaţi. Vă aştept de atâta vreme. E lapte, apă, curmale uscate, chiar carne şi pâine. Totul este pentru voi, curaj".

Ochii acelui om licăreau şi aveau tresăriri crude, dar vocea lui era foarte atrăgătoare.

„Mellala, cunosc numele tău. Ia curmalele astea mari şi mănâncă-le".

Mellala îşi aduse aminte de sfaturile Talaganei pentru a supravieţui în pustiu: refuză curmalele necoapte şi luă doar din cele mai trecute. Audi, în schimb, se aruncă asupra mâncării lacom. Omul oferi lapte proaspăt de capră. Mellala refuză, dar Audi bău până se sătură.

Omul acela zâmbea. La căderea nopţii zise: „Rămâneţi cu mine. Dormiţi în cortul meu".

Audi acceptă îndată şi se culcă pe un covor moale. Mellala, în schimb, rămase afară, neliniştită şi trează. Nu se putea mulţumi cu acea fericire aparentă. Ea voia să-l

regăsească pe Ileig. Îi părea rău pentru Audi. Poate uitase principiile supravieţuirii. În dimineaţa următoare, Mellala îşi trezi fratele ca să meargă la drum. Dar Audi nu voia să audă. Oaza aceea era frumoasă şi plină de lucruri bune. Se întoarse pe partea cealaltă. Mellala porni singură la drum, plângând. Omul în haină albă îi striga: „Rămâi aici, îţi dau tot ce vrei”.

Când Mellala dispăru în zare, omul se întoarse spre Audi cu un chip fioros: „Acum ai să vezi ce se întâmplă celor slabi pe care-i capturez în oaza mea”. Făcu un gest şi Audi fu transformat. Îi apăruseră două coarne în frunte. „Ai să devii ca antilopa proastă care nu ştie să se controleze, dar în acelaşi timp ai să rămâi băiatul fără voinţa care erai: vei fi de acum jumătate băiat, jumătate antilopă”.

Audi nu mai putea vorbi şi de pe buzele lui nu ieşeau decât behăituri. Omul îl legă cu o funie tare, râzând în batjocură de el.

În zilele care urmară, Mellala umblă prin pustiu, rătăcind obosită. Era atât de obosită că nici nu auzi apropierea unui tânăr îmbrăcat în albastru care se apleca spre ea strigând-o pe nume: „Mellala, Mellala... sunt eu, Ileig. Mă recunoşti?”

Glasul tânărului o trezi. Îl regăsise. Ştiuse să reziste ispitelor pustiului. Îi povesti tot ce i se întâmplase.

„Nu te teme pentru Audi, draga mea. Vino cu mine. Mă voi lupta cu cel care îl ţine prizonier. Pustiul Hoggar răsplăteşte totdeauna pe cei care luptă pentru supravieţuire”.

Dar când ajunseseră în locul unde trebuia să fie oaza, găsiră doar un rând de săbii înfipte în nisip şi alături apăru deodată duhul ispititor, omul cu privirea crudă, îmbrăcat în alb. La picioarele lui gemea Audi, jumătate băiat, jumătate antilopă, legat ca un animal. Avea privirea tristă, dar burta plină.

„Ileig”, zise duhul ispititor. „Va trebui să învingi toate săbiile mele dacă vrei să-l reiei pe Audi. Acum este al meu. Crezi că eşti destul de tare pentru a mă învinge?”

„Duhul ispitirii!”, strigă Ileig. „Eşti un slăbănog! Tu ataci numai pe cei slabi!”

„Bine, dacă eşti atât de puternic, bate-mă!”

Lupta dură mai multe zile. Ispititorul era puternic, dar Ileig se stăpânise în viaţa grea a pustiului. Se urmăreau unul pe altul prin văi şi munţi, dar, în sfârşit, Ileig puse pe fugă pe cel care întrupa slăbiciunile noastre.

Audi redeveni băiatul de mai înainte, dar înţelesese care era preţul libertăţii. Înţeleseseră că dacă cei slabi primesc ajutorul celor tari, pot fi învinse toate obstacolele. Aceasta este legea pustiului Hoggar.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

* Viaţa creştină este un drum spre fericirea veşnică a întâlnirii cu Dumnezeu. Acest drum este încetinit şi împiedicat de atâtea fericiri parţiale pe care „pustiul” vieţii pământeşti le reprezintă continuu. Este important a şti să deosebeşti între bucuriile care ajută la continuarea drumului şi cele care distrag complet pe creştini de la proiectul lor iniţial.

* De mici, creştinii trebuie să recunoască pericolele care vor încerca să-i oprească şi trebuie să se antreneze ca să fie puternici. Tocmai de aceea există persoane care dau sfaturi, învăţându-i „principiile supravieţuirii” în credinţa lor (cateheţii, preoţii), şi apoi alte elemente care dau puterea spirituală (sacramente, rugăciuni etc.).

Pentru dialog

Cateheţii pot conduce un dialog în grup cu întrebări adaptate vârstei copiilor. De exemplu:
– Ce reprezintă după voi, pustiul care trebuia să fie traversat?
– Mellala şi Audi pleacă cu un scop; să ajungă la Ileig. Noi avem un scop? O persoană cu care să ne întâlnim?
– Ce face Talagana? De ce ajută pe Mellala şi pe Audi? Există persoane care ne dau sfaturi bune ca să putem „traversa pustiul nostru?”
– Există lucruri care ne întăresc? Cunoaşteţi semnificaţia untdelemnului folosit pentru „ungerea” botezaţilor şi miruiţilor? Există gesturi sau elemente în Liturghie care sugerează ideea unei „hrane” pentru a deveni mai tari?
– Care sunt ispitele cele mai periculoase pentru viaţa de creştin? Dar pentru voi?
– Credeţi ca pentru a fi cu adevărat creştini trebuie să renunţăm la ceva? De ce?
– S-ar putea spune că Postul Mare este un timp de antrenament pentru creştini? Ce vă aduce aminte?

Pentru activitate

După povestire, catehetul poate vorbi cu copiii despre Postul Mare, stabilind cu ei un „plan de antrenament” pentru a învinge ispitele. Planul de antrenament trebuie să constea în gesturi potrivite pentru copii, de tipul unor mici renunţări, sau un comportament diferit. Planul, odată aprobat de grup, poate deveni un document ce va fi prezentat la Ofertoriul Liturghiei de duminică.

Şi biblia povesteşte...

Experienţa încercării-ispită apare deseori în Biblie. Se pot povesti copiilor unele documente semnificative, scoţând în evidenţă scopul lor. De exemplu:

* În cartea lui Daniel, în primele trei capitole, se povesteşte despre Daniel şi despre tovarăşii lui. Cei patru tineri trebuiau să aleagă între viaţa comodă şi credinţa lor. Aleg credinţa şi trebuie să treacă prin încercări deosebit de grele, dar nu-şi trădează idealul.

* Povestirea din Exod este tipică pentru Postul Mare. Un popor întreg este „ispitit" în pustiu. Cine va ajunge în Ţara Făgăduinţei?

* Şi Isus a avut de înfruntat pe ispititorul în pustiu. Este minunată povestirea evanghelistului Matei, cap.4, 1-11. Catehetul va trebui să pregătească un comentariu exegetic, pentru a-i ajuta pe copii să descopere bogăţia acestui fragment care de multe ori este banalizat sau neînţeles.

SUNTEM FĂCUŢI PENTRU „*A DA*" ŞI PENTRU „*A PRIMI*"

După una din anchetele publicate de Elle Di Ci, „Vârsta negată", unul dintre dinamismele decisive care realizează o schimbare în preadolescenţi, este „relaţia cu egalii". Este una dintre multele „migraţii" tipice preadolescenţei. Dorinţa de a sta cu alţii reiese din anchetă. La întrebarea din chestionar: „Îţi place să stai cu ceilalţi?", preadolescenţii răspund: „Da, foarte mult" în procent de 87,7 % la 10 ani şi 74,8% la 14 ani. Celor mai mulţi dintre preadolescenţi le place să stea împreună pentru că „este frumos". Este o situaţie emotiv-afectivă ce nu poate fi neglijată. Socializarea are un rol de maturizare pentru fiecare persoană şi în acelaşi timp pune bazele acelei „comunităţi" care este Biserica. Cele două povestiri au în vedere tocmai raportul cu ceilalţi.

25. Pinguinul singuratic

Pentru a 2963-a oară, pinguinul înconjura aisbergul. Cam asudat după efortul făcut, se privi într-o lespede lucioasă de gheaţă şi satisfăcut îşi zise:

„Nu există nici o îndoială, sunt cel mai frumos pinguin din lume".

I se făcuse foame. Se aruncă în apa albastră limpede şi liniştită. Mâncă vreo câţiva peştişori, apoi se întoarse pe aisberg. Căscă şi oftă. O altă zi. La fel ca toate celelalte. Mai căscă odată cu zgomot, fără a-şi pune mâna la gură. Şi aşa pe aisberg era numai el şi făcea ce voia.

Se urcă pe vârful aisbergului şi apoi se lăsa lunecând în apă. Dar acum nici asta nu-l mai distra. Se aşeză pe spate şi începu să numere norii. Era un alt fel de a pierde vremea. Norii erau singurele creaturi cărora le putea adresa o vorbă.

Nu că i-ar fi răspuns vreodată, clar.

„Ce viaţă plictisitoare aveţi voi. Mereu plutiţi pe ici, pe colo unde vă mână vântul. Priviţi-mă pe mine. Sunt aşa de tânăr şi sunt deja stăpânul acestui aisberg. Aţi mai văzut vreun aisberg care să aparţină unui singur pinguin?"

Norii alergau, alergau. De altfel, un pinguin pe aisberg este aproape cât un punct negru. Pinguinul închisese ochii.

„Sunt cel mai frumos, cel mai puternic, cel mai curajos pinguin din lume... dar de ce sunt atât de trist?”

Lacrimi mari îi lunecară pe cioc. Voi ştiţi de ce! Dar pinguinul nu ştia. Începu să sughită atât de tare, încât un banc de peşti se sperie.

Dar iată că într-o zi, între nori, pinguinul văzu un punct negru. Încet, încet, se mări. Pinguinul îşi deschise larg ochii. Era un gabian şi zbura tot mai jos.

Nici un gabian nu ajunsese pe acel aisberg rece şi pinguinul trăia cu emoţie noutatea. Dar nu voia ca gabianul să-şi dea seama.

Gabianul se lăsă pe gheaţă şi apoi, cu grijă, se apropie de pinguin care-şi ridicase capul.

„Ah!” zise gabianul, „credeam că eşti mort! Şi ieri stăteai aici nemişcat”.

Da, este adevărat, şi ieri şi alaltăieri... gândi pinguinul. Dar acum era foarte mulţumit că, în sfârşit, era cineva.

„Bună ziua!” reuşi să răspundă pinguinul.

„Eu mă numesc Fortala”, adăugă gabianul. „Tu, cum te numeşti?”

Pinguinul nu ştia. Pe aisberg nu avusese nevoie de nici un nume.

„Nu am nici un nume”, zise el.

„Ce prostie!”, croncăni gabianul. „Toţi au nume. Datorită împrejurărilor te voi chema singuraticul”.

„Mi se pare un nume minunat”, zise pinguinul. Dar numele îi dezvăluia tristeţea.

Gabianul îi puse multe întrebări: ce făcea acolo, de ce trăia singur, cum era prin părţile acelea. Pinguinul răspundea la toate, dar nu prea avea ce să spună. Trebuia să admită că se plictisea.

„Atunci de ce nu mergi la ţărm, pe uscat. E doar la o jumătate de oră de zbor. Acolo ai întâlni o mulţime de pinguini”.

Alţi pinguini?! „Singuraticul” deveni curios. Va merge acolo, dar oare cât timp va dura jumătate de oră de zbor? Dar nu-i nimic. Dacă obosea, putea înota pe spate, plutind. Şi chiar dacă drumul ar fi fost de zile sau de săptămâni, trebuia să meargă acolo.

Află direcţia şi se aruncă în apă. Niciodată nu mai înotase cu atâta spor. Fortala zbură deasupra lui, apoi îl salută:

„La revedere, Singuraticule! Dă-i tare, ai să ajungi!” şi se pierdu în văzduh ca o săgeată.

Singuraticul se văzu în imensitatea oceanului. Dar acum ştia unde trebuia să ajungă. Avea în sfârşit, un scop în viaţă.

„Este leşinat”, spuse un glas...

„Abia a reuşit să ajungă”, zise altcineva.
„Cine ştie de unde o fi venind, bietul de el”.
„Este un pinguin simpatic”... şi Singuraticul se simţi mângâiat pe cioc.
Într-adevăr, călătoria durase zile în şir. Înfruntase trei furtuni groaznice. Acum era mort de oboseală. Când deschise ochii, văzu cea mai drăgălaşă pinguină pe care şi-o putuse imagina.
„E viu!”, ziseră în cor pinguinii. „Să-i aducem ceva de mâncare!”
Sub ciocul Singuraticului fură îngrămădiţi peştişori. Mâncă cu poftă, înconjurat de noii lui prieteni. Şi nu mai putea de fericire.
Vreţi să ştiţi ce mai face?
Locuieşte pe o plajă plină de pinguini. Şi nu se mai cheamă Singuraticul, ci Campionul, pentru că face nişte sărituri de campion pe creasta stâncilor.

26. Secretarul fericirii

Elenei îi plăcea foarte mult să se plimbe prin pădure. Era o fetiţă frumoasă şi plină de viaţă, iar pădurea din spatele satului devenise locul ei de joacă.
Într-o zi, mergând spre pădure, văzu un fluture încurcat într-un tufiş. Cu multă grijă, atentă să nu-i distrugă aripile, îl eliberă.
Fluturele zbură câţiva metri, apoi se întoarse şi deodată se transformă într-o zână minunată. Elena rămase cu gura căscată, pentru că până atunci văzuse zâne doar în cărţi pentru copii.
„Ca să-ţi mulţumesc pentru bunătate”, zise zâna, „voi îndeplini dorinţa ta cea mai mare”. Chiar aşa, cum zic zânele în cărţi...
Fata se gândi o clipă, apoi răspunse: “Vreau să fiu fericită”.
Atunci zâna se apropie de ea şi-i suflă ceva la ureche. Apoi dispăru.
Elena se făcu mare şi nu mai era nici o altă femeie atât de fericită ca ea. Când o întrebau secretul bucuriei ei, ea se mulţumea să zâmbească şi zicea: “Am ascultat de sfatul zânei bune”.
Trecură anii şi Elena îmbătrâni, dar era tot cea mai frumoasă şi mai fericită din sat. Vecinii şi nepoţii se temeau că secretul fericirii va muri cu ea.
“Dezvăluie-ne ce ţi-a spus zâna”, o rugară toţi.
În sfârşit, într-o zi, bătrânica simpatică, zâmbind zise: “Mi-a şoptit că, deşi apar siguri, toţi au nevoie de mine!”

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

* Cele două povestiri se întregesc. În prima se referă că orice persoană are nevoie de alţii: nu se poate trăi singur. În a doua se spune că fericirea depinde de faptul de a se simţi folositor altora. Deci avem nevoie unii de alţii şi trebuie să trăim ştiind că alţii au nevoie de noi.

Pentru dialog

Orice povestire trebuie comentată chiar de copii.

* Iată cum au înţeles unii copii povestirea despre pinguin:

– Povestea pinguinului nu este ca alte povestiri; este ceva adevărat în ea: când cineva este singur, este trist...

– Rămâne întotdeauna o speranţă că ceva se mai poate schimba.

– Totdeauna Există cineva pe care poţi conta.

– Nu putem fi niciodată complet singuri.

– Gabianul l-a ajutat pe Singuraticul să-i caute şi să-i găsească pe ceilalţi, chiar dacă aceasta costă.

– Pinguinul nu voia să plece, dar apoi a făcut un efort extraordinar pentru a-i întâlni pe ceilalţi pinguini: este ca şi cum cineva ar rămâne închis, refuzându-i pe ceilalţi.

– Şi noi trebuie să facem eforturi mari ca să ajungem la ceva.

– Uneori mi se întâmplă să mă simt singură ca pinguinul pe aisberg.

– Şi noi avem nevoie de prieteni ca să putem trăi.

– Vizita gabianului este ca o mână întinsă.

– În viaţă trebuie să riscăm pentru a cuceri lucrurile care valorează.

* Catehetul poate solicita şi comentariile copiilor prin întrebări simple:

– Cu cine seamănă pinguinul singuratic de pe insula de pe gheaţă?

– Viaţa consacrată se întâmplă să vă simţiţi uneori ca el?

– Cine este gabianul?

– De ce pinguinul îşi riscă viaţa? De fapt ce vrea?

– Care sunt valorile pentru care merită să-ţi rişti viaţa şi să ieşi din izolare?

– Cine ne ajută mai mult în acest efort?

– Este cineva în grupul nostru care stă singur pe aisberg?

* Catehetul poate comenta cu cei mai mari această frază a lui Nora Janssens: “Singuri, pe o insulă necunoscută, nu putem trăi; cerul şi pământul tac. A crede înseamnă a participa la istoria oamenilor. A renaşte înseamnă a avea curajul de a se părăsi pe sine pentru a-şi a viaţa. Marele mister al creaţiei, ca şi cel al naşterii, rămâne mereu posibil dacă alţii dau viaţa. A accepta acest mister şi a-l trăi înseamnă a crede. Credinţa este creatoare; credinţa vindecă. Ea creează o putere mai mare decât propriul “eu. Cine îndrăzneşte să piardă, câştigă; trebuie riscat pentru a câştiga... şi e înseamnă a crede dacă nu a risca?”

DARURILE DUHULUI

A trăi cu copiii sărbătoarea Rusaliilor înseamnă în primul rând a le transmite importanţa „evenimentului Duhului Sfânt”. Înseamnă a povesti întâmplările prietenilor lui Isus care dintr-odată deschid larg uşile în spatele cărora se ascunseseră şi care par beţi de fericire, de curaj şi de plenitudinea lui Dumnezeu şi a lui Isus. Nu mai puteau ţine în ei cuvintele care le veneau pe buze: „Isus e viu. Acel om pe care l-aţi arestat şi pironit pe cruce: e viu. L-am văzut noi şi suntem martori”. Apostolii nu mai sunt de recunoscut.

Ca o suflare de vânt care spulberă norii şi înseninează cerul, ca un uragan care îndoaie copacii şi smulge ramurile uscate, ca primăvara care reînnoieşte pământul şi îl umple de viaţă, aşa a venit între ei Duhul Sfânt şi i-a schimbat.

În apostoli, Duhul este un suflu nou care umple de putere: ca şi cum ar fi respirat Duhul lui Dumnezeu.

Duhul Sfânt este ca o suflare ce alungă frica nopţii. Totul devine clar: cuvintele lui Isus şi gesturile sale, ca şi cum ziua ar fi pătruns în ungherele cele mai tainice ale inimii. De aceea trebuie să se răspândească pe tot pământul toată iubirea pe care Isus a semănat-o.

A primi pe Duhul Sfânt înseamnă a primi puterea lui Dumnezeu. Şi nimic nu mai este la fel. Inima se schimbă. Devenim fiinţe noi; martori plini de curaj ai lui Isus..

Pentru a introduce sărbătoarea propunem fabula lui Oscar Wilde:

27. Uriaşul egoist

În fiecare după amiază, întorcându-se de la şcoală, copiii mergeau să se joace în grădina Uriaşului. Era o grădină mare, cu iarbă verde. Ici-colo, între firele de iarbă, se vedeau flori minunate care semănau cu stelele. Erau şi 12 piersici care în fiecare primăvară se acopereau de flori roz, iar vara erau pline de roade.

Pe ramuri, păsările cântau cu atâta măiestrie încât copiii îşi întrerupeau jocul pentru a le asculta.

“Ce bine este aici!” strigau copiii fericiţi unul către celălalt.

Într-o zi Uriaşul se întoarse la castelul lui. Fusese timp de şapte ani la un prieten, în Valea Cornului. Când sosi, îi găsi pe copii jucându-se în grădina lui. “Ce faceţi aici în grădina mea?” urlă cu glas de tunet. “Grădina este a mea, numai a mea. Clar? Numai eu am voie să mă joc aici”.

Ridică împrejur un gard şi scrise pe tăbliţe: INTRAREA INTERZISĂ. Era pe drept cuvânt un Uriaş egoist.

Bieţii copii nu mai ştiau acum unde să se joace. Încercară pe drum dar era plin de praf şi pietre. După ore se plimbau în jurul gardului şi vorbeau despre grădina minunată care era dincolo. “Ce fericiţi eram acolo, înăuntru!” a venit primăvara. Au apărut florile şi păsările şi-au reluat cântecul lor. Numai în grădina Uriaşului era iarnă. Păsările, ne mai văzându-i pe copii, nu cântau, copacii uitaseră să mai facă muguri. Într-o zi o floare îşi scoase capul la soare, dar văzând ce scria pe tăbliţe, şi-a ascuns capul în pământ.

Singurii care se bucurau de grădina Uriaşului erau Gerul şi Zăpada. “Primăvara a uitat să mai vină în grădina asta” - spuneau - “şi noi vom rămâne aici tot anul”. Zăpada acoperi iarba cu mantia sa albă, iar Gerul îmbrăcă în argint toate plantele. Apoi invitară Crivăţul să stea cu ei şi Crivăţul veni. Împieliţatul nu făcea altceva decât să urle toată ziua prin grădină doborând coşurile de pe acoperiş.

“Ce loc minunat”, zise vântul. “De ce nu invităm şi Grindina”. Trei ore bătu Grindina în continuu pe ţigla castelului, spărgând câteva.

“Nu înţeleg de ce nu mai vine primăvara” zicea Uriaşul egoist, contemplându-şi de la fereastră grădina îngheţată şi albă. “Poate că timpul se va schimba!”

Dar primăvara nu a venit, nici vara. Toamna umplu de rod toate grădinile, doar în aceea a Uriaşului era tot iarnă. “E prea egoist”, zicea toamna. Astfel în grădina aceea era tot timpul numai iarnă.

Într-o dimineaţă Uriaşul stătea întins pe pat. Auzi o muzică atât de dulce încât îşi închipui că o fi alaiul regelui care trece pe drum. Dar nu era decât un sticlete care se aşezase la fereastra lui. Trecuse aşa de mult timp de când nu mai auzise cântecul păsărelelor în grădina lui încât i se păru că aceasta este cea mai frumoasă melodie din lume. Dintr-odată Grindina încetă să mai bată, Crivăţul se opri şi un parfum plăcut intră prin fereastra deschisă.

“În sfârşit, e primăvară!”, exclamă Uriaşul. Sări din pat şi privi afară. Era un spectacol măreţ. Copiii intraseră în grădină printr-o spărtură a gardului şi stăteau sub crengile copacilor, care de bucurie se umpleau de flori. Păsările zburau şi ciripeau fericite, florile îşi ridicau corolele zâmbind în iarba verde.

Era o scenă magică. Numai într-un colţ iarna nu dispăruse. Era colţul cel mai îndepărtat şi acolo era un băieţel. Era aşa de mic că nu reuşea să ajungă la crengile copacului şi îl înconjura plângând de disperare.

Bietul copac era încă acoperit cu gheaţă, iar Crivăţul îi mai scutură crengile. “Hai, urcă!”, îi spunea copacul, aplecându-şi crengile cât putea de tare. Dar copilul era prea mic. Văzând această scenă, inima Uriaşului se înmuie. “Cât sunt de egoist! Acum înţeleg de ce primăvara nu mai venea. Îl voi ajuta pe acel copil să urce în copac, apoi voi dărâma gardul şi copiii vor putea veni să se joace în grădina mea cât vor dori”.

Se căia cu adevărat de ceea ce făcuse.

Coborî uşurel scările şi, deschizând uşa fără să facă zgomot, ieşi în grădină. Dar când copiii îl văzură, o luară la fugă şi în grădină se întoarse iarna. Numai copilul care plângea nu fugise. Avea ochii plini de lacrimi şi de aceea nu-l văzuse. Uriaşul se apropie tiptil pe la spate, îl luă cu bunătate pe la spate, apoi îl aşeză pe creangă. Atunci copacul se umplu de flori, păsările începură să ciripească pe ramuri şi copilul se aruncă în braţele Uriaşului, îi cuprinse gâtul cu mânuţele lui şi-l sărută.

Ceilalţi copii văzură ce se întâmpla şi se întoarseră în fugă, şi cu ei, primăvara.

“Copii, acum grădina este a voastră”, zise Uriaşul. Apoi luă un par şi dărâmă gardul.

Când mergeau oamenii la piaţă îl vedeau pe Uriaş jucându-se cu copiii în grădina care devenise mai frumoasă ca oricând.

“Dar unde este prietenul vostru cel mai mic... băieţelul pe care l-am pus în creangă?”, întrebă Uriaşul seara, când copiii plecau acasă.

“Nu-l cunoaştem. A plecat”.

“Spuneţi-i să vină mâine!” îi rugă Uriaşul.

Dar copiii nu ştiau unde stă şi nici nu-l mai văzuseră până atunci. Uriaşul se întristă.

În fiecare după-amiază, când scăpau de la şcoală, copiii veneau să se joace cu Uriaşul. Dar copilul acela mic, pe care Uriaşul îl iubea, nu se mai arătă. Uriaşul era bun cu toţi, dar dorea aşa de mult să-l mai revadă pe prietenul lui.

“Cât mi-ar place să-l revăd!”, repeta mereu.

Au trecut anii şi Uriaşul era bătrân şi slab. Nu se mai putea juca cu copiii, dar stătea pe un jilţ mare de unde îi privea pe copii şi îşi admira grădina. “Am atâtea flori, dar copiii sunt cele mai frumoase flori din lume”.

Într-o dimineaţă de iarnă, în timp ce se îmbrăca, privi pe fereastră. Nu-i mai era ciudă pe iarnă, căci ştia că primăvara era doar adormită şi că florile se odihneau. Îşi frecă ochii uimit şi privi de mai multe ori. În colţul cel mai îndepărtat aş grădinii, era un copac înflorit. Crengile erau de aur, iar frunzele de argint. Dedesubt, copilul pe care Uriaşul îl dorea aşa de mult.

Plin de bucurie, alergă în grădină. Dar când ajunse lângă micuţ, se umplu de mânie. Mâinile şi picioarele copilului aveau urme de cuie. “Cine te-a rănit?”, strigă el. “Spune-mi, am să-l tai în bucăţi”.

“Nu”, răspunse copilul. “Acestea sunt rănile Iubirii”.
“Dar cine eşti tu?”, întrebă surprins uriaşul. Apoi, cuprins de un sentiment de reverenţă, îngenunche în faţa copilului. Copilul îi zâmbi şi-i zise: “Odată m-ai lăsat să mă joc în grădina ta. Azi te invit să te joci cu mine în grădina ta. Azi te invit să te joci cu mine în grădina mea, care e Paradisul”.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

* André Frossard, renumitul convertit francez din zilele noastre, scrie: “În viaţa fiecărui convertit are loc o întâlnire, Există un moment în care, oricare ar fi calea interioară, ideea lasă locul unei persoane, ideea devine persoană. La Emaus, întâlnirea are loc în momentul frângerii pâinii, de la care ucenicii îl recunosc pe Cristos. Întâlnirea pare luminoasă, ca în cazul meu; sau poate avea o altă formă. Dar mereu este o revelare a cuiva. Dintr-o dată fiinţa umană descoperă persoana divină. Şi cum recunoaşte că este vorba despre persoana divină? Cine îi şopteşte acest Nume?
... în general, oamenii întunecă totul. Nu le place să se dea deoparte, să aştepte ca natura să le vorbească, ca universul să li se descopere. şi cum nu ascultă şi nu privesc, le este aproape imposibilă orice întâlnire (exact ca Uriaşul egoist).
Pentru a regăsi credinţa, trebuie să învăţăm să ascultăm...

* Duhul Sfânt este acela care înmoaie inima omului ca să-l asculte pe Dumnezeu. Este Marele Sfetnic, acela care “înmoaie tot ce este împietrit, topeşte tot ceea ce este închegat, îndreaptă tot ceea ce este strâmb”.
Duhul Sfânt este adevărata primăvară a lui Dumnezeu.

Pentru dialog

Se poate lăsa un timp de gândire pentru copii ca să spună ce gândesc despre povestire. Cu unele întrebări, catehetul îi poate ajuta.
– Ce tip de om este Uriaşul?
– De ce nu-i lasă pe copii să se joace în grădina lui?
– De ce îşi schimbă idee la un moment dat?
– Cine este copilul acela mititel?
– După ce îl va recunoaşte Uriaşul?
– Există oameni care se comportă ca Uriaşul egoist?
– Am primit vreodată vizita acestui copil care reprezintă pe Isus?
– Isus vine ca să ne spină cum trebuie să trăim ca să fim fericiţi?

Pentru activitate

*Catehetul şi copiii pot încerca împreună felul în care Biblia îl reprezintă pe Duhul Sfânt şi apoi să le deseneze pe un carton. Alături de orice imagine (vânt, foc,...) Să se scrie semnificaţia pe care o are în viaţă.

* Catehetul poate împărţi copiilor textul rugăciunii Sfântului Francisc: "Doamne fă din mine un instrument al împăcării între oameni...". textul poate fi comentat.

Şi Biblia povesteşte...

* În Faptele Apostolilor, în cap.9, se povesteşte convertirea lui Saul. Era un om închis, intolerant, fanatic. Se întâlni cu Isus şi deveni Sfântul Paul, marele Apostol. Ochii săi se deschiseseră la lumina credinţei, exact în momentul în care Anania invocă asupra lui pe Duhul Sfânt.

MISTERUL MORŢII

Luna noiembrie este în mod tradiţional dedicată comemorării defuncţilor. În această perioadă, în familie, moartea capătă o nuanţă de amintire gingaşă. Este o ocazie foarte potrivită pentru a vorbi copiilor despre moarte. Punctul de plecare într-o cateheză despre moartea creştină poate fi această povestire:

28. Lili

Eram cu adevărat fericit. Găsisem casa ideală. Una nici prea mare, nici prea mică, nici prea veche, nici prea nouă. Se ridica pe o limbă de pământ de unde se putea observa întinderea plajei şi imensa întindere neliniştită a mării.

În prima noapte, marea îşi legănă visurile. Dimineaţa, în zori, alergai afară să respir aerul rece şi să contemplez răsăritul. Soarele îşi ridica fruntea din ape. Am observat că nu sunt atât de singur. Pe plajă, lângă apă, văzui un necunoscut. M-am apropiat mai mult să-l observ pe individul care-mi tulbura singurătatea. Era un bătrân, purta o pălărie neagră cu boruri largi şi avea un pardesiu cenuşiu. Avea în mână un baston lung şi noduros. Păşea singur pe nisip, până ce ajunse unde nisipul era moale şi neted, abia mângâiat de apă. Acolo îşi scoase pălăria şi pardesiul şi cu bastonul începu să tragă linii pe nisip. Din când în când se îndepărtă un pic, aplecându-se să observe efectul desenului său. Toate liniile păreau trase la întâmplare. După câtva timp bătrânul plecă, lăsând în urma lui pe plajă desenul unei flori delicate. De sus, unde eram, văzui că era un crin.

Toată ziua nu mă mai gândii la bătrân, dar spre seară, când noaptea înghiţea treptat lumina soarelui, privii spre plajă. Floarea nu mai era. Valurile mării şterseră floarea. În ziua următoare, la răsăritul soarelui, bătrânul era din nou acolo, pe plajă desenând un crin. şi aşa în toate zilele următoare... împins de curiozitate, cerui poştaşului informaţii, ce ştia despre misteriosul bătrân. L-am descris şi poştaşul îmi spuse că e vorba despre bătrânul Sebastian, care locuia aproape de far şi colindă prin satele vecine fiind tocilar şi cazangiu. Era foarte bun în meserie şi oamenii ţineau mult la el.

M-am obişnuit să-l văd pe Sebastian desenând crini pe plaja din faţa casei mele în fiecare dimineaţă şi marea care ştergea încet-încet desenul. Dar într-o dimineaţă, Sebastian terminase de desenat crinul şi în loc să se întoarcă, o luă spre apa mării. Blânde, valurile mării îi atingeau genunchii. Deodată, bătrânul se împiedică de ceva şi căzu în apă. Am alergat cât am putut de repede. L-am tras afară din apă şi l-am întins pe nisip. Abia mai respira. Deschise ochii şi privi desenul.

Călcasem peste el, dar Sebastian întinse braţul şi refăcu vreo câteva linii. Atunci îşi ridică privirea spre mine şi zise: "Lăsaţi-mă să plec, lăsaţi-mă să plec la Lili a mea". şi bătrânul Sebastian muri.

Îmi veni ideea să-l duc acasă, în familia lui. În casa în care locuia am găsit un document boţit şi o fotografie a unei fete încântătoare. În act am găsit numele complet: se numea Sebastian Valente, născut la Altatorre, pe insula mare de dincolo de mare.

Am ajuns la Altatorre în ziua următoare cu un avion. Când primarul auzi că duc trupul lui Sebastian ca să-l îngrop m invită să-l urmez. Am urcat în carul funebru şi primarul îmi arătă o stradă veche ce ducea spre mare. Îmi povesti: Sebastian era unul din capii răscoalei împotriva tiranului, dar când acesta înăbuşi răscoala, îl trimise în exil şi-l puse să jure că nu se va mai întoarce pe insulă. Plecând, a lăsat-o singură pe Lili care muri de supărare.

Am ajuns la mare. Lângă apă, măturat de ape, era un monument mâncat de umezeală. Primarul zise: „El ar fi dorit să fie îngropat aici, lângă ea". Apropiindu-mă de mormânt observai că era înconjurat de crini înfloriţi. Primarul văzu că privi fix florile şi-mi zise: „E ciudat, nu mai sunt alţi crini la Altatorre şi nici pe insulă. Aici înfloresc mereu, numai pentru Lili, ca şi cum în fiecare zi le-ar fi adus marea".

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

Comuniunea care uneşte două persoane nu s e poate rupe: durează, supravieţuieşte morţii. Moartea nu ne smulge de alţii; ea schimbă doar modul nostru d e a fi împreună: Există ceva care este mai tare ca moartea: *iubirea.*

Noi trăim în ţărmul mării, patria noastră este dincolo. Moartea ne duce înapoi. Acolo vom găsi înflorite desenele ciudate pe care zilnic, cu faptele noastre, le trasăm pe această plajă şi care vor fi şterse de timp.

Catehetul să aleagă punctul de vedere sub car e vor să prezinte povestirea. Dar să lase şi copiilor posibilitatea să găsească alte puncte de vedere. Trebuie evitată forţarea car e duce la anularea spontaneităţii şi dialogului.

Modul cel mai simplu de a folosi povestirea este explicarea a tot ceea ce fa ce Biserica pentru răposaţi: „De ce ne rugăm pentru morţi? De ce s e face liturghia pentru morţi? De ce se face înmormântarea la biserică? De ce s e sfinţesc cimitirele şi mormintele?”

În acelaşi timp se poate vorbi despre moarte ca despre un continuu şi minunat proces al vieţii. Tonul catehezei trebuie să fie de speranţă şi bucurie.

Pentru dialog

- Să se înţeleagă exact personajele şi firul povestirii.
- Să s e găsească o semnificaţie a povestirii.
- Copii au o oarecare idee despre moarte (numai la televizor văd atâţia morţi); trebuie să o experimenteze.
- Copii să fie ajutaţi să răspundă la întrebare: „Ce ne spune povestirea despre moarte?”
- Un copil a răspuns: „Rugăciunile pe ca e noi le facem pentru morţi sunt ca crinii lui Sebastian care ajung dincolo”.

Pentru activitate

*Să se citească din misal rugăciunile pe care Biserica le face pentru morţi.

*Să se asiste cu grupul la o înmormântare.

*Să s e viziteze un cimitir. Să se explice copiilor toate semnele speranţei, ale credinţei, ale încrederii în Dumnezeu şi ale învierii.

*Copii pot desena un aspect din povestire care le-a plăcut cel mai mult.

Şi Biblia povesteşte…

Evanghelistul Luca (16,19-31) povesteşte parabola bogatului şi a săracului Lazăr. Şi aici viaţa şi moartea sunt văzute în continuitate şi viaţa de dincolo este „urmarea” acesteia de acum.

PERSEVERENŢA

În timpul anului liturgic avem multe momente în care auzim îndemnul „vegheaţi”. O invitaţie spre a da mai multă atenţie lui Dumnezeu are afect numai dacă se bazează pe fundamentul uman. Învăţarea atenţiei, perseverenţei, statorniciei, capacităţii de a rezista în încercări este pe cât de importantă, pe atât de dificilă.

Copii şi tinerii au nevoie d e aceasta. Multe lucruri încep cu un entuziasm exploziv şi apoi se ofilesc treptat, la primul obstacol sau la prima oboseală. Perseverenţa este unul

dintre cei mai importanţi factori ai construirii unei personalităţi. În plus, cu cât idealul este mai mare, cu atât este nevoie d e perseverenţă mai mare. A fi creştin azi este un ideal înalt şi pentru copii.

Cu unele atitudini educativ disciplinare copii pot fi ajutaţi să exercite perseverenţa. Cu unele glume, poate pornind de la povestirile noastre, i-am putea ajuta să o cucerească.

29. Floarea soarelui

Într-o grădină plină d e toate speciile de flori, creşte, chiar în mijloc, o floare fără urme. Era mare, dar fără farmec şi fără parfum. Pentru florile nobile ale grădinii nu era decât o buruiană şi nu-i adresau nici o vorbă.

Dar planta fără nume avea o inimă plină de bunătate şi idealuri.

Când primele raze ale soarelui, în zori, dezmierdau pământul jucându-se cu picăturile de rouă, făcându-le să pară diamante strălucitoare pe camelii, rubine şi safire pe trandafiri, celelalte plante se întindeau încă leneşe.

Planta fără nume, în schimb, nu pierdea nici o rază de soare. Le sorbea. Transforma toată lumina soarelui în forţă vitală, în proteine. Astfel încât, după puţin timp, floarea mică, rahitică şi slabă, avea o tulpină puternică ajungând la doi metri înălţime.

Plantele din grădină începură să-i arate respect şi chiar o invidiau.

„Lunganul acesta a înnebunit”, bârfeau daliile şi margaretele.

Dar planta fără nume nu dădea nici o importanţă. Avea un plan. Dacă soarele se mişcă pe cer, îşi întorcea floarea fără să-l părăsească o clipă.

Desigur nu s e putea dezrădăcina dar reuşea să-şi mişte tulpina după soare. Astfel nu se părăseau.

Primele care şi-au dat seama au fost hortensiile care, aşa cum toţi ştiu, sunt bârfitoare şi clevetitoare. „S-au îndrăgostit de soare”. Vestea se răspândi în cele patru vânturi.

„Lunganul s-a îndrăgostit de soare”, ziceau lalele zâmbind. „Oho, ce romantic!”, şopteau emoţionate viorelele.

Uimirea ajunge la culme când la capătul de sus al tulpinii se desfăcu bobocul şi apăru o floare care semăna leit cu soarele. Era mare, rotundă, cu o coroană de flori galbene, de un galben auriu cald şi blând. Şi tulpina, aşa cum se obişnuise continua să urmărească soarele.

Garoafele îi dădură numele de „floarea soarelui” pentru a o lua în râs, dar le plăcu tuturor.

Din acea clipă, când cineva se interesa de nume, răspundea: „Mă numesc Floarea Soarelui”.

Trandafirii, hortensiile şi daliile nu încetară de bârfit această plantă, care după părerea lor era o ciudăţenie ce ascundea prea mult orgoliu sau, mai rău, un sentiment dezordonat. Gura-leului, floarea cea mai curajoasă din grădină, se adresă direct florii soarelui:

– De ce te uiţi mereu la soare? De ce nu ne învredniceşti de o privire? Suntem şi noi plante, ca şi tine.

Prieteni, spuse floarea soarelui, sunt fericită să trăiesc cu voi, dar eu iubesc soarele. El este viaţa mea şi nu-mi pot lua ochii de la el. Îl urmez în drumul său. Îl iubesc aşa de mult

încât simt deja că mă asemăn cu el. Ce este de făcut? Soarele este viaţa mea şi au trăiesc pentru el…

Floarea soarelui a vorbit tare, aşa încât toate florile au auzit ce au spus. Şi de fapt în inima lor mică şi parfumată au simţit o mare admiraţie pentru îndrăgostitul soare.

30. Vulturul prizonier

„Aripa nopţii" era desigur vulturul cel mai puternic şi curajos din tribul vulturilor de la izvorul celor Trei Pietre.

Când strigătul său se auzea în aer, nu mai era nici o scăpare pentru victima ochită. „Aripa nopţii" cobora în picaj, cu trei sute la oră, şi porumbei, turturele sau alte păsări în drum îşi găseau sfârşitul în ghearele lui puternice. Era un vânător ce nu dădea greş şi un zburător de elită.

Zborurile lui pe cer erau un spectacol admirat şi temut de toate vieţuitoarele pădurii.

În curtea unui om, pe care o evitase până acum, văzu un mânz are îl ispitea foarte tare.

Survolă de mai multe ori ferma şi nevăzând nici un pericol se aruncă în jos. Dar se făcu o mare hărmălaie în curte şi un câine uriaş începu să latre. Prins e mânzul în gheare. Dar nu calculase greutatea prăzii şi când voi să s e ridice, bătu din aripi, dar se ridică doar câţiva centimetri. Auzind zgomotul, gospodina alergă cu o mătură mare u care lovi puternic în vultur.

Când îşi reveni, Aripa Nopţii era slăbit, dar întreg. Soarele apunea şi vulturul voi să-şi ia zborul, dar… căzu la pământ. Cu inima îngheţată observă că la picior avea o sfoară ce era legată de un stâlp. El, care altădată zbura la o altitudine de câţiva kilometri, acum nu s e mai putea ridica în văzduh.

Nu renunţă. Începu să lovească cu ciocul în sfoară. Apoi privind cerul senin încercă să se ridice smucind sfoara. Încercă de multe ori: zile în şir. Avea de acum piciorul rănit.

După câteva luni se obişnui să se poarte ca o găină. Scormonea în pământ şi îşi mai ridica pricirea spre cer doar ca să vadă dacă vine ploaia. Aşa veniră ploile d e toamnă şi de iarnă, dar nu-şi dădea seama că sfoara slăbise şi acum ar fi ajuns o smucitură uşoară ca să se elibereze. Dar n-o mai făcu.

31. Alchimistul distrat

Alchimiştii, aşa cum toţi ştiu, era filozofi care căutau piatra filozofică, o piatră rară car avea puterea să transforme în au obiecte de fier.

Într-o ţară îndepărtată era un alchimist care îşi închinase viaţa căutării acestei pietre.

„Voi încerca toate pietrele de pe pământ una după alta. Trebuie să găsesc piatra filozofică", spunea el.

la început părea simplu.

Alchimistul se încinse cu un lanţ de fier şi se îl atingea cu fiecare piatră găsită. Mergea, mergea şi când găsea o piatră, se apleca, o ridica şi o atingea de lanţ. Se obişnuise cu acest gest.

Au trecut ani şi alchimistul, cu părul lung, plin de praf şi slab ca o umbră, cu buzele închise ca inima sa, tot se rătăcea în căutarea pietrei magice. Toţi îl credeau nebun.

Într-o zi, ajunse într-un sat unde îl întâmpină un copil. Acesta, foarte curios, se apropie de el şi îl întrebă: „Bunicule unde ai găsit lanţul acela de aur?”

Alchimistul tresări: lanţul, care odată fusese de fier, devenise cu adevărat de aur şi strălucea. Nu era un vis. Oare când se întâmplase această schimbare? De ce nu-şi dăduse seama?

Se obişnuise să culeagă pietrele, să atingă cu ele lanţul fără să privească şi apoi le arunca. Şi şa bietul alchimist aruncase piatra filozofică şi o pierduse.

Soarele apunea la apus şi vopsise norii în auriu. Alchimistul voia să se întoarcă pentru a regăsi piatra magică, dar trupul lui era gârbov şi sleit, inima îi obosise iar el era acum ca un copac dezrădăcinat.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă a povestirii

Fiecare poveste subliniază unul din aspectele acelei virtuţi numite perseverenţa constantă, fidelitate.

Floarea soarelui arată că perseverenţa nu este o virtute oarbă. Este o atitudine a celui care îşi propune ceva clar, un ideal, şi apoi ori cât ar costa, ajunge la el.

Povestea arată că idealul îl transformă pe cel care vrea să ajungă la el; idealurile mari fac oameni mari. Este necesar ca să fie ajutaţi copii să renunţe la veleitarismul tipic vârstei. Cei perseverenţi ştiu să aleagă obiective precise, apropiate şi au orgoliul de a ajunge la ele. „Vreau să devin un mare fotbalist”; este visul unor băieţi. Primul lucru nu este acela de a da interviuri sforăitoare, ci de a învăţa să lovească bine mingea, cu ambele picioare.

Vulturul prizonier sugerează necesitatea de a trece peste orice obstacol, chiar grave, care se întâlnesc în calea spre obiectiv. Descurajarea, oboseala, nelinişteа sunt sentimente pe care copii le cunosc. Şi li se prezintă des propuneri şi obiective ca o provocare la victorie. A ceda descurajării este o predare.

Preadolescenţa este o vârstă la care copii sunt mereu sub presiune: acasă, la şcoală, în biserică, cu prietenii, singuri. Adesea se cere mult de la ei într-un moment prea plin de pretexte. Chiar şi viaţa creştină li se poate părea ca un complex de îndatoriri. Ispita de a lăsa totul baltă îi pândesc mereu.

Alchimistul distrat atrage atenţia asupra unui aspect important pentru perseverenţă: atenţia. Obiectivul care trebuie atins trebuie să fie clar, posibil şi deseori readus în memorie.

Perseverenţa poate deveni astfel o obişnuinţă plictisitoare.

Trebuie să se insiste şi asupra unui alt aspect: pentru a fi perseverenţi e nevoie de ajutorul cuiva. Sacramentele, rugăciunea, direcţiunea spirituală, chiar catehismul sunt „ajutoarele” principale ale vieţii de credinţă.

Pentru dialog

După fiecare dintre aceste povestiri catehetul să ajute pe toţi copii să aprofundeze sensul cu câteva întrebări. Trebuie să se exprime, să spună părerea lor şi mai ales trebuie să fie ascultaţi.

Pentru „floarea soarelui”

– Cum era planta fără nume? Ce a făcut-o să se schimbe? Ajunge doar hotărârea de schimbare a vieţii? După ce s-a decis, ce a făcut planta fără nume? Cum s-au comportat celelalte plante?
– Refaceţi povestirea după imaginaţia voastră punând în locul florilor copii ca voi: pe cine veţi pune în locul soarelui? Dar al florii soarelui?

Pentru „vulturul prizonier”

– Cu cine se aseamănă vulturul care a uitat că avea aripi?
–Scrieţi pe un carton „Noi avem aripi”, apoi desenaţi sau scrieţi toate „aripile” pe care le aveţi şi care vă pot ajuta să treceţi de greutăţile pe care le întâlniţi.

Pentru „alchimistul distrat”

– Ce i se întâmplă bietului alchimist? Care este greşeala lui? Cum ar fi putut evita asta?
– Care este „piatra filozofică” a voastră? Ce puteţi face pentru a o găsi? Ce puteţi face pentru a nu ajunge ca alchimistul distrat?

Şi Biblia povesteşte…

La Matei, în capitolul 25, Isus povesteşte pilda celor zace fecioare care luaseră cu ele candelele cu untdelemn ca să-l întâmpine pe mire. Dar cinci dintre ele nu luaseră destul untdelemn… S-ar putea, face un comentariu sau o piesă de teatru?

Pentru rugăciune este potrivit psalmul 27(26): D*omnul este lumina şi mântuirea mea, de cine mă voi teme?*.

ÎNŢELEGERE ŞI RESPECT – TOLERANŢA.

„Doamne, fă ca toţi cei răi să devină buni şi toţi cei buni să devină toleranţi”, aşa sună o rugăciune. Toleranţa, respectul, înţelegerea sunt chipurile aceleiaşi virtuţi. O virtute absolut necesară în societatea umană în care fiecare este unit cu ceilalţi prin diferite raporturi: de naştere, de educaţie, de prietenie, de legături profesionale etc. totuşi fiecare

om are centrul său la care raportează experienţele şi activităţile. În acest fel iese din structurile generale. În plus, fiecare acţionează energii ostile vieţii altuia, care afectează viaţa în comun şi uneori chiar o distrug.

De ce Există aşa de puţină înţelegere în lume?

Motive sunt mai multe: pentru că îi împărţim pe ceilalţi în persoane care ne plac şi care nu ne plac, şi prin urmare le catalogăm prin egoismul nostru în două grupuri fixe; pentru că judecăm totdeauna în prisma unor scheme preconcepute cum ar fi hainele, părul, bogăţia, rasa etc; pentru că este uşor să se vadă în celălalt un rival în lupta vieţii.

Un început de reflexie cu copii poate fi această povestire, luată dintr-o „povestire de jucat" a lui Gianni Rodari, adaptată. Finalurile sunt trei. Copii să fie îndemnaţi să aleagă unul. Ar putea chiar inventa un altul.

32. Asediul din iesle

Mai era puţin până la Crăciun şi doi fraţi, o fetiţi şi-un băiat, îşi aranjau ieslea.

Au pregătit grota din hârtie vopsită şi îndoită, bolta cerului au făcut-o dintr-un carton vopsit în albastru şi pe care au înfipt beculeţe, lacul, căsuţa cu cometa la streaşină. Au plasat cu grijă statuetele păstrate în cutie.

Au pus păstori şi oiţele pe muşchi, bătrâna care cocea castane era lângă o cărare, un fluturaş lângă grotă, magi cu cămile în colţul îndepărtat între palmieri. Pe Iosif şi Maria, pe Pruncul care zâmbea, apoi boul şi măgarul…

Dar rămânea foarte mult spaţiu liber. Ce să facă? Cei doi copii se priviră. Era prea târziu ca să o convingă pe mama să mai cumpere alte statui. Fetiţa s e ridică fără să spună nimic şi se duse să aducă păpuşa preferată, Barbie, şi o aşează aproape de fântână, chiar dacă era în ţinută de seară din mătase veritabilă. Şi băiatul alergă în camera lui şi aduse triumfător două jucări pe care le ţinea totdeauna foarte aproape: Big Jim şi un robot care se putea transforma în astronavă.

Big Jim, în ţinută de război cu mitraliera şi pumnalul, ajunse în spatele turmei, la coada unui câine; robotul se opri pe colină, aproape de cămilele magilor.

Copii priviră mulţumiţi opera lor, apoi se culcară şi adormiră imediat.

În timpul nopţii statuile se treziră. Primul care deschise ochii fu un păstor. Observă imediat că era ceva schimbat la iesle. Ba mai mult, nu-i convenea deloc.

– Ei, dar ce-i cu musculosul acela cu pumnal care vine după turma mea? Cine eşti? Şterge-o imediat dacă nu vrei să asmut câinii.

– Bof, răspunse Big Jim, continuând să mestece guma Brooklin.

– Vezi bâta asta?, continua ciobanul. Îşi rup oasele dacă nu dispari!

Big Jim îşi încordă muşchi şi trase piedica mitralierei:

– Să nu încerci bădie, că o să ai necazuri. Din bâta dumitale am să fac un foc să mă încălzesc puţin, doar vezi că sunt îmbrăcat uşor.

În acel moment se trezi şi bătrâna cu castanele şi o văzu pe Barbie care îşi pieptăna părul blond şi lung.

– Ei fetiţo, ce faci aici în cămaşă de noapte? Nu ţi-e ruşine? Pleacă de aici!

– Dar rochia mea este de Armani. Şi apoi…

– Ia mai tacă-şi gura. Voi tineretul de azi sunteţi toţi la fel: leneşi şi încăpăţinaţi. Lasă-mă în pace şi şterge-o ca să nu-ţi arunc în faţă castanele astea. Şi vezi că sunt fierbinţi…
– Nu strică să mă încălzesc puţin, aici e cam…
– O faci pe isteaţa? Vrei să-mi furi castanele? Hoaţo! Las-că-ţi arăt eu… Săriţi, hoţii! Ba nu, hoaţa!
Dar strigătele bătrânii nu fură auzite. Robotul se trezi chiar în acel moment şi îşi porni motoarele. Făcu vre-o câteva raiduri deasupra ieslei, salutându-i cu mâna metalică, aprinzând şi lansând rachete şi contra rachete, apoi aterizând aproape de Big Jim. Păstorii se apropiară ameninţători:
– Ce ţi-a venit prin cap să ne sperii oile?
– Cară-te cutie diformă şi colorată!
– Vrea să ne distrugă ieslea cu bombele lui.
– Dar eu nu am bombe, se apără robotul care nu se aştepta la primire. Mă transform în vehicul lunar şi în astronavă pentru explorarea spaţiului. Vreţi să faceţi o tură?
– Învârte-te tu! Ai face mai bine să te învârţi de tot de aici!
– Da, da, ţipă şi bătrâna, şi alungaţi-o şi pe fetişcana asta care vrea să-mi fure castanele…
– Bunicuţo, răspunse Barbie, de ce minţi? Castanele dumitale nu le iau nici dacă mi le dai gratis.
– Alungaţi-o de aici cu tot cu bulendrele ei roşii!
– Şi tu monstrule, reluă primul păstor, întoarce-te în junglă de unde ai venit!
– Să se care toţi, şi faţa şi sălbaticul, adăugă bătrâna.
– Băieţi, cei cu tonul acesta, ai să vă dau un pic de muzică, zise robotul, care era un tip împăciuitor. Ascultaţi un stereo hi-fi şi hai să mergem lângă foc!
– Dacă nu plecaţi mai repede vă vom pune noi o altfel de muzică! Şi tu ai să ajungi bucăţi! Răcni unul dintre păstori.
– Şi totuşi rămânem aici, răspunse Big Jim. Barbie, vino aici. Şi tu robotule, sincronizează-te cu vreo staţie radio. Hai să ne calmăm…
Robotul nu aşteptă să i se spună a doua oară şi din difuzoarele lui ieşi o muzică lină de Crăciun.

Primul final

Când primele note se auziră în aer, păstorii îşi ridicară bâtele şi asmuţiră câinii.
– Plecaţi de aici! Imediat!
– Hai, băieţi: să-i trimitem unde ştim noi…
Big Jim sări în picioare şi se pregăti de atac.
Dar robotul avea în loc de creier un computer mult mai deştept.
– Ce rost are un măcel, Jim? Hai şi tu şi Barbie, urcaţi! Motoarele sunt turate. Gata? Plecăm!

În urletul motoarelor, robotul astronavă decolă de lângă iesle şi începu să zboare prin cameră.
– Încotro?, întrebă Barbie încă speriată.
– Eu ştiu o cutie unde este multă linişte.
– O ştiu şi eu.
– Atunci, spre cutie! Iat-o acolo jos, este încă deschisă, avem noroc. Vom sărbători noi cum trebuie departe de înapoiaţii aceia.
– Okay!, răspunse Big Jim, deşi nu era chiar mulţumit.

Finalul al doilea

Când primele note se auziră în aer, păstorii îşi aruncară bâtele ameninţător.
– Bine, bine, suspină Barbie, care se speriase bine. Robot, opreşte radioul. Eu am să-mi pun o rochie de culoare închisă şi-mi tai părul, apoi am să scot apă din fântână pentru toţi.
– Bravo, uita aşa-mi place!, strigă mulţumită bătrâna cu castanele.
– Iar eu am să îmbrac un cojoc şi am să învăţ să cânt din fluier.
– Eu mă pot transforma într-un staul cu încălzire centrală şi sistem antifurt, propuse robotul.
Aşa şi făcu. Pacea se reîntoarse în ieslea veche. În staulul încălzit, în ritmul fluierelor, păstorii jucau hora.

Finalul al treilea

Când răsunaseră primele note în aer, păstorii porniră la atac împotriva noilor veniţi, dar o voce autoritară îi opri.
– Pace, pace! Treziţi copilul.
– Cine a vorbit?
– Priviţi! E sfântul Iosif, vine încoace.
Hallo, Joe! Strigă Big Jim. Şi Barbie îl salută cu o înclinare, iar robotul în întâmpină cu câteva salve de semnalizare.
– Bună seara tuturor! Şi ţie robot, şi vouă păstori, şi ţie bunicuţă. A ajuns până la mine parfumul castanelor tale.
– Da, dar fata asta voi să mi le fure…
– Ai, lasă, poate ţi s-a părut, nu poate să fie hoaţă.
– Şi tipul ăsta musculos? strigară păstorii. A venit la iesle înarmat!
– Aţi încercat să-l întrebaţi de ce a venit până aici?
– Dar nu este cazul. Se vede. Vrea să facă un măcel…
– Asta nu este chiar aşa, răspunse Big Jim. Am auzit mesajul: „Pace oamenilor de bunăvoinţă”. Eu sunt un om de bunăvoinţă
– Aţi auzit, spuse atunci Iosif. Mesajul este pentru toţi, şi pentru tineri şi pentru bătrâni, pentru cei care merg pe jos sau în astronavă, pentru cei care ascultă stereo sau cântă din fluier. Dacă urâţi pe cai care nu sunt ca voi, înseamnă că n-aţi înţeles nimic din mesaj.

La aceste cuvinte urmă o tăcere apăsătoare. Apoi bătrâna îşi făcu curaj:

–Hei fetiţo, îţi plac castanele? Hai ia, şi nu trebuie să le plăteşti… hai şi tu bucată de fier, îţi plac castanele? Şi tu tinere, vrei?

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

A judeca pe alţi după aparenţa exterioară este o ispită uşoară. Toţi avem experienţa aceasta: în tren, la restaurant, pe stradă. La fel de uşor este să-i împarţi pe ceilalţi în simpatici şi antipatici.

Mijloacele de informare în masă influenţează în două feluri această atitudine.

1. din multe anchete apar clar că televiziunea îi duce pe copii la o supraevaluare a aspectului fizic şi a îmbrăcămintei. Farmecul., look-ul, felul de a se îmbrăca au întotdeauna mai multă valoare. Aparenţa contează mai mult decât fiinţa.

2. Există apoi stereotipuri, sportivul blond şi musculos, frumoasa încântătoare şi cochetă, aventurierul sălbatic gata de atac, necunoscutul intrigant etc.

Ce se întâmplă dacă trei stereotipuri (Big Jim, Barbie şi robotul-astronavă) ajung într-un context atât de îndepărtat, care nu le aparţine, cum ar fi ieslea? Problema este deci: mesajul evanghelic exprimat într-un fel de iesle, are un sens chiar cu aceste expresii tipice ale timpului nostru?

Pentru dialog

Momentul cel mai important este alegere unui final pentru povestioară. Copii pot fi împărţiţi în grupuri mici, fiecare încercând să inventeze un final. Catehetul poate chiar povesti cele trei finale şi să-i întrebe apoi pe copii, pe care o preferă. Este foarte important ca alegerea sau refuzul să fie argumentate.

Primele două finale propuse e noi sunt nedrepte. Primul propune refuzul oricărei forme de înţelegere, de întâlnire. În al doilea noi sosiţi sunt constrânşi să devină exact ca ceilalţi, renunţând la tot ceea ce aduceau ei nou şi original.

În cazul în care copii vor alege deodată finalul al treilea, vor trebuie conduşi la o înţelegere a lui. A învăţa să-l accepţi pe celălalt, chiar dacă este diferit, înseamnă a-şi îmbogăţi viaţa proprie şi a altora. Nu suntem făcuţi ca să judecăm, ci ca să ne înţelegem, să ne ajutăm, să ne iubim.

Astfel mesajul Crăciunului este viu şi actual şi nu doar o tradiţie îndepărtată.

Copii trebuie angajaţi cu întrebarea finală: „Noi cum trăim mesajul Crăciunului? Între noi nu Există ceva de schimbat? Toleranţa, înţelegerea, respectul reciproc, bunătatea la ce nivel se află?”

Pentru activitate

Darea de seamă poate fi vizualizată în două moduri:
Se pot repeta experienţa celor doi copii: construirea unei iesle şi aşezarea de noi statui. Apoi fiecare trebuie să-şi imagineze ce se va întâmpla în timpul nopţii, când statuile se vor trezi.
Cu puţină fantezie, povestirea se transformă într-un recital pentru ajunul Crăciunului.

Şi Biblia povesteşte…

În Evanghelia lui Luca (6,27-45) Există câteva învăţături foarte importante ale lui Isus. Sunt şi câteva figuri interesante. De exemplu, povestea despre omul care avea bârna în ochi. Chiar o grindă. Şi totuşi, urmărea paiele şi praful din ochiul altora…

CHINUL DIVERSITĂŢII

Dacă o fată este grasă, e poreclită „barabulă” sau „buldozer” sau „balenă”. Băiatul gras este simplu „grasul”. O fată slabă este „schelet”, „os”, „hârtie velină”, „stâlp”. În special adolescenţii suferă enorm pentru definiţiile legate de aspectul fizic, chiar dacă în extern arată indiferenţă.
Preadolescenţii se preocupă foarte mult de aspectul lor fizic. Fiecare băiat sau fată visează să arate ca actorul sau actriţa preferată. Televiziunea, revistele, coperţile discurilor prezintă corpuri ideale, perfecte fie masculine, fie feminine. Dar, de obicei, trupul lor ia forme neprevăzute: nasul straniu, picioarele strâmbe sau prea slabe, statura prea înaltă sau prea scundă, părul necontrolat...
Ca şi cum asta n-ar ajunge, tinerii sunt cruzi, scoţând în evidenţă imediat defectele fizice ale colegilor. De aceea trupul devine prima sursă de îngrijorare sau preocupare. Uneori o familie sau o clasă întreagă poate suferi din această cauză.
A învăţa să stai bine în pielea proprie este primul semn de maturitate. Un copil exclamă: „Trupul nu numai că merge bine, e extraordinar! Şi face lucruri extraordinare!”. Copiii trebuie ajutaţi şi-n această privinţă. S-ar putea vorbi la catehism, pornind de la o povestire ca aceasta:

33. Lunganul, grasul şi piticul

Erau odată trei prieteni. Primul se numea Petru şi era o prăjină atât de lungă că trebuia să poarte hainele tatălui. Al doilea era Marcu, atât de gras, încât pentru a-i face o cămaşă, mama folosise un cearşaf. Iar al treilea, Gigi, era atât de mic, încât mai purta pantalonii scurţi cu bretele.
Când treceau ei pe stradă toţi ceilalţi băieţi se întorceau pufnind din râs şi apoi nu mai terminau cu bancurile la adresa celor trei prieteni.
„Hei, prăjină, ce mai faci?”
„Ai chiulit azi butoiaşule!”
„Aa! Purice invizibil, pe unde umbli? Nu te mai vedem de un timp!”

Desigur, lunganul Petru, grasul Marcu şi piticul Gigi se făceau că râd şi ei. În realitate atmosfera nu-i amuza deloc.
Petru mergea aplecat, ca să pară mai scurt. Marcu se freca de pereţi ca să pară mai slab. Iar Gigi mergea numai pe vârfuri ca să pară ceva mai înalt.
Dar ceilalţi râdeau şi mai tare:
„Te doare coloana vertebrală, girafă?”
„Ţi-e frică să respiri grasule?”
„Practici dansul clasic, microbule?”
În halul acesta nu se mai putea trăi.
Într-o zi, primarul oraşului dădu alarma şi toţi locuitorii se adunară în fugă. Lângă primar era Codruţ Brad, pădurarul şi Bianca, soţia lui, spălătoreasa. Codruţ avea nişte picioroange care tremurau, iar Bianca îşi ştergea lacrimile cu poalele şorţului.
Primarul strigă:
„Ascultaţi! O cunoaşteţi pe Mandolina, fata acestor doi bătrâni! Ei bine, în timp ce ei erau la lucru, strigoiul a răpit-o, şi poate o sfâşie. Ar trebui să găsim vreun bărbat curajos care să încerce s-o salveze pentru că părinţii ei sunt prea bătrâni. Cine se oferă pentru această misiune?”
Dar lumea dădea din umeri, bărbaţii spuneau că n-au timp, femeile că au atâtea de făcut: să gătească, să spele, să calce... auzind acestea părinţii Mandorlinei începură să tremure şi să plângă şi mai tare.
Atunci Petru, Marcu şi Gigi au strigat împreună:
„Mergem noi!”
Au plecat imediat, cu barca pe care le-a dat-o primarul. La început totul mergea bine: cerul senin, apa liniştită, şi multe păsărele care cântau minunat.
Dar cerul se întunecă, apa se tulbură, păsărelele nu se mai văzură. Totul era roşu: nisipul, copacii, stâncile.
Cei trei s-au cam speriat şi înaintau unul după altul, după ce coborâseră pe mal.
În mijlocul insulei se ridica lăcaşul strigoiului. Acoperişul era alcătuit din tentacule vii. În locul geamului erau pânze de păianjeni otrăvitori, iar uşa era păzită de vipere.
Din casă se auzeau ţipetele Mandorlinei: „Ajutor, salvaţi-mă! Strigoiul a plecat să strângă urzici. Ajutaţi-mă!”
Cei trei se întrebau speriaţi: „Dar cum s-o facem. Nu putem intra fără să fim atinşi de vipere sau de păianjen. O fi vreo vrajă?”
Mandolina răspunse; „Poate! Dar n-o cunosc!”
Cei trei încercară toate cuvintele magice pe care le cunoşteau: „Abracadabra, Sesam deschide-te, Sim Sala Bim, Bim Bum Bam...”
Dar fără efect. Păianjeni uriaşi se instalară pe poziţii, iar viperele şuierau cu limba despicată.
Piticul Gigi zise: trebuie să dăm foc bordeiului. Numai aşa am putea alunga lighioanele astea!
Marcu şi Petru alergară după lemne pe care le aranjară la uşi şi ferestre. Gigi aprinse un chibrit. Focul izbucni imediat. Păianjenii şi viperele, afumate şi prăjite, dispăreau repede.

Cei trei prieteni o eliberară pe Mandorlina şi alergară spre barcă.

Dar strigoiul a simţit fumul!

Cu un urlet groaznic porni spre casa arsă. Apucă oala cu apă clocotită şi mătura fermecată, o încălecă şi porni după ei.

Era prea târziu. Băieţii erau deja în barcă şi ridicau ancora. Atunci strigoiul aruncă mătura şi coada ei se înfipse în fundul bărcii, lăsând o gaură enormă.

Rânjea după ei: „N-o s-ajungeţi prea departe cu atâta apă!"

Dar piticul Gigi observă la timp şi se înşurubă în gaura de pe fundul bărcii, aşa încât nu pătrunse nici o picătură de apă.

Strigoiul se înfurie: „Ah, aşa! O să vedeţi voi imediat!"

Vărsă oala cu apă clocotită şi un nor de aburi îi acoperi. Strigoiul chicotea: „Ha, ha, ha! Acum nu veţi mai găsi calea de întoarcere!"

Dar Petru urcă în vârful catargului şi întinzându-şi gâtul lui lung reuşi să conducă pe prietenii lui pe ruta cea bună.

Strigoiul se supără: „Cât o să mă mai fentaţi?"

Şi îşi întinse părul în vânt ca pânza bărcii să nu mai primească nici o suflare de vânt. Pânza se dezumflă şi se lipi de catarg.

Dar Marcu îşi umflă bojocii şi suflă în vele mai puternic decât vântul. Peste puţin cei trei prieteni zăriră oraşul lor. Primarul, Codruţ, Bianca şi toţi ceilalţi aşteptau pe ţărm. I-au primit cu aplauze furtunoase.

Din ziua aceea nimeni n-a mai îndrăznit să-i ia peste picior pe cei trei prieteni. Ar trebui să vedeţi cu câtă mândrie trec toţi trei cu Mandorlina chiar prin mijlocul străzii.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

Un copil prea înalt, prea gras şi prea mic, adică diferit într-un fel de ceilalţi, se simt uneori nefericit, în special dacă ceilalţi, fără milă, scot în evidenţă această deosebirea lui.

Mulţi copii sunt victimele nevinovate ale răsturnării valorilor pe plan social. Astfel, copiii sunt acceptaţi şi admiraţi în special pentru calităţi ce par mai importante: frumuseţea, inteligenţa şi bogăţia. E un cerc vicios care trebuie distrus, ajutându-i pe copii să se preţuiască pe sine.

Rasismul şi intoleranţa se învaţă de pe băncile şcolii. La fel şi complexele de inferioritate, ura şi aversiunile faţă de lumea externă, faţă de sine sau faţă de părinţi.

Fiecare copil este important şi de aceea are dreptul să fie respectat şi considerat. În special preadolescenţii trebuiesc să aibă încredere în ei înşişi şi în propriile capacităţi. Educatorul are datoria să-i înveţe pe copii şi tineri stima de sine, bazată pe o imagine adecvată despre sine şi despre lume.

Strategia cea mai bună este aceea de a-i ajuta pe copii să mediteze asupra valorilor personale autentice şi să compenseze punctele slabe. Fundamental este apoi climatul

clasei sau al grupului. Acolo unde se păstrează competiţia (atât de specifică societăţii întregi), apar intoleranţa şi emarginarea.

Povestirea se înscrie pe această linie. Se poate pune accent asupra diferenţelor proprii, asupra curajului şi iniţiativei, şi astfel şi asupra valorii proprii.

Chiar şi cei prea mari, prea graşi, prea mici pot deveni eroi ai Oraşului.

Pentru dialog

E posibil ca în grup sau în clasă să existe o situaţie asemănătoare cu cea din povestire. Catehetul să-i lase pe elevi să vorbească despre ea.

E mai bine să se discute pe firul povestirii, în mod impersonal, pentru a permite jocul identificării libere. Dialogul poate fi animat cu câteva întrebări:

– De ce erau luaţi în râs de către ceilalţi cei trei prieteni?
– De ce se ruşinau de faptul că erau deosebiţi?
– Credeţi că se întâmpla des astfel de cazuri?
– Trebuie de dat multă importanţă aspectului fizic?
– E corect să înţepi pe cineva pentru vreun defect fizic?
– Cine stabileşte cum trebuie să fie un corp perfect?
– Nu-i credeţi că rasismul îşi are rădăcina chiar în dispreţuirea diversităţii?
– Povestirea arată că dacă cineva îşi acceptă cu curaj propria deosebire reuşeşte să ajungă chiar un erou. Credeţi că este posibil?
– Dacă cineva observă că este luat în râs, cum trebuie să reacţioneze?

Pentru activitate

Se poate face o încercare de descoperire a tuturor defectelor marilor personalităţi ale lumii(Beethoven era surd, Sfântul Ignaţiu de Loyola era şchiop, Sfântul Alfons nu-şi scria cărţile decât dacă motanul lui era alături, etc.).

Fiecare copil ar putea să completeze trei foi. Prima „Cum mă văd ceilalţi?”, a doua „Cum sunt?”, a treia „Cum aş vrea să fiu”. Dacă ambientul clasei sau grupului permite, s-ar putea comenta în comun cele scrise.

Pe un carton se pot scrie lozincile pe care le vehiculează publicitatea despre „Cum trebuie să fie corpul?”. Se poate apoi discuta despre cele mai importante.

Şi Biblia povesteşte...

În *1 Sam* 16, 1-13 se povesteşte alegerea lui David de către Samuel. Profetul căuta un tânăr înalt şi puternic, dar Domnul îl alesese pe David, un adolescent. Există şi o frază minunată: „Nu te lăsa înşelat de aspectul sau de înălţimea lui, nu pe acesta l-am ales. Ceea ce vede omul nu contează: omul priveşte aparenţa, dar Domnul priveşte în inimă”.

OPTIMISMUL

De câte ori pe zi este dojenit un copil? Chiar şi în cazurile cele mai fericite, e prea des. E adevărat că un comportament corect şi alegerile bune ale copilului nu apar în mod spontan. Nu sunt maşini vii; sunt supuşi educaţiei. Disciplina este una din metodele de bază cu care părinţii şi educatorii formează pe copii şi pun bazele valorilor în ei.

Copii vor să ştie cum să se comporte. O disciplină pozitivă îl însoţeşte pe copil sau tânăr dincolo de uşa casei proprii, în vasta lume externă. Şi o acceptă pentru că ştie “să joace după regulament”.

Părinţii şi educatorii, din motive diferite (neexcluzând oboseala şi nervii), însoţesc disciplina necesară cu „re-dimensionări” foarte caustice, ţipete, cu interdicţii, urecheli, ameninţări, pedepse... Şi aceasta chiar în momentul în care copiii au cea mai mare nevoie de încurajări şi de pozitivitate. E momentul în care copiii îşi formează o imagine despre sine. Copii prea des dojeniţi şi prea puţin încurajaţi îşi formează o imagine negativa despre sine, devin uşor pradă descurajării şi al sindromului „Nu-mi reuşeşte”, cresc demotivaţi şi pesimişti.

Virtutea optimismului, atât de apropiată virtuţii speranţei, poate fi învăţată. Pentru a intra în temă se poate folosi următoarea povestire.

34. Filip cu curcubeul în buzunar

„Uite ce necazuri ne-ai mai făcut! Eşti un inconştient”.

Ziua lui Filip începuse cu o ceartă straşnica din partea mamei. Aceea a tatălui avusese loc o seară mai înainte: de vină era o observaţie a profesoarei de engleză care nu putea suporta felul lui dezinvolt de a trata limba doamnei Thatcher.

„Dar când ai să faci ceva bun?”, îi strigase tatăl.

În ziua aceea, neavând şcoală, Filip iese din casă. Ajunse repede în curtea bisericii unde un grup de prieteni tocmai începeau miuţa. Filip fu ales, îşi scoase haina şi începu să joace.

Din păcate căzuse în echipa lui Mircea, cel mai bun jucător, aşa de tehnic încât copii îl porecliseră Platini. Filip începu hotărât, dar fotbalul nu era exact pentru el. Prima pasă pe care o primi, o trimise pe lângă poartă.

“Dar ce faci, băbălăule!” strigă Mircea.

După câtva timp se găsea exact pe traiectoria şutului lui Mircea spre poartă. Mingea îl lovi puternic şi fu scoasă de apărarea adversă. Îl durea. Atunci Platini s-a înfuriat:

“Valea, Dumnezeu-te la hipism!”

Ceilalţi copii râdeau şi ei de Filip, care ruşinat ieşi de pe teren. Ieşi din curtea bisericii.

O luă pe drumul gării, la umbra plopilor. Avea capul aplecat şi mormăia ceva cu glas tare.

“Of, sunt un nepriceput, un încurcă-lume, nu reuşesc să fac niciodată ceva bun... Fir-ar să fie! Ce să fac pentru a-i putea mulţumi pe toţi? Singurul lucru pe care trebuie să-l fac e să mă ascund undeva ca să nu mă mai găsească nimeni...”

O voce dulce îi întrerupse gândurile tot mai negre.
“Ei hai, nu te supăra pentru aşa un fleac. Te poţi descurca.”
Filip se întorcea în toate părţile. Dar drumul era pustiu. Doar un vânt uşor scutura frunzele plopilor.
“Cine a vorbit?”, întrebă totuşi neliniştit. Poate cineva voia să-i joace vreo farsă şi nu voia să se facă din nou de râs.
“Eu sunt, e clar!”
“Care eu?”
“Vântul, nu?”
“A! Nu ştiam că vântul vorbeşte...”
“Sunt cel mai mare vorbăreţ al Universului. Într-un timp oamenii mă ascultau, azi nu mă mai aud pentru că au umplut străzile cu cutii gălăgioase care se mişcă şi scot un fum puturos. Cine să mai aibă timp pentru a asculta vântul... Şi totuşi eu aş avea atâtea să vă învăţ!”
“De exemplu?”
“Medicamentul de care ai nevoie ca să scapi de tristeţea pe care o ai în inimă.”
“Şi care ar fi acest medicament pentru mine?”
“Un curcubeu. Ai nevoie de un curcubeu.”
“Şi cum să fac să-l iau?”
“Nu e greu, dar trebuie să încerci. Fă rost de o găleată, umple-o cu tot ce ai să găseşti mai frumos şi ai să vezi...”
Filip alergă acasă. Mama îl văzu intrând ca un bolid în bucătărie şi întorcându-se cu o găleată de plastic albastră. Se apropie de ea, îi puse găleata în faţă.
“Mamă, te rog, pune un sărut în găleata mea!”
“Da?!”
“Te rog, mamă, n-am timp...”
Mama rămase cu gura căscată, dar îi puse un sărut în găleată. Filip dispăru într-o clipă. Începu să adune lucrurile frumoase pe care le găsea: o frunză, câţiva stropi din izvor, un colţ de cer, un nor, o rugăciune a bunicii, o mângâiere de la bunicul, lumina din ochii albaştri ai Luciei, un peştişor roşu, un lătrat de câine şi aşa mai departe toată dimineaţa.
Obosit mort, băiatul se întoarse pe drumul gării, ducând din greu găleata aproape plină...
“Ai adunat multe lucruri frumoase!” zise vântul. Dar lipseşte ceva.
“Ce anume?”, întrebă Filip.
“Ceva foarte simplu. Zâmbetul tău.”
Filip se înclină spre gura găleţii şi se văzu ca într-o oglindă. Fericit şi uşurat pentru ce reuşise în dimineaţa aceea, lansă cel mai frumos zâmbet din repertoriul său. În acel moment, din găleată, ţâşni ca un arc cel mai frumos curcubeu pe care-l văzuse, cu toate cele şapte culorile, mai strălucitoare ca oricând.
“O! Ce frumos!” Filip luă cu atenţie curcubeul în mână. Apoi îl strânse cu atenţie şi îl băgă în buzunar şi o luă spre casă.

În timp ce Filip alerga spre casă, o fetiţă care alerga printre copaci, se împiedică şi căzu. Se răni la un picior şi plângea.

“Ah, ah, mă doare piciorul! Ajută-mă Filip!”

Ce putea să facă? Filip scoase din buzunar curcubeul şi pansă piciorul fetei. Îi trebui o bucată bună. Bucata rămasă o puse la loc în buzunar. Fata încântată de pansamentul aşa de frumos uită de durere şi o luă la fugă strigând:

„Ce frumos! Şi nici nu mai curge sânge!”

Filip se simţea un mare doctor. Trecu pe la biserică. Grupul obişnuit de prieteni începea meciul al 13-lea a zilei. Sigur că se certau pentru un aut dacă a fost sau nu.

„Filip, de ce nu vi să arbitrezi?”, zise Platini îndată cel văzu.

„De acord, dar cine nu ascultă de arbitru va fi expulzat!”

Scoase o bucată de curcubeu şi-l înnodă la braţ ca semn distinctiv, iar o altă bucată o folosi ca fluier.

A fost un meci foarte frumos. Nici Filip nu pricepea cum a fost cu putinţă să arbitreze aşa de bine. La sfârşit Platini îi puse un braţ pe umăr:

„Chiar ai fost nemaipomenit. Ai un fluier foarte frumos!”

Întorcându-se acasă, Filip trecu prin faţa casei doamnei Severina. Era o bătrână cam rea. Dacă se întâmpla să ajungă o minge în grădina ei, în loc să o dea înapoi copiilor, o punea în cuptor şi o ţinea acolo până se făcea cărbune. Văzându-l bătrâna îl strigă.

„Filip, dă-mi te rog, o bucăţică din curcubeul pe care îl ţii în buzunar! Sunt bolnavă şi doctorul mi-a spus că dacă am să beau sirop de curcubeu am să mă fac bine”.

Filip n-avea nici un chef să mai rupă din curcubeul lui, şi aşa scurtat, dar doamna Severina, tristă şi acră, acum îi trezi milă, de aceea îi întinse o bucată. Ea o puse într-un pahar şi amestecă. Apoi bău.

„Foarte bun. Simt că îmi face bine. De mult timp stau aici singură. Vreau să-i invit pe copii să se joace în grădina mea”.

Obrajii palizi ai bătrânei se înroşiseră şi pe chip îi apăru un zâmbet.

„Funcţionează!” exclamă Filip. „Am să pun o bucată şi în cafeaua mamei şi a tatălui”.

Alergă acasă ţinând în pumn curcubeul lui. Rămăsese doar o bucăţică mică, mică. Auzi o şoaptă la urechi. Era vântul.

„Ei?”

„Aveai dreptate. Dar uite, mi-a rămas doar puţin”.

„Dar acum cunoşti secretul. Deschide mâna şi suflă”.

Filip deschise mâna în care avea bucăţica de curcubeu şi suflă. Bucăţica începu să crească, se ridică şi se îndoi ajungând până la cer: era cel mai frumos şi mai strălucitor curcubeu.

„Mâine vei avea un alt curcubeu, dacă ai să vrei. Depinde de tine”, şopti vântul.

„Acum ştiu”, zise Filip şi alergă să nu piardă prânzul.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

Curcubeul lui Filip se naşte în găleata în care adunase „lucrurile frumoase” care se află în viaţă.

Optimismul este o virtute care, în orice situaţie, ne ajută să descoperim ceea ce este pozitiv şi ne dă capacitatea de a fi mai buni.

Imaginea pe care un copil şi-o face despre sine este factorul cel mai important pentru fericirea şi realizarea sa. Copiii care cred că lumea este un loc fantastic şi se simt speciali şi înconjuraţi cu iubire au un avantaj incredibil asupra copiilor plini de nesiguranţă şi pesimism.

Optimismul este cel care are încredere în sine şi în ceilalţi, fără să se lase paralizaţi de eventualele insuccese. Curcubeul poate să renască dacă un copil vrea cu adevărat.

Pentru dialog

Povestirea se desfăşoară pe firul fanteziei şi este în mod voit „deschisă”.

Catehetul să asculte cu atenţie ce spun copii: desigur vor găsi o bogăţie minunată de semnificaţii pentru curcubeu.

Catehetul să-i provoace cu unele întrebări:

- De ce Filip este trist la începutul povestirii?
- Ce lucruri puneţi în găleată?
- Ce lucruri frumoase cunoaşteţi voi pe care le-aţi putea pune în găleată ca să faceţi un curcubeu?
- După voi, ce este curcubeul?
- Cunoaşteţi pe cineva care are curcubeul „în buzunar”? Cum se comportă?
- Cui i-aţi da un pic de „sirop de curcubeu”?

Catehetul să-i conducă pe copii, cu paşi mici, la descoperirea caracteristicilor virtuţii optimismului.

- Optimismul înseamnă a avea încredere în sine.

Nu există optimism dacă nu există încrederea în sine. Optimismul are totdeauna încredere în posibilităţile sale şi de aceea nu se descurajează prea uşor. Îşi cunoaşte realitatea şi o acceptă.

- Optimismul înseamnă a avea încredere în alţii.

Prezenţa celorlalţi (părinţi, prieteni, educatori) este pentru optimişti un izvor de siguranţă. Reuşesc mereu să fie buni prieteni, nu sunt criticii care să găsească mereu defecte şi imperfecţiuni în toţi şi toate. Chiar şi încrederea în Dumnezeu duce şa optimism şi dă o mare pace interioară.

-Optimismul înseamnă a fi realişti cu fantezie.

Optimistul nu este un inconştient, nu e unul care râde la înmormântare. Dar ştie să deosebească ceea ce e important de ceea ce nu este, şi după un eşec are mereu forţa să reînceapă, încercând pe un drum nou.

- Optimismul înseamnă a vedea mereu latura pozitivă.
Optimiştii ştiu să se distreze şi când televizorul e stins sau când afară plouă.

- Optimismul înseamnă cucerirea seninătăţii interioare.
Este un dar rar în acest timp cu persoane mereu morocănoase şi în tensiune cu aproapele. Optimiştii seamănă bucuria, fericirea, bunătatea. Acesta este „curcubeul din buzunar”.

Pentru activitate

Povestirea poate fi vizualizată în multe feluri. De exemplu:
- Copiii, singuri sau în grup, să construiască un curcubeu care poate fi îmbrăcat (eşarfă de hârtie, tifon pentru pansat, ochelari coloraţi, o şapcă, o bluză albă cu curcubeul desenat pe el, etc.).
- Să se deseneze un curcubeu mare şi pe fiecare culoare să se scrie o frază de tipul: „Învaţă să culegi bucuriile zilnice; În orice este şi ceva bun; Ai încredere în tine; Seamănă seninătate; Mâine va fi o altă zi; etc.
- Să se aşeze într-un colţ o găleată albastră din plastic, cu un curcubeu de carton care iese din ea. Fiecare copil să scrie ceva frumos pe o foaie şi s-o prindă cu un bold pe curcubeu.

Şi Biblia povesteşte...

‹› Catehetul poate să-i ajute pe copiii mai mari să caute în Biblie expresii care vorbesc despre providenţa lui Dumnezeu .
Chipul lui Dumnezeu în Biblie este acela al unui tată care veghează asupra creaturilor sale şi se îngrijeşte de tot ceea ce le trebuie.
* Se poate povesti istoria lui Iosif.
* Pentru rugăciune se poate folosi Psalmul 145(144):
„Domnul veghează peste cei ce-l iubesc”.

LIBERI DE... LIBERI PENTRU

Cunoaştem din experienţă că toţi oamenii au în inima lor o infinită dorinţă după libertate. Copiii şi tinerii arată, uneori în mod gălăgios, dorinţa lor după libertate: „Am dreptul să fac ce vreau... Lăsaţi-mă în pace... Vreau să fac ce-mi place...”. Dacă răsfoim un ziar sau privim la televizor observăm că pământul e plin de mişcări de eliberare, de partide care luptă pentru libertate, de oameni care o cer. Se cere eliberarea din condiţiile inumane de lucru, din situaţia politică, economică şi ideologică. Se caută eliberarea de suferinţă şi moarte, de toate situaţiile de sclavie: drog, alcool, fumat, obiceiuri... Catehismele şi cărţile religioase vorbesc despre Exod şi afirmă: „Dumnezeu îl eliberează pe poporul său din sclavie pentru a încheia cu el o alianţă de iubire”. „Ca un tată, Dumnezeu prinde în mână pe poporul său: nu pentru a-l ţine strâns, nu pentru a-l supune, ci pentru a-l ajuta să crească, nu pentru a-l menţine în sclavie, ci pentru a-l elibera”. Pentru a începe un dialog despre libertate s-ar putea folosi această poveste a lui Leo Lionni.

35. Alexandru şi şoricelul mecanic

„Ajutor, ajutor, un şoarece!”. Un ţipăt, un trăncănit, şi farfurii sparte, linguri şi ceşti zburau în toate părţile.

Cu inima în dinţi, Alexandru alergă şi se ascunse în gaura lui. Şi doar nu voise decât nişte firimituri. Dar de fiecare dată când îl vedeau făceau mare zarvă. Care îl urmărea cu mătura, care ţipa după ajutor... Într-o zi, Alexandru era singur în casă. În camera Ginei auzi un scârţâit. Se apropie tiptil şi ce văzu? Un alt şoricel. Dar nu unul ca el. În loc de lăbuţe avea rotile, iar pe spinare avea o cheie de fier.

„Cine eşti?”, îl întrebă Alexandru.

„Sunt Pippo, şoricelul mecanic; jucăria preferată a Ginei. Îmi strânge arcul ca să pot alerga, mă mângâie, iar noaptea dorm pe o pernă moale între păpuşă şi ursuleţ. Toţi mă iubesc!”.

„Pe mine nu mă iubeşte nimeni”, zise Alexandru trist. Dar era fericit că avea acum un prieten.

„Hai în bucătărie să găsim ceva de mâncare!” îl invită plin de entuziasm Alexandru.

„Oh, eu nu pot”, zise Pippo. „Pot să mă mişc numai când arcul e tras. Dar nu contează, toţi ţin la mine”.

Şi Alexandru ţinea mult la Pippo şi mergea deseori să-l viziteze în camera Ginei. Îi povestea toate aventurile lui cu mături, linguri şi ceşti. Pippo vorbea doar de ursuleţ, de pinguinul de plastic şi mai ales de Gina. Cei doi prieteni petreceau multe ceasuri împreună.

Când era singur în gaura lui întunecoasă, Alexandru se gândea la Pippo cu invidie. „Ah! Aş vrea să fiu şi eu un şoricel mecanic şi să fiu iubit”.

Într-o zi Pippo îi povesti: „Am auzit că în grădină, la capătul potecii, lângă tufele de zmeură, ar trăi o şopârlă vrăjitoare care poate să transforme un animal în altul”.

„Crezi că m-ar putea schimba într-un şoricel mecanic?”, întrebă Alexandru.

În acea după-amiază Alexandru se duse în grădină şi alergă până la capătul potecii.

„Şopârlă! Şopârlă!”, strigă.

Deodată în faţa lui apăru o şopârlă mare şi tărcată.

„E adevărat că mă poţi transforma într-un şoricel mecanic?”, întrebă Alexandru.

„Numai când luna este plină”, zise şopârla, „şi poartă-mi o pietricică violetă”.

Zile în şir, Alexandru căută piatră violetă în curte şi-n grădină. Degeaba. Găsise pietre verzi, galbene, albastre, dar nici urmă de piatra violetă. La sfârşit se întoarse în casă înfometat. Într-un colţ al magaziei găsi o cutie cu jucării vechi, şi acolo, între cuburi şi păpuşi rupte...era Pippo.

„Ce s-a întâmplat?”, întrebă Alexandru. Pippo îi povesti cu amărăciune că fusese ziua de naştere a Ginei şi pentru sărbătoare toţi aduseseră jucării. „A doua zi”, suspină Pippo trist, „multe jucării vechi fură aruncate la coş. De-acum nu urmează altceva decât să ne pună pe foc”.

Lui Alexandru îi dădură lacrimile. „Bietul Pippo”, se gândea el. Dar tocmai în acel moment, zări piatra, piatra violetă. Emoţionat, cu piatra preţioasă în lăbuţe alergă în grădină. Era lună plină. Cu respiraţia întretăiată, Alexandru se apropie de tufişul de zmeură.

„Şopârlă, şopârlă!”, strigă el cu un nod în gât. Dintre frunze apăru şopârla. Cu un glas tainic şopti: „Lună plină este, piatra violetă este, ce vrei să fii? Spune!”.

„Vreau să fiu...”. Alexandru se opri brusc. Apoi spuse hotărât: „Şopârlă, poţi transforma pe Pippo într-un şoricel ca mine?”.

Şopârla deschise ochii mari. Din ei ţâşniră fulgere orbitoare. Apoi totul se linişti. Şopârla şi piatra violetă dispăruseră.

Alexandru alergă spre casă. Cutia mai era încă acolo, dar era goală. „Prea târziu”, se gândi el, şi cu inima frântă se întoarse în gaura lui. Acolo auzi un chiţcăit de şoricel.

„Cine eşti?”, întrebă curios Alexandru.

„Sunt Pippo!” zise şoricelul.

„Pippo!!”, zise Alexandru. „Trăiască şopârla !”

Cei doi prieteni se îmbrăţişară plini de bucurie. Apoi alergară în grădină şi dansară până în zori.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

*Cei doi şoricei reprezintă convenţional pe cel ce este liber şi pe cel care nu este. Alexandru este cel liber: poate lua decizii, dar este limitat de natura lui şi de ambient (ţipete, lovituri de mătură, etc.). Pippo reprezintă individul grav condiţionat, dar satisfăcut de starea lui de sclavie disimulată. Alexandru are la un moment dat impresia că situaţia lui Pippo este de invidiat: libertatea este apăsătoare, implică răspundere, oboseală; e mai uşor să se ascundă în dependenţă şi pasivitate. Dar apoi descoperă că acea libertate incomodă şi grea a lui este foarte preţioasă.

*Şi învaţă că în libertate sunt diferite etape.

*Prima este libertatea de... Libertatea de condiţionări externe şi interne care îl fac pe individ păpuşă, sclav fără personalitate. Pippo are atâtea *lucruri* dar îi lipseşte esenţialul.

*A doua etapă este libertatea pentru... Libertatea este o energie care transformă viaţa într-un proiect de realizat, este creativitate şi iniţiativă, este decizie pentru motive autentice. Alexandru decide să-şi folosească libertatea pentru a-l *elibera* pe Pippo, pentru a-i da o viaţă autentică.

*A treia etapă este libertatea împreună cu... Libertatea este o angajare comună, un dar participat şi de participat. Sfântul Paul scrie Galatenilor: „Fraţilor, Dumnezeu v-a chemat la libertate! Dar să nu folosiţi libertatea voastră ca să trăiţi pentru plăceri. Din contra, lăsaţi-vă conduşi de iubirea lui Dumnezeu şi slujiţi-vă unii pe alţii” (Galateni 5,13).

*Dansul celor doi prieteni la sfârşitul povestirii exprimă bucuria libertăţii împărtăşite.

Pentru dialog

*Povestirea este foarte simplă şi clară. Catehetul trebuie doar să uşureze copiilor înţelegerea semnificaţiei, accentuând apoi teama aleasă.

*Întrebări de aprofundare pot fi acestea:

- Care sunt calităţile lui Pippo, şoricelul mecanic?
- De ce pare mai fericit decât Alexandru, aşa încât, la un moment dat, Alexandru îl invidiază?
- Cum se comportă Alexandru? De ce se interesează aşa de mult de Pippo?
- Ce câştigă Alexandru dacă Pippo devine un şoricel adevărat? De ce o face?
- După părerea voastră, cine dintre fiinţele omeneşti se aseamănă cu Pippo?
- Nu se întâmplă vreodată ca şi voi să fiţi un fel de „copil mecanic”?
- Când vă asemănaţi cu Alexandru?
- Cunoaşteţi pe cineva care a devenit, ca Alexandru, „eliberatorul” altora?

Pentru activitate

* Sfântul Augustin scria: „trebuie descoperit în ce constă propria sclavie şi în ce constă propria libertate”.

Copiii pot pregăti un carton împărţit în două: prima parte, printr-un colaj, reprezintă sclavia omenirii. A doua tot ceea ce reprezintă libertatea omului.

* O activitate asemănătoare se poate realiza la nivel personal. Fiecare copil va scrie pe o foaie propriile „sclavii” (diferite condiţionări, obiceiuri, prietenii periculoase, lene, egoism, orgoliu, închidere, pasivitate, etc.), şi apoi „calea spre libertate” căreia i se poate da şi titlul de *piatra violetă*.

* În timpul întâlnirii ar fi semnificativ să se pregătească un alt carton cu titlul: „Libertatea după Isus din Nazaret”. Catehetul îi va ajuta pe copii să caute în Evanghelie proiectul „libertăţii fiilor lui Dumnezeu”: dintr-o condiţie de lege la o alegere a iubirii; de la sclavia economică la împărţirea bunurilor; de la practici şi rituri la adorarea în duh şi adevăr; de la sclavia unui sistem politic la o alegere a slujirii oamenilor; de la sclavia morţii la o alegere a vieţii veşnice.

Şi Biblia povesteşte

Ar fi potrivit să se citească istoria lui Moise. Catehetul să scoată în evidenţă cum Moise devine conştient, cum se vede istoria conaţionalilor săi şi în ciuda amânărilor şi fricii, încet, încet, îşi asumă rolul de „eliberator al poporului”.

FERICIŢI FĂCĂTORII DE PACE

Educarea la pace nu înseamnă a difuza doar informaţii . Trebuie să se aibă în vedere formarea oamenilor făcători de pace. Pacea este deja precedată copiilor de către adulţi prin modele de relaţie pe care le prezintă copiilor, prin poziţia lor concretă faţă de alţii.

Pacea se învaţă prin trăire. În special la catehism. Copiii care vin la catehism, aparţin unor case-fortăreţe, protejate de uşi blindate, de sisteme de alarmă (cel care sună este privit prin vizor; mama recomandă copiilor: „să nu deschizi necunoscuţilor!”); sunt educaţi să nu se încreadă în nimeni, toţi sunt periculoşi până la proba contrară; învaţă degrabă să trăiască violenţa şi întrecerea din trafic, ocuparea unui loc în ierarhia socială; sunt educaţi să nu tolereze, să recurgă la „protecţia” şi la „dreptatea” celor mari; sunt protejaţi prin recomandări, privilegii, forme de corupţie (de la cadoul dat educatoarei, până la zecile de mii date pentru a intra la facultate); înoată în superficial, trebuinţele lor sunt anticipate; sunt umpluţi de daruri şi îmbrăcaţi scump ca nu cumva să bănuiască o lipsă de dragoste din partea părinţilor; sunt protejaţi de riscuri, de jertfe, de încercări grele; au o oarecare autonomie. Descrierea poate continua şi să devină mai şocantă dacă ne referim la viaţa de oraş, la trafic, la stresul continuu provocat de diferitele structuri. Iar seara, în casă, telejurnalul revarsă puhoiuri de bombe, dubii şi temeri.

Şi atunci este necesar să se creeze „oaze de pace” unde capătă un sens real înţelegerea, cooperarea, respectul, dialogul, consensul, toleranţa, primirea, etc. Povestirea pe care o

prezentăm poate ajuta la dezvoltarea rădăcinilor păcii: înţelegerea şi apărarea diversităţii (de sex, de ambient, de experienţe de opinii, etc.), garanţia de bogăţie şi putere.

36. Ziua oamenilor verzi

Într-o zi, bunul Dumnezeu ţinu cam acest discurs adunării îngerilor şi arhanghelilor, heruvimilor şi serafimilor: „Le spusesem oamenilor: iubiţi-vă unii pe alţii, şi ei se urăsc pentru că nu suportă diferenţele între ei. Ajung să se ucidă pentru că nu au aceeaşi culoare a pielii. M-am hotărât să le dau o lecţie. Poruncesc ca de la 1 mai 1991 toate fiinţele omeneşti să aibă aceeaşi culoare, verde de măr crud, culoarea speranţei. În plus, poruncesc ca toţi să devină exact la fel, ca şi cum ar fi toţi gemeni. Astfel orice nou-născut va semăna cu toţi nou-născuţi din lume, o femeie de 35 de ani va semăna cu toate femeile de 35 de ani din lume şi aşa mai departe”.

„Aleluia! Aleluia!”, cântau îngerii şi arhanghelii, heruvimii şi serafimii, fericiţi că Dumnezeu luase în sfârşit o decizie împotriva acestei lumi care, după părerea lor, mergea din ce în ce mai rău.

În ziua de 1 mai 1991, profesorul O’Neil, premiatul Nobel în biologie, se trezi indispus. Coborî din pat şi se privi maşinal în oglinda dulapului. Rămase gură-cască: chipul din oglindă nu mai era al lui, ci al unui om cu o culoare ciudată, cu dimensiuni diferite, părul, nasul, gura, toate arătau altfel... Profesorul O’Neil alergă repede să facă un duş, se săpuni bine, se clăti, se şterse. Dar cu cât se ştergea mai tare cu atât culoarea pielii devenea mai verde. „E un coşmar, e doar un vis urât”, murmură el. Dar urmă o altă surpriză: vocea ,vocea lui de bariton de care era aşa de mândru, nu mai era vocea lui. Îşi chemă soţia. „Ana, Ana!”. O privi. Nu era Ana, era o femeie pe care n-o mai văzuse. Avea pielea verde măr-crud.

Căzu pe un scaun. În acel moment sună cineva la uşă. Auzi şi o voce care striga: „Eu sunt, profesorul Simuhawa!”

O’Neil nu recunoştea vocea colegului său japonez şi când deschise uşa se află în faţa cuiva care arăta ca şi el. Doar verdele era ceva mai slab, pentru că Simuhawa avea cu cinci ani mai puţin. Cei doi se priviră o clipă, apoi izbucniră în râs.

Astfel de scene aveau loc peste tot în lume. Milioane şi milioane de oameni bărbaţi şi femei se priveau surprinşi în oglindă, telefonau la televiziune, la radio, la spitale, la pompieri. Dar nimeni nu le răspundea. Toţi erau ocupaţi de noua lor culoare. Dar imediat apăru panica. Nu mai avea nimeni identitate. Toţi erau la fel. Frământarea era şi mai gravă în guverne. Preşedintele Statelor Unite, George Bush, şi cel al Uniuni Sovietice, Mihail Gorbaciov, telefonară unul celuilalt pe firul lor special.

„Zi un pic, George”, spunea Gorbaciov. „Ţi-ai schimbat vocea?”

„Şi tu, după câte aud”, răspunde Bush.

Când se văzură la televizor, descoperiră că erau şi ei identici, de culoare verde. Au dat un comunicat comun: „Preşedintele Statelor Unite şi Uniuni Sovietice afirmă că nu au nici o răspundere, dar că vor lua toate măsurile ca să-i descopere pe vinovaţi şi să reinstaureze liniştea”.

Pe la 9 şi 45, pasagerii unui avion egiptean fură luaţi ca ostateci de patru „piraţi aerieni” de culoare verde. Erau înarmaţi cu pistoale mitralieră şi grenade şi cereau eliberarea unui prizonier deţinut în Israel. Unul dintre ei strânse toate paşapoartele pasagerilor, în timp ce altul anunţa: „dacă prizonierul nu va fi eliberat imediat, vom ucide câte un pasager pe oră. Mai întâi israelieni, apoi americani, apoi englezi, şi aşa mai departe...”. În acel moment cei patru înţeleseră greşeala: toţi pasagerii erau la fel şi nici nu mai aveau paşapoarte la ei, iar pozele nu mai corespundeau. Furioşi, unul dintre terorişti urlă: „Să se ridice evreii!”. Desigur nu se ridică nimeni. Un râs general izbucni în avion, echipajul reuşi să-i imobilizeze pe teroriştii care plângea de nervi.

În Africa de Sud lucrurile erau şi mai încurcate. Dispărură actele de identitate ale albilor. După jumătate de oră nimeni nu mai ştia cine fusese negru şi cine alb: restaurantele rezervate albilor se umplură de lume, ne mai fiind rezervate.

În zilele următoare lucrurile deveniră tragice. La Napoli, 50 de fotbalişti care afirmau că sunt Maradona, cereau mărirea salariului de la preşedintele clubului.

La televiziunea italiană sosiseră 200 de femei care susţineau că sunt Rafaela Cara. Fură date afară toate, inclusiv cea veritabilă.

La Quirinal bărbaţii stăteau la rând cu miile pentru a ocupa fotoliul prezidenţial: toţi se numeau Cossiga şi se certau.

La Institutul de arta teatrală, o studentă plângea în hohote după ce constatase că nu mai este cea mai frumoasă din serie, iar Gullit la Milano îşi smulgea părul care nu mai era împletit ca de obicei ci era la fel cu al celorlalţi.

Toate sistemele inventate pentru a-i distinge pe oameni - devize, etichete, adezive, tatuaje - nu ajutau deloc.

Multe ţări trăiau în panică. Nu se mai ştia care este de o naţionalitate şi care de alta. Iran şi Irak nu mai erau în război pentru că soldaţii se amestecaseră şi nu mai ştiau care este inamicul.

În ciuda apelurilor Papei „Toţi sunteţi fraţi, iubiţi-vă ca fraţii”, se părea că lumea se întorcea spre epoca de piatră.

Profesorul O’Neil îşi aminti probabil că este cel mai bun biolog al planetei. Îi convocă pe toţi colegii cu premiul Nobel, cei mai mari savanţi ai lumii: fizicieni, chimişti, biologi, astronomi, sociologi, chirurgi, care măsurară, controlară, analizară cu cele mai sofisticate aparate ultramoderne. Toţi ajunseseră la o concluzie comună: toată înţelepciunea lor, cu care atât se mai lăudaseră, nu era bună la nimic. Fenomenul verde măr-crud era un mister prea mare pentru ei. Era un umilit „nu ştiu”, dar bunului Dumnezeu îi fu de ajuns. Porunci ca pe pământ totul să se întoarcă la normal.

A fost pentru mulţi ca o renaştere. Nu mai puteau de fericire, bărbaţi şi femei îşi povesteau adevăruri pe care le uitaseră. De exemplu că fiecare om este unic şi diferit, că specia umană, în diversitatea sa, este mai frumoasă decât varietatea norilor şi cântecul păsărelelor. Cât de frumoşi erau acum europenii albi şi mexicanii roşcaţi: ochii albaştri, verzi negri; irlandezi cu părul roşu şi arabii cu mustăţi negre; cât de flexibili erau africanii şi cât de mlădioase indiencele cu privirea pătrunzătoare... Pe toată planeta lumea se îmbrăţişa. Toţi se simţeau diferiţi şi asemănători, ca florile într-o grădină primăvara. Şi

încetară războaiele, pentru că nu mai erau fanatisme rasiale, religioase, ideologice şi politice.

Nu au dispărut problemele, dar se căuta rezolvarea lor pe cale paşnică.

„Aleluia! Aleluia!”, cântau îngerii şi arhanghelii, heruvimii şi serafimii.

Desigur este o poveste inventată. Dar... dacă mâine ne vom trezi toţi la fel cu pielea verde măr-crud?

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

( ) Primul mod de a realiza pacea este acela de a elimina ideea de duşman, de rival, de concurent. Dacă celălalt este un frate, tovarăş de stradă, prieten nu au loc violenţele, conflictele.

De unde vine acel sens de neîncredere care seamănă contrast între fiinţele umane? În mare măsură din frică şi din apărarea diferenţelor.

Lumea noastră este bazată pe diferenţe: tineri/bătrâni, stăpâni/sclavi, patroni/muncitori, farisei/publicani, bogaţi/săraci, frumoşi/urâţi, staruri/spectatori, bărbaţi/femei, albi/negri, nord/sud, etc.

( ) Povestirea pe care am prezentat-o se naşte dintr-o întâmplare simplă: ce s-ar întâmpla dacă într-o dimineaţă toţi oamenii s-ar descoperi egali? Răspunsul este la fel de simplu: ar înţelege că egalitatea nu înseamnă uniformitate. Egalitatea înseamnă că toţi, indiferent de diferenţele şi capacităţile individuale, au acelaşi drept la demnitate şi respect. Mai ales orice diferenţă, în solidaritatea universală, peste o îmbogăţire enormă.

( ) Pacea se construieşte în dialog, în toleranţă, în confruntare, în colaborare. Astfel darurile personale ale unuia devin şi darurile altuia şi împreună devin mai bogaţi.

Pentru dialog

( ) Catehetul să arate copiilor că povestirea „e de jucat” şi să-i invite să reflecteze asupra ultimei întrebări din povestire: „Ce s-ar întâmpla dacă mâine ne-am trezi toţi la fel cu pielea verde?”

( ) De obicei reuşesc să descopere problemele care-i ating direct. Totuşi catehetul îi poate ajuta cu aceste întrebări:

- Care sunt diferenţele între noi?
- E ceva care ne face să suferim cel mai mult?
- Ce ar trebui să facem ca să ne respectăm „aşa cum suntem?”
- Reuşim să punem darurile noastre în slujba altora şi asupra grupului?
- Faptul de a fi identici ar fi o soluţie bună?
- Povestirea ar putea să se termine şi altfel?

Pentru activitate

( ) Există multe jocuri de grup care slujesc la stimularea dialogului şi colaborării. Jocul „calităţilor bune” ar putea fi folositor. Se desfăşoară astfel: Copiii sunt aşezaţi în cerc. La semnalul catehetului, fiecare zice o calitate bună a sa (un talent special pe care crede că l-ar putea folosi pentru ceilalţi). După ce fiecare şi-a spus calitatea, ar fi bine de repetat repede calitatea fiecărui pentru a se reţine. În acest moment unul din participanţi ia o minge de gumă şi o aruncă unuia care trebuie să spună cu voce tare calitatea celui de la care a primit mingea. La rândul său aruncă mingea la altul şi tot aşa mai departe până ce toţi au aruncat şi au primit mingea.

( ) La sfârşit catehetul face o sinteză a tuturor calităţilor afirmate în joc şi face un comentariu de tipul: „Dacă învăţăm să punem la un loc toate calităţile pe care am spus că le avem, transformăm grupul nostru într-un paradis...”

Şi Biblia ne povesteşte...

Cu copiii mai mici catehetul poate citi şi explica parabola „samariteanului milostiv”. Samaritenii şi iudeii erau dezbinaţi din motive rasiale şi religioase. Isus arată că adevărata iubire faţă de aproapele întrece orice prejudecată.

STĂPÂNIREA DE SINE

Pentru a descrie atitudinea specifică timpului nostru se foloseşte deseori cuvântul „hedonism” care vrea să spună că măsura tuturor lucrurilor este „plăcerea”. „Ceea ce place” înlocuieşte treptat „ceea ce trebuie”. Dacă această stare de lucruri influenţează asupra lumii adulţilor, ea intră şi în lumea celor mici, care „trag în plămâni aerul din cer”. Acest lucru se vede apoi în comportamentul uşuratic: trezeşte interes numai ceea ce distrează şi e spectaculos, de aceea simbolurile externe ale ostentaţiei şi succesului prevalează asupra motivaţiilor interne, bunele maniere dispar într-o viaţă desfrânată. Aşa cum pudoarea e mecanismul psihologic care învinge instinctul, aşa bunele maniere constituie expresia socială exterioară a acestei victorii. Orice act comportamental, de la felul în care se stă la masă până la cel de a vorbi şi de a se îmbrăca, poate arăta gradul de autocontrol câştigat; el constituie apoi un mijloc de a învăţa adevărata comportare. Bunele maniere nu sunt o problemă de „etichetă”, ci capacitatea de a-şi domina propriile instincte. Dar cine mai vorbeşte despre „stăpânirea de sine”? Şi totuşi putem să ne imaginăm o societate ai cărei membrii nu-şi pot domina instinctele. Copiii trebuie să ajungă la maturitate învăţând şi „alfabetul” disciplinei interioare. Dar asta se întâmplă numai dacă au norocul să găsească un adult care să aibă timp şi chef să-i înveţe. Asceza, temperamentul, stăpânirea de sine, aveau într-un timp un spaţiu mai vast în învăţătura creştină. Poate că azi aceşti termeni sunt ceţoşi. Dar importanţa educativă a acestei virtuţi rămâne. O cateheză pe această temă ar putea porni de la povestirile pe care le prezentăm:

37. Vânzătorul de pălării

Era odată, în îndepărtata Tunisie, un vânzător ambulant de pălării. Nu erau pălării obişnuite, ci în formă de con aşa cum se poartă prin părţile acelea. Într-o zi caldă, omul mergea din piaţă în piaţă ca să-şi vândă pălăriile. Dar era o zi cu ghinion. Nimeni nu avea nevoie de pălării din pânză roşie. Seara era mort de oboseală. Noaptea îl prinse în câmp pustiu. Nezărind nici o casă, se hotărî să-şi găsească un culcuş liniştit. Găsi o oază mică, lângă un izvor, între copaci de lămâi. Vânzătorul de pălării îşi aşeză aşternutul, se întării cu o gustare frugală, scoase din cuferele lui o pălărie din pânză roşie ca să nu-i fie frig noaptea, apoi se culcă şi adormi. Bietul om nu observase că acei copaci erau plini de maimuţe curioase, ascunse după frunziş, care îi spionau orice mişcare. Ca toate maimuţele, acestea imitau totul. Aşteptară ca vânzătorul să adoarmă, apoi se apropiară de cufere şi îşi luară fiecare câte o pălărie, mândre şi fericite ca nişte regine. Vânzătorul de pălării se trezi când toate păsările din oază începură noua zi cu nişte ţipete îndrăcite. Se întinse; se simţea moleşit. Apoi se uită în jur. Încremeni de spaimă. Cuferele erau deschise şi toate pălăriile dispărute. Era clar: profitând de somnul lui adânc, hoţii se strecuraseră noaptea şi îl furaseră. Era un dezastru! Bietul om scrâşnea de furie când auzi foşnet în copaci. Se uită şi ce văzu? Toate maimuţele se zbenguiau în copaci purtând pălăriile lui. Ba mai mult îl imitau exact şi îşi băteau joc de el. Furios, omul le ameninţă cu pumnul. Desigur că fu „maimuţărit”. Le înjură iar ele începură să ţipe şi să strige. Luă pietre de jos şi începu să arunce după ele în copaci, dar nu reuşi să lovească nici una, erau prea iuţi şi săreau din creangă în creangă. Dar şi maimuţele începură să arunce în el cu lămâi. Disperat, vânzătorul îşi smulse pălăria din cap şi o trânti la pământ. Ghiciţi ce s-a întâmplat? Maimuţele, care imitaseră toate gesturile lui, imitară şi asta. Aruncară pălăriile de sus şi o ploaie de pălării se abătu asupra vânzătorului. Nu-i rămăsese decât să le strângă şi să le aranjeze în cufere. Era salvat!

38. În ţara dragonilor

De mulţi ani, în ţara dragonilor, domnea Grifan I. La început fusese un stăpân foarte bun, plin de atenţie şi grijă faţă de dragoni, supuşii lui. Dar, încet-încet, apucase o groaznică manie. Din când în când, pe la ceasul prânzului, ghearele lui, care erau retractive ca la pisică, începeau să-l mănânce într-un mod insuportabil. Grifan I se masca în aşa fel ca nimeni să nu-l recunoască şi se aşeză la pândă la colţul unei străzi întunecoase. Îşi pregătea unghiile şi Hap!, înghiţea un dragon mititel. Era un obicei cu adevărat îngrozitor, dar Grifan I nu reuşea să reziste mâncărimii ghearelor. De fiecare dată după ruşinoasa fărădelege, suveranul din Dragonia se retrăgea în ungherul cel mai întunecat al pădurii şi plângea disperat. „Sunt cel mai mare idiot! Am mâncat dragonul acela mititel care nu-mi făcuse nimic! De azi înainte nu mai fac!”. Dar o făcea din nou.

Astfel, într-o bună zi Grifan I se hotărî să-şi taie ghearele. Au fost fabricate foarfece speciale (de aur, se înţelege, pentru că un rege este totuşi rege) cu care valeţii îi tăiau ghearele ori de câte ori îşi mai scoteau vârfurile.

Începu o nouă eră pentru Dragonia. Fără gheare, Grifan I deveni vegetarian, nu mai ieşea noaptea la pândă, învăţă să cânte la pian şi bea numai ceai de muşeţel. Lumea numai fusese atât de fericită. Dragonii mititei cântau, dansau şi se jucau pe străzi până noaptea târziu.

Dar vai! Într-o sâmbătă foarfecele de aur nu mai fură găsite. Ghearele regelui creşteau văzând cu ochii. Trebuiau numaidecât găsite, altfel...

În timp ce toată lumea căuta foarfecele primul ministru trimise pe bibliotecar să-i citească regelui vreo poveste pentru a-l ţine calm. Dar după o oră...

„Ajunge, m-am plictisit! Mi-e foame şi ghearele mă mănâncă îngrozitor...”. sosi un valet cu 125 de foarfece mari. Încercă şi iar dar erau prea mici pentru ghearele regeşti. Bucătarii pregătiră cele mai delicioase mâncăruri şi tot ce-i plăcea maiestăţii sale Grifan I. Dar el îşi privea ghearele care creşteau ameninţătoare şi zicea: „Ah, ah! Simt că am să reîncep. Mi-e poftă de un dragon mititel fraged”. Şi strigă: „Găsiţi foarfecele sau am să vă înghit pe toţi”.

Tocmai în clipa aceea o fereastră se deschise larg şi un dragon mititel sări în sala de mese. Toţi izbucniră într-un oooh prelung. Ghearele lui Grifan tresăriră şi se lungiră. Dar dragonul cel mic, fără teamă, spuse regelui:

„Nu înţeleg. Dacă eşti regele de ce nu te ascultă ghearele?”

„Pe mine mă ascultă toţi, chiar şi ghearele”, zise regele.

„Bine, atunci arată că le poţi retrage”.

„N-am chef”, răspunse el pregătindu-şi ghearele.

„Vezi, am eu dreptate. Ghearele nu te ascultă”.

„Aşa? Uite!” şi regele îşi retrase ghearele.

„Bravo! Ai văzut ce uşor e? Ajunge să vrei. Acum eşti cu adevărat un rege!”

Grifan se gândi îndelung. „Da, are dreptate puştiul. Dar cât de greu e să fii rege şi peste gheare!”

Dragonul cel mic scoase din legătură foarfecele de aur ale regelui şi-i zise: „Maiestate,

le-am găsit dar acum nu mai ai nevoie de ele”.

Din ziua aceea regele aştepta un timp înainte de a-şi tăia ghearele. Le retrăgea spunând:

„Sunt rege şi peste ghearele mele! Ascultaţi şi reintraţi, marş!”

Şi aşa toate mergeau bine în ţara dragonilor.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

Istoria vânzătorului de pălării a povestit-o şi Don Bosco în oratoriul său. Iată comentariul lui: „Copiii mei, tineretul se comportă deseori ca acele maimuţe tunisiene: imită tot ceea ce văd. Dacă e vorba de lucruri bune, e foarte frumos; dar imită şi răul. Şi acest lucru este deplorabil. Pe de altă parte e mai uşor de imitat răul, din cauza păcatului strămoşesc şi a aplecării spre rău care a urmat. Scoateţi din această povestire cea mai logică concluzie: datoria voastră este să daţi exemplu bun unii altora. Şi dacă această povestire vi se întipăreşte în minte, nu numai că sufletul vostru va câştiga, dar şi aproapele vostru pe care îl veţi conduce la practicarea virtuţii, practicând-o voi înşivă”.

Moda, părul dat cu fixativ, imitarea starurilor... Tinerii fac atâtea lucruri pentru a se asemăna cu cineva. Este important să li se explice că acest mecanism nu este totdeauna negativ, dar cere mereu conştiinţă şi stăpânire de sine. Ei trebuie să trăiască şi nu pot fi lăsaţi să trăiască alţii în locul lor, ei nefăcând altceva decât o maimuţăreală.

A doua povestire este mai fantastică, dar foarte simplă, pentru a insista asupra dominării propriilor instincte. Sufletul omenesc are infinite posibilităţi: a creşte în omenie este o datorie deschisă. Stăpânirea de sine, care presupune sacrificii, este marea cale spre libertatea autentică şi construirea a ceea ce numim personalitate. Nu va fi niciodată mare cine este sclavul propriilor instincte şi stări sufleteşti.

Pentru dialog

Cele două povestiri sunt foarte simple. Catehetul îi poate stimula pe copii să vorbească în mod liber. Se poate folosi de unele întrebări:

- Cum s-au comportat maimuţele?
- Cunoaşteţi pe cineva care se comportă aşa?
- E important după voi să arătaţi bine?
- Care este necazul lui Grifan, regele dragonilor?
- Se întâmplă aşa ceva şi printre oameni?
- E greu să fim rege peste noi înşine?
- Poate cineva să povestească cum a devenit vreodată rege peste sine însuşi?

Pentru activitate

* Pornind de la povestirea despre regele dragonilor, fiecare copil să fie invitat să individualizeze în sine „gheare” personale şi să le scrie pe o hârtie. Fiecare să adauge la listă hotărârea pe care vrea să le ia pentru a fi rege peste ghearele proprii. Cu o oarecare înscenare aceste foi pot fi arse în mod solemn.

* Cele două povestiri pot fi jucate de două grupuri ca mici piese de teatru ce pot fi apoi comentate.

Şi Biblia povesteşte...

Într-o zi Isus i-a îndemnat pe apostoli să fie atenţi la ceea ce iese din inimă (Marcu 7.2ş-23).

GENEROZITATEA

„Declar moştenitor universal întregul tineret al lumii. Toţi tinerii: cei care au primit credinţa, cei care se comportă ca şi cum ar crede, cei care pretind că nu cred. Există un singur cer pentru toată lumea. Cu cât simt că mi se apropie sfârşitul, cu atât simt necesitatea de a vă repeta: numai iubind vom salva omenirea; cea mai mare nenorocire care vi se poate întâmpla este de aceea de a nu fi folositori, ca viaţa voastră să nu slujească la nimic”. Aceste cuvinte sunt din testamentul lui Raoul Foullereau.

Generozitatea are ca scop tocmai transformarea propriei vieţi într-un „dar” folositor altora. Despre ea se poate vorbii copiilor utilizând cele două povestiri care urmează:

39. Trei bandiţi fioroşi

Erau odată trei bandiţi fioroşi cu mantii largi, negre şi pălării negre. Primul avea o puşcă cu două ţevi. Al doilea avea un fluier plin cu piper. Al treilea avea un topor mare cu coada roşie.

Noaptea, pe întuneric, stăteau la pândă la colţuri de stradă.

Când apăreau, îi umpleau pe toţi de groază: femeile leşinau, câinii îşi ascundeau coada şi chiar bărbaţii cei mai curajoşi o luau la fugă.

Când venea o trăsură, suflau piper în nările cailor. Vizitiul trebuia să oprească şi atunci cu toporul rupeau osiile şi sfărâmau roţile trăsurii. Cu puşca îi ameninţau pe călători şi îi jefuiau.

Bandiţii aveau ascunzişul lor într-o peşteră din munţi. Acolo duceau toată prada. Aveau coşuri şi saci plini de aur, perle, inele, ceasuri şi pietre preţioase.

Într-o zi li se întâmplă un fapt ciudat.

Într-o noapte întunecoasă opriră o trăsură în care era un singur călător. Era o fetiţă orfană şi voia să ajungă la o mătuşă cu care ar fi trebuit să se întoarcă.

Lui Tiffany nu-i plăcu deloc că fu oprită din drum. Cum bandiţii nu găsiră altceva decât pe Tiffany, o luară, o înveliră într-o mantie şi o purtară în ascunzişul lor din munţi. Acolo îi dădură un pat moale ca să poată dormi.

Când se trezi dimineaţa Tiffany găsi coşurile şi sacii cu aur şi-i întrebă:

„Dar ce faceţi cu toate acestea?”

Bandiţii se priviră uluiţi: nu se gândiseră deloc ce ar fi putut face cu aurul furat. Împreună cu Tiffany se deciseră să meargă în căutarea copiilor săraci şi să-i ajute.

Au cumpărat un castel minunat în care copii să poată locui. Le dădură mantii şi pălării ca ale lor, doar că erau roşii.

Faima despre acest castel se răspândi repede şi bandiţii aduceau tot mai mulţi copii orfani şi săraci. Copii rămânea în castel până erau destul de mari ca să poată găsi un rost în viaţă.

S-au construit multe case lângă acest palat. Treptat localitatea acesta se făcu un mare oraş în care toţi purtau mantii şi pălării roşii.

Au ridicat şi ziduri puternice cu trei turnuri: pentru fiecare bandit unul în semn de recunoştinţă.

41. Domnul Fericire

Won Li era un ţăran chinez simplu şi generos. Într-o zi cobora de la munte , cu o legătură mare de crengi în spinare, cu care, ca orice om sărac, voia să-şi acopere casa. Obosit şi asudat se opri câteva clipe să-şi mai tragă sufletul. Un fluture minunat, cu aripi brodate, se aşeză pe frunzele legăturii lui de crengi. Won Li încercă să-l alunge.

„Du-te, creatură frumoasă, bucură-te de libertatea pe care ţi-a dat-o Dumnezeu!”

Dar oricât încerca să-l alunge, fluturele se întorcea pe crengile lui ţăranului. Atunci îl luă cu grijă între degete şi îl aşeză pe frunze. Se gândea, „dacă nu plecă am să-l duc copiilor mei şi vor fi fericiţi”.

Fluturele obosise de zburat şi rămânea liniştit fără să dea nici un semn că ar fi vrut să-şi ia zborul. Ajuns la poalele muntelui, Won Li întâlni o femeie care avea în braţe un copil.

„Mamă, mamă!” striga copilul, „priveşte ce fluture frumos, dă-mi-l!”

„Nu vezi că omul acesta l-a prins şi-l duce copiilor lui?”, îi răspunse mama.

Copilul era încăpăţânat şi când îşi punea în cap ceva, nu renunţa uşor.

„Îl vreau. Vreau fluturele!”

Won Li avea o inimă bună şi zâmbi copilului: „Hai, vino! Ia-ţi fluturele, dar să nu-i faci nici un rău!” Îl luă între degete şi i-l dădu.

„Sunteţi atât de bun, domnule!, zise femeia. „Îmi pare rău că nu am luat bani cu mine; dar luaţi aceste portocale pe care le-am cules din grădina mea, vă vor prinde bine când vă va fi sete”.

Erau trei portocale într-adevăr frumoase. Won Li le puse în săculeţ. „Am să le duc copiilor. Nu au mai văzut aşa de mari”.

După o bucată de drum, dădu peste un om care se aşezase sub un copac, având alături o legătură mare de valuri de mătase.

„De săptămâni umblu prin locurile astea pustii. Mi-i sete de mor. Nu ai ceva ca să-mi potolesc setea?” Omul de sub copac era într-adevăr sleit.

„Ia portocalele astea”, zise Won Li şi i le întinse. Să-ţi treacă setea”.

Îţi mulţumesc, dar aş vrea să-ţi dau şi eu ceva pentru generozitatea ta. Ia bucata asta de pânză, poţi face o rochie frumoasă soţiei tale”.

Fericit, Won Li îşi reluă drumul spre casă. Ajunse pe drumul mare. Dădu peste patru bărbaţi ce duceau o lectică, iar în spate mergeau şase cavaleri eleganţi. Era prinţesa.

Won Li se opri tremurând şi pentru a o cinsti desfăcu valul de mătase. Era o mătase minunată cu desen de flori şi păsări.

„Dacă vă place, sunt fericit să v-o pot dărui, prinţesă”, murmură Won Li.

„Eşti foarte generos. Am să-ţi fac şi eu un cadou”. Şi prinţesa îi întinse ţăranului o pungă cu bani.

Won Li alergă acasă strângând punga principesei. Ajuns în bordeiul lui îşi chemă soţia şi copiii şi, cu mâinile tremurânde, deschide punga. Aşa cum e uşor de imaginat, punga, ca toate pungile prinţeselor, era plină de bani de aur.

„Dar ce-am să fac eu cu toată bogăţia asta?”, se întrebă un pic cam pierdut Won Li. Şi îi veni o idee. „Da, am să încerc să îi fac fericiţi pe săracii din sat”.
Cumpără o mare întindere de pământ şi îl împărţi celor care nu aveau de loc pământ. Astfel tot satul deveni mai bogat şi toţi trăiră mulţumiţi şi fericiţi. Cel mai fericit era însă Won Li pe care de acum toţi îl chemau „Domnul Fericire”.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

[] Amândouă povestirile se desfăşoară în jurul unei întrebări centrale. În povestirea despre cei trei bandiţi fioroşi întrebarea este pusă de fetiţă: „Ce faceţi cu toate astea?”; în a doua povestire însuşi personajul principal se întreabă: „Dar ce-am să fac cu bogăţia asta?” Această întrebare face să apară virtutea generozităţii, când o persoană descoperă că posedă o mare bogăţie şi daruri preţioase şi simte în acelaşi timp că nu ar avea sens să le păstreze numai pentru sine.

Generozitatea este o calitate de două ori pozitivă. În primul rând pentru că se naşte din descoperirea darului atât de măreţ al vieţii, imediat după aceea, a frumuseţii împărtăşirii ei cu alţii.

- E uşor de spus „Te iubesc”. A demonstra cu fapte e mai greu. Un om generos acţionează cu dezinteres şi cu bucuria de a face un bine altei persoane; chiar dacă asta îl costă un efort special. Poate îi generos numai acela care crede cu adevărat că ceilalţi nu sunt obstacole sau adversari pe calea vieţii lui, ci tovarăşi de drum, prieteni şi fraţi. Sunt atâtea lucruri pe care le-am putea face pentru alţii. Poate că trebuie să ne convertim toţi din „bandiţi fioroşi” în „Domnul Fericire”.

Pentru dialog

- E semnificativ că în povestirea despre cei „trei bandiţi fioroşi” întrebarea care pune în criză şi converteşte pe cei trei adunători de aur este făcută de către o fetiţă. Acest lucru introduce un element în plus. Nu ajunge să fii generos pentru sine. Toţi sunt chemaţi să fie apostoli ai generozităţii. O fetiţă poate schimba inima lumii, dacă vrea. Peste tot există bandiţi, adică persoane care nu ştiu ce să facă cu lucrurile preţioase pe care le au. Un apostol al lui Isus ştie întotdeauna să arate calea adevăratei bunătăţi, pentru a transforma lumea într-un oraş în care toţi au mantii roşii şi pălării roşii: culoarea iubirii.

- Catehetul să-i ajute pe copii să înţeleagă sensul povestirii şi apoi să descopere calea lor proprie spre generozitate. Trebuie să descopere mai ales ce înseamnă generozitatea: a da ajutor; a împrumuta lucrurile pe care le posedăm; a da ceva cuiva care are nevoie; a da şi din timp... Multe persoane evaluează astăzi timpul după câştig. A da o parte din timp unui prieten care este într-o dificultate, familiei, grupului parohial, lui Dumnezeu

(cu rugăciunea, liturghia şi prezenţa la catehism) înseamnă a fi generoşi. Şi mai ales când acest timp nu este răsplătit în bani.

- Nu e vorba numai de a da. Este generos acela care primeşte pe alţii, îi ascultă, cel care iartă.

Generozitatea înseamnă şi a se jertfi pentru a face viaţa altora mai plăcută. Mulţi copii nu-şi dau seama cât de mult îi iubesc părinţii şi se jertfesc pentru ei. Generozitatea cea mai mare constă în a se dărui şi nu doar în a da. Viaţa trebuie trăită după preceptele iubirii. Aşa este generozitatea atâtor bărbaţi şi femei căsătoriţi, preoţi, surori, misionari şi laici angajaţi.

- Catehetul să împartă clasa în grupuri, fiecare căutând martori ai generozităţii în viaţă sau din istorie.

Pentru activitate

- Să se facă un carton pe care să se scrie „bogăţiile" pe care copii cred că le au. Să scrie cu litere mari: „Ce voi face cu toată această bogăţie?" Fiecare este liber să-şi scrie propunerea.

-Să se proiecteze un act de generozitate în oraş (sat).

- Să se organizeze un act de generozitate pentru ziua misiunilor.

Şi Biblia povesteşte...

Din generozitate faţă de Dumnezeu se câştigă... Catehetul să povestească despre băiatul care venise să-l asculte pe Isus purtând cu sine cinci pâini şi doi peşti fripţi. Nu s-a retras într-un colţ ca să le mănânce spunând: „Eu mi-am adus mâncare de acasă, voi nu". Ci le-a oferit lui Isus, şi de aici a venit minunea (Ioan 6,1-14).

SINCERITATEA

„Adevărul vă face liberi", spune Evanghelia. Şi totuşi în civilizaţia noastră, minciuna, linguşeala, ipocrizia, calomnia, defăimare par să fie „arme" normale pentru a supravieţui. Se falsifică chitanţe, se ascund profiturile, se înşeală la cântar, se înşeală soţul sau soţia, se dă mărturie falsă, se cere pensie de invaliditate din partea unor oameni complet sănătoşi, şi mii de astfel de trucuri... Ne putem întreba pe drept cuvânt dacă adevărul mai este o valoare şi sinceritatea o virtute. Şi copii se găsesc în această dilemă: să spună adevărul sau să fie şmecheri? Nu rar se întâmplă să întâlnim copii care sunt adevăraţi artişti în a minţi.

Cu siguranţă este foarte important să fie învăţaţi copiii să respecte adevărul. Copiii amestecă uşor fantezia şi realitatea. Se ajunge la maturitate când raportul cu realitatea devine clar şi curajos. Preadolescentul are o mare nevoie de acestea pentru a se cunoaşte şi pentru a primi cum se cuvine provocarea raporturilor omeneşti.

Pe lângă aceste povestiri „clasice” pe această temă (pornind de la cele mai bine cunoscute ale lui Esop, ca păstorul care striga: „Săriţi, lupul!” ca să se distreze sau „Vulpea şi strugurii”) pentru o introducere se pot folosi şi povestirile care urmează.

41. Un „sony” binecuvântat

Două lucruri avea Gigi de care nu s-ar fi despărţit niciodată: patinele cu rotile, care pur şi simplu păreau că fac parte din picioarele lui, şi un mic casetofon japonez, „Sony” cu căşti pe care el le ţinea mereu la urechi. Din acest motiv, când intră in Biserică la catehism, împreună cu ceilalţi copii, fu primit de vocea gravă a parohului: „Gigi, cel puţin în Biserică scoate-ţi instrumentele astea!”

Gigi era un băiat ruşinos şi, totul roşu, se aplecă să-şi scoată patinele. Mişcarea bruscă a capului făcu să se desprindă casca şi cu un vesel „pluf” ea se opri în aghiazmatarul de marmură de la intrarea în Biserică.

„Sper să nu se fi defectat”, se gândi Gigi în timp ce o pescuia. Strângând apoi casca, patinele şi casetofonul, se aşeză în ultima bancă.

Abia ieşi din Biserică, cu un gest instinctiv, Gigi îşi puse casca şi apăsă pe contact. Inconfundabilele acorduri de pe FM îl făcură să răsufle uşurat. „Funcţionează! Şi acum e chiar binecuvântat”.

În acel moment se trezi faţă în faţă cu doi bărbaţi care ieşeau dintr-un bar. Unul spunea: „Ascultă, 6000 de dolari pentru acest Mercedes sunt o pleaşcă. Valorează cel puţin şŞ mii. Are şi radio, telefon şi un microbar. Şi apoi nu are nici zece mii la bord. Crede-mă: ai făcut o afacere bună!”

Glasul bărbatului era un pic acoperit de muzică, dar Gigi auzi bine şi apoi rămase uluit când auzi în căşti, de data asta în loc de muzică un glas – acelaşi – care spune: „Prostul de el, s-a fentat cu o rablă. Motorul abia mai gâfâie, telefonul nu funcţionează, partea electrică trebuie toată refăcută iar kilometrajul e trucat”.

„Asta zic şi eu afacere!” se gândi Gigi. „E bună şi apa sfinţită la ceva”.

Rămase pe loc pentru că două doamne se apropiară sporovăind prietenoase.

„Dragă, ce surpriză”, traduse în şoaptă casca lui Gigi, „arăţi ca un salam şi nu e cazul să mai faci atâta ochi dulci şefului ca să faci carieră.”

„Şi tu, dragă”, răspunse cealaltă, „arăţi ca o fetiţă”.

„Da, de 50 de ani. Eşti o invidioasă şi ştiu că mă vorbeşti de rău. Dar am să mă răzbun eu!”, traduse casca.

Gigi scăpă un „uau” de fericire.

După baia în apa sfinţită, casca îi descoperea gândurile oamenilor, chiar dacă ei spunea cu totul altceva în cuvinte. Plin de curiozitate şi distrat de cele auzite, porni cu un slalom rapid printre trecătorii de pe trotuar.

Ajunse la piaţă. Şi surprizele continuară.

„Peşte proaspăt!”, striga un vânzător.

„Sper să nu-şi dea seama că sunt congelate...”, îi traducea casca.

„Bluza aceasta costa ieri în centru 150 de dolari”, ţipa o vânzătoare.

„Pe boala, e dintr-o legătură de vechituri”, auzea Gigi în cască.

Atenţia îi fu atrasă de un grup de oameni care vociferau. Alergă să vadă. În mijlocul cercului de curioşi un poliţist ţine de braţ pe un copil care se zbătea din toate puterile.

„Tu ai fost! Zi unde l-ai ascuns?”

„Să nu-ţi vină să crezi!”, gesticula un bărbat înfuriat, „am lăsat doar o clipă portmoneul pe tejghea şi puştiul acesta mi l-a şterpelit”.
„Nu-i adevărat, nu am fost eu”, plângea copilul.
„Spune adevărul!”, strigă Gigi după ce ascultase casca. Dar nimeni nu-l luă în seamă.
Intervenise un alt bărbat cu ţinută elegantă, şi ziarul sub braţ. „Era numai pungaşul ăsta lângă tejghea, l-am văzut eu şi vă pot da mărturie...”
Gigi urmări cuvântarea bărbatului elegant, foarte atent însă la ceea ce îi şoptea casca la ureche. Apoi îşi luă vânt, sparse zidul spectatorilor şi ajunse lângă poliţist.
„El este hoţul!” strigă hotărât şi-l arătă pe bărbatul elegant.
„Nu e posibil”, sări păgubaşul, „este cumnatul meu”.
„El e! Punga este în ziar!”. Zicând acestea îi smulse ziarul de sub braţ şi punga căzu pe jos. Lumea uluită scoase un „Oooh!” lung, iar vinovatul o luă la fugă, urmărit de poliţist şi de cumnatul furios.
„Mulţumesc!”, îi zise puştiul.
„N-ai pentru ce!”, răspunse Gigi umflându-şi pieptul. Se simte un Zoro, apărătorul celor mici şi al văduvelor.
Când ajunse acasă, Gigi fu primit de mama care-l aştepta.
„Ştii cât este ceasul? Era vorba să te întorci la ora 6. Nu vreau să aud că umbli fleaura! Ai înţeles? Hai, du-te şi spală-te!”
Casca însă traduse:
„Uite ce mare s-a făcut. Dacă ar şti cât ţin la el!”
„Şi eu ţin la tine, mamă”, zise Gigi şi o sărută pe mama pe obraz. Răspunsul o surprinse şi o lăsă fără cuvinte.
În ziua următoare, Gigi duse „Sony-ul” la şcoală. Voi a să facă experienţe cu colegii de clasă şi cu învăţătoarea. Dar casca nu-i mai reda decât posturile de radio. Efectul magic se terminase. La început Gigi se amărî. Apoi se gândi: „e mai bine aşa!” şi o porni spre şcoală cu patinele pe rotile.

42. Era într-adevăr fanfaron

Moş Alecu era într-adevăr un moşneag mândru şi lăudăros şi nimeni nu-l putea suferi. Într-o zi de primăvară apăru ţipând în crâşma satului, lăudându-şi inteligenţa.
„Am să ucid toate animalele sălbatice din munte. Şi atunci toţi îmi veţi da de băut şi-mi veţi strânge măna cerându-mi fotografia!”
„Ţi-ai cumpărat o puşcă nouă?”, întrebă cineva.
„Nuuu”, răspunse, „am luat un cuţit mare şi am tăiat dintr-o bucată de lemn un fluier. Da dom-le!”
Toţi cei care erau în local pufniră în râs. Parcă îl vedeau pe Moş Alecu fluierând animalelor din pădure.
Dar el privi sfidător şi-i zise:
„Cu fluierul meu pot să imit orice animal din pădure: cerbul, mistreţul, ursul...”
„Şi fanfaronul...” completă cineva. Moş Alecu ieşi supărat din crâşmă şi o luă cu paşi mari spre Pădurea Ţapului, ducându-şi traista cu mâncare şi cântând din fluier.

Şi apoi..., se povesteşte că ajuns în inima pădurii, imită din fluier glasul cerbului. Un cerb tânăr auzi chemarea şi ieşi dintre copaci. Cu sânge rece, Moş Alecu îşi încărcă puşca, ochi cerbul şi bang, trase dar nu nimeri ţinta.
Dar nu numai cerbul auzise chemarea. Un linx mare sosi dintre copaci în salturi mari, lingându-şi buzele la gândul că va mânca cerbul. Îl văzu pe Moş Alecu şi-l privi mârâind. Acum însă puşca lui moş Alecu era descărcată. Şi atunci, repede, îşi scoase fluierul şi imită răgetul leului de munte. Linxul se sperie şi dispăru în pădure.
Dar nu numai linxul auzise răgetul. O leoaică flămândă, crezând că leul găsise o pradă bună, apăru în faţa lui Moş Alecu. Începu să mârâie. Dar Moş Alecu scoase imediat fluierul şi imită ursul cenuşiu. Leoaica se sperie şi o luă la fugă.
Dar nu numai leoaica auzise glasul ursului. Un urs mare care trăia singur în pădure alergă cu inima plină de bucurie. Dar nu găsi nici o ursoaică. Îl găsi în schimb pe Moş Alecu. Totuşi îi păru bine şi îi mâncă. Asta îi trebuia! Se lăudase prea mult.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestire

<> Prima povestire vrea să răspundă oarecum la întrebarea: „Cum ar arăta lumea dacă toţi ar spune adevărul?”
Prin căştile sale fermecate Gigi face o experienţă.
Cunoaşterea gândirii oamenilor este fără îndoială necesară dacă vrem ca viaţa să se desfăşoare în loialitate şi înţelegere.
O lume tot mai mult bazată pe ipocrizie, pe falsitate, riscă să se golească de orice valoare şi să se distrugă.
Desigur este greu să trăieşti în adevăr, dar este mai sigur, şi în orice caz mai constructiv.

- A doua povestire învaţă că adevărul este mai important în primul rând pentru sine.
Există persoane care ţes în jurul lor o pânză atât de deasă de minciuni, încât îşi pierd orientarea şi sfârşesc prin a nu mai şti nici măcar cine sunt. Cred în propriile invenţii şi, de obicei, o termină rău.
A se masca, a exagera, a se lăuda, a inventa întâmplări stranii pentru a-i impresiona pe prieteni sunt simptome de prostie care distrug şi relaţiile de prietenie.

Pentru dialog

După povestire, catehetul poate aprofunda tema cu câteva întrebări. De exemplu:
- Dacă am avea toţi căşti “Sony” ca Gigi, ar fi mai bine sau ar fi mai rău? De ce?
- Este necesar să spunem întotdeauna adevărul? De ce?
- Povestiţi vreo întâmplare din viaţa voastră în care v-a venit foarte greu.
- Care sunt minciunile cele mai dese între colegii voştri? Pot fi justificate?
- Cunoaşteţi pe cineva care se aseamănă cu Moş Alecu?
- Oare de ce atâta lume simte nevoia să se laude, să exagereze, să se scoată în evidenţă inventându-şi calităţi care le lipsesc?

- Vi s-a întâmplat vreo dată să spuneţi minciuni sau să faceţi promisiuni mincinoase, care viaţă consacrată-au prins apoi ca într-o capcană din care nu mai ştiaţi apoi cum să ieşiţi? Povestiţi apoi comentaţi împreună pe scurt.

Pentru activitate

* Să scrie pe un carton cu litere mari: ADEVĂRUL E... şi fiecare copil să adauge în mod liber definiţia sa. Copiii să fie îndemnaţi să scrie tot ce vor, asta îl va ajuta şi pe catehet.
* Tot grupul s-ar putea angaja pentru "o săptămână de adevăr", de trăit în joc şi în celelalte momente.

Şi Biblia povesteşte...

Cu cei mai mari se poate povesti lepădarea lui Petru în curtea pretoriului (Cf. Luca 22,54-62), insistând mai mult asupra privirii lui Isus.
În paralel, catehetul să scoată în evidenţă atitudinea lui Isus, care este adevăr, faţă de farisei. A avea o conştiinţă "adevărată" înseamnă a accepta privirea lui Isus. Tema poate fi mai pe larg dezvoltată în Postul Mare.

***

SEDUCŢIA LUCRURILOR

Azi oamenii trăiesc seduşi de lucruri: a avea l-a sufocat pe a fi. S-a creat impresia că deşi părinţii şi educatorii au păstrat o formă oarecare de devoţiune, de credinţă, de entuziasm, sunt tot mai puţin copiii şi tinerii care să le urmeze exemplul. Se îndepărtează mereu de ceva universal, care implică nu numai omenirea şi cosmosul pentru a-şi pune inima doar în micile sentimente, în automobil, în televizor, într-o casă a lor, în haine.
Copiii formaţi de civilizaţia noastră devin tot mai puţin credincioşi, au puţină încredere, în schimb sunt mai lipsiţi de lucruri: acelea pe care au o publicitate indecentă le impune. Aşa zisul consumism este foarte răspândit şi seduce în continuare: este noua religie. Este o ispită care încătuşează pe om de lucruri. Dacă cu ani în urmă era ispita claselor privilegiate, astăzi este a tuturor. În special copiii şi tinerii sunt ispitiţi, căci fiind scufundaţi într-o lume a lucrurilor însufleţite, iar pe plan afectiv înconjuraţi de un pustiu, nu pot face altceva decât, crescând, să se adapteze ambientului: şterg înregistrările iubirii de la început şi le înlocuiesc cu neliniştea de a poseda. Ca de altfel toţi adulţii pe care îi au în jur. Necazul este că totuşi copiii au nevoie de iubire şi de religia adevărată. Nu de posedare.

Tema poate fi dezbătută la catehism pornind de la simple povestiri de tipul celor care urmează.

43. Tonina şi zâna

Într-un sătuc curat şi liniştit, trăia fericit o fetiţă foarte săracă pe nume Tonina. Casa ei nici nu avea uşă şi ea nu purtase niciodată pantofi.

Într-o dimineaţă, pe când mergea la fântână după apă, se întâlni cu zâna. “Bună ziua, doamnă zână!” salută Tonina cu bunătate. Era o fetiţă frumoasă şi bună şi oamenii se gândeau că va putea găsi un soţ de treabă, aşa cum merită.

“Bună ziua, Tonina, ce faci? Eşti întotdeauna mulţumită?”

“Sinceră să fiu, doamnă zână, sunt mulţumită, dar...”

“Dar ce?”

“Aş fi mai mulţumită dacă în loc să stau într-o colibă, aş avea şi eu o căsuţă”.

“Să fii întotdeauna cuminte, Tonina, şi vei avea căsuţa pe care o doreşti”.

În ziua următoare, Tonina se trezi foarte târziu. Nu mai dormise niciodată aşa de bine. Ei da, pentru că paiele tari şi înţepătoare pe care dormea, deveniseră o saltea foarte moale. Când deschise ochii crezu că visează. Se afla într-o cameră frumoasă cu perduluţe la ferestre. Din camera alăturată venea un miros de plăcinte. Tonina sări bucuroasă din pat şi descoperi că nu era un vis. Avea o căsuţă frumoasă. Mai mult, cea mai frumoasă din sat.

Alergă la fântână să-i mulţumească zânei.

Zâna era deja acolo şi aştepta.

“Bună ziua, Tonina! Ce mai faci? Eşti mulţumită cu căsuţa ta?”

“Oh da, zână bună, sunt foarte mulţumită de căsuţă, dar...”

“Dar ce-i?”

“Aş mai mulţumită dacă aş avea în curte vreo găină care să-mi facă vreun ou pentru scrob”.

“Să fii totdeauna cuminte, Tonina, şi ai să ai şi găinile”.

Închipuiţi-vă bucuria Toninei, când a doua zi dimineaţa, fu trezită de cotcodăcitul găinilor albe, roşii şi tărcate care scormoneau în faţa casei.

Plină de bucurie, fetiţa alergă la fântână.

“Bună ziua, zână bună, nici nu ştiu cum să-ţi mulţumesc!”

“Bună ziua, Tonina. Cum o mai duci acum?”

“Foarte bine, dar...”

“Dar ce este?”

“Uite, cred că ar fi mai bine dacă aş avea o văcuţă care să-mi dea lapte, în fiecare dimineaţă.”

„Să fii totdeauna cuminte, Tonina, şi am sa-ţi dau văcuţa!”

În dimineaţa următoare, Tonina fu trezită de mugetul văcuţei albe cu pete roşii care dorea sa fie mulsă. Tonina nu mai înceta s-o mângâie. Acum îşi dădu seama că văcuţa, cu albul acela pătat, avea haina mai frumoasă decât rochia ei ponosită. De aceea se duse la fântâna cu un pic de tristeţe.

Zâna o primi cu un zâmbet.

„Buna ziua, Tonina, e mai frumoasa viaţa acum?”

„Mmm...Trebuie sa-ţi mulţumesc pentru atâtea, dar...”

„Dar?”

„Cred ca aş fi mai mulţumită dacă as avea o răchita alba cu buline roşii...”

„Să fii totdeauna cuminte, Tonina, şi vei avea răchita noua!”

A doua zi, deschizându-şi ochii, Tonina găsi lângă pat, o răchita albă cu buline roşii, ciorapi de mătase, pantofi cu filigran de argint, un şirag de perle strălucitoare, cercei

cu smaralde. De uimire, rămase cu gura deschisă. Îi trebui mult timp ca să se îmbrace şi pentru prima data în viaţa ei uita rugăciunile de dimineaţa.

Se duse fără graba la fântâna. Mergea încet, legănându-se ca sa i se vadă mai bine hainele şi bijuteriile. Fetele din sat o priveau cu o oarecare invidie şi admiraţie. Femeile, văzând-o mergând cu capul sus, zicea:

„Ia uitaţi-va la Tonina! Parca ar fi regina satului!"

Tonina, care auzise tot, privea în jur cu mândrie şi îngâmfare. La fântâna ca de obicei, aştepta zâna.

„Buna ziua, Tonina. Acum eşti mulţumită?"

Tonina privi zâna cu un pic de ironie şi atâta mândrie.

„Nu mă mai cheamă Tonina. Acum sunt „regina satului". Aş vrea..."

Zâna îi întoarse o privire dojenitoare.

„Lucrurile pe care ţi le-am dat ţi-au schimbat inima, fata mea. Ai devenit mândră. Pentru aceasta vei pierde tot: casa, găini, văcuţa şi rochiţa. Adio „regina satului"!"

Zâna dispăru pentru totdeauna şi Tonina se văzu lângă fântâna la fel de săracă şi amărâtă ca la început.

„Frumos îmi mai şade", se gândi ea. „Cine ştie la ce as fi ajuns cu mândria şi prostia care îmi intraseră în inima".

44. Cea mai mare casă din lume

O familie numeroasă de melci limax trăiau pe o varză mare şi gustoasă. Se mişcau încet din frunză în frunză cu casele în spinare în căutarea frunzelor fragede şi moi. Într-o zi un melc mititel îi zise tatălui sau: „Când voi fi mare vreau sa am cea mai mare casă din lume".

„Ce zici tu este o prostie foarte mare." îi răspunse tatăl, care era melcul cel mai înţelept al grupului. „Anumite lucruri sunt mai bune mici" şi povesti aceasta întâmplare:

Era odată un melc mititel care, într-o zi, exact ca şi tine îi zise tatălui sau: „Când voi fi mare vreau să am cea mai mare casă din lume."

„Anumite lucruri sunt mai bune mici" îi spuse tatăl lui. „Să faci în aşa fel ca acea casă pe care o porţi în spate să fie cât mai mică şi mai uşoară de purtat."

Dar melcul cel mititel nu a voit să-l asculte, şi ascuns sub o frunză mare, începu sa se sforţeze în cochilia lui, să se întindă dintr-o parte în alta până ce reuşi să descopere cum să-şi mărească cochilia.

Şi aşa cochilia lui începu să crească, şi să crească, şi toţi melcii care trăiau pe acea varză spuneau: „Tu ai cea mai mare casă din lume."

Melcul îşi continua efortul: împingea, se întindea... până când într-o zi văzu că are o cochilie cât un pepene. Apoi, cu mişcări speciale ale cozii învăţă să creeze mari cupole ascuţite şi chiar să deseneze şi să coloreze foarte frumos interiorul.

Acum melcul era sigur că are cea mai mare casă din lume. Era mândru de acest lucru.

Într-o zi doi fluturi trecură pe acolo în zbor: „Priviţi!", zise unul dintre ei. „O catedrală!". „Nu", răspunse celălalt, „este un circ mare". Nici nu şi-ar fi putut închipui că este o cochilie de limax.

O familie de broaşte în drum spre o baltă îndepărtată, se opri înmărmurită.

„Nu văzusem niciodată ceva atât de extraordinar", povesteau mai târziu rudelor. "Un melc mic cu o cochilie cât un tort!"

Dar melcii terminaseră de mâncat varză. Mai rămăseseră doar lujerii frunzelor şi luară decizia să se mute pe o altă varză. Dar, vai, melcul cel mic nu se mai putea mişca. Casa îi era de acum prea grea. Fu lăsat să se descurce singur şi, cum nu mai era nimic de mâncare, muri de foame. Nu rămase din el decât cochilia, dar şi ea după un timp căzu şi se sfărâmă.

Melcul cel mic îşi ştergea lacrimile. Apoi îşi aminti de propria lui casă şi se hotărî:

„Am s-o păstrez totdeauna mică şi când voi fi mare, voi merge unde o să-mi placa."

Şi aşa într-o zi plecă să vadă lumea. Unele frunze se legănau uşor în vânt, altele atârnau grele atingând pământul. Mugurii fragezi erau dulci şi proaspeţi în roua dimineţii.

Melcul limax era foarte fericit. Şi când cineva îl întreba: "Dar cum de ai o casă aşa de mica?", povestea istoria cu cea mai mare casă din lume.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

Pericolul cel mai grav al educaţiei este acela de a nu pune destul accentul pe calitatea vieţii şi de a-i lăsa astfel pe copii sa înveţe ca adevăratul scop al vieţii consta în a smulge şi a acumula cât mai multe lucruri posibile. Copii sunt fascinaţi de lucruri şi de competivitatea care se naşte din posedarea mai multor lucruri decât alţii. E nevoie de multă delicateţe pentru a-i conduce pe copii la descoperirea unei ierarhii de valori diferite şi mai înalte, fără a privi negativ lucrurile, dar acordându-le rolul de „mijloace" pe care îl au. Cele doua povestiri pun în lumina mai ales acest aspect.

*Neliniştea de a poseda duce totdeauna la mândrie: este tema primei povestiri. Tonina nu cere lucruri rele: a avea tot ceea ce este necesar pentru o viaţa corecta. Zâna nu dezaprobă dorinţele fetei. Dar Tonina se schimba: uita rugăciunile, devine mândra, nu-şi mai poate controla dorinţele. Nu mai este ea cea care poseda lucrurile, dar lucrurile sunt acelea care o poseda. „Cine ştie la ce aş fi ajuns?" se întreabă Tonina la sfârşit. Faţa ascunsă a banului şi a bogăţiilor constă tocmai în a provoca nelinişte şi frenezie care îi fac pe oameni să uite ca există valori şi virtuţi mult mai importante şi mai satisfăcătoare.

*A doua povestire, luată dintr-o poveste de Leo Lionni, insista asupra prostiei vanităţii. Dacă scopul vieţii este a avea "casa cea mai mare din lume" în faţa căreia poate ca cineva şi-ar arăta admiraţia şi ar simţi o oarecare invidie, se pierde desigur ceva foarte important. Melcul din povestire pierde libertatea de mişcare, de a trăi cu ceilalţi, de a admira frumuseţile naturii.

Pentru dialog

Cu ajutorul unor întrebări simple, catehetul poate conduce pe copii la înţelegerea celor doua povestiri. De exemplu:

-Credeţi ca este posibila o întâmplare ca aceea a Toninei?

-Ce i se întâmpla Toninei, când devine bogata? Cum se poate numi noua ei comportare?
-Ce lucruri importante începe să uite Tonina?
-Cum a-ţi încheia voi povestirea?
-În ce constă greşeala melcului care voia să aibă cea mai mare casă din lume?
-Cum ar fi putut folosi efortul şi inteligenta pierdută în construirea unei case splendide dar nefolositoare?
-Exista, după părerea voastră, persoane care fac ca Tonina sau ca melcul care voia să aibă cea mai mare casă din lume? Ce fel de viaţa duc?
-Dacă a-ţi întâlni zâna, ce i-aţi cere?
-Care este ultimul lucru pe care l-aţi cumpărat, şi de ce?
-Ce planuri aveţi pentru când veţi fi „mari”?
-Cum trăiesc oamenii care dau mare importanta banilor?
-Cunoaşteţi pe cineva care, după voi, foloseşte banii în mod corect?

Pentru activitate

*Povestirea „Tonina şi zâna” poate fi jucată. Copiii ar putea găsi elemente mai actuale, în loc de casa, găini şi văcuţa, iar zâna s-ar putea numi „Doamna Publicitate”. S-ar putea face şi o anchetă cu întrebarea: „Dacă aş avea un milion aş...”. Răspunsurile ar putea fi comentate împreună.

*Ar fi semnificativ sa fie invitaţi copiii să renunţe la ceva superfluu şi să-l pună în comun. În a doua etapa să se decidă cum să fie folosite acestea în mod "corect".
Multe organizaţii şi reviste misionare propun acţiuni interesante în favoarea popoarelor celor mai nenorocite. Grupul ar putea adopta un astfel de program.

Şi Biblia povesteşte

*Isus a povestit parabola despre bogatul şi Lazăr cel sărac.
(Luca 19,16-31)

*Altă dată Isus a întâlnit un tânăr care îndeplinea toate condiţiile ca să devină ucenicul lui: era bun, evlavios, drept. Dar, în fata deciziei dacă invitaţia lui Isus valora mai mult decât restul, renunţa şi se întoarse trist acasă. Era prea bogat.
(Cf. Matei 19,16-30)

SĂ DESCOPERIM PROFEŢII

Povestirea pe care o prezentam are o semnificaţie foarte simplă: în comportamentul unora putem descoperi uneori semnificaţii şi motivaţii care ne pot ajuta sa trăim mai bine, sau care ne pot chiar apropia de marile semnificaţii religioase ale existenţei omeneşti.
Desigur, acest lucru se poate întâmpla dacă avem răbdarea şi capacitatea sa înţelegem „secretul” acestor oameni. Cu siguranţa mai exista şi azi profeţi. Să ne întrebăm cu sinceritate dacă ştim să primim mesajul lor.

45. Secretul unei morţi

Era o zi groaznică în ţara „Fără-nume”. Venise prin părţile acelea un balaur uriaş. Era puternic şi fioros şi începu sa devasteze sate şi oraşe.

Toţi se temeau şi noaptea nu ieşea nimeni din casa. Mulţi nu ieşeau nici ziua. Uşile erau zăvorâte: copiii nu mai mergeau la şcoală, părinţii nu voiau sa-i lase afara la joacă.

Era o ţară cu oameni simpli. Nu mai fuseseră astfel de probleme. Toţi trăiau în pace şi nici nu aveau nevoie de armata şi de poliţie.

Regele îi aduna pe consilieri şi ceru un sfat. Toţi erau bătrâni şi se scărpinau degeaba în cap. Nu ştiau ce e de făcut.

În sfârşit unul dintre ei zise: „Maria ta, de ce nu trimitem împotriva balaurului cavaleria?”

„Dar voi sunteţi cavaleria”, răspunse regele.

„A, da uitasem.”

„Să chemăm cavaleria regelui vecin”, propuse un altul.

„Dar n-avem un ban pentru a-i plăti”, constată cu modestie regele.

„Am găsit!” strigă trezorierul, care se credea cel mai înţelept.

„Să formăm o armata din poporul nostru.”

„Dar sunt toţi ţărani, meşteşugari şi negustori”, zise regele.

„Stimulaţi de curajul regelui, vor forma o armată puternică.”

Decizia fu adoptată. Regele „Fără-nume” avea o armată care să se lupte împotriva balaurului.

Decizia fu vestită în toate satele, casele şi colibele din regat. Toţi bărbaţii care nu aveau motive serioase, nici prea bătrâni, nici prea tineri, trebuiau sa-şi lase familiile şi sa se înroleze în armata regelui. Regele declara război balaurului. Poporul răspunse cu hotărâre şi devotament. Toţi bărbaţii, înarmaţi până în dinţi, se mişcară în detaşamente, brigăzi şi batalioane disciplinate.

Numai un ţăran tânăr refuzase sa se înroleze. Trimisese regelui în mod foarte demn o scrisoare în care îi arăta ca este o mare onoare pentru el să fi fost invitat să facă parte din armata regală, dar trebuia să renunţe. Era o fire pacifică, spunea el. Nu voia sa poarte arme, nici măcar împotriva unui balaur. Spera că Maiestatea Sa să-l înţeleagă, şi îi ura multa sănătate şi o viaţă lungă şi fericită.

Regele se înfurie. „Nimeni nu poate refuza intrarea în armata mea. Dacă toţi ar gândi aşa, nu ar mai exista armata regală.” Şi porunci unui detaşament de soldaţi sa meargă şi sa-l prindă pe acel ţăran. Când fu adus, regele se mira de faptul ca era aşa de tânăr.

„De ce nu vrei să iei parte la lupta împotriva balaurului?”

„V-am explicat deja. Nu pot purta arme împotriva nimănui. Sunt un pacifist.”

„Dar pentru a menţine pacea noi trebuie sa ne înarmăm împotriva balaurului!”

„Maria Voastră, eu am jurat să nu ridic arma împotriva nimănui”, replică ţăranul care nu prea se pricepea la balauri.

Regele întreba: „Ai jurat? Cui i-ai jurat?”

„Zânei”, răspunse ţăranul fără teamă.

„Cui?”

„Zânei. Este regina Înţelepciunii şi trăieşte într-o peşteră lângă râu. Ea m-a învăţat totul, în copilărie. O respect foarte mult şi nu ucid nici o fiinţa vie".

Regele se gândea numai la armata lui şi de aceea porunci: "Duceţi-l de aici şi executaţi-l!".

Soldaţii executară ordinul. Când se răspândi zvonul nimeni nu mai îndrăzni sa nu sa se înroleze în armata regelui.

Aşa-zisul război împotriva balaurului a durat ani şi ani. Tot regatul fu devastat de trupe. Atât de mult sa prelungit războiul ca regele fu nevoit sa cheme şi pe copiii primilor soldaţi. La început ei străbăteau ţară în căutarea balaurului, dar nu-l găsiră. Dispăru-se pur şi simplu. şi nimeni nu mai vorbea de balaur. Dar soldaţii prinseseră gust pentru arme. Începură violenţele ca urmare a neînţelegerilor dintre generali. Aceştia nu mai ştiau cum sa hrănească atâta armata, unde sa-i cazeze. Sigur ca şi soldaţii îşi făceau de cap: se luptau între ei. La sfârşit o parte din armata se răzvrăti împotriva regelui pentru a-l urma pe trezorier, care voia sa devină el rege. Mulţi oameni îşi pierdură viaţa.

După mulţi ani de lupta, regele şi trezorierul erau amândoi obosiţi şi bătrâni. Acum se întrebau: "Cum putem pune capăt războiului?", pentru ca este mai uşor de început un război decât de oprit.

Într-o zi, regele şi trezorierul s-au întâlnit să discute cum sa oprească groaznicul masacru.

Un consilier bătrân, unul dintre puţinii care mai putea gândi,

zise: "Maiestate, îmi aduc aminte ca am auzit vorbindu-se despre o zâna care traiste într-o peştera lângă râu. Dacă mergem la ea, poate vom afla cum sa oprim războiul".

Zis şi făcut. Serviciul secret al regelui găsi peştera. Regele şi trezorierul merseră împreuna. Bătură politicoşi într-o stalactita şi aşteptară. După un sfert de ora apăru o femeie foarte frumoasa cu parul de aur şi o haină de mătase în culoarea curcubeului.

„Pe cine căutaţi?”, întreba zâna cu un glas dulce.

„O zână a înţelepciunii!”, spuse regele. „Nu ştim cum să punem capăt războiului început.”

„Dar eu am dezvăluit deja acest secret”, răspunse zâna. „Eu nu-l pot dezvălui a doua oară. Întrebaţi-l pe omul căruia i l-am spus.”

„Dar cine este acest om, ca sa mergem sa-l întrebam?”

„Este un tânăr, un om paşnic. Îmi jurase ca va trai respectând secretul pe care i-l dezvăluisem. Nu ştiu cum se numea”.

Trezorierul se umplu de indignare şi striga: „Eu ştiu de cine este vorba!”, şi se întoarse spre rege: „E vorba de acel ţăran pe care l-ai condamnat la moarte! Acel tânăr care nu voia sa se înarmeze împotriva balaurului.”

Regele rămase tăcut. Nu-l uitase pe tânăr.

Trezorierul, tot mai furios, scoase sabia şi o îndrepta împotriva regelui: „Nebun ce eşti! Tânărul acela avea secretul şi la-i decapitat. Acum nu vom afla secretul!”

Regele îşi trase şi el sabia, apoi privindu-l pe trezorier îi spuse: „Te înşeli. Secretul a fost revelat, dar noi nu l-am înţeles Cu moartea lui el ne-a revelat secretul vieţii.”

Spunând acestea, regele arunca spada şi se îndepărta încetişor.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsa în povestire

*Orice persoana este în acelaşi timp o valoare şi un mister. În fiecare dintre noi există un secret; toţi purtam în noi un mesaj Oamenii cu adevărat mari, poarta în viaţa lor un mare mesaj. Oamenii lui Dumnezeu devin "transparenţa" lui Dumnezeu.

În povestirea noastră a fost încredinţat un secret unui om care l-a "transmis" cu viaţa lui, cu moartea lui. Ceilalţi nu l-au înţeles imediat; dar mai târziu, meditând, cineva a înţeles mesajul.

*Şi Dumnezeu s-a folosit totdeauna de oameni pentru a "vorbi" oamenilor, pentru a trimite omenirii mesajele Sale. Credinţa trece din om în om. Aceasta este misiunea profeţilor. şi mulţi profeţi au mărturisit cu viaţa şi cu moartea lor secretul pe care îl purtau altora din partea lui Dumnezeu.

*Acesta a fost şi destinul lui Isus: omul drept, Fiul lui Dumnezeu, care purta în el secretul vieţii şi l-a revelat celor mici, celor simpli, celor care nu tânjeau după putere, dar îşi trăiau în bunătate şi sinceritate viaţa de toate zilele. Isus a revelat secretul sau în Fericiri: un mesaj care întoarce pe dos logica puternicilor lumii. Acest mesaj nu a fost înţeles şi Isus a fost condamnat la moarte. Dar din acel moment mesajul sau a devenit o forţă irezistibila şi Isus învie pentru ca El însuşi era cuvânt de viaţă. Iar cei care urmează exemplul lui devin martori ai vieţii, ai veşniciei.

*Balaurul este tot ceea ce deranjează viaţa. Este păcatul care se târăşte în acţiunile omeneşti, împiedicându-i pe oameni să trăiască în pace.

Regele care nu vede şi nu înţelege suntem noi, când nu vrem sa-l ascultam pe Isus care ne arată calea de urmat şi ni se oferă ca model de viaţa.

Toată viaţa lui Isus este cuvântul lui Dumnezeu către oameni. Viaţa şi cuvintele lui Isus formează o unitate: mesajul lui Dumnezeu către oameni. Viaţa şi cuvintele lui Isus sunt Buna Vestire, Evanghelia, alianţa pe care Dumnezeu a încheiat-o nu numai cu poporul lui Israel, dar cu toată omenirea.

Războiul este lipsa păcii în relaţiile zilnice (la şcoală, acasă, în grup, deci invidiile, geloziile, ambiţiile). Odată porniţi pe calea neînţelegerii, e greu de făcut cale întoarsă. Secretul consta în a-l privi pe Isus şi a-l lua ca model. Acum, orişiunde vedem un om, de orice naţionalitate sau religie ar fi, putem sa-i spunem: Dumnezeu a spus pentru tine un cuvânt, un secret de viaţa. Isus, care a trăit pentru tine şi a murit pentru tine, care a fost înviat din moarte pentru tine, este Cuvântul lui Dumnezeu pentru tine.

Pentru dialog

*Catehetul să se convingă dacă s-a înţeles povestirea, mai ales finalul. Gestul regelui este foarte important.

*A doua fază consta din actualizarea povestirii.

-De ce alcătuieşte regele o armata?

-De ce refuză ţăranul sa se înarmeze?

-Care era secretul pentru oprirea războiului?

-Cunoaşteţi persoane care acţionează ca ţăranul din povestire? Cine, de exemplu.?

-Care era secretul lui Isus?

-Care este secretul Maicii Tereza, al Papei, al preotului? Dau ei mărturie cu viaţa lor?

-Aveţi şi voi un secret? Care? Ce războaie ar trebui sa opriţi?

Pentru activitate

*Povestirea are toate elementele pentru a fi recitată şi pusă în scena. Se poate face din ea un adevărat "recital", dacă actuali- zarea mesajului este pusă în scena.

*Se poate pregăti un carton cu scrieri şi colaje, "profeţii tipului nostru şi secretul lor"; "secretele publicităţii" (secretul frumuseţii, al forţei, etc). In centru va fi "secretul lui Isus".

Şi Biblia povesteşte...

În evanghelia lui Matei (ş5,39) exista o analogie cu povesti- rea noastră. Sutaşul care sta sub cruce, văzând cum a murit Isus, a zis: "Cu adevărat omul acesta era Fiul lui Dumnezeu!".

UNDE ESTE FERICIREA

Căutarea fericirii este probabil unul din idealurile cele mai mari ale omului. In orice caz astăzi pare sa fi devenit primul. Publicitatea şi mijloacele de informare, cu o frecventa obsedantă, arată o fericire bazată pe ban, succes, frumuseţe, hedonism. Se creează uşor în copii şi tineri o confuzie. Iau drept fericire "plăcerea", distracţia, satisfacţia simţurilor oricum s-ar prezenta. " A se distra " a devenit un fel de porunca, un miraj continuu. Povestirile scurte pe care le prezentam ar putea servi tocmai la tratarea aceste teme cu copiii şi tinerii.

46. Copacul morocănos

Nu era chiar aşa de frumos. Avea trunchiul scorţuros, iar crengile cam rahitice şi făcea nişte mere acre pe care nu le mânca nimeni. Dar partea cea mai rea era caracterul. Toată ziua se plângea. Alături de copac era un gard viu care nu mai putea suporta. Era primăvară şi copacul continua sa murmure: "Ai sa vezi ca în seara asta va ploua, poate şi mâine. Apoi va sufla vântul şi-mi va rupe câteva crengi..."

„Dar e aşa de blând vântul de primăvară”, răspundea gardul viu.

Copacul însă continua sa se lamenteze: „Păsările acelea urâcioase îşi vor face cuibul în ramurile mele şi-mi vor mânca mugurii...”.

În felul acesta se plângea ore în sir: câmpul va fi numai noroi, vacile şi iepurii îi vor distruge coaja, iarba îl va gâdila tot timpul şi aşa tot mai departe. Pentru gardul viu era un adevărat chin. De aceea decise sa facă ceva ca sa se termine odată cu lamentările copacului.

Trebuie sa ştiţi ca cel mai bun prieten al gardului viu era o cioară care deseori se oprea după prânz şi cina ca sa mai schimbe o vorba. Gardul viu explica ciorii cazul: "Cum sa fac sa tacă odată copacul acesta?"

Cioara începu sa se gândească, apoi zise: "Copacul nu are un motiv adevărat pentru care sa trăiască, iată de ce se plânge tot timpul".

"Dar unde se afla acest motiv?"

„De obicei, chiar sub nas”.

Primăvara lăsă locul verii şi gardul viu se făcu verde. Ca totdeauna regina nopţii i se încolăcea pe spate, înveşmântând-o cu florile ei parfumate. Albinele zumzuiau în aerul cald.

„Copacule”, întreba într-o zi gardul viu, „care este lucrul cel mai neplăcut din viaţa ta?”

Copacul se gândi puţin apoi şopti cu un glas trist: „Lucrul cel mai rău este ca nu plac nimănui. Sunt prea urât. Florile mele se ofilesc imediat, frunzele mele nu sunt frumoase, iar merele mele sălbatice au un gust oribil.”

„Dar toate astea se pot remedia uşor!”, exclama gardul viu. „Aş putea sa-i spun reginei nopţii sa crească pe trunchiul tău şi astfel crengile tale ar fi încărcate cu flori parfumate şi frunze verzi. Singura problema e că...ea nu vrea. Zice ca te văicăreşti prea mult”.

Copacul tăcu. Apoi zise: „Dacă promit sa nu mă mai plâng, ai putea s-o convingi să crească în jurul meu?”

„Dacă nu te-ai plânge timp de un an întreg, poate va accepta”,

răspunse gardul viu.

Astfel, pentru un an întreg, copacul nu se mai plânse niciodată. Nici când veni seceta, nici când căzu o zăpadă straşnică şi nici chiar atunci când iepurii îi rodeau coaja. Într-o zi frumoasă de primăvară, regina nopţii scoase un mugure. Se înfăşura pe trunchiul copacului şi ajunse până la crengi. Când vântul din iunie scutura petalele mărului, regina nopţii îşi deschise florile albastre şi albe, şi copacul deveni cel mai frumos dintre toţi copacii grădinii. Din ziua aceea nu s-a mai plâns. Nici măcar odată deloc. Într-o după amiaza de iarna, cioara se duse la gardul viu.

„Nu am mai auzit copacul sa se plângă. O fi găsit vreun motiv pentru viaţa. Care o fi?”

„Du-te şi întreabă-l”, îi răspunse gardul viu.

Cioara zbura până acolo şi întreba copacul ce motiv a găsit pentru viaţa.

„Nu pot vorbi acum, trebuie s-o protejez pe regina nopţii de vânt!”.

„Dar a uscat acum în timpul iernii.”

„Acum este aşa”, răspunse mărul. „Dar se sprijină de mine ca s-o apar până la primăvara. Şi atunci va înflori din nou, mai frumoasă decât anul trecut".

Cioara şi gardul viu s-au bucurat foarte mult auzind mărul vorbind aşa. Găsise un motiv pentru viaţă şi nu mai trebuia sa se

plângă.

47. Omul care căuta fericirea

Îşi pusese în gând un singur lucru: sa găsească fericirea. De mic copil, Giambattista Torri nu se gândea la altceva. Dacă îl întrebau: "Ce vei face când vei fi mare?", răspundea: "Fotbalist!" sau "Solist!", sau "Un actor renumit!".

I se părea ca acestea ar fi meserii fericite. Actorii şi soliştii nu zâmbesc oare totdeauna cu 32 de dinţi? Se îndoieşte cineva de fericirea lor?

Când se făcu mai mare, Giambattista înţelese ca lucrul cel mai important pentru a fi fericit era banul. Intra în lumea afacerilor

şi, muncind zi şi noapte, ca un nebun, reuşi sa ajungă foarte bogat.

Toţi îl chemau "Şeful", se plecau cu reverenţă în fata lui. Dar nu era deloc fericit. Trăia terorizat de gândul ca cineva iar putea lua banii sau ca va da faliment.

I-a venit o idee. "Fericirea consta în călătorii şi toţi cei care călătoresc sunt fericiţi".

Zis şi făcut. Scoase toţi banii din banca şi începu sa colinde lumea în lung şi-n lat. O înconjura de 36 de ori. La sfârşit era obosit şi plictisit, nicidecum fericit.

Îşi zise: "Mă fac un scriitor! Aşa am sa fiu fericit!". Începu sa scrie romane de mii de pagini. În câţiva ani, cărţile lui se vindeau în toată lumea şi deveni celebru. Chipul lui fu pus pe revista "TIME". Dar se simţea singur şi dezamăgit. Lumea citea cărţile lui, dar nimănui nu-i păsa de existenţa lui.
„Viaţa n-are nici un sens. Fericirea nu există!” îşi zise mestecând gânduri tot mai cumplite. Se hotărî sa-şi pună capăt zilelor: sa se arunce înaintea trenului.
Hotărât s-o termine odată cu viaţa asta care nu avea nici un strop de fericire, se îndrepta spre gara. Când ajunse acolo tocmai sosise un tren cu navetişti. Stătea pe peron privind cum coboară lumea. Alături de el se oprise o femeie tânără care ţinea în braţe un copil foarte vioi. Un muncitor tânăr coborî din tren cu o geanta uzată şi, îndată ce zări femeia cu acel copil, se îndrepta spre ea. Copilul îi sari în braţe şi toţi trei se îmbrăţişară cu o bucurie aşa de mare ca ajunse o picătura şi în inima lui Gimbattista. S-au urcat apoi într-o maşină veche şi mica ce porni tuşind pe strada.
Şi aşa Gimbattista Torri descoperi ca fericirea exista. Necazul era ca el o căutase mereu unde nu era.

48. Secretul roabei

Era odată un patron de fabrică ce avea o grea problemă. Zilnic se fura din materiale. A angajat o societate specializată de detectivi care să urmărească pe muncitori. Cei mai mulţi dintre muncitori îşi goleau îndată buzunarele şi genţile in care duseseră mâncarea. Iată însă un muncitor, la terminarea orelor de lucru, ieşea pe la poartă cu o roabă plină de gunoaie. Paznicul pierdea o jumătate de oră ca să caute între acele gunoaie dacă nu cumva s-a furat ceva din fabrică. Dar nimic. Intr-o zi paznicul exasperat, îl întrebă: „Ştiu că învârţi ceva; zilnic trebuie să caut o jumătate de oră printre gunoaie in roabă si nu găsesc nimic. Simt ca înnebunesc. Spune-mi ce afaceri faci şi îţi jur că n-am să fac raport.”
Muncitorul dădu din umeri şi zise: „E simplu, eu fur roabe.”

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

Există un refren care se întâlneşte în cele trei povestiri: „Fericirea este de obicei sub nas...dacă ştim s-o descoperim”.
* Prima povestire prezintă acel tip de persoană care se poate întâlni des: cel care nu este niciodată mulţumit, care găseşte defect în toţi şi în toate, care nu a zis niciodată în viaţa lui: „E frumos! Bravo!”. Există multe persoane care sunt mereu morocănoase făcând viaţa altora şi în special a lor insuportabilă. "A găsi un motiv pentru viaţă"; spune povestirea, "înseamnă a găsi fericirea". Un scop, un ideal, o misiune, o ţintă: nu trebuie uitat niciodată că acesta este un element de neînlocuit pentru fericire. Omul care are un sens, o direcţie se simte realizat, mulţumit.
* A doua povestire arată că Există totuşi scopuri iluzorii şi chiar false. Ele absorb viaţă şi putere, promit mult şi nu dau nimic. Idealul propriu trebuie ales cu atenţie. Nu tot ce străluceşte dă şi fericirea.

*A treia povestire este o chemare la căutarea esenţialului. Nu înţelegem deloc sensul vieţii proprii dacă credem că viaţa aceasta trebuie folosită pentru căutarea plăcerilor şi premiilor. Mai frenetici şi mai frustraţi, cei de azi îşi petrec zilele, anii, în căutarea succesului care să dea valoare vieţii, ca paznicul ce caută lucruri de valoare în gunoaiele din roabă, lăsând astfel să-i scape răspunsul cel mai bun; când vom învăţa să trăim, viaţa însăşi va fi răsplata. Viaţa, dacă este trăită în profunzime, este izvor de fericire.

Pentru dialog

Cele trei povestiri arată aspecte diferite ale fericirii. De aceea ele pot fi folosite pentru o discuţie. S-ar putea pune aceste întrebări:

-Care este necazul ce tulbură copacul?
-De ce este nefericit?
-Ce face ca să-şi regăsească fericirea?
-Cunoaşteţi pe cineva care se aseamănă cu copacul? Ce l-aţi sfătui?
-Ce este fericirea după cioară?
-Unde caută Giambattista fericirea?
-Unde o găseşte?
-De ce greşise?
-Ce este pentru el fericirea?
-Care este greşeala paznicului din povestea a treia?
-Cum de-i scapă lucrul cel mai important?
-Vi s-a întâmplat ceva asemănător?
-După voi este ceva foarte important care scapă celor mai mulţi oameni?

Pentru activitate

Este totdeauna interesant jocul definiţiilor. Catehetul expune un carton alb pe care este scris: „FERICIREA ESTE...” Copiii pot completa definiţia după placul lor. Cartonul rămâne expus şi se poate discuta împreună.

Tema se potriveşte şi pentru sondaje. Se ia interviu parohului, unei surori, unui doctor, bunicii, etc…, ce cred despre fericire.

Şi Biblia povesteşte

Evanghelistul Luca descrie întâmplarea cu cei doi ucenici care, după moartea lui Isus, merg trişti spre Emaus. Pe drum, Isus se apropie de ei, dar ei nu-l recunosc. Mai târziu, la frângerea pâinii, îl vor recunoaşte şi vor spune: "Oare nu ne ardea inima în noi când ne vorbea pe drum şi ne explica Scripturile?". Apropierea lui Isus era adevărată bucurie, iar în momentele grele este adevărată fericire.

CE VEI FACE CÂND VEI FI MARE?

Aceasta este întrebarea cu care cei mari se distrează "chinuindu-i" pe cei mici. Şi totuşi tema este foarte importantă: are în vedere în mod direct fericirea viitoare a copiilor şi ei o ştiu. Copii simt un fel de răspundere: să-şi păstreze originalitatea deşi trebuie să fie atenţi "la ceea ce fac ceilalţi".

Premiantul Nobel, Elie Wiesel a scris: "Când vom muri şi vom merge în cer, îl vom întâlni pe Creator, El nu ne va întreba: de ce nu ai devenit un mesia? De ce nu ai descoperit remediul cancerului? De ce nu ai fost cutare sau cutare? Singurul lucru pe care ne va întreba va fi, în acel moment decisiv, de ce nu ai devenit tu însuţi?". Aceasta este principala răspundere a oricărui om. Fiecare este diferit. Fiecare este incredibil de unic. Fiecare are de dat ceva ce nu mai are de dat nimeni în lume. Fiecare are un loc şi o misiune care i-au fost încredinţate şi de care trebuie să răspundă. Copii vor fi ajutaţi să descopere această realitate şi prin povestirile care urmează:

49. Primul zbor

Moţ Auriu şi Guler Alb erau prieteni de... culoare. Ar fi mai bine spus: prieteni de pene. Erau de fapt doi pui speciali. Moţ Auriu era un pui de albatros, iar Guler Auriu un pui de pinguin.

Trăiau împreună pe insula Terasa Mare, undeva în emisfera sudică, in Oceanul Atlantic.

Insula era locuită de mii şi mii de păsării din cele mai diferite specii. Aşa cum se întâmplă în comunităţile aglomerate ale păsărilor când se certau, când se împăcau.

Dar în general îşi împărţeau hrana pe care o găseau în apele bogate în peşte ale oceanului, cu valuri care se izbeau, mugind furioase, de stâncile coastei, şi suportau groaznicele furtuni şi vântul rece al Polului Sud.

Moţ Auriu si Guler Alb erau împreună de când ieşiseră din găoace, în aceeaşi dimineaţă umedă. Erau nedespărţiţi, ba chiar păreau asemănători: erau două ghemuri de puf gri. Se hârjoneau de dimineaţa până seara, mişcându-se în mod caraghios, cu ticurile lui Stan şi Bran. Erau într-adevăr fericiţi pe insulă. Dar atât de ocupaţi cu joaca nu observară că au crescut. Lui Moţ Auriu îi crescură mult aripile. Guler Alb se îmbrăcă într-un "frac" negru, lucios.

Într-o zi, în timp ce se zbenguiau în vârful unui gheţar înalt, Guler Alb, fără să vrea, împinse mai tare pe Moţ Auriu. Cu un ţipăt de groază, micul albatros căzu în prăpastie. Guler Alb simţea cum i se opreşte inima de spaimă. Dar asta durã doar câteva secunde. Moţ Auriu deschise deodată aripile şi se opri din cădere. Cu câteva mişcări de aripi începu să urce, să urce, aripile despicau aerul din ce în ce mai sigur. Ţipând de bucurie, bătu din aripi cu mai multă putere, trase aer în piept şi viră contra vântului. Apoi execută câteva picaje şi planări. Cu siguranţă avea să devină un albatros uriaş.

Guler Alb îl privi lung şi apoi fu cuprins de melancolie: îşi pierduse cel mai bun prieten. Acolo sus el n-ar fi putut ajunge niciodată. Dar ceva putea să facă...

(Inventaţi voi finalul acestei povestiri.
Vă propunem trei, la alegere, dar cu siguranţă varianta voastră va fi cea mai bună)

PRIMUL FINAL

Hotărât să înveţe şi el să zboare, Guler Alb se aruncă de pe gheţar în prăpastie şi se făcu bucăţi când ajunse jos.

AL DOILEA FINAL

Guler Alb începu să se plângă tuturor de destinul lui de pinguin, o pasăre care nu zboară, care trăieşte numai pe pământ sau cel mult în apa rece.

Ajunse un golan care se îmbăta deseori, vorbea de rău pe toţi, ros de invidie din cauza zburătoarelor: gabiani, albatroşi, etc...Toată insula îl ştia drept un "pinguin nervos".

AL TREILEA FINAL

Guler Alb deveni cel mai bun pinguin al insulei, cel mai elegant săritor în apă, cel mai iute înotător şi...cel mai bun tată de familie.

50. Două pietricele albastre

Două pietricele, nu prea mari, cam cât o castană, şedeau în albia unui pârâu de munte.

Se aflau între alte pietre si pietricele, dar se deosebeau de toate celelalte. Erau de un albastru intens.

Când o rază de soare le mângâia, străluceau ca două bucăţi de cer căzute în apă.

Se ştiau amândouă cele mai frumoase pietre din pârâu şi se lăudau cu asta de dimineaţă şi până seara. Priveau cu compătimire pe celelalte care erau gri, albe, vărgate, roşcate verzui, etc...

„Noi suntem fiicele cerului!”, susurau ele când vreo piatră plebee se apropia prea mult.

„Păstraţi distanţa reglementară! Noi avem sângele albastru. N-avem treabă cu voi!”

Deveniseră acre şi insuportabile.

Petreceau zilele făcând planuri ce vor ajunge când cineva le-ar fi găsit.

„Vom fi montate pe un colier împreună cu alte pietre preţioase.”

„Vom sta pe coroana reginei Angliei.”

„Vom sta pe agrafa de la cravata prinţului moştenitor.”

„Ne aşteaptă o viaţă înaltă...”.

„Hoteluri de lux, călătorii, baluri, sărbători, recepţii...”.

„Vom ajunge chiar şi la Las Vegas...”

Într-o dimineaţă, pe când razele soarelui se jucau cu dârele de spumă pe care le făceau pietrele mai mari, o mână de om intră în apă şi scoase cele două pietricele albastre.

„Uraaa!”, strigară pietricele la unison. „Plecăm!”

Ajunseră într-o cutie de carton, de-a valma cu alte pietre colorate.

„Nu vom sta mult!”, îşi ziseră, sigure de frumuseţea lor nemaipomenită.

Dar şederea lor fu mai lungă de cât se aşteptau. Cele două pietricele albastre fură aruncate de ici, de colo, din cutie în cutie, pipăite şi cântărite de mâini aspre. Rămaseră singurele în cutie.

Apoi o mână le luă şi le vârî cu violenţă în cimentul umed şi lipicios, alături de alte pietre.

"Aloo! Uşurel! Suntem pietre preţioase!", strigară ele. Dar două lovituri zgomotoase de ciocan le apăsă şi mai tare în ciment.

Plângeau, strigau, ameninţau. Nu le auzi nimeni.

Cele două pietricele albastre rămaseră prizoniere în perete. Amărăciunea şi dezamăgirea le umpleau de sclipiri violente.

"Proştilor, măgarilor, incompetenţilor! Nu şi-au dat seama de importanţa noastră!"

Timpul trecea încet. Cele două pietricele erau tot mai furioase şi nu se gândeau la altceva decât la fugă. Dar nu era uşor să scapi de cimentul dur. Pietricelele nu-şi pierdură încrederea. Se împrietenirăcu câteva picături de apă care alunecau pe ele. Când se convinseră de sinceritatea apei, îi şoptiră dorinţa lor arzătoare:

"Infiltrează-te pe lângă noi şi ajută-ne să scăpăm din peretele acesta."

Apa nu aşteptă să fie invitată de două ori. Era pasiunea ei să se infiltreze în pereţi si se distra lărgind crăpăturile. Făcu tot ce putu şi după câteva luni pietricelele se puteau deja mişca în gaura lor din perete.

Într-o noapte rece şi umedă: Tac! Tac!: pietricelele albastre căzură de pe perete. "Suntem libere!".

De jos, de pe podea, aruncară o privire spre găurile din perete unde fuseseră ţinute prizoniere.

„Ooooh!”

Razele lunii care pătrundeau pe o fereastră luminau un mozaic minunat. Mii de pietricele colorate şi aurite formau un chip... al lui Isus. Nu mai văzuseră niciodată un chip al lui Isus aşa de frumos. Dar chipul blând al Domnului avea ceva straniu. Părea a fi orb. Din ochi îi lipseau pupilele!

„Ah, nu!”

Pietricelele albastre înţeleseseră. Pupilele lui Isus fuseseră ele. Cine ştie cât de bine le stătea, cât de frumos, străluceau, cât or fi fost de admirate, acolo sus.

Le părea rău de hotărârea lor. Cât de proaste fuseseră.

Dimineaţa, clopotarul neatent se împiedică în cele două pietre, şi cum în întuneric şi în praf toate pietrele sunt la fel, le luă şi, mormăind, le aruncă la lada de gunoi.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă in povestire

*„Să fiu eu însumi” este obiectivul oricărui copil care creşte. Imaginea ideală despre sine ca şi conceptul de sine constituie două elemente fundamentale pentru construirea personalităţii viitoare. Ele sunt două momente ale unui proces foarte delicat care are loc între autoevaluarea (cum se vede pe sine), eterovalutarea (ceea ce spun alţii despre el) şi identificare (modelul de la care se inspiră). O fată de 12 ani scrie: "Nu-mi place prea mult să semăn cuiva, pentru că eu cred că trebuie să fiu eu însumi... şi deci nu

trebuie să semăn cu altcineva. Dar eventual aş vrea să semăn cu o persoană simpatică, inteligentă, aşa cum eu mă consider deja".

* Pinguinul şi albatrosul au talente diferite şi deci posibilităţi diferite, dar fericirea lor viitoare depinde de modul în care vor şti să le recunoască şi să le realizeze. Şi în grupul de adolescenţi fiecare are bogăţii diferite care trebuiesc descoperite şi dezvoltate, trebuiesc recunoscute în sine şi respectate în alţii.

* Cele două pietricele albastre greşesc pentru că nu ştiu să vadă. Se înşeală în privinţa propriilor calităţi, căzând astfel într-o neînţelegere periculoasă: fug de realitate şi se refugiază în vis. De aceea nu sunt în stare să recunoască frumuseţea şi bogăţia realităţii. Când o vor face va fi prea târziu: o pierduseră deja. Povestirea are un sfârşit tragic, dar şi acest lucru are o valoare pedagogică. Nu se glumeşte cu viitorul propriu: este de o importanţă extraordinară. Tonul povestirii este totuşi optimist: nu trebuie să ne comportăm ca cele două pietricele care

nu ştiu să înţeleagă darul primit. S-ar putea spune: "Dacă eşti

atent şi nu eşti mândru, poate îţi vei da seama că eşti ochiul Creatorului tău".

Pentru dialog

* Prima povestire nu are final: copii şi adolescenţii sunt chemaţii să inventeze finalul sau să aleagă una din variantele propuse. Catehetul poate aduna toate finalurile pe care să le discute apoi.

* După a doua povestire catehetul trebuie să zgândărească imaginaţia copiilor ca să-şi exprime sentimentele provocate de povestirea despre cele două pietricele

Nu e necesar să se găsească cu orice preţ „o morală."

Copiii trebuie să spună liber ceea ce simt. Si apoi, încetul cu încetul, să înlocuiască pietricelele cu copii ca ei.

Pentru activitate

A doua povestire poate fi uşor vizualizată cu ajutorul unor hârtii colorate, foarfece şi lipici. Două bucăţele de hârtie albastră vor fi cele două pietricele. Vor fi lipite la sfârşit ca ochi pe un chip al lui Isus desenat cu tehnica mozaicului. Mozaicul ar putea fi mare şi în acest caz, în pătratele în care se împarte chipul lui Isus, copiii îşi vor scrie numele. La sfârşit vor alege o frază pe care s-o scrie sub mozaic. De exemplu: "Dacă eşti absent chipul lui Isus nu mai este complet"; sau: "Eşti important, atenţie!"; sau "Şi tu eşti necesar!".

Şi Biblia povesteşte...

În Evanghelia lui Luca(14,34-35) Isus vorbeşte despre sarea ce îşi pierde gustul. Poate că sarea voia să devină zahăr sau poate că se plictisise să tot fie presărată pe ici-colo...

***

T E   C H E A M Ă   C I N E V A

"Au gură şi nu vorbesc". Astfel îşi bate joc psalmistul de idolii păgâni. In opoziţie cu ei este Dumnezeu cel viu, care le vorbeşte oamenilor prin cuvântul său dătător de viaţă. Când Biblia vorbeşte despre Cuvântul lui Dumnezeu, vrea să spună că Dumnezeu se arată. El cheamă omul (Avram, Moise, Poporul ales), îi dă o regulă de viaţă (adică cele 10 porunci),îi garantează prezenţa sa, îi promite un viitor. Cuvântul lui Dumnezeu nu dă informaţii; este eficace şi realizează ceea ce vesteşte.

Dumnezeu nu a încetat să vorbească. Dar cine îl mai asculta azi? "A asculta" a devenit un cuvânt care nu mai e la moda. Cei mai mulţi sunt preocupaţi să acţioneze, să producă, să cumpere, să consume. În schimb pentru a asculta e nevoie de linişte, de o pauza, de atenţie, de răbdare. Dacă vrea să asculte cineva glasul lui Dumnezeu trebuie să redescopere aceste virtuţi uitate. Aceasta este calea interiorizării şi a contemplaţiei. A asculta glasul lui Dumnezeu şi al celor care ne cheamă sunt teme foarte importante. Povestirile care urmează pot fi folosite pentru discutarea acestor teme cu copiii.

51.Glasul nopţii

Iată povestea unui bătrân foarte bun, ai bun decât ceilalţi bătrâni.

Într-o seară, când abia se culcase, a auzit un glas care plângea...

"Ciudat", zise, "mi se pare că aud...o fi cineva prin casă?".

Bătrânul se ridică, îmbrăcă halatul, şi cerceta prin casă cu lumina aprinsă...

"Nu, nu e nimeni în casă. Poate se aude de la vecini".

Bătrânul se întoarse la patul lui, dar când se aşeză, auzi din nou acel glas: "Poate că se aude din stradă. Sigur e cineva afară care plânge...Ia să văd ce-o fi".

Se ridică, se îmbrăcă mai bine căci era frig, şi ieşi în drum. Dar nu văzu pe nimeni. Închise uşa şi o luă pe strada vecină. Dar nici acolo nu era nimeni, şi totuşi se auzea plânsul acela ciudat.

Tot căutând acel glas, umbla prin oraş de pe o stradă pe alta, şi când ajunse la capătul celălalt, sub uşa unei case, găsi un bătrân care gemea.

"Ce faceţi aici? Vă e rău?"

Bătrânul acela era culcat pe câteva zdrenţe. Când se auzi strigat se sperie.

"Ha? Cine e?...Am înţeles. Mă duc imediat".

"Dar nu, ascultaţi, aşteptaţi!"

"Şi atunci ce vreţi? Un loc? Luaţi un loc..."

"Voiam să vă spun... acasă la mine, dacă vreţi, e mai cald. Am un divan..."

"Un divan? E cald?"

"Da, veniţi. Dar ştiţi ce mă gândesc, înainte de a merge la culcare am să încălzesc nişte lapte..."

Bătrânul bun îl conduse pe cerşetor la spital căci era tare răcit după atâtea nopţi petrecute afară. Apoi se întoarse acasă. Era deja seară. Bătrânul obosit voia să se culce, dar din nou auzi un glas care plângea...

"Iar", îşi zise bătrânul. "N-are rost să mă uit în casă. Şi nici nu mai pot dormi: cu glasul acesta în urechi n-aş putea închide un ochi. Gata, merg să văd".

Ca şi în prima seară bătrânul cutreieră tot oraşul. Mergea, tot mergea, şi i se întâmplă ceva ciudat: se afla într-un alt oraş şi apoi în altul. Tot mergea, tot mai departe, traversă tot ţinutul. Ajunse într-un sat pe un munte. Aici era o femeie săracă. Avea un copil bolnav şi nu-l putea lăsa ca să meargă după medic.

"Nu-l pot lăsa singur, nici afară nu-l pot duce, cu zăpada asta..."

Zăpada era mare şi era frig. Noaptea părea un pustiu alb.

"Lăsaţi, nu vă necăjiţi", îi zise bătrânul. "Mă duc eu, numai spuneţi-mi cum ajung la doctor. Până atunci puneţi-i copilului un compres rece pe frunte. îi va mai trece febra şi poate va adormi".

Bătrânul făcu tot ce-i stătu în putinţă. Se reîntoarse acasă. Seara înainte de a adormi auzi din nou glasul, era parcă sub pernă. Se îmbrăcă, ieşi8 din casă, şi merse, şi merse. Şi i se întâmplă acelaşi lucru ciudat. Acum străbătu toată ţara, trecu până şi marea şi se trezi într-o ţară în care era război şi dădu peste o familie a cărei casă fusese distrusă de o bombă. Erau disperaţi.

"Curaj!" le zise bătrânul. Si-i ajută cum putu. Nu reuşi să facă totul. Dar reuşi să-i mulţumească şi el se putu întoarce acasă. Acum era zi, nu putea să se culce.

„Deseară”, îşi zice el, „am să mă culc mai repede”. Dar auzi din nou acel glas. Cineva plângea mereu în Europa sau în Africa, în Asia sau America. Tot se mai aud glasuri sub perna bătrânului si nu-l lasă să doarmă. În fiecare noapte e aşa. Un glas care poate fi pe cealaltă parte a pământului, dar tot se aude. Bătrânul aude tot şi numai poate dormi...

Cum se termină povestirea aceasta?

Poate într-o seară bătrânul, obosit, înainte de a merge la culcare îşi va pune vată în urechi. Aşa, cel puţin nu va mai auzi glasul şi va putea dormi.

Sau poate plimbările lui nocturne atraseră bănuielile poliţiei care îl arestă pentru vagabondaj.

Sau poate...Nu ştiu, spuneţi voi.

52. Băiatul care vorbea cu Dumnezeu

Era odată, când Dumnezeu nu mai avea cu cine să mai vorbească, o femeie care se numea Ana. Trăia în munţii Palestinei, căsătorită cu un bărbat care se numea Elcana, si avea o mare durere: nu avea copii.

Pentru acest dar se ruga lui Dumnezeu din tot sufletul. Ca să fii ascultat de Dumnezeu nu trebuie să strigi tare.

Într-adevăr Dumnezeu ascultă rugăciunea Anei.

Se născu Samuel. Era un băiat isteţ şi ascultător. "Dumnezeu mi l-a dăruit", zicea Ana prietenelor sale. Când crescu mai mare, mama şi tatăl îl luară de mână şi-l duseră la templul lui Dumnezeu de la Silo ca să-l dea în grija marelui preot Eli. Voiau ca Samuel să înveţe să-l slujească pe Domnul.

Ţintuindu-l pe Samuel de mână, Ana îngenunche în faţa altarului şi zise: "M-am rugat aşa de mult să am acest copil şi Domnul m-a ascultat. Acum vreau să-l ofer lui Dumnezeu: să fie pentru toată viţa al lui Dumnezeu". Lăsându-l pe copil la Templu, se întoarse acasă.

Astfel începu Samuel să-i slujească lui Dumnezeu sub îndrumarea lui Eli.

Eli era un om bun şi drept, dar cei doi fii ai săi erau foarte răii: furau şi chinuiau pe cei care veneau să se roage. Eli era prea bătrân şi-i lăsa în pace. Acest lucru nu-i plăcea lui Dumnezeu.

Micuţul Samuel, însă, creştea în vârstă şi în bunătate şi toţi îl iubeau. Chiar şi Dumnezeu.

Pe atunci, Dumnezeu vorbea foarte rar: n-avea nimeni timp să-l asculte. Preotul Eli era foarte bătrân şi aproape că nu mai vedea. Stătea toată ziua în camera lui. Samuel avea cămăruţa lui chiar alături de Arca Alianţei.

Într-o seară, înainte de a adormi, Samuel auzi un glas care îl chema: "Samuel! Samuel!" Crezu că Eli îl cheamă şi alerga în camera preotului. Dar Eli nu-l chemase şi-l trimise înapoi să se culce.

Abia se lăsă pe pat când se auzi din nou: "Samuel! Samuel!" Alergă din nou la Eli.

"Iată-mă!".

"Nu te-am chemat, fiul meu," răspunse Eli, "du-te şi te culcă".

Samuel nu ştia că Dumnezeu îl chema pentru că nu-i auzise niciodată glasul. Pentru a treia oară Domnul îl chemă şi, pentru a treia oară, alergă la Eli. Eli înţelese că Domnul era acela care îl cheamă pe băiat şi îi zise: "Du-te şi te culcă. Şi dacă vei mai auzi glasul să răspunzi aşa: "Vorbeşte, Doamne, slujitorul tău ascultă".

Samuel se culcă. Atunci Dumnezeu veni şi-l chemă ca şi mai înainte: "Samuel! Samuel!".

Samuel răspunse: "Vorbeşte, Doamne, slujitorul tău ascultă".

Şi Dumnezeu îi vorbi lui Samuel. Erau cuvinte groaznice care prevesteau moartea în război a celor doi fii ai lui Eli, ca pedeapsă pentru răutatea lor. Dumnezeu vorbea şi Samuel asculta. Apoi Dumnezeu se retrase şi Samuel dormi până dimineaţa.

Ca în fiecare dimineaţă, Samuel se sculă şi deschise uşile sanctuarului. Nu îndrăznea să spună lui Eli cuvintele groaznice ale Domnului. Dar bătrânul preot ştia că Dumnezeu îi vorbise lui Samuel.

"Ce ţi-a spus Domnul?", îl întrebă pe băiat. "Să nu ascunzi nimic".

Samuel îi povesti tot.

Samuel crescu mare şi Dumnezeu era cu el.

Când rămânea singur în sanctuar, toţi ştiau că vorbea cu Dumnezeu şi nimeni nu îndrăznea să-l deranjeze.
Tot poporul lui Israel înţelese că Samuel fusese ales ca profet al lui Dumnezeu. Şi Dumnezeu continua să-i vorbească pentru că găsise în sfârşit pe cineva care îl asculta.
Samuel comunica poporului ceea ce îi spunea Dumnezeu.
Astfel Dumnezeu începu să vorbească din nou oamenilor.

Indicaţii catehetice

Experienţa ascunsă în povestiri

* Omul nu trăieşte închis în autosuficienţa lui: e creat pentru a comunica. Fiecare trăieşte înconjurat de glasuri. Glasuri care cheamă, care cer, care poruncesc, care mustră; glasuri care vin de la persoană; glasuri, vibrante şi răguşite, care provin de la radio şi casetofoane; glasuri care enervează, glasuri care mângâie.

* În prima povestire un bătrân aude un glas ciudat care provine de la cei care sunt în nenorociri. E pentru prima dată că le aude şi acest îi schimbă viaţa. In faţa unei astfel de "chemări" speciale trebuia să ia atitudine. Totuşi câte persoane au "vată în urechi" şi nu aud "glasul nopţii"?

* În a doua povestire (adaptare după primele trei capitole din Prima Carte a lui Samuel) nu mai este vorba de glasul oamenilor, ci de glasul lui Dumnezeu. Dumnezeu continuă să vorbească, dar câţi îl ascultă cu adevărat? Cum se poate deosebi "glasul" lui Dumnezeu în învălmăşeala de glasuri care ne înconjoară zilnic? Şi totuşi acela este cel mai important "glas". Povestirea despre Samuel ne arată ce trebuie să facem ca să-l ascultăm pe Dumnezeu. Catehetul trebuie să scoată în relief că Samuel învaţă să distingă glasul lui Dumnezeu nu prin aceea că stă în templu şi doarme alături de Arca Sfântă, ci pentru că Eli îl ajută să înţeleagă.
"Deoarece fiecare om este chemat, sau pentru că Dumnezeu are pentru fiecare om un plan, trebuie să ne gândim că lumea este plină de semne, chemări, invitaţii propuse de Dumnezeu, deşi noi dormim, şi că Există şi mulţi profeţi (poate că nici ei nu-şi dau seama) care ne pot ajuta să înţelegem semnele". (Paolo Debenedetti)

Pentru dialog

* Prima povestire nu are un adevărat final. Catehetul va invita grupul să creeze unul după gustul lui. Bătrânul va continua să se ridice în fiecare noapte sau se va sătura? Ce-ar putea face?
Catehetul trebuie să-i ajute pe copii să găsească o soluţie bună: dacă toţi ar asculta "glasul care plânge" şi ar face ceva, poate n-ar mai plânge nimeni. Ar fi posibil? Există "glasuri care plâng în jurul nostru? Le ascultăm?
* Pentru a doua povestire Există multe teme de discutat, dacă se vor proiecta şi diapozitivele referitoare la Samuel şi apoi urmându-se unele piste. De exemplu:
- De ce îl cheamă Dumnezeu pe Samuel pe nume? Ce înseamnă că îl cheamă "în timpul nopţii"?

- Cum răspunde Samuel la glasul care îl cheamă? Când cineva ne cheamă(mama, de exemplu. sau învăţătoarea) cum răspundem?
- Fără Eli, ar mai fi înţeles Samuel că Dumnezeu era acela care îl chema? Cine este pentru noi Eli care ne ajută să înţelegem să deosebim glasul lui Dumnezeu?

Catehetul trebuie să-i ajute pe copii să descopere "unde sunt cuvintele lui Dumnezeu" azi. Lui Samuel Dumnezeu i-a vorbit direct. Dar nu dă tuturor acest har. Dumnezeu cel viu are însă atâtea feluri de a vorbi oamenilor. Şi nouă ne vorbeşte fără încetare. Ne vorbeşte în Biblie, prin profeţi ca Samuel. Şi nouă ne vesteşte dreptatea sa şi ne cheamă la convertire, la schimbarea vieţii.

Ne spune că îi place mai mult bunătatea şi dreptatea decât toate celelalte daruri pe care oamenii i le-ar putea oferi.

Dumnezeu ne vorbeşte cel mai mult prin Isus. Despre el a spus Dumnezeu: "Acesta este Fiul meu preaiubit: pe dânsul să-l ascultaţi".

Pentru activitate

Se pot sugera multe activităţi, de exemplu:

- Un carton cu toate "glasurile" care ne înconjoară(ale părinţilor, învăţătorilor, televizorului, casetofonului, prietenilor, etc.). Ce loc ocupă glasurile celor care plâng şi glasul lui Dumnezeu?
- Enumerarea "glasurilor care plâng" din zona în care trăim şi apoi să se propună ce ar fi de făcut pentru a asculta cel puţin unul?
- Fiecare copil compune o rugăciune care începe cu cuvintele: "Vorbeşte, Doamne, prietenul tău te ascultă".

ALTE POVESTIRI pentru timpul ADVENTULUI şi CRĂCIUNULUI

53. Fiul mai inteligent

Cu mult timp în urmă, trăia un om care avea trei feciori. Îi iubea foarte mult. Nu era bogat, dar cu înţelepciunea lui şi prin muncă reuşise să pună deoparte ceva bănuţi şi să cumpere un teren bun.

Când ajunse bătrân, începu să se gândească cum să împartă avere lui între feciori. Intr-o zi, era foarte bătrân şi bolnav, se hotărî să-i pună la încercare pentru a vedea care dintre feciori este cel mai inteligent.

Îi chemă pe cei trei la căpătâiul lui.

Dădu fiecăruia 5 monede şi îi rugă să cumpere ceva care să umple camera lui goală. Luară toţi banii şi ieşiră să împlinească voinţa tatălui.

Fiul mai mare crezu că e treabă uşoară. Merse la târg şi cumpără un braţ de paie; asta văzu el mai întâi. Al doilea fiu, se gândi mai mult. După ce cutreieră târgul şi magazinele, cumpără penele cel mai frumoase.

Fiul cel mai mic îşi bătu capul mai îndelung cu problema asta. "Ce-ar putea să coste numai 5 monede şi să umple o cameră?" se întreba el. După multe ore de gândire îi veni o idee şi chipul i se lumină. Merse pe o stradă mai lăturalnică şi văzu o băcănie. Intră şi cu bănuţii lui cumpără un chibrit şi o lumânare. Se întoarse fericit acasă şi se întreba ce-or fi cumpărat fraţii lui.

A doua zi cei trei fraţi se adunară în camera tatălui. Fiecare îşi aduse darul, obiectul care trebuia să umple o cameră. Fiul mai mare împrăştie piele pe jos, dar un colţ rămase neacoperit. Fiul mijlociu arătă penele: erau frumoase, dar un colţ rămase neacoperit.

Tatăl era dezamăgit de comportarea feciorilor mai mari. Atunci fiul mai mic se duse în mijlocul camerei: toţi îl priveau curioşi întrebându-se ce-o fi cumpărat?

Băiatul aprinse lumânarea cu chibritul şi lumina acelei flăcări mici se răspândi în toată camera. Toţi zâmbeau.

Bătrânul tată era fericit de darul fiului mai mic. Îi dărui tot pământul şi banii, pentru că înţelesese că băiatul era destul de inteligent ca să le poată folosi bine şi să aibă grijă şi de fraţii lui.

Pentru dialog şi activitate

Ceva asemănător cu cele povestite mai sus se întâmplă şi în lumea de azi, în aceste zile: zilele de iarnă, friguroase la propriu şi la figurat, căci mai Există atâta egoism în inimile oamenilor.

Şi atunci se aprinde o lumină care cuprinde lumea, o flacără mică ce va fi răspândită de oamenii de bună-voinţă. Şi nimeni nu va putea opri lumina. Aşa cum zice Evanghelia:

"A venit în lume lumina cea adevărată, Acela care luminează pe tot omul ce vine în lume". E datoria noastră să fim martorii lui. De aceea a sărbători Crăciunul este în primul rând o problemă de lumină...

54. Misha

Misha era un ursuleţ din bucăţi de stofă. Avea tălpile picioarelor din pluş roşu, doi nasturi negri în loc de ochi, iar ca nas, un smoc de lână.

Aparţinea unei fetiţe mofturoase care când îl umple de sărutări, când îl izbea de toţi pereţii şi îl prindea de urechile fine de pânză.

Aşa că într-o zi, Misha luă cea mai mare hotărâre din viaţa lui: să fugă. Profită de haosul dinaintea Crăciunului, se strecură pe uşă şi îşi redobândi libertatea...

Zăpada proaspătă îi scârţăia sub tălpi, şi era aşa de fericit. La fiecare pas făcea descoperiri surprinzătoare: copacii, păsările, stelele. Privea totul cu ochii holbaţi: era aşa de frumos!

În seara de Ajun, când toate creaturile sunt chemate să facă o faptă bună, Misha era departe în pădure. Auzi zurgălăii de la o sanie. Era un ren care alerga trăgând după el o sanie plină cu pachete învelite în hârtie colorată.

Renul zări ursuleţul, se opri si-i explică plin de demnitate că ţinea locul lui Moş Crăciun, care era prea bătrân şi bolnav şi pe zăpada asta nu mai putea umbla pe jos.

Renul îl invită pe Misha să urce. Şi aşa Misha începu să colinde oraşe şi sate pe sania magică a lui Moş Crăciun. El era acela care arunca pe coşuri o jucărie sau un cadou confecţionat anume. Era o distracţie pentru el. Dacă ar fi rămas ursuleţul acela liniştit şi supus n-ar fi cunoscut această fericire.

Şi iată că ajunse la ultima casă: o colibă săracă la marginea pădurii. Misha întinse mâna în sacul cel mare, căută, scutură: nimic!

"Renule! Renule! Nu mai este nimic în sacul tău!"

"Oh!" gemu renul.

În colibă trăia un băiat bolnav. Mâine când se trezea n-ar fi găsit nimic sub pomul de Crăciun. Renul îl privi pe Misha cu ochii lui frumoşi. Atunci Misha suspină, privi spre colibă şi, dând din umeri, păşi tiptil-tiptil, ca să facă şi el o faptă bună pentru Crăciun, şi intră în colibă. Se culcă sub pomul de Crăciun aşteptând dimineaţa.

Pentru dialog şi activitate

Crăciunul aminteşte, la o scară mult mai mare, ceea ce a făcut Misha. Dumnezeu însuşi, Atotputernicul şi Creatorul, a venit între oameni. În noaptea liniştită in sfântă a "coborât" în grota din Betleem. Acolo a început să aştepte...

Biserica numeşte "Advent" cele patru săptămâni dinaintea Crăciunului. Acest cuvânt înseamnă "venire". Este timpul în care ne pregătim să-l primim pe Oaspetele cel mai important din toate timpurile: Isus Cristos.

Adventul ne aminteşte trei "veniri" diferite ale lui Isus:

- Prima este în trecut: acea venire de acum 2.000 de ani. Primul Crăciun.
- Isus, fiul lui Dumnezeu, Creatorul Universului, vine pe planeta noastră ca să trăiască cu noi mai întâi ca un copil, apoi ca un tânăr, şi apoi ca un om care şi-a dat viaţa ca să ne apropie de Dumnezeu.

- A doua "venire" este în prezent pentru că Isus aşteaptă să ajungă în sufletul oricărui om care îi deschide inima şi viaţa.

- A treia "venire" a lui Isus va fi în viitor. Într-o zi Isus se va reîntoarce în lumea noastră, dar nu ca un copil lipsit de apărare, ci ca un Rege şi Judecător al tuturor.

Astfel Adventul este timpul ca să fim gata. Gata să-l primim pe Isus. Şi pentru un Oaspete ca El nu vom face sărbătoare?

"În Advent trebuie să încercăm cheia de la uşa inimii noastre. Poate a ruginit. Dacă e aşa, trebuie s-o ungem cu ulei pentru ca uşa inimii să se poată deschide repede atunci când Domnul Isus va dori să intre la Crăciun" - scrie un tânăr creştin din Noua Guinee.

55. Legenda pomului de Crăciun

Cum a ajuns bradul să aibă un rol atât de important în celebrarea Crăciunului? Nu ştie nimeni cu precizie. Există mai multe legende despre pomul de Crăciun. O fi aceasta cea adevărată?

Într-o dimineaţă rece şi ceţoasă, tocmai ajunul Crăciunului, cu 1200 de ani în urmă, englezul Winfred (devenit apoi Sfânt Bonifaciu), trecea neînfricat printr-o pădure din nordul Germaniei. Ajunse dintr-o dată într-un luminiş. Acolo ardea un foc mare, cu flăcările până la cer. În mijlocul poienii erau adunaţii, cu mic cu mare, membrii unui trib sălbatic care venera natura şi credea în jertfele de oameni. Urmăreau cu atenţie gesturile bătrânului Hunrad, marele preot, care înainta încet apropiindu-se de un stejar uriaş. Sub stejar era un copil legat ce trebuia jertfit zeului Thor.

Cu mişcări rapide şi în tăcere, Winfred se apropie înconjurând mulţimea. Bătrânul preot ridică un ciocan din piatră neagră si, încordându-şi toate forţele, se pregătea să-l jertfească pe copil. Atunci Winfred se aruncă asupra preotului şi cu bâta lui de lemn îl păli peste mână. Ciocanul din piatră căzu departe de bătrân.

Un zgomot de nelinişte se auzi dintre oamenii care asistau la ceremonie când Winfred dezlegă copilul înlemnit de groază care alergă în braţele mamei sale. Apoi Winfred, cu chipul luminos ca al unui înger, exclamă: "Oameni din triburile Nordului şi fii ai pădurii, în noaptea asta nu va mai curge sânge. Pentru că în noaptea asta s-a născut Cristos, Mântuitorul lumii. El e mai mare decât zeii voştri vechi Thor şi Odino; mai bun decât zeii voştri Baldur şi Freia. De la venirea lui Cristos, jertfele omeneşti nu mai Există. Stejarul Sângelui nu vă va mai păta pământul. În numele Domnului îl distrug!"

Înaintea tribului înlemnit de uimire, Winfred scoase o cruce de lemn cu care lovi copacul uriaş. Îndată, ca şi cum ar fi fost lovit de forţe nevăzute, Stejarul Sângelui se rupse din rădăcini. Căzu cu un geamăt surd şi se rupse în bucăţi când căzu la pământ.

Chiar lângă acel stejar creştea un brad care rămase nevătămat, deşi stejarul căzuse peste el, şi acum stătea cu crengile ridicate spre cer ca un profet în rugăciune.

"Acest copac mic, totdeauna verde, va fi, în această noapte, pomul vostru sfânt", zise Winfred bărbaţilor şi femeilor care îl ascultau cu o teamă reverenţioasă. "El este simbolul vieţii veşnice pentru că frunzele lui sunt mereu verzi. Adunaţi-vă în jurul acestui copac şi celebraţi, nu fapte sângeroase, ci fapte dătătoare de viaţă şi bunătate".

Apoi Winfred le vorbi despre naşterea Pruncului Isus la Betleem, despre darurile de iubire şi milostivire pe care Cristos le-a adus omenirii.

Şi toţi care-l ascultau se umpleau de credinţă şi de bucurie. Numiră bradul "copacul Pruncului Isus" şi agăţară pe ramurile lui daruri. Copacul strălucea în lumina luni şi stelele sclipeau deasupra lui. Se cântau imnuri de mulţumire Pruncului din Betleem.

***

56. Darul păianjenului

Nu toţi erau fericiţi când se născu Isus. Un om era furios şi nemulţumit. Regele Irod, care domnea peste Palestina pus de romani, era ros de o invidie de nedescris. Auzise de la Magi că la Betleem se născuse un rege. Puse la cale un plan sângeros: să ucidă pe toţi copiii din oraş.

Soldaţii lui Irod aduceau numai durere şi groaza în familiile până atunci fericite. Iosif şi Maria îl luară pe Pruncul Isus şi porniră în grabă spre Egipt.

Seara, după prima zi de fugă, obosiţi şi flămânzi, căutară adăpost într-o grotă. Era frig, aşa de frig încât şi pământul îngheţase.

Familia sfântă se strânse într-un colţ. Stăteau strânşi unul lângă altul ca să se încălzească un pic. Să aprindă focul nu se putea căci se auzeau din când în când tropote de cai de soldaţi.

Iosif şi Maria credeau că nu i-a văzut nimeni. În realitate exista un martor. Un păianjen se legăna pe un fir chiar la intrarea în grotă. Când păianjenul îl văzu pe Pruncul Isus, se gândi să facă ceva pentru el. Ştia că alte animale norocoase îşi oferiseră darurile.

Decise să facă singurul lucru pe care ştia să-l facă: să ţese o pânză la intrarea în peşteră, poate asta ar mai fi împiedicat frigul să mai intre...

Deodată, pe cărarea spre grotă, veni un grup de soldaţi ai lui Irod. Căutau Pruncul. Când ajunseră la grotă voiră să intre să facă percheziţie, dar comandantul observă pânza de păianjen. Bruma se depusese pe fire şi părea o plasă care închide grota. "Lăsaţi", zise comandantul. "nu vedeţi că e numai pânză de păianjen pe aici? Dacă cineva ar fi intrat ar fi trebuit s-o rupă!"

Soldaţii plecară mai departe. Aşa un păianjen salvă viaţa lui Isus făcând singurul lucru pe care îl ştia: să ţese pânza lui.

De aceea, şi azi, punem fire strălucitoare (de staniol sau hârtie colorată) pe pomul de Crăciun şi în casă. Aceste fire strălucitoare reprezintă firele de păianjen, albe de brumă, aurii de la razele lunii, care se aflau la intrarea în grota în drum spre Egipt.

În felul acesta amintim darul păianjenului care a salvat viţa lui Isus.

57. Crăciunul lui Martin

O poveste minunată pentru Crăciun scrisă de Tolstoi.

Într-un oraş trăia un cizmar cu numele Martin Avdeici. Lucra într-o cămăruţă în subsolul unei case, cu o fereastră spre stradă. De aici putea vedea doar picioarele trecătorilor, dar recunoştea deja multe perechi de pantofi, pe care el însuşi le reparase. Avea întotdeauna mult de lucru, pentru că lucra bine, folosea materiale de bună calitate şi în plus nici nu lua prea mult.

Cu ani în urmă îi murise soţia şi copiii şi Martin ajunsese la disperare, acuzându-l chiar pe Dumnezeu. Apoi într-o zi, un bătrân din satul lui, care devenise pelerin şi avea faimă de sfinţenie, se duse să-i vorbească. Şi Martin îşi deschise inima. "Nu vreau să mai trăiesc", îi mărturisi. "Nu mai am nici o speranţă".

Bătrânul îi răspunse: "Disperarea ta se datorează faptului că vrei să-ţi trăieşti singur fericirea. Citeşte Evanghelia şi vei şti cum ar vrea Domnul să trăieşti".

Martin îşi procură o Biblie. La început se hotărî s-o citească numai în zilele de sărbătoare, dar începând citirea, prinse aşa un gust că citea zilnic.

Aşa se întâmplă că în seara in care citea Evanghelia lui Luca, ajunse la fragmentul în care un fariseu îl invită pe Domnul în casa lui. O femeie, cunoscută ca fiind păcătoasă, veni să ungă picioarele Domnului şi le spăla cu lacrimile ei.

Domnul zise fariseului: "Vezi femeia aceasta? Am intrat în casa ta şi nu mi-ai dat apă ca să-mi spăl picioarele. În schimb ea, cu lacrimile ei, mi-a spălat picioarele şi le-a şters cu părul ei... Tu nu mi-ai uns capul cu untdelemn, ea în schimb. a uns picioarele mele cu untdelemn parfumat".

Martin se gândi. Fariseul acela trebuie să fie cum sunt eu. Dacă Domnul ar veni la mine cum m-aş comporta? apoi îşi lăsă capul în mâini şi adormi.

A doua zi Martin se trezi înainte de a se lumina de ziuă, aprinse focul şi făcu o supă de varză. Apoi îşi puse şorţul şi se aşeză să lucreze lângă fereastră. De fiecare dată când vedea că trece cineva care are pantofii pe care nu-i cunoştea, se apropia mai mult ca să poată zări chipul. Trecu mai întâi un hamal, un negustor. Şi apoi un bătrân cu numele Stepanici, care lucra pentru un comerciant din cartier; începu să măture zăpada din faţa ferestrei lui Martin, pe care îl văzu, dar îşi continuă munca.

După ce a dat vreo douăzeci de găuri, privi din nou afară. Stepanici sprijinise mătura de zid şi se odihnea suflând în pumni pentru a se încălzi. Martin ieşi în prag şi îi făcu un semn. "Intră" îi zise "vino să te încălzeşti. O fi tare frig".

"Domnul să te binecuvânteze!", răspunse Stepanici. Intră, scuturându-şi zăpada de pe haine şi izbi puternic picioarele de prag, încât fu cât pe ce să alunece şi să cadă.

"Lasă" îi zise Martin. Aşează-te şi odihneşte-te un pic".

Umplu două pahare şi puse unul în faţa musafirului. Stepanici îl bău dintr-o înghiţitură. Era clar că ar mai fi băut unul. Martin îi umplu din nou paharul. În timp ce vorbeau, Martin se tot uita afară.

"Aştepţi pe cineva?" îl întrebă vizitatorul.

"Aseară", îi răspunse Martin, "citeam cum a intrat Isus în casa fariseului care nu l-a primit bine. Închipuie-ţi dacă ar veni la mine. Ce n-aş face ca să-l primesc! Apoi, în timp ce moţăiam, am auzit un glas:

"Mâine dimineaţă să priveşti în stradă, pentru că am să vin".

Stepanici asculta cu lacrimi în ochi. "Mulţumesc Martin Avdeici. Mi-ai întărit şi sufletul şi trupul".

Stepanici plecă şi Martin se aşeză să coase o cizmă. În timp ce privea afară pe geam, trecu pe lângă geamul lui o doamnă cu bocanci de ţărancă, şi se opri lângă perete. Martin văzu că are îmbrăcată foarte sărăcăcios şi avea un copil în braţe. Se întorsese cu spatele spre vânt ca să-şi ferească copilul de frig, deşi era îmbrăcată cu o flanea de vară. Martin ieşi şi o invită să intre. Îi puse înainte o bucată de pâine şi supă. "Mănâncă, sa te încălzeşti un pic".

Mâncând, femeia îi spuse că este soţia unui soldat. "Acum opt luni l-au trimis departe şi nu mai ştiu nimic de el. Nu am găsit nici de muncă şi a trebuit să vând toate ca să am ce să mănânc. Ieri a trebuit să amanetez şalul meu ".

Martin se duse şi luă un palton mai vechi. "Iată ăsta e un pic vechi, dar ai să te poţi înveli mai bine şi ai să poţi înveli şi copilul".

Femeia îi mulţumi cu lacrimi în ochi: "Domnul să te binecuvânteze".

"Ia!", îi zise Martin, întinzându-i câţiva bănuţi. Apoi o însoţi până la uşă.

Martin se întoarse şi se apucă de lucru. Ori de câte ori o umbră cădea pe geamul lui. tresărea, ridicându-şi privirea ca să vadă cine trece. După câtva timp văzu o femeie care vindea mere dintr-un coş. Avea pe spate un sac greu pe care voia aă-l schimbe de pe un umăr pe celălalt. Lăsase sacul pe o căruţă, când un băiat, cu un fes murdar, trecu

alergând, apucă un măr şi voi s-o şteargă. Dar bătrâna îl prinse de păr. Băiatul ţipa, iar femeia îl certa în gura mare.

Martin ieşi. Femeia ameninţa să-l ducă pe băiat la poliţie. "Lasă-l în pace, bunică", zise Martin. "Iartă-l, pentru numele lui Dumnezeu". Bătrâna dădu drumul băiatului. "Cere iertare bunicii", îi porunci Martin.

Băiatul începu să plângă şi-şi ceru iertare. Martin luă un măr, îl dădu băiatului spunând: "Am să-ţi plătesc, bunică".

"Derbedeul ăsta ar merita să fie bătut", zise bătrâna.

"Ah. nu bunică", îi răspunse Martin "dacă el ar trebui bătut pentru că a furat un măr, ce am merita noi pentru păcatele noastre? Dumnezeu ne porunceşte să iertăm, altfel nu vom fi iertaţi. Şi trebuie să iertăm mai mult pe un băiat".

"Poate aşa o fi" zise bătrâna, "dar sunt tot mai răi". Pe când femeia se chinuia să-şi ia în spate sacul, băiatul se apropie şi-i zise: "Lasă-mă să-l duc eu, şi aşa facem acelaşi drum".

Femeia îi puse sacul pe spate şi se îndepărtară împreună.

Martin se întoarse la lucru. Dar se făcuse întuneric şi nu mai reuşea să bage acul în găurile făcute în piele. Îşi strânse instrumentele, mătură bucăţile de piele de pe podea şi puse lampa pe masă. Apoi luă Biblia de pe raft.

Voioasă deschidă la pagina unde era semnul, dar se deschise intr-un alt loc. Apoi auzind paşi, Martin se întoarse. Un glas îi şopti la ureche: "Martin, nu mă recunoşti?".

"Cine eşti?"

"Sunt eu" răspunse glasul. Şi dintr-un colţ întunecat al camerei ieşi Stepanici, care zâmbi şi apoi dispăru ca un nor.

"Sunt eu" îi zise glasul din nou. Şi apăru femeia cu copilul în braţe. Îi zâmbi. Chiar şi micuţul râdea.

"Sunt eu" zise încă o dată glasul. Bătrâna şi băiatul cu mărul zâmbiră şi apoi dispărură.

Martin se simţea uşor şi fericit. Citi Evanghelia acolo unde era deschisă cartea. Sus, la începutul paginii scria: "Am fost flămând şi mi-aţi dat să mănânc, am fost însetat şi mi-aţi dat să beau, am fost străin şi voi m-aţi primit."

În colţul de jos al paginii citi: "Ori de câte ori aţi făcut aceasta unuia dintre fraţii mei mai mici, mie mi-aţi făcut".

Aşa înţelese Martin că Mântuitorul venise cu adevărat în ziua aceea la el şi că a ştiut cum să-l primească.

58. Babuşca

Copiii ruşi au, pe lângă Moş Crăciun un alt personaj care le aduce daruri de Crăciun: babuşca.

Babuşca avea casa cea mai curată, spălată şi împodobită din sat. Grădina strălucea de curăţenie. Din zori şi până seara Babuşca nu făcea altceva decât să măture, să curăţe, să aranjeze ceva.

Astfel că nu văzu steaua luminoasă care apăru la miezul nopţii. Nu zări nici liniile de lumină tremurândă care se apropiau de sat. Nu auzi nici sunetul cobzei şi ţambalelor, al

fluierelor şi al clopotelor care se auzeau din ce în ce mai tare. Nu auzi şoaptele şi glasurile sătenilor. Dar când se bătu la poarta ei, asta nu putea să n-audă.

"Ce e?", întrebă ea în timp ce descuia poarta. Văzu faţa aspră a unui păstor cu nasul roşu de frig şi fulgi de zăpadă în păr.

"Lasă-ne să ne încălzim un pic la foc!" o rugă păstorul.

Babuşca se gândi la podelele ei curate lună, la ordinea din cameră, dar îi primi în casă. Păstorii se uitau holbaţi la pâinea făcută în casă, la prăjiturile şi cârnaţii pe care Babuşca le pusese pe masă. Şi cum ea avea o inimă de aur, le dădu şi lor.

"Încotro?", îi întreabă Babuşca în timp ce îi servea.

"Mergem după stea. Ne duce la un rege care s-a născut acum câteva zile, cel mai mare rege, regele Cerului şi al Pământului", răspunse un păstor.

"De ce nu vii şi tu cu noi?" spuse un altul. "Ai putea să-i duci nişte dulciuri".

"Oh", zise Babuşca, "nu sunt sigură dacă m-ar primi. Cât despre dar..." Făcu o pauză. Ochii ei se umplură de tristeţe. "Am un coş de jucării. Copilul meu, regele meu, a murit de mic".

"Atunci vii cu noi?" o întrebară păstorii.

"Mâine", le-o taie scurt Babuşca. "Mâine!"

Păstorii plecară şi Babuşca se apucă să pună totul în ordine. În noaptea următoare trecură alţi păstorii.

"Eşti gata Babuşca?"

"Vin... vin mâine" răspundea Babuşca. "Am să vă ajung. Trebuie să fac ordine, să caut darurile, să mă pregătesc..."

Ştergea praful, bătea pernele şi covoarele. Aşa mai trecu o noapte. În sfârşit se hotărî: scoase jucăriile copilului ei. Dar, Doamne, cât de prăfuite erau! Sigur nu le putea duce aşa copilului rege al Cerului şi Pământului; începu să la curăţe. Munci mult.

Rând pe rând jucăriile deveneau strălucitoare. Mai trecu o zi.

În sfârşi plecă. Mergea grăbită, din sat în sat, tot întrebând lumea dacă văzuseră păstorii.

"Da, da", îi răspundeau. "I-am văzut, au luat-o pe acolo".

Treceau zilele la rând şi Babuşca nu se oprea din drum. Mergea zi şi noapte. În sfârşit ajunse la Betleem. Întrebă pe toţi de copilul împărătesc. Doar un hangiu ştia ceva: "Dacă vrei să vezi unde era copilul, trebuie să cauţi grajdul care e pe deal. Nu aveam loc pentru ei aici. Hanul era plin".

Babuşca o pe cărare. Dar când ajunse observă că grajdul era gol.

Ce credeţi, s-a descurajat? Nici în vis. Se spune că Babuşca mai caută şi azi pe Pruncul Isus, pentru că timpul nu înseamnă nimic când se caută lucruri adevărate. An de an, merge din casă în casă întrebând: "Nu e aici Pruncul Isus?"

În special de Crăciun, Când vede un copil care doarme şi aude vorbindu-se despre cuminţenia lui, scoate o jucărie din coşul ei şi i-o lasă.

Ea ştie că fiecare copil, chiar dacă nu este Pruncul Isus, este totuşi o mare speranţă pentru omenire. Este un mare dar al lui Dumnezeu.

59. Nu e loc în han

Guido Purlini avea 12 ani şi era într-a V-a. Fusese lăsat o dată repetent. Era un băiat mare şi încet la carte şi la gândire, dar foarte iubit de copii. Gata totdeauna să ajute, zâmbitor şi simplu, devenise protectorul copiilor mai mici.

Evenimentul cel mai important din şcoală, în fiecare an, era teatrul de Crăciun. Guido ar fi dorit să joace în rolul păstorului care cânta din fluier, dar D-na Lombarghi îi dădu un rol mai special, acela al hangiului, pentru că nu avea mult de recitat şi apoi fizicul lui Guido se potrivea mai bine unui om ursuz care trebuia să-i alunge pe Iosif şi Maria.

În seara serbării sala era plină de părinţi, rude. Nimeni nu trăia mai intens taina nopţii sfinte ca Guido Purlini.

Veni şi momentul intrării în scenă a lui Iosif, care înainta încet spre uşa hanului ţinând-o de mână pe Maria. Iosif bătu tare la uşa de lemn, montată în scenă, în rest pictată. Guido, hangiul, era acolo în aşteptare.

"Ce vreţi?" întrebă Guido, deschizând brusc uşa.

"Căutăm un loc".

"Căutaţi în altă parte. Hanul e plin". Recitarea lui Guido era puţin cam mecanică, dar tonul era foarte hotărât.

"Domnule, am întrebat peste tot, dar degeaba. Suntem de multe zile pe drum şi morţi de oboseală".

"Nu e loc în han pentru voi", replică Guido cu o mutră aspră.

"Va rog, bunule hangiu, soţia mea Maria, aşteaptă un copil şi are nevoie de un loc unde să se odihnească. Poate reuşiţi totuşi să ne găsiţi un colţişor. Nu mai ştiu..."

Aici, pentru prima dată, hangiul păru că devine mai binevoitor şi o privi lung pe Maria. Urmă o pauză lungă, aşa de lungă încât sala era deja nerăbdătoare.

"Nu! Plecaţi!" şoptea sufleorul de după scenă.

"Nu!" repetă Guido, ca un automat. "Plecaţi!".

Trist, Iosif o îmbrăţişă pe Maria şi plecă. Totuşi în loc să închidă uşa, hangiul Guido rămase pe prag cu privirea fixă la bieţii străini. Rămăsese cu gura deschisă, fruntea îi era încreţită de preocupare, iar ochii plini de lacrimi.

Dintr-o dată piesa luă o întorsătură nebănuită de regizor. "Nu pleca Iosife", strigă Guido. "Adu-o pe Maria aici". Şi cu chipul luminat de un zâmbet adăugă: "Puteţi lua camera mea".

După unii, prostul de Guido stricase toată serbarea. Dar pentru cei mai mulţi a fost cea mai reuşită dintre toate serbările de Crăciun la care participaseră, şi plecau emoţionaţi.

Pentru dialog şi activitate

* Povestirea este o chemare la regăsirea sensului adevărat al Crăciunului. Pentru prea mulţi ceea ce se întâmplă în aceste zile e doar un fel de "teatru", o comedie recitată de toţi dintr-o tradiţie veche. Guido trebuia să fie actor şi să recite un exemplu stabilit. În schimb a dat viaţă rolului său realizând adevăratul spirit al Crăciunului.

* Discutaşi împreună: care sunt elementele care fac ca sărbătoarea Crăciunului să fie autentic? Decoraţiile, atmosfera creată de lumini şi muzică, sau cadourile? E doar un sentimentalism sau e ceva mai concret?
* Scrieţi pe un carton mare: ACEST ESTE MESAJUL CRĂCIUNULUI. Fiecare poate scrie apoi ce gândeşte. La sfârşit să se discute frazele scrise.
* Citiţi împreună din Biblie Isaia 11,2-9: Isus vine sa inaugureze o împărăţie de pace, dreptate şi bunătate. A trai cu adevărat sensul Crăciunului, înseamnă a deveni împreuna cu Isus făuritorii noii Împăraţii.
* Încercaţi să pregătiţi si voi o piesa de teatru cu tema: ***PRIMUL CRACIUN***.

61. De ce erau la grotă boul şi măgarul?

Pe când Iosif si Maria erau în drum spre Betleem, un înger aduna toate animalele pentru a alege pe cele mai potrivite care să ajute Sfânta Familie în grajd.
Fireşte ca primul fu leul: "Numai un rege este vrednic sa slujească pe regele regilor" începu să ragă el. "Voi sta la intrare si voi sfâşia pe oricine va încerca să se apropie de Prunc".
"Eşti prea violent" îi spuse îngerul.
Imediat după aceea se apropie vulpea. Cu un aer de nevinovăţie zise: " Eu sunt cel mai potrivit animal. Pentru Fiul lui Dumnezeu voi fura în fiecare dimineaţă lapte si miere, iar pentru Iosif si Maria voi aduce zilnic o găină."
"Eşti prea necinstită", zise îngerul.
Mândru şi strălucitor sosi păunul. Îşi desfăcu penele colorate si zise: "Eu voi transforma peştera aceea într-o sală regească mai frumoasă decât a lui Solomon".
"Eşti prea mândru", zise îngerul.

Unul după altul, trecură toate animalele, fiecare lăudându-şi darul. Degeaba, Îngerul nu reuşea să găsească unul potrivit. Totuşi văzu măgarul si boul care lucrau cu capul lăsat pe ogorul unui ţăran în apropierea grotei.
Îngerul îi chemă: "Voi n-aveţi nimic de oferit?"
"Nimic", răspunse măgarul şi îşi lăsă urechile în jos. "Nu am învăţat decât umilinţa şi răbdarea. Tot restul înseamnă doar un supliment de bătaie! Iar boul, timid, fără să-şi ridice ochii, zise: "Totuşi am putea din când în când să alungăm muştele cu cozile noastre".
Îngerul zâmbi mulţumit: "Voi sunteţi cei mai potriviţi!"

Pentru dialog si activitate

* Isus s-a născut în sărăcie, între oameni simpli şi generoşi. Povestirea sugerează ca până şi boul şi măgarul din grota de la Betleem reprezintă nişte virtuţi speciale: umilinţa, ascultarea, răbdarea. Toate sunt virtuţi pe care lumea de azi le-a uitat.
* Discutaţi împreuna: Care sunt calităţile cele mai potrivite pentru a-l primi pe Isus? Ce calităţi reprezintă leul, vulpea, şi păunul? Cum le-am putea denumi azi? De ce aceste calităţi împiedica primirea lui Isus?

* Daca aţi fi fost voi în locul îngerului ce animal aţi fi ales. De ce?

61. "Doamna, e ora închiderii!"

Era în ajunul Crăciunului si vânzătoarea se grăbea să închidă. Se gândea numai la câte mai avea de făcut acasă... şi apoi avea întâlnire cu prietenul. Parcă auzea murmurul de admiraţie cu care el ar fi întâmpinat-o la vederea rochiei ei de seară din mătase... Tocmai atunci intră o clientă.

Mai erau doar cinci minute până la închidere. "Doar n-o să vină la tejgheaua mea", se gândi ea. Se făcu că n-aude când doamna o strigă: "Domnişoară, domnişoară...cât costă ciorapii aceia?". "Vezi că pe etichetă scrie 16 lei" răspunse ea indispusă. "Nu aveţi şi mai ieftine?". "13,50!" zise rece privindu-şi ceasul. "Aş vrea să-i văd pe cei mai ieftini". "Î-mi pare rău, doamnă, dar în seara asta închidem la 18.30 pentru că, poate a-ţi uitat, e ajunul de Crăciun". Cum doamna nu vorbea, o privi lung. Era slabă, părea foarte obosită, avea ochelari cu dioptrii mari... şi totuşi nu părea să aibă mai mult de 30 de ani. "Dar copii mei nu au încă nici un cadou", zise ea în sfârşit. "Până în seara asta n-am avut bani". "Îmi pare rău doamnă", zise vânzătoarea şi plecă de la tejghea. Dar după câţiva paşi se opri şi se uită înapoi şi văzu cel mai trist chip omenesc. Se reîntoarse. "Bine, doamnă, dar grăbiţi-vă". Un zâmbet lumină faţa doamnei care începu sa alerge de la ciorapi la cămeşi şi apoi la jucării. Vânzătoarei i se păru că acele minute durau o veşnicie. În sfârşit se hotărî pentru nişte ciorapi. Mai cumpără cămăşi şi câteva jucării.

Vânzătoarea împachetă cumpărăturile şi dădu restul. Nu mai era nimeni în magazin. Celelalte fete plecaseră. Alerga să se schimbe, încuie uşile şi se îndreptă spre "cavalerul" ei care o aştepta în maşina cu motorul pornit. Când ajunse la al treilea semafor observă doamna din magazin: mergea repede strângând în braţe pachetul cu cadourile pentru copiii ei.

Chipul ei nu mai avea culoarea palidă, încă mai încă zâmbetul pe faţa ei. Dar în acel moment se întâmplă ceva ciudat.

O vedea pe femeia aceia, dar şi pe cei patru copii ai ei, care, în zori, îşi trăgeau ciorapii noi şi îşi admirau jucăriile.

Pentru dialog şi activitate

° Deseori lucruri mărunte pot face fericiţi pe cei de lângă noi. Vânzătoarea din povestire, face acel puţin chiar din silă. Dumnezeu care răsplăteşte şi gestul celui care oferă un pahar cu apă, nu lasă fără roade gesturi de iubire care noua ni se par neînsemnate.

° Discutaţi împreună dacă este adevărat sau nu proverbul: "Binele trebuie făcut şi atunci când Există pericolul de a nu-l face bine".

° Ce vă împiedică să faceţi binele?

° Crăciunul este timpul marilor cumpărături. De ce nu-i ajutaţi pe vânzători să facă bine cea ce trebuie să facă?

62. Copacul de ciocolată

În fiecare seară, când tatăl Nellinei se întorcea de la pădure, scutură zăpada de pe cizme şi bombănea: "Uh! Ce cald e aici! Parc-aţi sta în cuptor. Uite Nellina, geamurile sunt aburite! Şi apoi tot timpul mirosul de prăjituri şi creme arse! Şi priveşte-o pe mama, e plină de faină. Cine m-a pus să mă însor cu o brutăriţă!"

Sigur că mama Nellinei nu putea sa-şi ţină gura. Cu ochii scânteind de mânie strigă: "Ce? Prăjituri arse? Eu? Cozonaci ca ai mei nu mai exista în lume. Şi apoi eu fac ceva ca lumea, pe când tu, nu faci altceva decât să dobori copacii care nu ţi-au făcut nimic. Priveşte-l Nellina, e plin de rumeguş din cizme până-n cap!"

Nellina era sătulă de atâtea certuri. Îşi acoperea urechile cu buclele de păr blond ca să nu mai audă. Dar tatăl continuă să strige: "scaunul ăsta e plin de aluat şi creme!". Mama răcnea: "Aluat? Creme? E răşină de pe copacii tăi blestemaţi. O împrăştii peste tot!"

În seara aceea Nellina plângea în pătucul ei. Ţinea aşa de mult la tatăl şi mama ei. Dar prea exagerau. Peste doua zile era Crăciunul şi ei nu făceau nici un efort să se împace măcar pentru sărbătoare. Tatăl nu voia să picteze placa de pe uşa pe care scria "Brutărie". Mama nu vroia sa-i spele cămaşa albă.

Lacrimile Nellinei curgeau pe păpuşă.

A doua zi Nellina povesti totul verişorului ei.

"Nu foloseşte la nimic să plângi", îi spuse el. "Trebuie să faci ceva. Părinţii tăi te iubesc. Pregăteşte tu sărbătoarea. Pregăteşte un dar, împodobeşte casa şi Crăciunul va fi o sărbătoare nemaipomenită!"

Nellina se întoarse acasă. Deschise în grabă ferestrele, mătură făina şi rumeguşul. Curăţă şi şterse totul. Împodobi casa cu crenguţe de brad şi cu flori. Pregăti pomul de Crăciun.

Călcă pentru tatăl ei cămaşa albă, iar pentru mama spală şi calcă panglica cu care îşi lega parul. Apoi îşi zise: "Acum am să pregătesc o sur- priză. Cel puţin de Crăciun nu se vor mai certa!"

Şi pe când tatăl şi mama erau la lucru, Nellina pregăti surpriza, zâmbind.

Când tatăl se întoarse de la pădure nu putu să nu exclame: "Oh! Ce frumoasă e casa acum! Şi cămaşa mea e călcată!". Şi mama exclamă: "Casa e împodobită şi panglica mea spălată şi călcată. Ce frumos!"

În ziua de Crăciun toţi se duseră la biserică şi apoi se întoarseră acasă pentru prânz. La sfârşit Nellina aduse surpriza. Mama şi tatăl făcură ochi mari.

Mama întrebă: "Dar ce e? Pare sa fie un copac cu coaja maro şi acoperit de zăpadă. E oribil!"

Tatăl miroşi şi zise: "Biscuiţi, ciocolată şi zahăr pudră! E dezgustător!"

Apoi, deodată, mama pufni în râs şi zise: "E o prăjitură pentru mine. Mulţumesc Nellina!" Şi tatăl pufni în râs şi zise: "E un copac, e pentru mine. Mulţumesc Nellina!"

Nellina exclamă fericită: "E pentru toţi trei. Lăsaţi o bucată şi pentru mine!"

Pentru dialog şi activitate

° "Pregăteşte tu sărbătoarea, pregăteşte un cadou, împodobeşte casa şi Crăciunul va fi o sărbătoare nemaipomenită": acesta a fost sfatul pe care Nellina l-a primit de la verişorul ei. Crăciunul e fără îndoială sărbătoare familiei şi o buna ocazie pentru a revizui
şi chiar pentru a "corecta" atmosfera familială.
° Se întâmplă să fie certuri şi la voi în familie? Care este cauza? Ce aţi putea face sa-i împăcaţi pe părinţi?
° Organizaţi o Sărbătoare de Crăciun al familiilor voastre: adunaţi-i, ajutaţi-i să se cunoască, vorbiţi de lucruri serioase, glumiţi, jucaţi-vă împreună.
° Împreună pregătiţi ornamente pentru pomul de Crăciun din
casele voastre.
° Organizaţi un concurs parohial pentru cea mai frumoasă iesle (pentru participare vor primi toţi premii). Unde nu sunt condiţii pentru un astfel de concurs, catehetul va putea inventa un altul.

63. Cadourile din magazie

Poştaşul sună de două ori. Mai erau cinci zile până la Crăciun. Ţinea în braţe un pachet mare învelit în hârtie ornamentală şi legată cu panglici aurii.
"Intră!", zise un glas din interior. Poştaşul intră. Era o locuinţă veche: camera era întunecoasă şi plină de praf. Un bătrân
şedea într-un divan.
"Priviţi ce pachet frumos pentru Crăciun!", zise bucuros poştaşul.
"Mulţumesc. Puneţi-l acolo jos", zise bătrânul trist.
Poştaşul rămase încurcat, cu pachetul cel mare în braţe.

Îşi închipuia că în pachet erau numai lucruri bune şi bătrânul nu prea părea s-o ducă bine. Atunci de ce mutra asta de înmormântare?
"Dar, domnule, ar trebui să vă bucuraţi că va venit un astfel de pachet!"
"Nu pot... Ce să fac dacă nu pot?", zise bătrânul cu lacrimi în ochi. Şi povesti poştaşului ce sa întâmplat cu fata lui care se căsătorise cu un om bogat şi locuia în oraş. În fiecare an îi trimitea pentru Crăciun un pachet cu un bileţel: "De la fiica ta Luiza şi soţul". Niciodată un salut personal, o vizită, o invitaţie ca să meargă de Crăciun la ei. Apoi se ridică şi zise: "Veniţi şi uitaţi-vă". Poştaşul îl urmă până în magazia plină de pachete de Crăciun, pe care le primise în anii precedenţi. Nu le atinsese: erau tot aşa învelite cu hârtie frumoasă şi panglici aurii.
"Dar nici măcar nu le-aţi desfăcut!", exclamă poştaşul uimit.
"Nu", zise trist bătrânul. Nu este iubire în ele".

Pentru dialog şi activitate

° Crăciunul a devenit sărbătoarea cadourilor. Nu e ceva rău în sine. Crăciunul este sărbătoarea marelui dar făcut de Dumnezeu omenirii. El însuşi vine să trăiască între

noi pentru a ne învăţa Calea Vieţii Veşnice. A dărui cadouri este un fel de participare la dărnicia lui Dumnezeu. Totuşi cadoul, spune povestirea noastră, se poate transforma într-o tradiţie în care "nu e iubire", adică o ipocrizie lamentabilă.

° Discutaţi: De ce oamenii dăruiesc cadouri la Crăciun? Care este motivaţia reală care îi împinge pe foarte mulţi să facă, da- uri că să atragă privirile?

° Ce înseamnă un cadou cu "iubire în el"?

° Pregătiţi cadouri care să aibă o semnificaţie specială pentru prietenii, părinţii, învăţătorii voştri.

° Organizaţi o vizită la Spital sau la azilul de bătrâni. Faceţi-le cel mai frumos cadou: câteva clipe din timpul vostru.

64. Cei trei mieluşei

În munţii Tirolului, era un sat în care toţi locuitorii ştiau să sculpteze în lemn pe Maica Domnului şi Sfinţii. Dar veniră zile în care statuile nu mai puteau fi vândute.

Într-o zi, Dieter, unul dintre maeştrii sculptori, intrând în magazinul său, găsi un băiat blond, care se juca cu statuetele de Crăciun. Dieter îi spuse cu bunătate că statuile nu erau jucării. Copilul răspunse: "Isus nu se va supăra. El ştie că nu am nici o jucărie". Mişcat, maestrul îi promise un mieluşel de lemn care putea să-şi mişte capul.

"Vino mâine după masă ca să-l iei, totuşi nu mi se pare să te fi văzut până acum. Unde stai?".

"Acolo", răspunse copilul arătând spre cer.

A doua zi, înainte de prânz, mieluşelul lui era gata. Era reuşit, parcă ar fi fost viu. La uşa magazinului lui Dieter se opri o ţigancă cu un copil în braţe. Când copilul văzu mieluşelul, întinse mânuţele şi-l lua. Nu i-l putură scoate din mâini, căci plângea disperat. Dieter care nu avea nimic altceva de dat bietei femei zise: "Ia-l am să sculptez un altul".

După masă Dieter terminase de sculptat al doilea mieluşel când Pino, un băiat orfan, veni să-l salute. "Oh, ce mieluşel, frumos! Te rog dă-mi-l!?". "Bine, ia-l Pino, am să sculptez un altul". Aşa şi făcu. Dar copilul cu părul blond nu se mai întoarse şi mieluşelul rămase acolo uitat pe raftul magazinului.

Situaţia din sat se înrăutăţea şi Dieter începu să sculpteze jucării pentru copiii din sat ca să-i facă să uite de foame. Într-o zi un comerciant îl vizită şi-i spuse că are de gând să-i cumpere toate jucăriile pe care le va sculpta. Dieter refuză să sculpteze jucării pe bani. "Sunt la han, în caz că vă răzgândiţi..."

Marta, o fetiţă de cinci ani, era bolnavă şi ca s-o facă sa zâmbească, Dieter îi dărui mieluşelul pe care îl păstrase pe raft. Când se întorcea de la casa Martei, îl întâlni pe băiatul cu părul blond. "Am păstrat mieluşelul până azi, dar nu ai venit. Voi face imediat un altul". "Nu-mi trebuie nici un mieluşel", zise băiatul dând din cap, "cei trei pe care ia-i dăruit micului ţigan, lui Pino şi Martei, mi ia-i dăruit şi mie. O jucărie poate fi sculptată şi pentru slava lui Dumnezeu la fel de bine ca şi un sfânt". Apoi dispăru.

În seara aceea Dieter se duse la han. "Voi sculpta jucării pentru dumneavoastră", îi zise comerciantului. "Deci v-aţi schimbat părerea", răspunse bucuros comerciantul. "Nu, dar am primit un semn de la Dumnezeu!"

Pentru dialog şi activitate

° Bucuria unei sărbători este într-adevăr deplină numai atunci când se împărtăşeşte. Povestirea este o aplicare a cuvântului lui Isus: "E mai multă bucurie în a da decât în a primi". Sculptorul cel generos are şi bucuria de a contribui la bunăstarea satului. Bucuria noastră vine şi de la zâmbetul celorlalţi.
° Citiţi împreună din Faptele Apostolilor 4,32-37. A dărui altora din ceea ce avem este cel mai bun mijloc să îndepărtăm din inima noastră ceea ce împiedică venirea Domnului la noi.
° Propuneţi-vă înainte de Crăciun un gest concret de generozitate. Semnificaţia va fi şi mai mare dacă îl veţi face cuiva care nu vă poate răsplăti, sau unei persoane care vă este antipatică.

65. Crăciunul pe front

În decembrie 1914 englezii şi nemţii se aflau în doua tranşee, faţă în faţă, între ei rămânând doar o limbă de pământ, dar şi acela despărţit de un gard de sârmă ghimpată.
Din când în când umbre înaintau în acel "pământ al nimănui", dar cei mai mulţi soldaţi rămâneau în spatele tranşeelor şi aşa pline de noroi, atenţi doar să evite tirul inamic.
În ajunul Crăciunului plutea în aer o ceaţă umedă şi rece. Deodată soldaţii englezi văzură înaintând din tranşeele inamicului lumini. Auziră îndată şi melodia unui cântec cunoscut; soldaţii nemţi cântau "Stille Nacht". Când ei terminară, răspunseră englezii cu "First Christmas".
Cântecele au durat în ambele parţi peste o oră. Apoi un glas îndeamnă pe toţi să treacă linia. Un neamţ ieşi cu curaj din tranşee, trecu pe "pământul nimănui" şi ajunse în tranşeea engleză. Alţi colegi de-ai lui îl urmară cu mâinile în buzunar ca să arate că nu poartă arme.
"Eu sunt un saxon, iar voi anglo-saxoni. De ce ne batem?, întrebă primul.
În zorii zilei de Crăciun nu se trăgea. Soldaţii au hotărât între ei să declare pace.
"Un duh mai tare decât războiul ne însufleţea în acea noapte", scria unul dintre soldaţi.
Dar comandanţii din ambele părţi nu aprobară. Ei ştiau că prietenia dintre duşmani ar fi pus capăt războiului. Ori liniştea fu menţinută. Până şi ciorile care însoţesc bătăliile, în căutare de pradă, se apropiară şi fură hrănite de soldaţi.
Dacă oamenii ar fi putut asculta de dorinţa lor de prietenie şi pace şi dacă războiul nu ar fi fost reluat a doua zi după Crăciun, ar fi fost salvate 9 milioane de vieţi omeneşti.
Un soldat englez care luase parte la acea pace de neuitat a murit la 85 de ani.
Până la sfârşitul zilelor lui nu putea asculta "Stille Nacht" fără ca să-i dea lacrimile.
Îşi amintea de prietenii nemţi pe care îi cunoscuse în acea noapte şi pe care, după câte auzise, i-ar fi ucis chiar el a doua zi.

Pentru dialog şi activitate

° "Pace pe pământ oamenilor de bună-voinţă" cântau îngerii în noaptea de Crăciun. Şi-n anul acesta de Crăciun nu este pace în multe ţari. Bubuitul tunurilor şi exploziile se amestecă cu cântecele de Crăciun. Marcaţi pe o hartă a lumii sau pe un glob, toate ţările în care e război, căutând informaţii din ziare.

° "De ce ne batem?", întrebă un soldat în povestire. De ce se mai bat oamenii azi? Care sunt cauzele care duc la război? De ce se fac atâtea arme?

° România are duşmani, după părerea voastră? Am putea elimina din viaţa noastră conceptul de "duşman"? Cum?

°Citiţi împreună Isaia 2,2-5 şi încercaţi să înţelegeţi care este visul profetului.

66. Cel mai frumos cântec de Crăciun

În satul Obendorf din Austria, un preot tânăr, Pr. Moor, dădea ultimele instrucţiuni copiilor pentru cântecul pe care trebuiau să-l cânte în noaptea de Crăciun.

În biserica goală se auzea ecoul glasurilor de copii.

"Linişte! Începem".

Dar abia atinse Pr. Moor clapele orgii cu un deget, că din orgă se auzi un zgomot ciudat, care parcă nu se mai termina. "Ciudat", se gândi preotul. Deschise uşiţa din spatele orgii şi vreo şŞ-2Ş de şoareci alergau încoace şi încolo, fugăriţi de o pisică. Bietul Pr. Moor! Se uita la burduful roşu, ros de şoareci şi de nefolosit. "Nu-i nimic", se gândi, "vom cânta fără orgă".

Dar nici corul nu mai putea fi recuperat. Văzând şoarecii şi pisica, coriştii porniră într-o vânătoare nebună. Corul se goli de corişti. Nu mai rămăsese nimeni. Cu corul împrăştiat şi cu orga defectă, adio Crăciun!

Pentru Pr. Moor fu un moment greu. Merse în faţa altarului principal şi îngenunche. Pe când se ruga, îi veni în minte prietenul său Franz Gruber care pe lângă un bun organist, era şi un chitarist apreciat.

Când Pr. Moor ajunse la el, îl găsi corectând temele copiilor la lumina slabă a unei lumânări.

"Trebuie să inventăm ceva pentru liturghia de la miezul nopţii, un cânt simplu pe care să-l cânţi la chitară. Am scris aici textul: vezi să găseşti între coardele chitarei notele cele mai simple... dar te rog, grăbeşte-te!"

Abia ieşi Pr. Moor, Gruber îşi luă chitara şi, după ce citi textul lăsat de preot, începu să caute între coarde notele cele mai simple.

În noaptea liniştită de iarnă, fulgii de zăpadă rămâneau parcă suspendaţi în aer ascultând melodia minunată care plutea în aer.

Exact la miezul nopţii, 24 decembrie §8§8, biserica parohială era plină de credincioşi. Altarul principal era luminat de lumânări. Pr. Moor celebra Sfânta Liturghie. După citirea evangheliei, se apropie de iesle împreună cu maestrul Gruber şi cu vocea plină de emoţie intonară "Stille Nacht".

Când ultimele cuvinte ale cântecului se pierdură în ecoul navelor laterale, tot satul cânta la ieslea lui Isus acest cântec nou. Şi de atunci acest cântec se cântă nu numai la Obendorf, dar în toată lumea. A devenit unul din cântecele de Crăciun cele mai populare.

De Pr. Moor şi de Franz Gruber nu se mai ştie nimic. Poate că nici ei nu şi-au dat seama ce cântec minunat au dăruit lumii.

Pentru dialog şi activitate

° Fără muzică, lumea n-ar avea suflet. Cântecele de Crăciun sunt o parte atât de frumoasă şi sugestivă a sărbătorii. Povestea adevărată despre cum a apărut cântecul "Stille Nacht" arată că dacă un cântec se naşte dintr-o inimă generoasă, devine un mijloc minunat de comunicare a bunătăţii şi bucuriei.

° Pentru grup: pregătiţi un cântec pentru Crăciun, pe care să-l cântaţi în faţa ieslei; cântaţi-l într-un mod cât mai simplu, dar să exprimaţi în el sentimentele voastre cele mai frumoase.

° Dacă aveţi ocazia, organizaţi la spital sau azil, o mică serbare cu cântece de Crăciun, oferind astfel bolnavilor şi bătrânilor o parte din bucuria voastră.

67. Matusalem şi Eliogabalo

Matusalem cel mic şi şchiop, şi Eliogabalo (zis şi Gabalo) erau doi copii săraci din oraş. De la naştere trăiau la leagănul de copii.

Ştiţi că mâine e Crăciunul?" întrebă Gabalo, în timp ce amândoi curăţau zăpada din faţa pavilionului.

"Ah, chiar? Pun pariu că doamna Pynchum nici nu va observa. Devine atât de antipatică în zilele de sărbătoare!", zise Matusalem.

Antipatica doamnă Pynchum era directoarea leagănului şi toţi aveau frică de ea.

Matusalem continuă: "Gabalo, tu chiar crezi ca Moş Crăciun există cu adevărat?"

"E clar!"

"Atunci de ce nu trece deloc pe la Leagăn?"

"Ştiu eu?", răspunse Gabalo, "poate că strada noastră este prea întortocheată, nu? Poate Moş Crăciun nu nimereşte drumul". Gabalo încerca întotdeauna să arate lui Matusalem partea buna a lucrurilor, chiar şi atunci când nu exista.

Chiar în acel moment o maşină lovi un câine care căzu pe zăpada din şanţ. Gabalo se duse repede să vadă ce a păţit câinele şi observă că avea un picior rupt. Căută nişte beţişoare şi apoi pansă bine piciorul câinelui. Observă că la gât avea o zgardă cu inscripţia Carruthers. Era numele celui mai bun doctor din oraş. Luă câinele în braţe şi porni spre casa doctorului.

Doctorul, care avea o barbă mare, albă, îl primi cu bucurie şi îl întrebă cine a pansat aşa de bine piciorul câinelui.

"Păi, eu, d-le doctor", răspunse Gabalo şi-i povesti cum vindecase atâtea animale.

"Eşti un băiat într-adevăr isteţ", îi zise la sfârşit doctorul Carruthers. "Ţi-ar plăcea să vii la mine să înveţi ca să devii doctor?"

Gabalo nu-şi mai putu închide gura. Cât de mult dorea să scape odată de d-na Pynchum şi de Leagăn. Ba mai mult să fie chiar doctor!! "Da, sigur că da! Dar... ".

Din ochii lui dispăru deodată bucuria. Dacă el pleca cine ar mai fi avut grijă de micuţul Matusalem cel şchiop?

"Eu... vă mulţumesc, domnule. Dar nu pot să vin, nu pot..." Şi înainte ca doctorul să-şi dea seama că el plânge, alergă în stradă.

În seara acea doctorul Carruthers veni la leagăn cu braţele încărcate cu pachete.
Când Matusalem îl văzu, începu să strige: "A venit Moş Crăciun!"

Doctorul pufni în râs şi îl chemă să-i dea un pachet. Observă că băiatul şchiopăta. După ce îi dădu un pachet mare, îi puse mai multe întrebări şi la sfârşit zise: "Cunosc un spital unde te-ar putea vindeca. Ai rude sau prieteni?"

"Ah, da", răspunse Matusalem imediat. "Îl am pe Gabalo!"

Doctorul aruncă o privire spre Gabalo. "De asta n-ai voit să rămâi la mine?"

"Vedeţi, eu..., mă are numai pe mine", răspunse încurcat Gabalo.

Doctorul fu mişcat de bunătatea acestui copil şi-i zise: "Şi dacă îl iau şi pe Matusalem la mine?"

De data asta pe Gabalo nu-l mai interesa dacă îl vede cineva că plânge, iar Matusalem bătea din palme de bucurie. Nu ştia că se va vindeca, şi că Gabalo va deveni un chirurg renumit. Tot ce ştia era că Moş Crăciun nimerise pe strada orfanilor şi că pe amândoi îi lua cu el.

Pentru dialog şi activitate

° "Mă are numai pe mine" zise Gabalo, gândindu-se la prietenul lui cel mai bun. Prietenia este o comoară.

Celebrând sărbătoarea prieteniei dintre Dumnezeu şi oameni, e bine să ne amintim şi de prietenii noştri.

° Discutaţi împreună: Care este secretul pentru a avea prieteni adevăraţi? Ce apreciaţi cel mai mult la prietenii voştri?

° Alegeţi o felicitare frumoasă de Crăciun şi scrieţi ceva frumos pentru prietenul vostru cel mai bun. Puteţi inventa şi un cadru deosebit pentru a i-o înmâna.

I N D I C E

Cifrele reprezintă povestirile şi nu pagina

Advent: 1, 4, 8, 53, 63.
Atenţie: la aspectul religios 1, 4, 14, 15, 47, 48.
Biblia: 8, 9, 51, 52, 56.
Chemare: 1, 4, 29, 45, 49, 50, 51, 52.
Crăciun: 1, 8, 13, 23, 32, 54-67.
Credinţă: 8, 9, 14-17, 27, 29, 48, 51, 52.

Creştere: 2, 3, 5, 6, 7, 24, 29, 34, 38, 49.
Decizie: 6, 14, 30, 39, 58.
Familie: 3, 9, 11, 12, 16, 28, 47, 62, 63.
Fericire: 6, 10, 12, 25, 26, 34, 40, 46, 47, 48.
Generozitate: 10, 12-13, 22-23, 33, 39-4Ş, 51, 58, 64, 67.
Grup: 3, 4, 11, 32, 33, 36, 42, 49, 50.
Interiorizare: 4, 9.
Ispită: 5, 23, 24, 30, 31, 49, 50.
Începutul anului: 1, 2, 3, 4, 9, 29, 48.
Înţelegere - Toleranţă: 3, 11, 12, 23, 33, 36, 46.
Jertfă: 1, 8, 10, 13, 22, 24, 35, 45, 54, 67.
Libertate: 30, 35.
Pace: 36, 55, 65.
Perseverenţă: 29, 30, 31.
Prietenie - Iubire: 3, 10-13, 16, 22, 25-29, 46, 54, 62, 66.
Răbdare: 5, 7, 12, 31, 58, 60.
Rugăciune: 15, 17, 18, 19, 20, 21, 29, 52, 57.
Sărăcie-Bogăţie:39, 40, 43, 44.
Sinceritate: 41, 42.
Stăpânire de sine: 37, 38, 45, 61.
Talent: 7, 11, 33, 47, 49, 50, 56.

C U P R I N S

INTRODUCERE..
De ce povestim?...
Omul - o fiinţă care povesteşte..........................
Diferitele funcţii ale unei povestiri....................
Poveşti la Catehism.....................................
Arta de a povesti.......................................

SĂRBĂTOAREA ÎNCEPUTULUI.................................
1. Semaforul albastru..............................
2. Cei doi pietrari................................

UNDE SE ASCUND CUVINTELE
3. Uriaşul Fără-Cuvinte............................

LUMEA INTERIOARĂ
4. Proviziile lui Bernard..........................

RĂBDAREA DE A CREŞTE....................................
5. Firul fermecat..................................

DECIZIA CEA MAI IMPORTANTĂ
6. Uşa fericirii..................................

CREŞTEREA ÎN CREDINŢĂ
7. Grăuntele cel mai mic............................
8. O viorea la Polul Nord...........................

LA CE SERVEŞTE BIBLIA?..................................
9. Glasul cochiliei................................
UN MOMENT AL IUBIRII....................................
10. Prinţul fericit................................

ATENŢIA FAŢĂ DE ALŢII..................................
11. Ulciorul......................................
12. Duminică dimineaţă.............................

DARUL CEL MAI MARE......................................
13. Călătoria celor patru regi......................

A PURTA LUMINA..
14. În valea orbilor...............................

RUGĂCIUNEA - FIRUL DIRECT CU DUMNEZEU...................
15. Păianjenul distrat.............................
16. Prima floare...................................

RUGĂCIUNEA SE ÎNVAŢĂ....................................
17. "Tată nu te văd"................................
18. Răspunsul lui Dumnezeu..........................
19. Povestea lui Romoletto..........................
20. Sfântul şi şoricelul...........................
21. Balta şi gâştele...............................

S-A JERTFIT PENTRU NOI..................................
22. Ţurţurul de gheaţă curios......................

O POVESTIRE PENTRU CRĂCIUN..............................
23. L-au furat pe Pruncul Isus......................

SE MAI POATE VORBI DE ISPITE?...........................

24. Muntele de piatră..............................

SUNTEM FĂCUŢI PENTRU "A DA" ŞI PENTRU "A PRIMI"..........
25 Pinguinul sălbatic..............................
26.Secretul fericirii..............................

DARURILE DUHULUI.......................................
27. Uriaşul egoist.................................

MISTERUL MORŢII...
28. Lili..

PERSEVERENŢA...
29. Floarea soarelui...............................
30. Vulturul prizonier.............................
31. Alchimistul distrat............................

Înţelegere şi respect "TOLERANŢĂ........................
32. Asediul din iesle..............................

CHINUL DIVERSITĂŢII.....................................
33. Lunganul, grasul şi piticul....................

OPTIMISMUL...
34. Filip, cu curcubeul în buzunar.................

LIBERI DE... LIBERI PENTRU.............................
35. Alexandru şi şoricelul mecanic.................

FERICIŢI FĂCĂTORII DE PACE.............................
36. Ziua oamenilor verzi........

STĂPÂNIREA DE SINE......................................
37. Vânzătorul de pălării..........................
38. În ţara dragonilor.............................

GENEROZITATEA..
39. Trei bandiţi fioroşi...........................
40. Domnul fericire................................

SINCERITATEA...
41. Un "Sony" binecuvântat.........................
42. Era într-adevăr fanfaron........................

SEDUCŢIA LUCRURILOR.....................................
43. Tonina şi zâna.................................
44. Cea mai mare casă din lume......................

SĂ DESCOPERIM PROFEŢII..................................
45. Secretul unei morţi............................

UNDE ESTE FERICIREA?
46. Copacul morocănos..............................
47. Omul care căuta fericirea.......................
48. Secretul roabei................................

CE VEI FACE CÂND VEI FI MARE?...........................
49. Primul zbor....................................
50 Două pietricele albastre........................

TE CHIAMĂ CINEVA.......................................
51. Glasul nopţii..................................
52. Băiatul care vorbea cu Dumnezeu................

ALTE POVESTIRI PENTRU TIMPUL CRĂCIUNULUI
53. Fiul mai inteligent............................
54. Misha..
55. Legenda pomului de Crăciun.....................

56. Darul păianjenului.............................
57. Crăciunul lui Martin...........................
58. Babuşca.......................................
59. Nu e loc în han...............................
6Ş. De ce erau la grotă boul şi măgarul............
6ş. Doamnă, e ora închiderii.......................
62. Copacul de ciocolată...........................
63. Cadourile din magazin..........................
64. Cei trei mieluşei...............
65. Crăciunul pe front.............................
66. Cel mai frumos cântec de Crăciun................
67. Matusalem şi Eliogabalo........................

INDICE TEMATIC..

CUPRINS..